

Հոգևոր և մի քանի և ուր անգամ
և Երջու անուանի և Երջու

և Երջու և Երջու

և Երջու

և Երջու և Երջու

ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

ΤΟΥ ΤΟΥΤ

Ιπ. Κ. ΑΣΩΠΙΟΥ,

Εἰς χρῆσιν τῶν Σχολείων τῆς Ἰονίου Πολιτείας.

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΙ ΤΩΝ ΠΑΙΔΕΙΟΝΟΜΩΝ,

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ,

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΩΤΗ.

ΚΕΡΚΥΡΑΙ,

Εν τῇ Τυπογραφίᾳ τῆς Κυβερνήσεως.

α.ω.μ.α.

Σωκράτης. Ἄρ' οὖν οὐ καὶ τὸ λέγειν μία τίς ἐστὶ τῶν
πράξεων; Ἑρμογένης. Ναί. Σωκ. Πότερον οὖν, ἢ ἂν τῷ δοκῇ
λεκτέον εἶναι, ταύτῃ λέγων ὀρθῶς λέξει, ἢ, εἰ μὲν, ἢ
πέφυκε τὰ πράγματα λέγειν τε καὶ λέγεσθαι καὶ ὧς,
ταύτῃ καὶ τούτῳ λέγει, πλέον τέ τι ποιήσει καὶ ἑρεῖ, εἰ μὴ
δὲ μή, ἐξαμαρτήσεται τε καὶ οὐδὲν ποιήσει; Ἑρμ. Οὕτω
μοι δοκεῖ, ὡς λέγεις.

(Πλάτων Κρατύλ. 387.)

ΤΗΙ
ΦΙΛΟΜΟΥΣΩΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΙ
ΝΕΟΤΗΤΙ,

Ταῖς χρησταῖς τῆς Πατρίδος ἑλπίσι,

τὸ πόνημα τὸδε

ΑΝΑΤΙΘΕΤΑΙ.

OFFICE

OF THE

SECRETARY OF THE

NAVY

WASHINGTON

NOV 10 1881

ΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΕΙΟΝΟΜΩΝ.

COMMISSIONE GENERALE DI PUBBLICA ISTRUZIONE.

Corfù, gli 11 di Giugno 1841.

Ornatissimo Signore,

Riferendomi al di Lei ufficio degli 8 del corrente mese, ho l'onore di parteciparle che la Commissione Generale d'Istruzione Pubblica, con la scorta dell'art.º 21 dell'Atto N.º XXVIII del Settimo PARLAMENTO, Sessione Seconda, ha scelto e determinato la parte sintattica ed etimologica, compresa l'ortografia, della Grammatica Greca da Lei compilata, all'effetto che servir debba qual' esclusivo testo presso tutte, nessuna eccettuata, le Pubbliche Scuole secondarie di questi Stati.

(*Omissis etc.*)

Ho l'onore di essere,

All'Ornatissimo Sig. Cav.

Il Sig. D.r Co.º ASOPIO,

Professore di Lettere Greche,

presso l'Università Jonia,

ed Eforo della stessa.

ec. ec. ec.

Corfù.

di Lei Signore,

Um.º e D.mo Servitore,

Co. DALLA DECIMA,

Arconte di Pubblica Istruzione.

Φροντίζων νὰ ἐκτελέσω, καθ' ὅσον μοι δυνατὸν καλλίωτερον, τὸ ἔργον μὲ τὸ ὁποῖον ἡ Ἐκλαμπροτάτη ΒΟΥΛΗ τῆς Ἰονίου Πολιτείας μ' ἐτίμησε, τὴν σύνθεσιν σοιχειώδους Γραμματικῆς τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης διὰ τὰ σχολεῖα τοῦ Κράτους, εὗρισκα ὅτι ἡ εἰς τρία μέρη διαίρεσις αὐτῆς καὶ ἡ εἰς δύο περιόδους ἐκάστου μέρους ὑποδιαίρεσις δὲν ἤθελεν εἶναι διόλου ἀπρόσφορος εἰς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοπομένου.

Ἡ εἰς τρία διαίρεσις τῆς Γραμματικῆς, χωρίζουσα εἰς ἰδιαιτέρον μέρος, τὸ Ὀρθογραφικόν, πᾶν ὅ,τι ἀποβλέπει τὴν ὀρθὴν τῶν λέξεων γραφήν, φωνήεντα, πνεύματα, τόνους, κτλ. ἤθελεν ἀπαλλάξει τοὺς ἀρχαρίους ἀπὸ τὴν πρώτην δυσάρεστον προσβολὴν τῆς ξηρᾶς διαιρέσεως καὶ ὑποδιαίρεσεως τῶν γραμμάτων, δίδουσα εἰς αὐτοὺς καιρὸν νὰ προσεξῶσι ἐκεῖ ὅταν αἰσθανθῶσι τὴν ἀνάγκην, καὶ ἀρχίζουσα νὰ τοὺς οἰκειώσῃ παρευθὺς μὲ τὴν γνῶσιν τῶν μερῶν τοῦ λόγου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀσυγκρίτως εἰς τὰ παιδία τερπνότερον.

Ἡ παρὰ Θεοδώρου Γαζῆ εἰς δύο διαίρεσις τοῦ πρώτου τῆς Γραμματικῆς μέρους, ἐγκριθεῖσα καὶ παρὰ Κοραῆ ἐν Προδρόμῳ τῆς Ἑλληνικῆς Βιβλιοθήκης, μ' ἐφάνη ὅτι ἐπωφελῶς ἡμπόρει νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ εἰς ὅλα ταύτης τὰ μέρη.

Ἡ πρώτη περίοδος, παραλαμβάνουσα τοὺς παντάπασιν ἀπαρασκευάτους καὶ ἀπείρους, καὶ διδάσκουσα τὰς πρώτας αὐτοὺς ἀρχάς, ἤθελε τοὺς παραπέμπει εἰς τὴν δευτέραν, ἵνα διδαχθῶσι τὰ πράγματα μετὰ ἐκτάσως καὶ ἀναπτύξεως, ἐπὶ τὸ τελειότερον, ἔχουσα λόγον πρὸς τὴν πρώτην ὡς ἡ ἐντελής εἰκὼν πρὸς

τὴν σχεδολογίαν, ἢ, ἐὰν θελήσωμεν νὰ μεταχειρισθῶμεν κοινοτέραν παρομοίωσιν, ἢ πρώτη ἤθελε χρησιμεύει εἰς τὴν καθάρισιν, πλῦσιν καὶ προπαρασκευῇ τοῦ βαφθισμένου, ἢ δευτέρα ἤθελε δώσει ἔπειτα εἰς αὐτό, οὕτω προδιαθεμένον καὶ δεκτικόν γενόμενον, τὸ σερεὸν καὶ ἀνεξίτηλον χρώμα.

Θελήσας δὲ νὰ ἐξετάσω ὅχι μόνον τὰ ὑπὲρ ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ τῆς διαιρέσεως ταύτης δὲν εὑρισκα τίποτε ἄλλο παρὰ ὅτι, ἐπειδὴ εἶναι τῶν ἀδυνάτων σχεδὸν νὰ γένῃ ἀκριβὲς χωρισμὸς τῶν εἰς τὴν πρώτην καὶ τῶν εἰς τὴν δευτέραν κυρίως ἀνηκόντων, ἤθελεν εἶναι ἀνάγκη παλλιλογίας καὶ ἐπαναλήψεως τῶν αὐτῶν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἐπανάληψις εἶναι κατὰ πάντα λόγον ἀναγκαία, συνοδευομένη πάντοτε μετὰ τινος νέου ἤθελε γίνεσθαι ὀλιγώτερον ἀηδὲς. Οὕτω λοιπὸν ζυγίσας τὰ πράγματα ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, τὰ κωλύοντα καὶ τὰ προτρέποντα, δὲν εὑρηκα ἐν τέλει λόγον ἀποχρῶντα ἵνα παραιτήσω τὴν ἀπ' ἀρχῆς ἰδέαν.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐκδίδεται τώρα ἡ πρώτη περίοδος τοῦ τρίτου μέρους· μετὰ ταῦτα θέλουσιν ἐκδοθῇ ἀκολουθῶς καὶ τὰ λοιπά.

Εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ Συντακτικοῦ πρὸ τῶν ἄλλων μερῶν, τῶν προηγουμένων, ἤθελε τυχὸν φαντασθῆ τις ὅτι ὠδηγήθην ἀπὸ τὴν ἀξίαν τῶν τῆς Γραμματικῆς μερῶν, ἐφαρμόζων εἰς ταῦτα ὅ,τι ὁ Δημοσθένης λέγει περὶ τοῦ πράττειν καὶ λέγειν· “τὸ γὰρ πράττειν, τοῦ λέγειν καὶ χειροτονεῖν ὕστερον ὢν τῇ τάξει, πρότερον τῇ δυνάμει καὶ κρείττον ἐστὶ” (Δημ. Ολυνθ. Β'). Οὐδὲν τοιοῦτον ἐνταῦθα· τὸ πρᾶγμα ἐγίνε μόνον κατὰ τύχην.

Ἀναλογιζόμενος δὲ ὅτι ὑπὸ μίαν πρόσοψιν ὁμοῦ, εἰς ἰδιαίτερον τμήμα, τιθέμενα τὰ σχήματα καὶ

ιδιώματα, αἱ ἀκαταλληλῖαι δηλ. τῆς συντάξεως, ἤθελαν ἐλκύσει περισσότερον τὴν προσοχὴν τῶν μαθητῶν καὶ εἰς τὴν μνήμην αὐτῶν ἤθελαν ἐντυπωθῆ εὐκολώτερον, ἔκριναν προτιμότερον, παραιτήσας τὴν ἐν τῇ προεκδοθείσῃ Εἰσαγωγῇ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Σύνταξιν εἰς δύο διαίρεσιν, νὰ διαιρέσω τὸ παρὸν πόνημα εἰς τρία.

Ο,τι ἀποβλέπει τὸ πρῶτον τοῦ Συντακτικοῦ τμήμα τὸ ὁποῖον εἶναι μόνον μέχρι τοῦδε ἐκδεδομένον ἐν τῇ Εἰσαγωγῇ, περιλαμβάνον πρῶτην καὶ δευτέραν ἐν ταύτῃ περίοδον, καὶ ταῦτα κατὰ πλατύτερον σχέδιον, περιέχεται θέβαια ἐν αὐτῷ πληρέστερον καὶ εἰς ἀνάπτυξιν καὶ εἰς παραδείγματα. Ἡμπορεῖ λοιπὸν ὁ βουλόμενος νὰ προσεῖξῃ ἐκεῖ κατ' εὐθείαν, ἐπ' αὐτῷ τῷ σκοπῷ, χωρὶς νὰ ζητῇ παραπομπὰς εἰς ἕκαστον κεφάλαιον τοῦ πονήματος τούτου.

Ἐν σελίδι 24 §. 8 τοῦ πονήματος τούτου εἶναι ἀκριβέστερον παρὰ ἐν τῇ Εἰσαγωγῇ (σελ. 609 §. 60) ἐκφρασμένον τὸ περὶ μετοχῶν λεγόμενον· ὅτι δηλ. ὅχι αἱ μετοχαὶ τοῦ λανθάνειν, φθάνειν, κτλ. ἀλλ' αἱ μετὰ τῶν ῥημάτων τούτων συμπλεκόμεναι μετοχαὶ σημαίνουσι τὸ κυριώτερον τῆς ἐννοίας.

Ἀλλοτε θέλω προσπαθῆσαι νὰ διορθώσω ὅ,τι παρεξέφρησεν εἰς τὴν Εἰσαγωγὴν διορθώσεως χρῆζον, εἴτε περὶ τὴν ἐννοιαν εἴτε περὶ τὴν ἐρμηνείαν, ἐνταῦθα σημειῶνω μόνον ὡς προχειρότερον ὅτι ἡ περὶ τῶν τύπων τῶν μέσων ῥημάτων παρατήρησις (Εἰσαγ. σελ. 247. σίχ. 4 “ἐν γένει μὲν ταῦτα ἰσχύουσι καὶ περὶ τῶν μελλόντων, ἐξαιρέτως ὅμως περὶ τῶν ἀορίστων” πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ μετὰ πλείονος ἀκριβείας εἰς τοὺς τύπους τῶν ἀποθετικῶν (Εἰσαγ. σελ. 266).

Τοσαῦτα μὲν ἐν παρόδῳ περὶ τῆς Εἰσαγωγῆς καὶ

ἰ.
ἐκ προθέσεως περὶ τοῦ παρόντος πονήματος· πλείο-
τερα δὲ περὶ τούτου νὰ εἶπω κρίνω παντάπασι
περιττόν, μήπως ὑπενθυμίσω τινὰ τὸ λεγόμενον μύρον
ἐπὶ φακῇ. Εὐχομαι μόνον ὥστε οἱ κόποι μου νὰ μὴ
ἀποβῶσι διόλου ἄχρηστοι εἰς τὴν προκοπὴν τῶν νέων
καὶ εἰς τοὺς ἱερωτάτους σκοποὺς τῆς φιλομούσου Κυ-
βερνήσεως, τῆς ὁποίας, ἐπαινῶν τὴν εἰς τὰ καλὰ
προσασίαν καὶ ἐνίσχυσιν, λεπτομερίμνως θέλω σεβασθῇ
καὶ τὴν περὶ τοῦ πονήματός μου κρίσιν.

ἀδόντα δ' εἶη με τοῖς ἀγαθοῖς ὁμιλεῖν.

Ἐν Κερκύρα, 1841,

κατὰ μῆνα Αὐγούστου.

Κ. Αἰσῆπιος.

ΠΙΝΑΞ ΚΕΦΑΛΑΙΩΔΗΣ.

Σελ.

Επιγραφή τῆς βίβλου.	α΄.
Αφιέρωσις.	γ΄.
Γράμμα τῶν Παιδειονόμων.	ε΄.
Πρὸς τοὺς Αναγνώσας.	ζ΄.

ΠΡΟΔΙΟΙΚΗΣΙΣ.

Σκοπὸς τοῦ Συντακτικοῦ καὶ διαίρεσις τοῦ παρόντος πονήματος.	1
---	---

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τῆς κυρίως λεγομένης Συντάξεως.	11
--------------------------------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ Λόγου.	11
-------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ Ονομάτων.	4
----------------	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ Αντωνυμιῶν.	7
------------------	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ Ἀρθροῦ.	9
--------------	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ Ρημάτων.	12
---------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ τῶν ἄλλων παρεπομένων τῶν Ρημάτων ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν.	17
---	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ Ἀπροσώπων Ρημάτων.	21
-------------------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΩΟΝ.

Περὶ τῶν εἰς τὸς καὶ τέσς ῥηματικῶν.	22
--------------------------------------	----

	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.	Σελ.
Περὶ Μεταχῶν.		23
	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.	
Περὶ Προθέσεων.		26
	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.	
Περὶ Επιρρήμάτων.		30
	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.	
Περὶ τῶν Αποφατικῶν Μορίων.		31
	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.	
Περὶ Συνδέσμων.		32
	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.	
Ανακεφαλαίωσις τοῦ ὅλου πρώτου Τμήματος.		32
	ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.	
Περὶ Συνδέσεως τῶν Λόγων καὶ τῶν μερῶν αὐτῶν.		
Προανάμνησις.		33
	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.	
Περὶ Συνδέσεως τῶν Λόγων πρὸς ἀλλήλους καὶ τῶν διαφόρων τρόπων αὐτῆς.		33
	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.	
Εξήγησις τῶν προηγουμένων τρόπων ἐν γένει καὶ κατὰ μέρος.		35
	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.	
Περὶ Αναγωγῆς καὶ ὀνομάτων τῶν διαφόρων τρόπων τῆς συνδέσεως.		38
	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.	
Περὶ τῶν εἰς τοὺς ἀνωτέρω τρόπους χρησιμευόντων Μορίων.		40
	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.	
Περὶ Συμφωνίας τῆς ἐκφράσεως πρὸς τὴν ἔννοιαν.		41
	ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.	
Περὶ διαφόρων τροπολογιῶν τῶν τρόπων τῆς Συνδέσεως.		42

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Σελ.

Περὶ Αντικαταστάσεως τῶν προηγουμένων τρόπων. . . 43

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Περὶ Συμπτώσεως τῶν προηγουμένων τρόπων. . . 43

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Περὶ Ενόητος καὶ Συστάσεως Λόγου. . . 44

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ Διαρίσεως τοῦ Λόγου εἰς τὰ οἰκεία μέρη. . . 46

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ Μίξεως τῶν προτάσεων εἰς τὸν Λόγον. . . 50

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ Ισοδυναμίας ἐκφράσεως . . . 51

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῶν Ερωτηματικῶν Λόγων. . . 51

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Ανακεφαλαίωσις τοῦ ὅλου δευτέρου Τμήματος . . . 57

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟῦ ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ Συντακτικῶν Σχημάτων καὶ Ἰδιωμάτων. . .
Προανάμνησις . . . 58

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ Συντακτικῶν Σχημάτων καὶ περὶ Σχημάτων εἰς
τὴν γλῶσσαν ἐν γένει. . . 59

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ Συντακτικῶν Σχημάτων ἐν μέρει. . . 60

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ Συντακτικῶν Ἰδιωμάτων καὶ περὶ Ἰδιωμάτων εἰς
τὴν γλῶσσαν ἐν γένει. . . 64

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ Συντακτικῶν Ἰδιωμάτων ἐν μέρει. . . 65

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Σελ.

Περὶ Ἐλλείψεως. 66

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ Πλεονασμοῦ. 69

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ Ἐλξεως ἢτοι Εφελκύνσεως. 70

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Περὶ Ανακολούθου. 73

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Περὶ Αντικαταστάσεως ἐν γένει. 75

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ Αναγωγῆς καὶ Ὑπαλληλίας τῶν συγχωρητῶν παραβάσεων. 76

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ ἀσυγχωρήτων παραβάσεων ἢτοι Σολοικισμῶν. 77

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Ανακεφαλαίωσις τοῦ ὅλου τρίτου Τμήματος. 77

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Ανακεφαλαίωσις τῶν Ανακεφαλαιώσεων. 78

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ Δυνάμεως ἐκφράσεως 79

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ Εὐγενείας ἐκφράσεως. 80

Ζητήματα εἰς τὴν πρώτην περίοδον τοῦ Συντακτικοῦ 84

Σημείωσις πρώτη. 94

Σημείωσις δευτέρα. 95

Επιδιορθώσεις. 95

Πίναξ Ἀλφαβητικὸς τῆς βίβλου. 97

Παροραμάτων διόρθωσις. 100

REPORT

OF THE

1881

COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE

ALBANY, N. Y.

The Commission of the Land Office, created by the Act of the Legislature of the State of New York, passed in 1877, and continued by subsequent Acts, has the honor to submit herewith its report for the year 1881. The Commission has the pleasure to announce that it has completed its work for the year, and has prepared a report which it believes to be a full and complete statement of the progress of the Commission during the year, and of the results of its operations. The report is divided into two parts, the first of which contains a general statement of the progress of the Commission, and the second of which contains a detailed statement of the results of its operations. The Commission has the honor to acknowledge the assistance and cooperation of the various departments of the State, and the assistance of the various landowners and settlers, who have aided it in its work. The Commission also wishes to express its appreciation of the interest and support of the Legislature, and of the public, in its work.

ALBANY, N. Y.

COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE

REPORT

1881

The Commission of the Land Office, created by the Act of the Legislature of the State of New York, passed in 1877, and continued by subsequent Acts, has the honor to submit herewith its report for the year 1881. The Commission has the pleasure to announce that it has completed its work for the year, and has prepared a report which it believes to be a full and complete statement of the progress of the Commission during the year, and of the results of its operations. The report is divided into two parts, the first of which contains a general statement of the progress of the Commission, and the second of which contains a detailed statement of the results of its operations. The Commission has the honor to acknowledge the assistance and cooperation of the various departments of the State, and the assistance of the various landowners and settlers, who have aided it in its work. The Commission also wishes to express its appreciation of the interest and support of the Legislature, and of the public, in its work.

ΠΡΟΔΙΟΙΚΗΣΙΣ.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ

Κ Α Ι

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΠΟΝΗΜΑΤΟΣ.

§. 1. Σκοπὸς τοῦ Συντακτικοῦ εἶναι νὰ διδάξῃ τὴν σύνταξιν, τὴν ὀρθὴν δηλ. πλοκὴν τῶν λέξεων εἰς κατασκευὴν λόγου.

§. 2. Ο σκοπὸς οὗτος, ἡ πλήρης δηλ. ἐκμάθησις τῆς ὀρθῆς ταύτης πλοκῆς, ἐπιτυγχάνεται ἐκ τοῦ τριπλοῦ τούτου ἔργου· πρῶτον ἐκ τῆς γνώσεως τοῦ τί χρησιμεύει ἕκαστον εἶδος τῶν λέξεων εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ λόγου καὶ κατὰ ποίους κανόνας τίθεται· δεύτερον ἐκ τῆς γνώσεως τῶν τρόπων καθ' οὓς λόγος πρὸς λόγον συνδέεται, καὶ τρίτον ἐκ τῆς γνώσεως τινῶν συγχωρητῶν παραβάσεων τοῦ κανονικοῦ καὶ συνήθους, αἱ ὁποῖαι ὀνομάζονται *Σχήματα*, καὶ *Ιδιώματα*.

§. 3. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ παρὸν πόνημα εἰς τρία τμήματα διαίρεται. Τὸ πρῶτον, πραγματευόμενον περὶ τοῦ πρώτου τῶν προσημειωθέντων τριῶν ἔργων, ἐπιγράφεται περὶ τῆς κυρίως λεγομένης *Συντάξεως*· τὸ δεύτερον, πραγματευόμενον περὶ τοῦ δευτέρου ἔργου, ἐπιγράφεται περὶ *Συνδέσεως τῶν λόγων* καὶ τῶν μερῶν αὐτῶν· τὸ τρίτον, τελευταῖον, πραγματευόμενον περὶ τῶν συγχωρητῶν παραβάσεων, ἐπιγράφεται περὶ *Συντακτικῶν Σχημάτων* καὶ *Ιδιωμάτων*.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τῆς κυρίως λεγομένης Συντάξεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ Λόγου.

§. 1. Σκοπὸς τοῦ λόγου, ἐκφωνουμένου ἢ γραπτοῦ, εἶναι νὰ ἐξηγήσῃ τὰ αἰσθήματα ἢ διανοήματα τοῦ λαλοῦντος ἢ γράφοντος. Τὰ πρὸς τοῦτο μέσα εἶναι τὰ διάφορα εἶδη τῶν λέξεων, λαμβανόμενα, κατὰ τὴν χρείαν, ποτὲ μὲν περισσότερα,

ποτὲ δὲ ὀλιγώτερα, ὡς λαμβάνονται τὰ γράμματα εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν συλλαβῶν καὶ λέξεων.

§. 2. Ο λόγος δυνατόν νὰ ᾖναι μικρὸς ἢ μέγας· ὁ μικρότατος πάντων, καὶ τὸ στοιχεῖον, τρόπον τινά, εἰς ὃ οἱ λοιποὶ ἀναλύονται, εἶναι ὅταν ἐξηγῇται ὅτι πρόσωπον ἢ πρᾶγμα τι ἔχει τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην ιδιότητα ἢ ἀπλῶς ὑπαρξίν, ὡς Σωκράτης ἐστὶ σοφός — Κέρκυρά ἐστι νῆσος — θεός ἐστὶν ὑπάρχων, κτλ. Τοῦτο λέγεται ἀπλῇ πρότασις.

§. 3. Ἡ ἀπλῇ πρότασις συνίσταται, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τοῦ παραδείγματος, ἐκ τριῶν μερῶν, ἐκ τοῦ ὑποκειμένου τὸ ὁποῖον σημαίνει τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα περὶ οὗ ὁ λόγος, ἐκ τοῦ κατηγορουμένου τὸ ὁποῖον σημαίνει τὴν εἰς αὐτὸ ἀπονεμομένην ιδιότητα καὶ ἐκ τοῦ συνδετικοῦ τὸ ὁποῖον σημαίνει τὴν σύνδεσιν, ἡ ὁποία ἀναιρεῖται, προσθεμένου τοῦ ἀποφατικοῦ ἤτοι ἀρνητικοῦ μορίου οὐ, ὡς Φίλιππος οὐκ ἐστὶ δίκαιος, κτλ. Τὸ ὑποκείμενον, τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ συνδετικόν, μετὰ ἢ ἄνευ τοῦ ἀρνητικοῦ μορίου, ἀποτελοῦσι λόγον πλήρη, ὅς τις περιέχει νόημα τέλειον.

§. 4. Τὸ συνδετικὸν εὐρίσκεται καὶ ἠνωμένον μετὰ τοῦ κατηγορουμένου· καὶ τοῦτο συμβαίνει εἰς ὅλα τὰ ῥήματα, ἐκτὸς τοῦ εἶναι· οὕτω, π. χ. Σωκράτης ὑγιαίνει = Σωκράτης ἐστὶν ὑγιής — ὁ πατήρ ζῇ = ὁ πατήρ ἐστὶ ζῶς ἤτοι ζῶν — ἐπιμελοῦ = ἐσο ἐπιμελής, κτλ.

§. 5. Ἐκ τούτου λοιπὸν γεννῶνται διτταὶ προτάσεις· προτάσεις ἔχουσαι τὸ κατηγορούμενον χωριστὸν τοῦ συνδετικοῦ, ὡς Σωκράτης ἐστὶ σῶφρων, κτλ. καὶ προτάσεις ἔχουσαι τὸ κατηγορούμενον ἠνωμένον μετὰ τοῦ συνδετικοῦ εἰς τὸ ἐκ τούτων προκύπτον ῥῆμα, ὡς Σωκράτης σωφρονεῖ. Τὰς πρώτας, γινόμενας ἐκ τοῦ εἶναι, καλοῦμεν, συντομίας χάριν, ἀνεπτυγμένας, καὶ καλοῦμεν συνεπτυγμένας τὰς δευτέρας, γινόμενας ἐκ πάντων τῶν ῥημάτων, ἐκτὸς τοῦ εἶναι.

§. 6. Οσάκις τὸ συνδετικὸν οἰκοθεν ἐννοεῖται εὐκόλως, παραλείπεται, ὡς ἄριστον μὲν ὕδωρ. Ὡσαύτως καὶ ὅταν παραλαμβάνεται ἐκ τοῦ προηγουμένου κώλου, οἷον ἐκεῖνος μὲν ἐστὶ φίλος, σὺ δὲ (εἰ) ἐχθρός, κτλ.

§. 7. Τὸ αὐτὸ ἐννοεῖται καὶ περὶ τοῦ κατηγορουμένου, ὡς ἐγὼ μὲν ἔτοιμός εἰμι, σὺ δὲ οὐκ εἶ (ἔτοιμος). Ὡσαύτως καὶ ὅταν τὸ κατηγορούμενον, ἠνωμένον μετὰ τοῦ συνδετικοῦ

ὅν, ἀποτελῇ τὸ ῥῆμα μετ' αὐτοῦ, ὡς ὁμολογεῖς ταῦτα; ἔγωγε (ὁμολογῶ).

§. 8. Καὶ τὸ ὑποκείμενον παραλείπεται, ὅταν ἡ εὐκόλως οἰκοθεν ἐννοῇται, ὡς γράφω, ἄγωμεν, ἔλθετε, κτλ. ἡ παραλαμβάνεται ἐκ τοῦ προηγουμένου κώλου, ὡς ἐσγεφάνωσαν Θεμιστοκλέα· ἡρίστευσε γάρ, κτλ. Ὡσαύτως καὶ τὸ ὑποκείμενον καὶ κατηγορούμενον, ἐν ταύτῳ, οἷον ἔστι Σωκράτης σοφός; ἔστι (Σωκράτης σοφός)· καὶ ὁλόκληρος πρότασις, οἷον μὴ ληφθῆς = ὅρα μὴ ληφθῆς = σὺ ἔσο ὁρῶν μὴ ληφθῆς.

§. 9. Ἡ ἀπλὴ καὶ γυμνὴ πρότασις δὲν ἐξαρκεῖ πάντοτε εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ λόγου· ὅθεν ἀνάγκη νὰ προσεθῶσι πολλὰ καὶ διάφορα πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου· οὕτω, π. χ. ἀνάγκη νὰ εἰπῶμεν Κῦρος ὁ νεώτερος — Σωκράτης ἦν υἱὸς Σωφρονίσκου — Περικλῆς ἦν ὅμοιος Πεισιστράτῳ — Πλάτων ἐστὶ δεινὸς τὴν διαλεκτικὴν, κτλ. Τὰ τοιαῦτα ὀνομάζονται προσδιορισμοὶ τῆς προτάσεως, ἡ ὁποία ἐπαυξάνεται καὶ πλατύνεται δι' αὐτῶν.

§. 10. Οἱ προσδιορισμοὶ εἶναι ὀνοματικοί, ὡς ῥήτωρ δεινός, ἡ ἐπιρρήματικοί, ὡς ῥήτορεύει δεινῶς. Εἰς τοὺς πρώτους περιλαμβάνονται καὶ οἱ ἀντωνυμικοί, οἱ ἀρθρικοί, οἱ μετοχικοί καὶ οἱ δι' ἐπιρρήμάτων, ἐπιθετικῶς ἐκλαμβανόμενων, ἐκφερόμενοι, ἐπομένως οἱ ὡς ὀνοματικοί, οἷον οὗτος ἀνὴρ — ἡ γυνή — οἱ πεπαιδευμένοι ἄνδρες, κτλ. Ὡσαύτως Περικλῆς ὁ πάνυ — ἡ Λυδιστὶ ἀρμονία, κτλ.

§. 11. Εἰς τοὺς δευτέρους, τοὺς ἐπιρρήματικούς, περιλαμβάνονται καὶ οἱ διὰ πλαγίων πτώσεων, ἀπροθέτων ἡ ἐμπροθέτων, ἐκφερόμενοι καὶ ἐπιρρήματικὴν ἐννοίαν ἐξηγούντες, λοιπὸν οἱ ὡς ἐπὶ ῥήματικοί, οἷον ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ = σήμερον — τὴν παρελθούσαν ἡμέραν = χθές — ταῦτον τὸν τρόπον ἢ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον = τοιοῦτοτρόπως, κτλ.

§. 12. Εἰς τὸ ὑποκείμενον ἐπίσης τῶν ἀνεπτυγμένων καὶ συνεπτυγμένων προτάσεων ἀρμόζουσι μάλιστα οἱ ὀνοματικοί ἢ ὡς ὀνοματικοί προσδιορισμοί, ὡς ὁ δίκαιος Ἀριστέιδης ἦν Ἀθηναῖος — ὁ Μακεδὼν Ἀλέξανδρος ἐστράτευσεν — οἱ πάλοι ἄνθρωποι ἦσαν ἀγροικοί, κτλ.

§. 13. Εἰς τὸ κατηγορούμενον, χωριστὸν μὲν ὃν τοῦ συνδετικοῦ, ὡς ἐπὶ τῶν ἀνεπτυγμένων προτάσεων, ἀρμόζουσιν ὡσαύτως οἱ ὀνοματικοί ἢ ὡς ὀνοματικοί προσδιορισμοί, οἷον Ζεῦξες ἦν

ἄριστος ζωγράφος — Περικλῆς ὁ πᾶν ἢ πολιτεκώτατος· ἡνωμένον δὲ μετὰ τοῦ συνδετικοῦ ὄν, ὡς ἐπὶ τῶν ἀνθεπτυγμένων προτάσεων, δέχεται τοὺς ἐπιρρήματικούς ἢ ὡς ἐπιρρήματικούς μάλιστα προσδιορισμούς, οἷον Ζεῦξις ἐξωγράφει ἄριστα — τοῦτ' ὡ τῷ τρόπῳ ἀπέθανε, κτλ.

§. 14. Εὐότε δέ, καί τοι ὄν χωριστόν, τὸ κατηγορούμενον δέχεται προσδιορισμὸν ἐπιρρήματικόν, ὡς αὕτη οὐκ ἔστιν ἡ ἁγία ἐπιμέλεια· καὶ ἀντιστρόφως ἡνωμένον ὄν δέχεται προσδιορισμὸν ὀνοματικόν, οἷον ζῆ ἑλεύθερος — ἐρχεται ταχύς = ταχέως, κτλ. οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου (ἴδε κατωτέρω).

§. 15. Οἱ ὀνοματικοὶ ἢ ὡς ὀνοματικοὶ προσδιορισμοὶ προσδιορίζουσι λεπτομερῶς πολλὰ καὶ διάφορα, ὡς σοφός, νεώτερος, ὁ πᾶν, ἡ κάτω κοιλία, κτλ. Ωσαύτως καὶ οἱ ἐπιρρήματικοὶ καὶ ὡς ἐπιρρήματικοί· οἱ τοιοῦτοι ὅμως δυνατόν νὰ ἀναχθῶσιν εἰς τὰ ἐξῆς τέσσαρα, ποῦ, πότε, πῶς καὶ πόσον.

§. 16. Ἡ φύσις τοῦ ῥήματος καὶ τῆς ἐκ τούτου γινομένης προτάσεως δεικνύει, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, τίνες προσδιορισμοὶ ἐπὶ πάσης περιστάσεως ἀπαιτοῦνται· οὕτω, π. χ. Δημοσθένης ἦν ῥήτωρ δεινός — Φίλιππος ἦν (=εὐρίσκετο) τότε ἐν Ἑλατείᾳ — ἐτελεύτησεν ἐνδόξως, κτλ.

§. 17. Ο διὰ τῆς ἀπλῆς προτάσεως ἐκφερόμενος λόγος δυνατόν νὰ ἐξηγῇ, ὅχι ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἔχει ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ιδιότητα ἢ εὐρίσκεται εἰς ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν κατάστασιν, ἀλλὰ ὅτι πράττει ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν πράξιν, καὶ τὴν πράττει εἰς τοῦτον ἢ ἐκεῖνον, κτλ. Τότε λοιπόν, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω προσδιορισμῶν, πρέπει νὰ ἐξηγηθῶσι καὶ ταῦτα, ὡς κτίζω οἶκον, ναόν, κτλ. — ὁ Ἐκτωρ ἔφερε δειμά τοις Ἀχαιοῖς, κτλ. Ταῦτα ὀνομάζονται ἀντικείμενα.

§. 18. Ἰνα λάβωμεν πληρεστέρα ἰδέαν τοῦ πράγματος, πρέπει νὰ προσδιορίσωμεν ἀκριβέστερον τί χρησιμεύει εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ λόγου, ἰδιαιτέρως ἕκαστον εἶδος τῶν λέξεων, κατὰ τοίους κανόνας τιθέμενον ἐκπληροῖ τοῦτο, κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ Ορομάτων.

§. 1. Τὰ ὀνόματα χρησιμεύουσιν εἰς τὸν λόγον ἵνα ἐξηγησῶσι τὰ ὑποκείμενα, τὰ κατηγορούμενα, τοὺς προσδιορισμούς καὶ τὰ ἀντικείμενα.

Τὰ ὀνόματα ὡς Ὑποκείμενα καὶ Κατηγορούμενα.

§. 2. Κυρίως ὑποκείμενα γίνονται τὰ οὐσιαστικά καὶ κυρίως κατηγορούμενα γίνονται τὰ ἐπίθετα, ὡς ὁ θεὸς ἐστὶ δίκαιος. — ὁ Φίλιππος οὐκ ἐστὶ δίκαιος. Δυνατὸν ὅμως καὶ τὰ ἐπίθετα νὰ γένωσιν ὑποκείμενα, λαμβάνοντα τότε χαρακτῆρα οὐσιαστικῶν, ὡς οἱ θνητοὶ εἰσὶν ἐφήμεροι καὶ τὰ οὐσιαστικά δυνατὸν νὰ γένωσι κατηγορούμενα, λαμβάνοντα τότε ὡς ἐπιθετικὸν χαρακτῆρα, οἷον ὁ Σόλων ἐστὶ νομοθέτης — ὁ χρυσός ἐστὶ μέγαλλον = μεταλλικὴ οὐσία.

§. 3. Καὶ πᾶν εἶδος λεξέως ἥτοι μέρος λόγου, κλιτὸν ἢ ἄκλιτον, δυνατὸν νὰ τεθῇ εἰς τὸν λόγον ὡς ὑποκείμενον ἢ κατηγορούμενον, οἷον ἡ περί ἐστι πρόθεσις — τὸ χθὲς οὐκ ἐστὶ σήμερον — ἡ Βαβυλὼν ἐστὶν ἐγγύς, κτλ. Ἐτι δὲ καὶ ἀπαρέμφατον, ὡς τὸ ὑγιαίνειν ἐστὶ τερπνόν καὶ εὐλόκληρος λόγος, ὡς τὸ γινῶθαι σαυτὸν ἐστὶ χρησιμώτατον, κτλ.

§. 4. Τὸ κατηγορούμενον, ὅταν ᾖ κλιτὸν, πρέπει νὰ συμφωνῇ μὲ τὸ ὑποκείμενον κατὰ γένος, ἀριθμὸν, καὶ πτώσιν, ὡς δεικνύουσι τὰ ἀνωτέρω καὶ πολλὰ ἄλλα παραδείγματα, οἷον ὁ πύργος ἐστὶν ὑψηλός — ἡ πόλις ἐστὶ μικρά — τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ, κτλ. Εἶναι ὅμως καὶ ἐξαιρέσεις συγχωρηταί, ὡς ὁ πλοῦτος ἐστὶ περιμάχητον — ἡ σοφία ἐστὶν ἀθάνατον — οἱ παῖδες εἰσὶν ἀνιάρων — ὁ Σωκράτης ἐστὶ τῶν σοφῶν = ὁ Σωκράτης ἐστὶν εἰς τῶν σοφῶν, κτλ.

§. 5. Μὲ τὸ ὑποκείμενον, τὴν θάσιν τοῦ λόγου, πρέπει ἀκόμη νὰ συμφωνῇ καὶ τὸ συνδετικὸν ἢ τὸ ῥῆμα κατ' ἀριθμὸν καὶ κατὰ πρόσωπον, ὡς ὁ Φίλιππος πολεμεῖ — οἱ ἄνθρωποι λέγουσι, κτλ. Ως πρὸς τὸν ἀριθμὸν ὅμως συγχωροῦνται καὶ τινες ἐξαιρέσεις, οἷον ἡ πλῆθὺς ἔφασαν — ἐκάτερος ἀπὸ τῶν — ἄθλα προτίθεται — νὺ μαχησόμεθα, κτλ.

§. 6. Δυνατὸν νὰ ᾖ εἰς τὸν λόγον καὶ πλείονα ὑποκείμενα ἢ κατηγορούμενα, ἢ ἐν ταῦτῳ ὑποκείμενα καὶ κατηγορούμενα, οἷον Φίλιππος καὶ Ἀλέξανδρός εἰσι στρατηγικοὶ — Φωκίων ἦν χρηστός καὶ δίκαιος — Ἀριστείδης καὶ Φωκίων εἰσὶν ἀγαθοί τε καὶ δίκαιοι καὶ τότε ἡ πρότασις λέγεται σύνθετος ἢ, ὁρθότερον, σύνθετος.

Τὰ ὀνόματα ὡς προσδιορισμοί.

§. 7. Οἱ ὀνομαστικοὶ ἢ ὡς ὀνομαστικοὶ προσδιορισμοὶ δυνατὸν

νὰ ἦναι εἰς τὸ ὑποκείμενον, εἰς τὸ κατηγορούμενον ἢ εἰς ἀμφοτέρω, ὡς ὁ σοφὸς Σωκράτης — οὗτός ἐστι Πρωταγόρας ὁ κλεινός — ὁ Μακεδὼν Αλέξανδρος ἦν μέγας στρατηγός, κτλ.

§. 8. Εἶναι δὲ δυνατόν ὥς νὰ τίθεται καὶ προδιορισμὸς προσδιορισμοῦ, καὶ τούτου πάλιν ἄλλος, καὶ οὕτω νὰ γίνεται σειρά προσδιορισμῶν, ὡς ἐν τῇ Αριθμητικῇ κλάσμα κλάσματος ἦτοι σειρά κλασμάτων. Τίθεται δὲ ἐν γένει τὸ προσδιορίζον κατὰ τὴν φύσιν τοῦ προσδιοριζομένου· οὕτω, π. χ. Αλέξανδρος ἦν υἱὸς Φιλίππου, υἱοῦ τοῦ Αμύντου, βασιλέως τῆς Μακεδονίας — Αριστοτέλης, μαθητὴς γενόμενος Πλάτωνος, ἦν πολλῶν σοφώτερος — Αριστείδης ὁ Αθηναῖος ἦν δικαιοτάτος πάντων, κτλ.

§. 9. Οἱ ὀνομαστικοὶ καὶ ὡς ὀνομαστικοὶ προσδιορισμοὶ τίθενται κατὰ τρεῖς τρόπους, κατ' ἐπεξήγησιν, διὰ τῶν παρενθετικῶν προτάσεων καὶ διὰ τῶν πλαγίων πτώσεων.

§. 10. Κατ' ἐπεξήγησιν λέγονται, ὅταν τίθενται ὁμοιογενῶς, ὁμοιαιθίμως καὶ ὁμοιοπτώτως μετὰ τὸ προσδιοριζόμενον, χωρὶς νὰ ἀποτελῶσι πρότασιν, ὡς γίνεται διὰ τοῦ κατηγορουμένου, οἷον ὁ σοφὸς Σωκράτης — Πρωταγόρας ὁ κλεινός, κτλ. Καὶ κατὰ τοῦτο ὅμως ἀπαντῶνται τινες ἐξαιρέσεις, ὡς ἐπὶ τοῦ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου, οἷον νοῦς σωτηρία καλουμένη — ποτήριον τεχνήματα τοῦ τεχνίτου — Διουῦσιος τῶν τυράννων γενόμενος, κτλ.

§. 11. Διὰ τῶν παρενθετικῶν προτάσεων τίθενται οἱ προσδιορισμοί, ὅταν διὰ τίνος παρεμπιπτούσης προτάσεως προσδιορίζεται ἡ κυρία πρότασις, ὡς ὁ νέος ὅς τις ἐλληνίζει καλεῖται ἐλληνιστής.

§. 12. Διὰ τῶν πλαγίων πτώσεων γίνονται οἱ προσδιορισμοί, ὅταν τίθεται πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἡ γενική, ἡ δοτική ἢ ἡ αἰτιατική. Τὰ ὀνόματα τὰ ὅποια προσδιορίζονται διὰ τῆς γενικῆς, δοτικῆς ἢ αἰτιατικῆς λέγονται ὅτι συντάσσονται μετὰ γενικῆς, δοτικῆς ἢ αἰτιατικῆς.

§. 13. Μετὰ γενικῆς συντάσσονται τὰ ὀνόματα τὰ ὅποια διεγείρουσι τὸ ἐρώτημα τίνας, ἐνθα περιέχεται καὶ τὸ ἐκ τίνας, ἀπὸ τίνας, κτλ. οὕτω, π. χ. υἱός (τίνας;) Φιλίππου — οἶκος (τίνας;) βασιλέως — ῥυμός (ἐκ τίνας;) ἀργύρου ἢ ἐξ ἀργύρου — κώπη ἐλέφαντος, κτλ. οὕτως εἰδήμων

ιατρικῆς—ἐπιμελῆς τῶν μαθημάτων—Πλάτων Ἀριστοτέλους σοφώτερος, κτλ.

§. 14. Μετὰ δοτικῆς συντάσσονται τὰ ὀνόματα τὰ ὅποια διεγείρουσι τὸ ἐρώτημα τίνι (= εἰς τίνα; ἢ μὲ τίνα;) οὕτω, π. χ. εὖνους, ἐναντίος, ἐχθρός (τίνι;=εἰς τίνα;) τῷ βασιλεῖ—ὁ Τηλέμαχος ἐστίν ὄμοιος (τίνι;=μὲ τίνα;) τῷ Ὀδυσσεῖ, κτλ.

§. 15. Μετὰ αἰτιατικῆς συντάσσονται τὰ ὀνόματα τὰ ὅποια διεγείρουσι τὸ ἐρώτημα εἰς τί ἢ κατὰ τί, ὡς ὁ Ἀρχιμήδης ἦν σοφός (κατὰ τί;) τὰ μαθηματικά—ὁ Στέντωρ ἦν δυνατός τὴν φωνήν· οὕτω καὶ Ἕλληνα τὸ γένος, Ἀθηναῖος τὴν πατρίδα, Σωκράτης τοῦνομα, κτλ.

§. 16. Τινὲς τῶν προσδιορισμῶν, χρησιμεύοντες πρὸς διάκρισιν τοῦ προσδιοριζομένου ἀπὸ παντὸς ἄλλου ὁμοειδούς, εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖοι, ὡς Κῦρος ὁ νεώτερος—Ἀριστείδης ὃς ἐπεκλήθη δίκαιος—Νικίας ὁ Νικηράτου (υἱός), κτλ. Τινὲς ἄλλοι, χρησιμεύοντες μόνον πρὸς ἐνδειξιν ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἔχει ὁμολογουμένως καὶ τὴν δεῖνα ιδιότητα περὶ τῆς ὁποίας οὐδεμία ζήτησις ἐπὶ τοῦ παρόντος, ὡς τὸ λευκὸν γάλα, τὸ γλυκὺ μέλι, κτλ. ἢ πρὸς ἀπλοῦν σχολισμόν, ὡς Πρωταγόρας ὁ σοφός, Ἰππίας ὁ καλός, κτλ. δὲν εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖοι. Τοὺς πρώτους καλοῦμεν διασταλτικούς, τοὺς δευτέρους κοσμητικούς ἢ περιγραφικούς.

§. 17. Τὰ κατηγορούμενα, ἀπονέμοντα εἰς τὸ ὑποκειμένον μίαν τινὰ ιδιότητα, ἀποτελοῦσι πρότασιν, καὶ ἐπομένως ὁλόκληρον λόγον, οἷον Σωκράτης ἐστὶ σοφός· οἱ δὲ προσδιορισμοί, ὡς ἐν μέρος τῆς προτάσεως μετὰ τοῦ προσδιοριζομένου θεωρούμενοι, δὲν ἀποτελοῦσι λόγον πλήρη. Ἀλλὰ καθὼς, τιθεμένου μόνου τοῦ ὑποκειμένου χωρὶς τῶν λοιπῶν μερῶν τῆς προτάσεως, ὁ λόγος μένει μετέωρος, οὕτω καὶ τιθεμένου τοῦ προσδιορισμοῦ μετὰ τοῦ ὑποκειμένου, οἷον Σωκράτης ἐστὶ (τί;) — Σωκράτης ὁ σοφός ἐστὶ — Σωκράτης ὁ Σωφρονίσκου ἐστὶ, κτλ. Περὶ τῶν ὀνομάτων ὡς ἀντικειμένων ἴδε κατωτέρω ἐν τῷ περὶ ῥημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ Ἀντωνυμιῶν.

§. 1. Καὶ αἱ ἀντωνυμίαι χρησιμεύουσιν εἰς τὸν λόγον, σχεδόν,

ὡς τὰ ὀνόματα, ἵνα ἐξηγήσῃσι τὰ ὑποκείμενα, τὰ κατηγορούμενα, τοὺς προσδιορισμοὺς καὶ τὰ ἀντικείμενα, ὡς ἐγὼ εἰμι ἰατρός—σὺ εἶ διδάσκαλος—ἐγὼ εἰμι ἐκεῖνος—οὗτος ὁ ἀνὴρ—ἐκεῖνος ὁ Ἀρης—τὸ κτῆμά ἐστιν ἐμὸν—ὁ πατήρ μου, ἡ μήτηρ αὐτοῦ, κτλ.

§. 2. Ὡσαύτως αἱ λεγόμεναι ἐρωτηματικαὶ καὶ ἀόριστοι, οἷον τίς οὗτος;—ἐστὶ τις λόγος, κτλ. Καὶ αἱ ἐπιμεριστικαί, ἕτερος, ἐκάτερος, ἕκαστος, οἷον οἱ ἕτεροι σοῦ πλεον οὐ μελήσουσιν—ὁ ἕτερος τῶν ὀφθαλμῶν—ἕτερον ἐκάτερον—ἐκάτεροι καταστάντες—ἕκαστον ἕτος γίγνεται ἄνθη, κτλ. Ὡσαύτως καὶ αἱ ἀναφορικαί, ὡς τοιοῦτος ὁ μαθητής, οἷος ὁ διδάσκαλος—ὅσος, ἡλίκος, κτλ.

§. 3. Αἱ δὲ λεγόμεναι σύνθετοι ἀντωνυμίαι, μὴ ἔχουσαι ὀνομαστικὴν, χρησιμεύουσιν εἰς προσδιορισμὸν ἀναφερόμενον εἰς αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον τοῦ λόγου, ὡς ἕκαστος φιλεῖ ἑαυτὸν καὶ τὰ ἑαυτοῦ. Περὶ τῶν ἀντωνυμιῶν ὡς ἀντικειμένων ἴδε ὡσαύτως κατωτέρω ἐν τῷ περὶ ῥημάτων.

§. 4. Καὶ αἱ μὲν προσωπικαὶ λεγόμεναι δεικνύουσι τὰ εἰς τὴν ὁμιλίαν ἀναγκάζῃα πρόσωπα, ὡς πρὸς τὸ μέρος τὸ ὁποῖον ἐν αὐτῇ λομβάνουσιν, ἐγὼ, σὺ καὶ ἔ, τὸ ὁποῖον ὁμῶς ἐξέλιπε (ἴδε κατωτέρω Κεφ. 5, §. 24—27)· αἱ δὲ κτηνικαὶ δηλοῦσι κτῆμα τῶν προσώπων, ἐμός, σός, ἡμέτερος, κτλ.

§. 5. Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι δηλοῦσι τὰ πρόσωπα ἢ πράγματα, δακτυλοδεικτούμενα· τρόπον τινά, ἐν ᾧ τόπῳ εὐρίσκονται, ὡς οὗτος, ὁδε, ἐκεῖνος, τοῦτο, ἐκεῖνο, κτλ. Ἡ αὐτὸς διακρίνει καὶ ἀντιδιασέλλει τὰ μεθ' ὧν συμπλέκεται, ὡς αὐτὸς ἐγὼ ἢ ἐγὼ αὐτός, σὺ αὐτός, αὐτός ὁ διδάσκαλος, κτλ. Ταῦτα δὲ καὶ κατὰ παράλειψιν τῆς προσωπικῆς τίθενται, ὡς αὐτὸς παρῆσθα—αὐτὸς ἔφη, κτλ.

§. 6. Ἐκ τῶν ἀναφορικῶν ἡ μὲν οἷος ἀναφέρει τὸ ποιόν, ἡ ὅσος τὸ διακεκριμένον ποσόν, ἡ πηλίκος τὸ συνεχές. Ἡ ὅς ἀναφέρει ὠρισμένον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, κατὰ τὴν πρώτην αὐτῆς σημασίαν· διότι κατ' ἀρχὰς ὅς=οὗτος· ἀπαντᾷται δὲ καὶ ἐπὶ ἀόριστου σημασίας=ὅς ἂν ᾖ, κτλ. καὶ ἀντιστρόφως ἡ ὅστις ἡ ὁποία εἶναι διωρισμένη πρὸς ἐξήγησιν τῶν ἀόριστων, ὅθεν καὶ ἀοριστολογικὴ καλουμένη, ἀναφέρεται εἰς ὠρισμένα, οἷον παῦε δουλείαν λέγων ὅςστις ἄρχω τῶν ἀπάντων (Ἀριστοφ.). Καὶ ἡ ὅς δὲ καὶ ἡ ὅστις μετὰ τὸ οὕτως τίθενται ἰσοδου-

νάμως τῷ ὥστε, οἷον οὐ γὰρ οὕτω γ' εὐήθης ἐστὶν ὑμῶν οὐδεὶς ὥς ὑπολαμβάνει (Δημ.). Τῶν ἄλλων ἡ σημασία εἶναι σαφής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ Ἀρθρου.

§. 1. Τὸ ἄρθρον χρησιμεύει εἰς τὸν λόγον ἵνα ἐξηγήσῃ ὅτι τὸ ὀνομαζόμενον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα δὲν δεικνύεται πρώτην φοράν, ὡς γίνεται διὰ τῆς δεικτικῆς ἀντωνυμίας, ἀλλὰ, προεγνωσμένον ὄν, ἀναπολεῖται οὕτω, π. χ. ἄνθρωπος ἢ ἄνθρωπός τις = εἰς ἄνθρωπος· οὗτος ἀνὴρ = ὁ δακτυλοδεικτούμενος ἀνὴρ· ὁ ἄνθρωπος = ὁ γνωστὸς ἄνθρωπος. Τὸ αὐτὸ ἐννοεῖται καὶ ὅταν σημαίνεται ἐλόκληρος κλάσις, ὡς ὁ ἡγεμών, ὁ στρατιώτης, ὁ νομοθέτης = ἕκαστος ἡγεμών, κτλ.

§. 2. Εἶναι περιστάσεις καθ' ἃς δὲν ἡμπορεῖ νὰ λείψῃ τὸ ἄρθρον, ὡς ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω· εἶναι περιστάσεις ἄλλαι καθ' ἃς δὲν ἡμπορεῖ νὰ τεθῇ, ὡς ἐπὶ τῶν ἀορίσως ἐκφερομένων, κατὰ τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα ἄνθρωπος ἢ ἄνθρωπός τις. Εἶναι καὶ περιστάσεις, τελευταῖον, καθ' ἃς τὸ ἄρθρον δυνατόν νὰ τεθῇ ἢ νὰ παραλειφθῇ, ὡς ἐπὶ τῶν κυρίων ὀνομάτων καὶ ἐπὶ τῶν γενικῶν ἐννοιῶν, οἷον Φίλιππος ἢ ὁ Φίλιππος — ἄνθρωπος ἢ ὁ ἄνθρωπος (ὁ ἄνθρωπος ἐν γένει) — ἀρετὴ ἢ ἡ ἀρετή, κτλ.

§. 3. Τίθεται δὲ τὸ ἄρθρον πάντοτε πρὸ τῶν ὀνομάτων ἢ ὀνομαστικῶν μεθ' ὧν συμπλέκεται, ὡς ὁ ἄνθρωπος, τὸ πηδάλιον, τὸ ὄνομα, ἡ ἀντωνυμία, τὸ ὑγιαίνειν, κτλ. Ὅταν δὲ ἦναι οὐσιαστικὸν καὶ ἐπιθέτον, προτασσομένου μὲν τοῦ ἐπιθέτου, τίθεται ἅπαξ, ὡς ὁ χρηστὸς ἀνὴρ, ἐπιτιθεμένου δέ, ἐπαναλαμβάνεται, ὡς ὁ ἀνὴρ ὁ χρηστός.

§. 4. Καὶ κατὰ ταύτην μὲν τὴν θέσιν διασέλλεται πρᾶγμα πράγματος ἄλλου· ὅταν δὲ τίθεται μετὰ τοῦ ἐπιθέτου καὶ οὐσιαστικοῦ, ἢ ἐπὶ τοῦ προτιθεμένου οὐσιαστικοῦ χωρὶς νὰ ἐπαναλαμβάνεται, τότε διασέλλεται τοῦ αὐτοῦ πράγματος διάφορος κατάστασις· οὕτω, π. χ. ὁ λέγων φέρε τὸν ὀξὺν πέλεκυν ἢ τὸν πέλεκυν τὸν ὀξὺν διασέλλει πέλεκυν ὀξὺν πελεκίως ἄλλου μὴ ὀξίος· ὁ δὲ λέγων φέρε ὀξὺν τὸν πέλεκυν ἢ φέρε τὸν πέλεκυν ὀξὺν ἐννοεῖ τὸν αὐτὸν πέλεκυν ὄντα ἀκονημένον· οὕτω παρ' ἡμῖν φορεῖ τὰ καλὰ φορέματά του καὶ φορεῖ παστρικά τὰ φορέματά του ἢ φορεῖ

τὰ φορέματά του παστρικά—ἤϋραν τὸ ζεστόν νερόν (ὄχι τὸ κρύον), καὶ ἤϋραν τὸ νερόν ζεστόν (ὄχι εἰς κατάψασιν ψυχράν)· οὕτως, ἐν τοῖς δημοτικαῖς τραγωδίαις, ἤϋραν τὸ νερόν ζεστόν, τὸ ποτάμι σιγαλόν.

§. 5. Ἐπὶ δὲ τῶν δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς ὕδε, ἡ παράλειψις τοῦ ἄρθρου παρὰ ποιηταῖς εἶναι συνηθεσάτη. Καὶ παρὰ τοῖς πεζοῖς δὲ τίθεται ἢ παραλείπεται τὸ ἄρθρον ἐπὶ τῆς δεικτικῆς ἀντωνυμίας, κατὰ τὴν διάφορον περιστάσιν. Τίθεται μὲν τὸ ἄρθρον, ὅταν ἡ ἀντωνυμία, ἐπιθετικῶς ἠνωμένη μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ οὔσα, ἀποτελῇ μετ' αὐτοῦ ἓν μέρος τῆς προτάσεως· καὶ τότε ἡ τίθεται ἐπὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ, προτιθεμένου τῆς ἀντωνυμίας, ὡς ὁ ἀνὴρ οὗτος — τὸ παιδίον τοῦτο, ἢ τίθεται μετὰ τῆς προτιθεμένης ἀντωνυμίας καὶ τοῦ ἐπομένου οὐσιαστικοῦ, ὡς οὗτος ὁ ἀνὴρ—τοῦτο τὸ παιδίον, κτλ.

§. 6. Παραλείπεται δὲ τὸ ἄρθρον ἐπὶ τῆς δεικτικῆς ἀντωνυμίας ὅταν, τὸν ἀντίον παρὰ ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω περιστάσεως, ἡ ἀντωνυμία δὲν ᾔηται ἐπιθετικῶς μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ ἠνωμένη, ἐπομένως δὲν ἀποτελῇ ἓν μετ' αὐτοῦ, ἀλλὰ δύο μέρη τῆς προτάσεως, καὶ ἡ μὲν ἀντωνυμία ᾔηται ὑποκειμένον, τὸ δὲ οὐσιαστικὸν κατηγορούμενον, ὡς δικαστοῦ μὲν γὰρ αὕτη ἀρετὴ — τοῦτό ἐστιν ἀρετὴ δικαστοῦ — αὕτη ἔστω ἰκανὴ ἀπολογία — τοῦτο ἔσω ἀπολογία — αἰτίαι μὲν αὗται προεγεγέννηντο — ταῦτα ἦσαν αἰτίαι.

§. 7. Ὡσαύτως καὶ κατὰ πλάγιαν πτώσιν, οἷον ταύτην ἔχει τέχνην — τοῦτο ἔχει τέχνην — ταύτην παρ' ὕμῶν πίστιν εἰλήφασιν — τοῦτο εἰλήφασιν πίσιν — ἐπειδὴ δέ μοι παιδίον γίγνεται, ἐπίστευον ἤδη καὶ πάντα τὰ ἑμαυτοῦ ἐκείνη παρέδωκα, ἡγούμενος ταύτην οἰκειότητα μεγίστην εἶναι (Λυσίας) — τοῦτο, τὸ παιδίον γενέσθαι, ἡγούμενος οἰκειότητα εἶναι, κτλ.

§. 8. Εἶναι φανερόν ὅτι πάντα τὰ ἀνωτέρω ἤθελαν παρέξει ἄλλην ἔννοιαν, εἰάν, τοῦ οὐσιαστικοῦ ὡς προσδιορισμοῦ ἐκλαμβανομένου, ἐκφέροντο ἐν ἄρθρῳ, οἷον ταύτην τὴν τέχνην ἔχει — ταύτην τὴν οἰκειότητα ἡγοῦμαι, κτλ. Ἡ διαφορὰ ἐννοεῖται εὐκολώτερον, εἰάν τὰ προηγούμενα παραδείγματα καὶ κατὰ τοὺς δύο τρόπους φερθῶσιν ὑπὸ τὸν τύπον τῆς ἀπλῆς προτάσεως. Ὡς εἶναι τώρα ἀναρθρα τὰ οὐσιαστικά, κατηγορούμενα ὄντα, ἀποτελοῦσι πρότασιν καὶ ἐπομένως πλήρη λόγον, ὡς τοῦτά ἐστι

τέχνη τοῦ ἀνδρός—τοῦτό ἐστιν οἰκειότης, κτλ. Ὡσαύτως τούτῳ παραδείγματι χρῶνται = τοῦτό ἐστι παράδειγμα, ὥπερ χρῶνται· τούναντίον δὲν ἤθελεν εἶναι λόγος πλήρης ἐπὶ τῆς ἄλλης περιστάσεως, ὡς αὕτη ἡ τέχνη ἐστί (τί;)—αὕτη ἡ οἰκειότης ἐστί (τί;)—τοῦτο τὸ παράδειγμα ὥπερ χρῶνται ἐστί (τί;).

§. 9. Πολλάκις δὲ τίθεται τὸ ἄρθρον, παραλειπομένου τοῦ ὀνόματος εἰς ὃ ἀναφέρεται, ὡς Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου = ὁ Φιλίππου υἱός — Ἀρτεμῖς ἡ Διός = ἡ Διὸς θυγάτηρ· Ελένη ἡ Μενελάου (γυνή)—τὴν τοῦ Φιλίππου (χώραν)—τὰ τοῦ πατρὸς (κτηήματα). Ὡσαύτως καὶ τὰ πρὸς πόλεμον, τὰ ὑπὲρ ἀνθρώπων, κτλ. διὰ τῶν ὁποίων γίνεται βραχυλογία εὐάρεστος.

§. 10. Ἐπὶ γνωστῶν γινόμενον τὸ τοιοῦτον δὲν φέρει δυσκαλίαν εἰς τὸν λόγον, ὡς ἐπὶ τῶν ἀνωτέρων παραδειγμάτων· ἐπὶ δὲ ἀγνωστοτέρων φέρει, φυσικῶς τῷ λόγῳ, ἀσάφειαν, ὡς ἤθελεν εἶναι ἡ Νικολάου (ἀδελφή), ἡ Πραξιτέλους Ἀφροδίτη (ἔργον ἡ κτήμα).

§. 11. Πολλάκις τὰ ἐπιρρήματα μετὰ τοῦ ἄρθρου ἐπέχρυσι τόπον ἐπιθέτου, ὡς ὁ νῦν = ὁ τωρινός—Περικλῆς ὁ πᾶνυ = ὁ μέγας — ἡ ἄγαν ἀμέλεια = ἡ ὑπερβολικὴ, κτλ.—τὸ καθ' ἡμέραν = τὸ καθημερινόν — αἱ παραυτίκα ἡδοναί, κτλ.

§. 12. Οὐσιαστικοῦ δὲ ἔννοϊαν ἐξηγεῖ τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν ἐπιρρημάτων ἐνούμενον, ὡς τὸ πάλαι, τὸ πρίν, τὰ νῦν, τὸ παράπαν, τὸ πολὺ, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τὰ μάλιστα, κτλ. οὕτω καὶ τὸ φανερώς τοῦ λάθρα κρεῖττον. Ἐὰν ἀνωτέρω καὶ ἡνωμένως παρὰ πολλῶν, διακρίσεως χάριν, γράφονται, ὡς τοπάλαι, τανῦν, ὡσεπιτοπολὺ, κτλ. ὅθεν κατὰ τοῦτο ἤθελε διαφέρει τὸ τὰ πρῶτα ἐκ τοῦ ταπρῶτα. Ἀλλὰ περὶ τούτων ἐφεκτέον.

§. 13. Ἐνίοτε τὸ ἄρθρον ἐκλαμβάνεται ὡς ἀντωνυμία, οἷον ὁ μὲν, ὁ δέ = οὗτος μὲν, οὗτος δέ — καὶ τὸν κελεῦσαι δοῦναι = καὶ τοῦτον—τὸ οὗ ἔνεκα, κτλ. Καὶ ταῦτα μὲν παρ' Ἀττικοῖς, παρὰ δὲ Ὀμήρῳ ὡς ἐπὶ τὰ πλεῖστον ἐκλαμβάνεται οὕτω τὸ ἄρθρον· καὶ αὕτη ἦτον ἡ πρώτη αὐτοῦ σημασία, κατὰ μικρὸν ἐκπεσοῦσα ἐξ ἀντωνυμικῆς εἰς ἄρθρικὴν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ Ρημάτων.

§. 1. Τὰ ἄπειρα ῥήματα προκύπτουσιν εἰς τὴν γλῶσσαν ἐκ τῆς ἐνώσεως τοῦ εἶναι καὶ ἐνὸς κατηγορουμένου· εἰς ὅλα λοιπὸν περιέχεται τὸ εἶναι, καὶ ὅλα δυνατόν ἐπομένως νὰ ἀναλυθῶσιν εἰς αὐτὸ καὶ εἰς τὸ περιεχόμενον κατηγορούμενον, ὡς ὑγιαίνω = εἰμὶ ὑγιής — σωφρονῶ = εἰμὶ σώφρων — ζῶ = εἰμὶ ζωός — ἐνεργῶ = εἰμὶ ἐνεργὴς ἤτοι ἐνεργῶν, κτλ.

§. 2. Τὸ εἶναι, ἡ θάσις ὅλων τῶν ῥημάτων, χρησιμεύει πρῶτον μὲν ὡς συνδετικόν, οἷον ὁ θεός ἐστι δίκαιος, δευτέρον δὲ ὡς ὑπαρκτικόν, οἷον ἔστι θεός = θεός ἐστίν ὢν = ὑπάρχων — ἐστι λευκὰ ἴα = ἔστι λευκοῖα = ὑπάρχει λευκοῖα. Ἡ δευτέρα σημασία εἶναι διάφορος τῆς πρώτης. Εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγονται καὶ τὰ εἶη ἀνδάνειν = εἶη δυνατόν — οὐκ ἔστι μεταγυνῶναι = οὐκ ἔξεστι, κτλ.

§. 3. Οταν πρόκηται λόγος νὰ προσεθῇ προσωπικὸν ἀντικείμενον εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάρχει τὸ ὑπὸ τοῦ ὑποκειμένου σημαίνου- μενον, τίθεται κατὰ δοτικὴν, ὡς ἔστι μοι χρήματα ἤτοι ἔχω χρήματα.

§. 4. Ἐὰν ᾖναι χρεία νὰ προσεθῇ καὶ προσδιορισμὸς εἰς τὸ ὑποκείμενον, εἰς τὸ κατηγορούμενον ἢ ἀντικείμενον, τίθεται, φυσικῶς τῷ λόγῳ, ὁμοιοπτῶτως, οἷον ἔστι μοι πλέοντι ἡμέρα τρίτη· ὡσαύτως καὶ κατὰ πλάγιαν πτῶσιν, οἷον ἦν αὐτῷ ὑποψία ἀποστάσεως ἢ περὶ ἀποστάσεως, κτλ. οὕτω συντάσσεται καὶ τὸ γίνομαι, ὡς ἐννοιά ποθ' ἡμῖν ἐγένετο, κτλ. τὸ δὲ ἔστι μοι βουλομένῳ ἢ γίγνεταιί μοι ἡδομένῳ, κτλ. = ἔστιν ἢ γίγνεταιί μοι τὸ πρᾶγμα ἐν ᾧ βούλομαι, ἐν ᾧ ἀρέσκομαι, τὸ ὁποῖον ἤθελεν εἶναι παρ' ἡμῖν τοῦτο γίνεται μετὰ εὐχαριστήσεώς μου.

§. 5. Πολλάκις γίνονται καὶ παραλειπτικοὶ τρόποι τοῦ λέγειν διὰ τοῦ εἶναι καὶ γίγνεσθαι, καὶ μάλιστα ἐπὶ συγγενείας καὶ ιδιοκτησίας, ὡς Νικόστρατος ἦν Θρασυμάχου, ἐνθα τὸ πλήρες ἤθελεν εἶναι Θρασυμάχου υἱός, κτλ. Οὕτω καὶ ἦν Πασίωνος, Λυσιμάχου, κτλ. Λέγεται δὲ καὶ εἶναι ἢ γίγνεσθαι πατρὸς ἢ μητρός — εἶναι ἀδελφῶν τυράννων κτλ. — Μάνης Νικοστράτου ἦν — Αἴσωπος Ιάδμονος ἐγένετο, κτλ. ἐνθα τὸ πλήρες ἤθελεν εἶναι ἦν, ἐγένετο δοῦλος. Οὕτως ἡ Τροία ἦν τῶν Ἀχαιῶν, κτλ.

§. 6. Κατ' αὐτὴν τὴν ἀναλογίαν ἐγεννήθησαν καὶ τὰ εἶναι αὐτοῦ — ὑμῶν αὐτῶν γίγνεσθαι — οὐδενὸς εἶναι — οὐδετέρων γίγνεσθαι, κτλ. Τοιαῦτα δὲ καὶ τὰ οὗτοι γυναικὸς μάχης ἰμείρειν — οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ φοβῆσθαι τὸν θάνατον = μαλθακοῦ ἀνδρὸς — οὐ παντός, κτλ. ἔνθα τὸ πλήρες ἤθελεν εἶναι ἴδιον γυναικὸς, κτλ. Τὰ τοιαῦτα δὲ καὶ παρ' ἡμῖν, ὡς εἶμαι τοῦ Γρηγορίου — εἶμαι τοῦ δεῖνος — δὲν εἶναι οὐδενός. Ὡσαύτως εἶναι τῆς ὑπανδρείας — ἐγινε τῆς διακονίας — κατήνησε τοῦ δρόμου, κτλ.

§. 7. Ἐξαιρουμένου τοῦ εἶναι τὸ ὅποιον εἶναι ἡ εἰσὶς, ὡς προείπαμεν, ὅλα τὰ ἐξ αὐτοῦ γινόμενα ῥήματα χρησιμεύουσιν εἰς τὸν λόγον ἵνα ἐξηγήσωσι τὰς καταστάσεις, τὰς ἐνεργείας καὶ τὰ πάθη.

§. 8. Ὅταν τὰ ῥήματα ἐξηγῶσι κατάστασιν, ὀνομάζονται καταστατικά ἢτοι οὐδέτερα, οἷον ζῶ· ὅταν ἐνέργειαν, καλοῦνται ἐνεργητικά, οἷον τύπτω· ὅταν πάθος, καλοῦνται παθητικά, οἷον τύπτομαι, κτλ.

Ῥήματα Οὐδέτερα.

§. 9. Τὰ Οὐδέτερα ῥήματα, κατάστασιν σημαίνοντά καὶ ἐπομένως αὐτοτελῆ ἔννοιαν παριστώντα, ἢ ἐκφέρονται ἀπτότως, ὡς ἡσυχάζει, εὖ δει, κτλ. ἢ δέχονται τοὺς πρὸς τοῦτο καταλλήλους προσδιορισμούς, τὸ ποῦ, πότε καὶ πῶς, οἷον μένω οἴκοι — διατρίβει Αθῆνῃσιν — ἔζη τότε — ἀσθενεῖ ἀνιάτως, κτλ. Ὡσαύτως κάθηται γυμνός, κτλ.

§. 10. Ἐνίοτε δέχονται καὶ ἀντικείμενον κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ περιεχομένου ὀνόματος, ὡς γέμει (= τίνος; = ἐκ τίνος;) παντοίων ἀγαθῶν — ὀζει μύρων — ἔοικε Μενελάῳ = ὁμοιάζει μὲ τὸν Μενελαον. Ἐνίοτε δὲ λαμβάνουσι καὶ τὴν τῶν ἐνεργητικῶν σύνταξιν, ὡς πλουτῶ πλοῦτον = ἔχω πλοῦτον — ζῶ ζωὴν = ἄγω ζωὴν.

Ῥήματα Ἐνεργητικά.

§. 11. Τὰ ἐνεργητικὰ ῥήματα, ὅταν σημαίνωσιν ἐνέργειαν πλήρη, ἥτις δὲν διεγείρει τὸ ἐρώτημα τίνα, λέγονται ἀμετάβατα, ὡς ἄδω, παίζω, καθαρίζω, βαδίζω, τρέχω, κτλ.

§. 12. Τὰ ῥήματα ταῦτα ἢ ἐκφέρονται ἀπτότως, ἢ δέχονται τοὺς ἀναλόγους προσδιορισμούς, ὡς παίζω, γελῶ, βοῶ, ἄδω, κτλ. καθαρίζω ἐν τῷ θεάτρῳ — καθαρωδῶ ἐντέ-

χυνῶς, ἀφυῶς, κακῶς, κτλ. τρέχω ταχέως — φοιτῶ εἰς τὰ διδασκαλεῖα, κτλ.

§. 13. Τὰ ἐνεργητικὰ ῥήματα, ὅταν σημαίνωσιν ἐνέργειαν συμπληρώματος χρηζούσαν, τότε λέγονται μεταβατικά. Ταῦτα διεγείρουσι τὸ ἐρώτημα τίνα· σημαίνουσι λοιπὸν ἐνέργειαν ἀρχίζουσαν ἐξ ἑνὸς καὶ τελευτῶσαν εἰς ἄλλο σημεῖον, ὡς τύπτω (τίνα;) τὸν Δημήτριον, κτλ.

§. 14. Τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐκτὸς τῶν γενικωτέρων καὶ κοινῶν προσδιορισμῶν τοὺς ὁποίους δυνατόν νὰ λάβωσι καὶ τὰ ἄλλα ῥήματα, ἰδιαίτερος ἀπαιτοῦσι καὶ τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα εἰς τὸ ὁποῖον ἡ ἐνέργεια μεταβαίνει· καὶ τοῦτο, ὡς εἴπαμεν, λέγεται ἀντικείμενον.

§. 15. Ὡς ἀντικείμενα τίθενται κυρίως τὰ οὐσιαστικά, οἷον τιμῶ τὸν Ἀσχύλον — ἀγαπῶ τὸν Ἀριστοφάνη, κτλ. Ἐπίσης ὅμως δυνατόν νὰ τεθῇ καὶ πᾶν ἄλλο μέρος λόγου, ὡς μισῶ τοὺς ἀδικοῦντας — προτιμῶ τὸ σήμερον τοῦ αὔριου, κτλ. Ὡσαύτως καὶ ἀπαρέμφατον, οἷον ἀπέχου τοῦ ἀδικεῖν· καὶ ὁλόκληρος λόγος, οἷον τίμα τὸ γνῶθι σαυτὸν, κτλ. Πάντα δὲ τὰ ὡς ἀντικείμενον τιθέμενα λαμβάνουσι χαρακτηριστὰ οὐσιασικοῦ.

§. 16. Τὰ μεταβατικὰ ῥήματα δέχονται ἢ ἓν ἀντικείμενον, ὡς σφάζω τὸν βοῦν, ἢ δύο, ὡς ἐγὼ δίδωμί σοι χρήματα. Τὰ πρῶτα καλοῦμεν, συντομίας χάριν, μονόπτωτα, τὰ δεύτερα δίπτωτα.

Μεταβατικὰ μονόπτωτα.

§. 17. Ἐκ τούτων τινὰ μὲν δέχονται τὸ ἀντικείμενον κατὰ γενικήν, ὡς φείδομαι χρημάτων, τινὰ κατὰ δοτικήν, ὡς πολεμῶ σοι, τινὰ δὲ κατ' αἰτιατικήν, ὡς τύπτω σε. Δέχονται τὸ ἀντικείμενον κατὰ τοιαύτην ἢ τοιαύτην πτώσιν, ἢ συντάσσονται μετὰ τοιαύτης ἢ τοιαύτης πτώσεως, εἶναι καὶ ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ὀνομάτων, τὸ αὐτό.

§. 18. Συντάσσονται δὲ μετὰ γενικῆς ὅσα ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς τὴν ἔννοιαν ὀνομάτων γενικοσυντάκτων, οἷον ἐγὼ εἰμι ἀμελῆς τῶν χρημάτων, ἐγὼ ἀμελῶ τῶν χρημάτων — Πausανίας ἐστὶν ἡγεμὼν τῆς Ἑλλάδος, Pausanias ἡγεμονεύει τῆς Ἑλλάδος, κτλ.

§. 19. Συντάσσονται μετὰ δοτικῆς ὅσα ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς τὴν ἔννοιαν δοτικοσυντάκτων ὀνομάτων, ὡς εἰμι εὖνους τινί,

εὐνοῶ τινι — εἰμὶ πολέμιός τινι, πολεμῶ τινι, κτλ. οὕτως ἀρήγειν, βοηθεῖν, λυσιτελεῖν, φθονεῖν, ἐπιπροσθεῖν, κτλ.

§. 20. Ολα τὰ ἐπίλοιπα συντάσσονται μετὰ αἰτιατικῆς, καὶ αὐτὰ εἶναι τὰ περισσότερα καὶ τὰ κατ' ἐξοχὴν μεταβατικά, διαθέτοντα κατ' εὐθείαν, οὕτως ἢ ἄλλως, τὸ δεχόμενον τὴν ἐνέργειαν, ὡς πατῶ τὴν γῆν — σφάζω τὸν βοῦν — τύπτω τὸν παῖδα, κτλ. Πολλὰ δὲ ἐκ τῶν δύο προηγουμένων τάξεων μεταβαίνουνσιν καὶ εἰς ταύτην, ὡς φροντίζω τινὸς καὶ φροντίζω τι, ὑπαντιάζω τινὶ καὶ ὑπαντιάζω τινά.

§. 21. Ως δὲ ἐπὶ τῶν ὀνομάτων συντίθεται πολλάκις εἰς μίαν λέξιν τὸ προσδιορίζον καὶ προσδιοριζόμενον, οὕτως ἐνίητε καὶ τὸ ἀντικείμενον μετὰ τῶν μεταβατικῶν ῥημάτων· ὅθεν, ὡς ἐκ τοῦ γιγάντων μάχη γίνεται γιγαντομαχία, ἐκ τοῦ ἴσος θεῶ γίνεται ἰσούθεος, ἐκ τοῦ ὀξύς νοῦν γίνεται ὀξύνοος, οὕτως ἐκ τοῦ λόγος καὶ ποιῶ γίνεται λογσποιῶ, ἐκ τοῦ δεῖπνον καὶ ποιουμαι γίνεται δειπνοποιουμαι. Ὡσαύτως σκευαγωγῶ, οἰκοδομῶ, καρποφορῶ, κτλ.

Μεταβατικὰ δίπτωτα.

§. 22. Τὰ δίπτωτα μεταβατικὰ διαιροῦνται εἰς τέσσαρας τάξεις, εἰς τὰ μετ' αἰτιατικῆς καὶ γενικῆς, εἰς τὰ μετ' αἰτιατικῆς καὶ δοτικῆς, εἰς τὰ μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς καὶ εἰς τὰ μετὰ γενικῆς καὶ δοτικῆς συντασσόμενα.

§. 23. Μετὰ αἰτιατικῆς καὶ γενικῆς συντάσσονται τὰ διεγείροντα τὸ ἐρώτημα τίνα καὶ τίνος ἐνθα περιέχεται καὶ τὸ ὑπὸ τίνος, ἐπὶ τίνος, πρὸ τίνος, κτλ. οὕτως ἀξιώσε τιμῆς — ἀπαλλάττω σε τῶν δεινῶν — καταχέω σου ὕδωρ — προτιμῶ τὴν ἀρετὴν τῶν χρημάτων, κτλ.

§. 24. Μετὰ αἰτιατικῆς καὶ δοτικῆς συντάσσονται τὰ διεγείροντα τὸ ἐρώτημα τίνα καὶ τίνι (= εἰς τίνα; καὶ = μὲ τίνα;), ὡς δίδωμί σοι χρήματα — εἰκάζω σε ἠγεμόνι, κτλ.

§. 25. Μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς συντάσσονται τὰ διεγείροντα τὸ ἐρώτημα τίνα καὶ τί, ὡς διδάσκω σε γράμματα — λέγω σε κακά — καλῶ σε σοφόν — ἠγοῦμαί σε εὐδαίμονα, κτλ.

§. 26. Μετὰ γενικῆς καὶ δοτικῆς συντάσσονται τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τῆς μεταδόσεως ἢ μεταλήψεως μέρους ἐκ τινος ὅλου, ὡς μεταδίδωμί σοι χρημάτων — κοινωνῶ σοι γῆς ἀρχῆς, κτλ.

§. 27. Τὰ ἀντικείμενα δυνατόν νὰ ἔχωσι καὶ προσδιορισμούς. Οἱ δὲ οὗτοι συμφωνοῦσι πρὸς τὸ ἀντικείμενον, ὡς ἐπὶ τοῦ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου, οἷον ἀπέκτειναν Φωκίωνα τὸν στρατηγόν — κουφίζω σε τῆς δεινῆς νόσου — δίδωμί σοι τῷ ἀθλίῳ χρήματα πολλά, κτλ. Ὡσαύτως καὶ ὅταν ᾖ ἡ προσδιορισμὸς προσδιορισμοῦ, ὡς ἐπὶ τοῦ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου, οἷον Ἀθηναῖοι κατεδίκασαν τὸν δίκαιον Σωκράτην, τὸν τοῦ Σωφρονίσκου υἱόν, κτλ.

§. 28. Ὅταν ἡ ἐνέργεια τοῦ ῥήματος ἐπιστρέφῃ εἰς αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον τοῦ λόγου, τότε τὸ ἀντικείμενον ἐκφέρεται διὰ τῆς συνθέτου ἀντωνυμίας, ὡς λούω ἑμαυτόν, πορίζω ἑμαυτῷ χρήματα, κτλ. Ταῦτα δὲ ἐκφέρονται καὶ δι' ἐνὸς ῥήματος ἰσοδυναμοῦ, ὡς λούομαι — πορίζομαι χρήματα, κτλ. Τὰ τοιαῦτα ῥήματα καλοῦνται μέσα, κείμενα μεταξὺ τῶν ἐνεργητικῶν καὶ τῶν παθητικῶν.

§. 29. Μέσα καλοῦνται καὶ τὰ ἰσοδυναμοῦντά μὲ ῥήμα μεταβατικὸν καὶ τὴν ἀλληλοπαθῆ ἀντωνυμίαν, ὡς τύπτονται — τύπτουσιν ἀλλήλους. Ὡσαύτως καὶ τὰ περιέχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ δι' ἄλλου ποιεῖν τι, οἷον ἀπογράφεσθαι — διὰ γραμματέως ἀπογράφειν, κτλ.

§. 30. Ἐχομεν λοιπὸν τρία εἴδη μέσων ῥημάτων. Τὸ πρῶτον ἐξ αὐτῶν περιέχει τὴν σύνθετον ἀντωνυμίαν κατὰ διαφόρους πτώσεις, ὡς λούομαι — λούω ἑμαυτόν — νίπτομαι τὸ πρόσωπον — νίπτω τὸ ἑμαυτοῦ πρόσωπον — ἀπώθωμαι τὸν κίνδυνον — ἀπώθω ἀπ' ἑμαυτοῦ τὸν κίνδυνον — ἀρύομαι οἶνον — ἀρύω ἑμαυτῷ οἶνον — αἶρομαι τὸ φορτίον — οἶρω τὸ φορτίον ἑμαυτῷ ἥτοι ἐπὶ τῶν ἰμῶν ὤμων — ἐπάγομαι θεραπείαν — ἐπάγω ἑμαυτῷ ἥτοι κατόπιν μου θεραπείαν. Ομοίως καὶ τὸ δεύτερον εἶδος, ἂν καὶ ὅχι καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν, ὡς ἐπιστάσαντο — ἐπίσταν ἀλλήλους — διεμερίσαντο τὰ χρήματα — διεμέρισαν τὰ χρήματα ἀλλήλοις. Τὸ τρίτον εἶδος δὲν εἶναι τόσον συχνόν, ἀναπληρούμενον διὰ τῶν κυρίων μεταβατικῶν.

§. 31. Διάφορα τῶν Μέσων εἶναι τὰ Ἀποθετικά ῥήματα, τὰ ὅποια δὲν ἔχουσι τύπον εἰς ὦ, ἀλλὰ, εἰς μαι λήγοντα, σημαίνουσιν ἐνέργειαν. Εἶναι λοιπὸν ὡς ἐνεργητικά, καὶ συντάσσονται ὡς αὐτά, οἷον ἐπιμελοῦμαι τῶν μαθημάτων — χρῶμαι βιβλίοις — ἐργάζομαι τὴν γῆν — οὕτω δέχομαι, σκέπτομαι, ἀγωνίζομαι, κτλ.

Ρήματα Παθητικά.

§. 32. Τὰ παθητικά ρήματα, ἐκτὸς τοῦ ὑποκειμένου τὸ ὁποῖον ἡπαιτεῖ πᾶτα κλάσις ρημάτων καὶ τὸ ὁποῖον τίθεται πάντοτε κατ'ὄνομαστικὴν, αἰτοῦσιν ἀκόμη καὶ τὸ ποιῶν αὐτὸ τὸ πάθος ἦτοι τὸ ἐνεργῶν αἷτιον.

§. 33. Τοῦτο ἐκφέρεται κατὰ γενικὴν διὰ τῆς ὑπό, παρὰ ἢ πρὸς προθέσεως, καὶ σπανίως διὰ τῆς ἐκ, ἢ διὰ δοτικῆς ἀπροθέτου, ὡς ἐγὼ βασανίζομαι ὑπὸ Σωκράτους—οἱ κακοὶ μισοῦνται ὑπὸ τῶν χρηστῶν—ταῦτα ἐλέχθη ἐξ Ἀλεξάνδρου—ταῦτα πέπρακται αὐτῷ, κτλ.

§. 34. Θέλοντες νὰ μετατρέψωμεν τὸ μεταβατικὸν εἰς παθητικόν, τρέπομεν τὸ ἀντικείμενον αὐτοῦ εἰς ὀνομαστικὴν, φέρομεν τὸ ἐνεργητικὸν ῥῆμα εἰς τύπον παθητικόν, καὶ τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἐνεργητικοῦ τρέπομεν εἰς ἐνεργῶν αἷτιον, ἐκφερόμενον ὡς ἀνωτέρω ἐσημειώσαμεν, οἷον οἱ πονηροὶ ἀμελοῦσι τῶν θείων, τὰ θεῖα ἀμελεῖται ὑπὸ τῶν πονηρῶν—οἱ πατέρες παραινοῦσι τοῖς υἱοῖς, οἱ υἱοὶ παραινοῦνται ὑπὸ τῶν πατέρων.

§. 35. Ἐκτὸς τῆς συνήθους, τὰ ρήματα λαμβάνουσιν ἐνίοτε καὶ σπανιωτέραν ἄλλην σημασίαν· τὰ οὐδέτερα, π. χ. ἐκλαμβάνονται ἐνεργητικῶς, καὶ ἀντιστρόφως τὰ ἐνεργητικά οὐδετέρως· τὰ ἀμετάβατα μεταβατικῶς, καὶ ἀντιστρόφως τὰ μεταβατικὰ μέσως, κτλ. Ἐπὶ τοιαύτης περιστάσεως δέχονται τὴν σύνταξιν κατὰ τὴν σημασίαν· οὕτω, π. χ. ζῶ = εἰμι ζῶν, καὶ ζήσεις με = ζωοποιήσεις με· περιέθεεν = περιέτρεχε καὶ = περιέκειτο—φωνῶ καὶ φωνῶ τινα—τρέχω καὶ ὑποτρέχω ληστές=διώκω—ἄγω τινα καὶ ἄγω=ἄγω ἐμαυτὸν=ἄγομαι, κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ τῶν ἄλλων παρεπομένων τῶν ρημάτων ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν.

§. 1. Ἡ ιδιότης τοῦ νὰ σημαίνωσι κατὰξασιν, ἐνέργειαν ἢ πάθος τὰ ὁποῖα μέχρι τοῦδε ἐξηγήσαμεν, καλεῖται διάθεσις ἦτοι γένος τῶν ρημάτων· ἐκτὸς τούτου ὅμως τὰ ρήματα ἔχουσιν Ἐγλίσεις, Χρόνους καὶ Πρόσωπα.

§. 2. Ἐγκλίσις ὀνομάζεται ἡ τροπὴ τῆς ληγούσης αὐτῶν, ἵνα δηλώσῃ τὰ ἐξῆς πέντε· α'. ἂν τὸ ὑπὸ τοῦ ρήματος σημαίνόμενον

παρίσταται ὡς θετικόν· β'. ὡς ὑποθετικόν καὶ προσδοκώμενον· γ'. ὡς ἀπλῶς δυνατόν ἢ εὐκτόν· δ'. ὡς ἀναγκαιόν· ε'. ὡς ἀφηρημένη ἔννοια.

§. 3. Εἶναι λοιπὸν πέντε Εγκλίσεις ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ, Ορισική, Ὑποτακτική, Εὐκτική, Προσακτική καὶ Ἀπαρέμφατος ἤτοι Ἀπαρέμφατον.

§. 4. Μεταχειρίζομεθα τὴν ὀρισικήν, θέλοντες νὰ ἐξηγήσωμεν τὰ θετικῶς ὄντα, γενόμενα ἢ ἐσόμενα, ὡς γράφω, ἔγραψα, γράψω—έρχομαι, ἐλήλυθα, ἐλεύσομαι, κτλ.

§. 5. Μεταχειρίζομεθα τὴν ὑποτακτικὴν, θέλοντες νὰ ἐξηγήσωμεν τὸ ὑποθετικόν καὶ προσδοκώμενον, ὡς εἰάν ἐλθῇ—πράττει ταῦτα, ἵνα σοφὸς γένηται, κτλ.

§. 6. Μεταχειρίζομεθα τὴν εὐκτικήν, θέλοντες νὰ ἐξηγήσωμεν τὸ ἀπλῶς δυνατόν ἢ εὐκτόν, ὡς τοῦτο εἶη ἂν—γένοιτο—εἶην βασιλεὺς=εἴθε νὰ ἦμην, κτλ.

§. 7. Μεταχειρίζομεθα τὴν προσακτικὴν, θέλοντες νὰ ἐξηγήσωμεν ὅτι αἰτοῦμεν ὥστε νὰ γένη τι, οἷον ἐλθέ, ἄπελθε, ἀπόδος, ἐλέησον, κτλ.

§. 8. Μεταχειρίζομεθα τὴν ἀπαρέμφατον ἢ τὸ ἀπαρέμφατον, θέλοντες νὰ ἐξηγήσωμέν τι σκοπούμενον, ἢ πρᾶγμα γινόμενον, γενόμενον ἢ γενησόμενον, ὡς ἔδωκεν αὐτῷ ἱμάτια φορεῖν=ἵνα φορῇ—λέγουσι κινεῖσθαι τὴν γῆν—ὅτι κινεῖται—λέγουσι σεισμόν γεγονέναι—λέγουσι λειψυδρίαν ἔσεσθαι, κτλ.=λέγουσιν ὅτι ἐστί, γέγονεν, ἔσται, κτλ.

§. 9. Τὸ ἀπαρέμφατον λέγεται τελικόν, ὅταν σημαίνῃ τὸν σκοπὸν τῆς πράξεως τῆς ἐν τῷ προηγουμένῳ κώλῳ ἐκφερομένης, ὡς εἰς τὸ πρῶτον παράδειγμα· λέγεται εἰδικόν ὅταν μερικεὺν τὴν ἐν τῷ πρώτῳ κώλῳ γενικὴν ἔννοιαν, ὡς ἐν τοῖς ἄλλοις παραδείγμασιν.

§. 10. Καὶ τὰ τελικὰ καὶ τὰ εἰδικὰ ἀπαρέμφατα, ὅταν ἔχωσιν ἰδιαιτέρον ὑποκείμενον, τὸ δέχονται κατ' αἰτιατικὴν, ὡς βούλομαί σε εὐτυχεῖν—λέγουσι τὸν ἄνδρα ἀποθανεῖν, κτλ.

§. 11. Αἱ ἐγκλίσεις τίθενται εἰς τὸν λόγον ἢ καθ' ἑαυτάς ἢ ἐν ἐξαρτήσεϊ, ὡς εἰμὶ βασιλεὺς, καὶ τότε δώσω σοι, ὅτε ἐλεύσει—ἄγωμεν, καὶ ἵνα ἄγωμεν—γένοιτο, καὶ ἵνα γένοιτο, κτλ.

§. 12. Καὶ τὸ ἀπαρέμφατον ὡσαύτως τίθεται ὡς ῥῆμα ἐξαρτώμενον ἐκ τινος ἄλλου ῥήματος, ὡς δηλοῦσι τὰ ἀνωτέρω πα-

ραδείγματα. Τίθεται ὁμως καὶ ἀπόλυτον ἤτοι ἀνεξάρτητον, καὶ τότε πλησιάζει εἰς τὰ οὐσιαστικὰ ὀνόματα, δεχόμενον καὶ τὸ ἄρθρον, ὡς τὸ ὑγιαίνειν, τὸ φιλοσοφεῖν, κτλ.

§. 13. Ονομάζονται χρόνοι γραμματικοί, οἱ τύποι οἱ διαρισμένοι νὰ δηλώσωσι πότε γίνεται, ἐγένεν ἢ θὰ γένη τι.

§. 14. Χρόνους ἔχμεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἕξ, Ἐνεσῶτα, Παρατατικόν, Ὑπερσυντελικόν, Παρακείμενον, Ἀόριστον καὶ Μέλλοντα.

§. 15. Μεταχειρίζομεθα τὸν ἐνεσῶτα, ὅταν θέλωμεν νὰ φανερώσωμέν τι τὸ ὅποιον εἶναι ἀρχισμένον καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ γίνεται ἐπὶ τοῦ παρόντος, καθ' ἣν στιγμήν ὁ λόγος γίνεται, ὡς γράφω, ἔῤῥω, κτλ.

§. 16. Μεταχειρίζομεθα τὸν παρατατικόν, ὅταν θέλωμεν νὰ φανερώσωμέν τι τὸ ὅποιον ἦτον ἤρχισμένον καὶ ἐξηκολούθει νὰ γίνεται ἐπὶ τινος στιγμῆς τοῦ παρελθόντος, ὡς ἔγραφεν, ἐδημηγόρει, ἠρέμει, κτλ. Ο παρατατικὸς εἶναι εἰς τὸ παρελθόν, ὅτι ὁ ἐνεσῶς εἰς τὸ παρόν. Ἡ συνέχεια ἢ ἡ ἐπανάληψις εἶναι ἀμφοτέρων χαρακτηριστικά.

§. 17. Μεταχειρίζομεθα τὸν ὑπερσυντελικόν, ὅταν θέλωμεν νὰ φανερώσωμέν τι τὸ ὅποιον ἦτον τελειωμένον ἐπὶ τινος στιγμῆς τοῦ παρελθόντος, ὡς ἔγεγράφει — εἶχε γράψει, ἐλήλυθει — εἶχεν ἐλθεῖ — δύο κύνες δεδέατο πρὸ τῆς αὐλῆς — ἦσαν δεμένοι.

§. 18. Μεταχειρίζομεθα τὸν παρακείμενον, ὅταν θέλωμεν νὰ φανερώσωμέν τι τὸ ὅποιον εἶναι τελειωμένον ἐπὶ τῆς παρούσης στιγμῆς, καὶ τοῦ ὁποίου τὰ ἀποτελέσματα σώζονται, ὡς ἔκτισται ἢ οἰκία — εἶναι κτισμένη — ἔστεπται ἢ πρύμνα — εἶναι ἐγεμμένη — ἐλήλυθεν εἰς Ἰλιον — καταλέλοιπεν — ἔχει ἀφειμένον, κτλ.

§. 19. Μεταχειρίζομεθα τὸν ἀόριστον, ὅταν θέλωμεν νὰ φανερώσωμεν ὅτι ἐγένε τι εἰς μίαν ἀπὸ τὰς ἀπείρους στιγμὰς τοῦ παρελθόντος, ὡς ὁ θεὸς ἔκτισε τὸν κόσμον — ὁ Ἀλέξανδρος ἐνίκησε τοὺς Πέρσας, κτλ. Διαφέρει λοιπὸν ὁ ἀόριστος τοῦ παρακειμένου, καθότι σημαίνει μόνον τὸ ἅπαξ γυνόμενον εἰς τὸ παρελθόν, χωρὶς νὰ προσδιορίζῃ ἂν αὐτὸ σώζεται ἢ ὄχι. Ἐπειδὴ ὁμως πολλάκις ἡ ἀκριβολογία αὕτη δὲν εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαία, διὰ τοῦτο δυνατόν νὰ τεθῇ καὶ ἀόριστος εἰς περιστάσεις καθ' αἷς ἰδιάζει κυρίως ὁ παρακείμενος, ὅχι ὁμως καὶ τὸ ἀνάπαλιν.

§. 20. Μεταχειρίζομεθα τὸν μέλλοντα, ὅταν θέλωμεν νὰ φανερῶσωμεν ὅτι μέλλει νὰ γένη τι εἰς μίαν ἀπὸ τὰς σιγμὰς τοῦ μέλλοντος, ὡς γράψω = θὰ γράψω — ἐλεύσεται = θὰ ἔλθῃ, κτλ. Ὄταν δὲ σημαίνεται ὅτι ἡ πράξις θέλει εἶναι τελειωμένη εἰς μίαν ἀπὸ τὰς σιγμὰς τοῦ μέλλοντος, τότε ὁ χρόνος καλεῖται Μετ' ὀλίγον μέλλων, ὡς πεπαύσομαι = θέλει εἶναι πεπαυμένος — ἐγγεγράφεται = θέλει εἶναι ἐγγεγραμμένος, κτλ.

§. 21. Ὅλοι οἱ χρόνοι οὗτοι ἀπαντῶνται καὶ κατὰ χρῆσιν ἄλλην ἢ ὅποια φαίνεται διάφορος τῆς προσημειωθείσης, ὡς ἤκω = ἐλήλυθα, δέδοικα = φοβοῦμαι, εἶμι = ἰλεύσομαι, κτλ. Ἀλλὰ τινὰ μὲν ἐκ τούτων εἶναι ἰδιαίτεροι σποραδικαὶ ἐξαιρέσεις, τινὰ δὲ προκύπτουσιν ἐκ τῆς ἀνωτέρω τεθείσης κυρίας σημασίας· οὕτω, π. χ. κέκλημαι = ἐῖληφα καὶ ἔχω κλῆσιν = καλοῦμαι, κτλ.

§. 22. Οἱ χρόνοι τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων, ἐκτὸς τῆς ὀριστικῆς, καὶ μάλιστα ὁ ἐνεστὼς καὶ ὁ ἀόριστος, τροπολογοῦνται, κατὰ τὴν φύσιν αὐτῶν τῶν ἐγκλίσεων· οὕτω, π. χ. ἵνα γίγνηται καὶ ἵνα γένηται — εἴθε γίγνοιτο καὶ εἴθε γένοιτο — γινέσθω καὶ γενέσθω, κτλ. ἀναφέρονται εἰς τὸ μέλλον· καὶ τὰ μὲν κατ' ἐνεστῶτα δηλοῦσιν ἐνέργειαν κατὰ συνέχειαν, τὰ δὲ κατ' ἀόριστον ἅπαξ γενησομένην.

§. 23. Οἱ αὐτοὶ χρόνοι τοῦ ἀπαρεμφάτου τροπολογοῦνται κατὰ τὸ ῥῆμα ἐξ οὗ τὸ Ἀπαρέμφατον ἐξαρτᾶται, ὡς βούλομαι γράφειν, βούλομαι γράψαι, ἡβούλετο γράφειν, ἡβούλετο γράψαι. Παρατηρεῖται δὲ καὶ ἐν τούτοις ἡ ἀνωτέρω διαφορὰ τοῦ κατὰ συνέχειαν καὶ τοῦ ἅπαξ.

§. 24. Πρόσωπα κυρίως καλεῖνται εἰς τὴν Γραμματικὴν τὰ τρία ἔμφυχα ὄντα τὰ ὅποια ἀπαιτοῦνται εἰς τὴν πρὸς ἀλλήλους ὁμιλίαν τῶν ἀνθρώπων. Ἐκ τούτων δὲ τὸ μὲν λαλοῦν πρόσωπον τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ βάσις ὅλων τῶν λοιπῶν καλεῖται πρῶτον πρόσωπον· τὸ πρὸς ὃ ὁ λόγος ἀποτείνεται ἥτοι τὸ ἀκοῦον λέγεται δεῦτερον πρόσωπον. Καὶ ταῦτα μὲν εἶναι τὰ ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα εἰς πᾶσαν ὁμιλίαν, ὅλα δὲ τὰ ἐπίλοιπα, τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος, περιλαμβάνονται ὑπὸ τὸ τρίτον πρόσωπον.

§. 25. Ἐκ τῶν προσώπων τούτων τὸ μὲν πρῶτον καὶ δεῦτερον ἐκφέρονται διὰ τῶν προσωπικῶν λεγομένων ἀντωνυμιῶν, ἐγώ, σύ, ἡμεῖς, ὑμεῖς, κτλ. τὸ δὲ τρίτον, δι' ἐλλείψιν προσωπικῆς ἀντωνυμίας (τοιαύτη ἦτον ἡ ἐκλείψασα ἱ, τῆς ὁποίας ἔμειναν αἱ πλάγαι ἐν οὐ, ἐνι αἶ, ἐε ε) ἐκφέρεται διὰ τῆς ἀντωνυμίας ὁδε καὶ οἷτος ἐπὶ τῶν ἐγγυτέρω, διὰ τῆς ἐκεῖνος ἐπὶ τῶν

ἁπλωτέρω, καθὼς καὶ διὰ τῶν ὀνομάτων ἐν γένει ὁθεν λέγεται παρὰ τοῖς Γραμματικαῖς ὅτι ὅλα τὰ ὀνόματα εἶναι τρίτου προσώπου.

§. 26. Τούτου δὲ εἰς τὰ ῥήματα ἐφαρμοζομένου λέγεται πρῶτον πρόσωπον ὁ τύπος ὁ ἰδιάζων εἰς τὸ λαλοῦν πρόσωπον, ὡς γράφω, ἔρχομαι, κτλ. δευτέρον πρόσωπον ὁ εἰς τὸ ἀκοῦν ἰδιαζων τύπος, γράφε, ἐλθέ, κτλ. καὶ λέγεται τρίτον πρόσωπον, τελευταῖον, ὁ τύπος ὁ ἰδιάζων εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος, γράφει, ἔρχεται, κτλ. Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τοῦ δυνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ, ἐρχόμεσθον, ἔρχεσθον, ἐρχόμεθα, ἔρχεσθε, κτλ.

§. 27. Συμπλέκεται δὲ πρωτοπρόσωπον ὑποκείμενον μὲ πρωτοπρόσωπον ῥῆμα¹, δευτεροπρόσωπον μὲ δευτεροπρόσωπον, κτλ. Τοῦτο δὲ σημαίνει ὅτι εἰς ἕκαστον τῶν τριῶν προσώπων τῶν εἰς τὴν ὁμιλίαν παραλαμβανομένων ἀπονέμεται ὁ ἰδιαζων τύπος, οἷον ἐγὼ γράφω, σὺ γράφεις, ἡμεῖς γράφομεν, ὑμεῖς γράφετε, κτλ.

§. 28. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως· ἐπειδὴ δὲ τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον πρόσωπον ὑποτίθενται ἀναγκαιῶς παρόντα, καὶ ἐπομένως διὰ τὴν ἐγγύτητα δὲν προξενεῖται ἀσάφεια, διὰ τοῦτο αὐτὰ παραλείπονται συνήθως εἰς τὰ ῥήματα, τότε μόνον τιθέμενα ὅταν ᾖναι χρεῖα ἀντιδιαστολῆς ἢ ἀντιθέσεως, οἷον ἐγὼ γράφω — καὶ ταῦτα μὲν οὕτοι, ἐγὼ δὲ οὐχ οὕτω γινώσκω. Ὡσαύτως δὲ δυνατόν καὶ τὸ τρίτον πρόσωπον νὰ παραλειφθῇ, ὅταν ἐκ τούτου δὲν προξενῇται ἀσάφεια, ὡς λέγουσιν (εἰ ἄνθρωποι δηλ.), ἢ ὅταν παραλαμβάνεται ἐκ τοῦ ἡγομένου κώλου, οἷον ἦλθεν ὁ ἄνθρωπος; ἦλθε, καθὼς εἶπαμεν περὶ τοῦ ὑποκειμένου ὁμιλοῦντες (Κεφ. Α', §. 6—8). Διὰ τὸν αὐτὸν δὲ ἄνωτέρω λόγον τῆς ἐγγύτητος δυνατόν εἶπεν καὶ Πausανίας ἥκω = ἐγὼ ὁ Πausανίας ἥκω — ὅδε ἀνὴρ λέγει ταῦτα = ἐγὼ λέγω ταῦτα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ Ἀπροσώπων Ρημάτων.

§. 1. Ἀπρόσωπα ῥήματα λέγονται τὰ μὴ δεχόμενα πρόσωπον, ἔμψυχον δηλ., ὡς ὑποκείμενον, ἀλλ' ἢ τὸν ἐξ αὐτῶν ἐκχρῶμενον λόγον, ὡς δεῖ λέγειν = τὸ λέγειν ἐς τὸ δέον, ἢ τὴν ἐν αὐτοῖς περιχομένην ἔννοιαν, οὐσιαστικῶς ἐκλαμβανομένην, ὡς μεταμέλει = ἔστι μετὰμελος.

§. 2. Τὰ ἀπαρέμματα τὰ ὅποια συντάσσονται μετὰ τῶν ἀπροσώπων τῆς πρώτης τάξεως δέχονται τὸ ὑποκείμενον κατ' αἰ-

τιατικήν, ὡς δεῖ με λέγειν — δεῖ σε σιγαῖν, κτλ. ὡσαύτως λέγεται Κῦρον γενέσθαι κάλλιστον. Οταν δὲ εἰπωμεν λέγεται Κῦρος γενέσθαι κάλλιστος, τότε τὸ ἀπρόσωπον λέγεται μετατρέπεται εἰς προσωπικόν.

§. 3. Επειδὴ τὸ μεταμέλει = ἔξι μετάμελος, καὶ τὸ ἐνδεῖ = ἔξιν ἐνδεια, τὸ δὲ ἐστὶ δέχεται, ὡς εἴπαμεν, προσωπικόν ἀντικείμενον κατὰ δοτικὴν καὶ πραγματικόν, ὅταν ἦναι χρεῖα, κατὰ γενικὴν ἐξαρτωμένην ἀπὸ τὸ ὑποκείμενον αὐτοῦ, ὡς ἐστὶ μοι ἐνδεια χρημάτων, διὰ τοῦτο καὶ τὸ ἐνδεῖ, τὸ ὅποιον εἶναι = ἔξιν ἐνδεια, δέχεται τὴν αὐτὴν σύνταξιν· ὅθεν λέγεται ἐνδεῖ μοι χρημάτων· οὕτω καὶ προσήκει μοι τῇ ε ἀρχῇς, κτλ.

§. 4. Επειδὴ δὲ τὸ δεῖ, χρὴ καὶ τὰ τοιαῦτα δυνατόν νὰ ἀναλυθῶσιν ὅχι μόνον εἰς τὸ ἐστὶ δεῖα ἤτοι χρεῖα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἔχει χρεῖα, διὰ τοῦτο δυνατόν εἰπεῖν καὶ δεῖ με χρημάτων = ἔχει με δεῖα ἤτοι χρεῖα χρημάτων — οὐ χρὴ με τιμῆς = οὐκ ἔχει με χρεῖα τιμῆς = οὐκ ἔχω χρεῖαν τιμῆς = δὲν χρειάζομαι τιμῆν, κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Περὶ τῶν εἰς τὸς καὶ τέος ῥηματικῶν.

§. 1. Τὰ εἰς τὸς ῥηματικά, σημαίνοντα τὸ δυνατόν γενέσθαι, συντάσσονται ὡς τὰ παθητικὰ ῥήματα ἐξ ὧν γίνονται· ὅθεν ὡς λέγεται εἴρηταί μοι = εἴρηται ὑπ' ἐμοῦ, οὕτω καὶ ῥητόν μοι = δυνατόν ῥηθῆναι ὑπ' ἐμοῦ. Ὡσαύτως καὶ ἄλλα εἰς ἑμὸς ῥηματικά, ὡς ἀρόσιμος, ἐπιλήψιμος, κτλ.

§. 2. Τὰ εἰς τέος ῥηματικά, σημαίνοντα τὸ ἀναγκαῖον γενέσθαι, συντάσσονται ὡς καὶ πᾶν ἄλλο ἐπίθετον, οἷον ὁ νόμος ἐστὶ λυτέος, ἡ Ἑλλάς ἐστὶν ὠφελήτεια, τὸ ἔργον ἐστὶ τελεστέον, κτλ. Κατ' οὐδέτερον δὲ ὄντα γένος συντάσσονται καὶ ὡς τὰ ἀπρόσωπα μετ' Ἀπαρεμφάτου· ὅθεν, ὡς λέγεται προσήκει μοι γράφειν καὶ δεῖ με λέγειν, οὕτω καὶ γραπτέον μοι ἐστὶ, γραπτέον με ἐστὶ, κτλ.

§. 3. Επὶ τοιαύτης περιστάσεως τὸ ἐνεργεῖν αἷτιον ἐκφέρεται συνηθέστερον μὲν κατὰ δοτικὴν, ὡς γραπτέον μοι ἐστὶ — δεῖ ὑπ' ἐμοῦ γραφθῆναι, ἀλλὰ καὶ κατὰ αἰτιατικήν, ὡς παυστέον μέ ἐστι = δεῖ με παύεσθαι.

§. 4. Τὸ δὲ ἀντικείμενον τίθεται κατὰ τὴν κλᾶσιν εἰς ἣν τὸ ῥηματικόν ἀνάγεται· ὅθεν λέγεται ἀντιληπτέον ἡμῖν τῶν

πραγμάτων — ὑπηρετητέον τῇ πατρίδι — διωκτέον σοφίῳν — προσεκτέον τοῖς λόγοις τὸν νοῦν, κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ENNATON.

Περὶ Μετοχῶν.

§. 1. Ἡ χρῆσις τῶν μετοχῶν εἶναι διττή· α'. ὀνομαστική· β'. ῥηματική.

§. 2. Κατὰ τὴν πρώτην τίθενται εἰς τὸν λόγον αἱ μετοχαὶ πρὸς ἐξήγησιν τῶν ὑποκειμένων καὶ ἀντικειμένων, ἔνθα ἐπέχουσι τόπον οὐσιαστικῶν, ὡς ὁ ἐρώμενος, ἡ ἐρωμένη, οἱ φιλοσοφοῦντες, οἱ τυραννεύοντες, κτλ. τοὺς φιλοσοφοῦντας, τοὺς στρατηγοῦντας· ἢ πρὸς ἐξήγησιν τῶν κατηγορουμένων ἔνθα ἐπέχουσι τόπον ἐπιθέτων, ὡς οἱ τυραννεύοντες εἰσιν οἱ ἀδικοῦντες· ἢ τελευταῖον τίθενται πρὸς ἐξήγησιν τῶν προσδιορισμῶν, ὡς ἐπιμελούμενος ἐπέδωκε — τυραννῶν ἀπέθανε = τῇ ἐπιμελείᾳ = ἐπὶ τῆς τυραννίας, κτλ.

§. 3. Κατὰ τὴν δευτέραν χρῆσιν τίθενται εἰς τὸν λόγον πρὸς ἐξήγησιν ὁλοκλήρου προτάσεως, ἐξ ἄλλης κυρίας προτάσεως ἐξαρτωμένης, ὡς μέμνημαι εἰπῶν = μέμνημαι ὅτι εἶπον — οἶδά σε σοφὸν ὄντα = οἶδα ὅτι εἰ σοφός, κτλ. = ἔρχεται διδάξων = ἵνα διδάξῃ.

§. 4. Ἐπὶ τῆς πρώτης χρήσεως δυνατόν νὰ τεθῇ παντὸς ῥήματος μετοχή καὶ ἐπὶ παντοίας συμπλοκῆς. Ἐπὶ τῆς δευτέρας χρήσεως τίθεται ὡσαύτως παντὸς ῥήματος μετοχή, ἀλλὰ ἐξ ὠρισμένων κλάσεων ῥημάτων ἐξαρτωμένη, ὡς εἶναι τὰ γνωστικά, δεικτικά, κτλ.

§. 5. Ἐπὶ τῆς πρώτης περιστάσεως τὸ ῥῆμα εἶναι τὸ κυριώτερον τῆς ἐννοίας, ἡ δὲ μετοχή ἐκφέρει περισσιν κατὰ δεύτερον λόγον θεωρουμένην. Εἰς τὸ ἀναστὰς ἀπῆλθε, π. γ. τὸ ἀπῆλθεν εἶναι τὸ κυριώτερον τῆς ἐννοίας· εἰς τὸ πράττε ταῦτα, ἵνα σοφὸς γενόμενος εὐδαιμονῇς, τὸ εὐδαιμονῆς εἶναι τὸ σκοπούμενον καὶ ἐπομένως τὸ κυριώτερον, τὸ δὲ σοφὸς γενόμενος τὸ πρὸς τοῦτο μέσον.

§. 6. Ἐπὶ τῆς δευτέρας περιστάσεως ἡ Μετοχή εἶναι συμπληρωμα τῆς ἐννοίας τοῦ ῥήματος μεθ' οὗ συμπλέκεται, ὡς οἶδα ἐξαπατῶμενος = οἶδα ὅτι ἐξαπατῶμαι — ἔγνωσαν τὰς διαλλαγὰς οὐ ποιοῦμένας, κτλ.

§. 7. Επὶ τῆς πρώτης περιτάσεως, εἰμὲν τετὴ ἡ μετοχὴ χωρὶς τοῦ ῥήματος, τίθεται τὸ προσδιορίζον χωρὶς τοῦ προσδιοριζομένου, ὅθεν ὁ λόγος μένει μετέωρος, ὡς ἐπὶ πάσης ὀνομαστικῆς χωρὶς τοῦ ῥήματος· οὕτω, π. χ. αἰαστάς (τί ἐποίησεν;). Επὶ τῆς δευτέρας περιτάσεως εἰ μὲν τετὴ ἡ μετοχὴ χωρὶς τοῦ ῥήματος, τίθεται τὸ συμπληροῦν χωρὶς τοῦ συμπληρουμένου . . . ἑξαπατώμενος, κτλ. ἐπομένως οὔτε ἐπὶ τῆς μιᾶς οὔτε ἐπὶ τῆς ἄλλης περιτάσεως ἡ μετοχὴ καθ' ἑαυτὴν δὲν ἀποτελεῖ τέλειον λόγον.

§. 8. Εἶναι δὲ καὶ περιτάσεις καθ' ἃς ἡ μετοχὴ σημαίνει τὸ κυριώτερον τῆς ἐννοίας, τὰ δὲ ῥήματα μεθ' ὧν συμπλέκεται ἐξηγοῦσιν ἐννοίαν ἐπιῤῥηματικὴν· τοῦτο γίνεται ἐπὶ τῶν μετοχῶν τῶν συμπλεκομένων μετὰ τῶν ῥημάτων λαυθάνω, φθάνω καὶ τῶν διαρκείας σημαντικῶν, ὡς ἔλαθε φυγῶν = λεληθότως ἔφυγε — ἔφθη βαλὼν = ἔβαλε πρότερον — διατελεῖ λαλῶν — ἀδιαλείπτως λαλεῖ, κτλ.

§. 8. Ως τὰ ἀπαρέμφата καὶ ὀνομαστικῶς ἐκκλημβανόμενα φυλάττουσι τὴν ῥηματικὴν αὐτῶν σύνταξιν, οὕτω καὶ αἱ μετοχαί· οὕτω, π. χ. λέγεται φειδόμενος χρόνου — βιβλίους χρώμενος — νικήσας τοὺς πολεμίους, ὡς λέγεται τὸ φεῖδεσθαι χρόνον, τὸ χρῆσθαι βιβλίους, τὸ νικᾶν τοὺς πολεμίους, καὶ ταῦτα πάλιν, ὡς λέγεται φεῖδομαι χρόνου, χρῶμαι βιβλίους, νικῶ τοὺς πολεμίους, κτλ.

§. 10 Αἱ μετοχαὶ ἔχουσι χρόνους ὡς τὰ ῥήματα, οἷον γράφων, γράψας, γεγραφώς, κτλ. ἔχουσι πτώσεις ὡς τὰ ὀνόματα, οἷον γράφων, γράφοντος, γραφόμενος, γραφομένου, κτλ. Οἱ χρόνοι τῶν μετοχῶν, καὶ μάλιστα ὁ ἐνεσῶς καὶ ἀόριστος, τροπολογοῦνται κατὰ τὸ ῥῆμα τῆς κυρίας προτάσεως εἰς ὃ ἀναφέρονται· οὕτω, π. χ. ἐρχόμενος ἔλεγεν = ὅτε ἤρχετο — ἐρχόμενος λέγει = ἐν ᾧ ἔρχεται — νικήσας ἀπέθανεν = ἐπεὶ ἐνίκησεν — ἀκούσαντες κρίνατε = ἐπειδὴν ἀκούσητε. Εἶναι ὅμως καὶ περιτάσεις καθ' ἃς δὲν ἐφαρμόζεται ἡ ἀκριβοῤῥημοσύνη αὕτη, ὡς ἔγχοις ἔστησε φέρων — ἔπεσεν οἰμῶξας, κτλ.

§. 11. Ἡ πτώσις καθ' ἣν ἡ μετοχὴ τίθεται ὀρίζεται ὡς ἐφεξῆς. Ὅταν ἡ μετοχὴ ᾖ παρρησιαστικῆς ἐγκλίσεως ὑποκείμενον ἢ κατηγορούμενον, τότε τίθεται, φυσικῶς τῷ λόγῳ, κατ' ὀνομαστικὴν· ὡς οἱ τυραννεύοντές εἰσιν οἱ ἀδικοῦντες — οἱ φιλοσοφοῦντές εἰσιν οἱ εὐδαιμονοῦντες. Ὅταν τίθεται ὡς ἀντικείμενον, τίθεται κατὰ τὴν πτῶσιν τὴν ὁποίαν αἰτεῖ τὸ ῥῆμα τοῦ ἰποίου εἶναι ἀντικείμενον, ὡς θαυμάζω τῶν τῶν πα,

νηγύρεις συναγαγόντων—οὐ φθονῶ τοῖς πλουτοῦσι — τιμῇ τοὺς φιλοσοφοῦντας, κτλ. Όταν ἡ μετοχή τίθεται ὡς προσδιορισμός, τότε τίθεται συμφώνως μὲ τὰ προσδιοριζόμενον, ὡς Θεμιστοκλῆς στρατηγῶν — Θεμιστοκλέους στρατηγῆσαντος, κτλ. Ωσαύτως καὶ ἐπὶ τῆς ῥηματικῆς χρήσεως κατὰ τὸ εἰς ὃ ἀναφέρεται, οἷον οἶδα ἡμαρτηκώς — μέμνησα ἄνθρωπος ὢν — οἶδά σε ὑγιαίνοντα, κτλ.

§. 12. Όταν δὲ ἡ μετοχή χρησιμεύῃ εἰς προσδιορισμὸν ὀλοκλήρου κώλου, τότε τίθεται ἐξαιρέτως κατὰ γενικὴν, ὡς σεισμοῦ γενομένου, ὁ στρατὸς διελύθη — θεοῦ θέλοντος, τὰ πάντα καλῶς ἔσται. Καὶ αὕτη εἶναι ἡ πολυβρύλλητος Γενικὴ Ἀπόλυτος.

§. 13. Ἡ ἀπόλυτος γενικὴ πρέπει πρῶτον νὰ ἀποτελῇ κῶλον πλήρης μὲν καθ' ἑαυτό, ἀλλὰ σχετικὸν καὶ ἐπομένως ἀπαιτοῦν ἄλλο κῶλον, εἰς συμπλήρωσιν τοῦ ὁποίου χρησιμεύει· δεύτερον πρέπει νὰ ἔχῃ διάφορον ὑποκείμενον παρὰ τὸ τῆς συμπληρουμένης προτάσεως· καὶ τοῦτο καλεῖται ἑτεροπροσωπία. Εννοοῦται δὲ ταῦτα εὐκολώτερον ἐπὶ ἀναλύσεως, ὡς Φιλίππου τελευτήσαντος, Ἀθηναῖοι ἀνεκινήθησαν = ἐπεὶ Φίλιππος ἐτελεύτησει, Ἀθηναῖοι ἀνεκινήθησαν.

§. 14. Ἀν καὶ ἡ ἀπόλυτος γενικὴ εἶναι ἡ συνηθετέρα, ὅθεν καὶ ἡ περιφημοτέρα παρὰ Γραμματικοῖς, ἀπαιτῶνται ὁμῶς καὶ αἱ λοιπαὶ πλάγαι ἀπόλυται· οὕτω, π. χ. ἡ δοτικὴ θυομένην δὲ οἱ ἐπὶ τῷ Πέρσῃ, ὃ ἥλιος ἀμαυρώθη (Ηρόδ.) — ἐμνήσθημεν δημιουργῶν, ὡς τούτοις αὐτῶν, καθάπερ ἐκείνοις, οἷον ἑτέροις οὔσι δημιουργοῖς (Πλάτ.). Ωσαύτως ἡ αἰτιατικὴ διήρει δὲ αἰδῶ καὶ σωφροσύνην τῇδε, ὡς τοὺς μὲν αἰδουμένους τὰ ἐν τῷ φανερῷ αἰσχροὶ φεύγοντας, τοὺς δὲ σώφρονας καὶ τὰ ἐν τῷ ἀφανεῖ (Ξεν.).

§. 15. Ωσαύτως καὶ ἡ ὀνομαστικὴ τίθεται ἀπόλυτος, ὅταν, διακοπιτομένης τῆς πρώτης σειρᾶς τοῦ λόγου, ἔπεται ἄλλη ἡ ὁποία δὲν συμφωνεῖ μὲ ἐκείνην, ὡς μετὰ δὲ τοῦτο ἄλλο τρίτον ἄρμα ἐξήγετο, φοινικίσι καταπεπταμένοι οἱ ἵπποι (Ξεν.), ἐνθα, κατὰ φυσικωτέραν σύνταξιν, ἤθελεν εἶναι τῶν ἵππων καταπεπταμένων· οὕτω καὶ ἐγγύς οὔσα ἡ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς κτῆσις, ἀπελαύομεν. Περὶ ταύτης θελομεν διαλάβει καὶ ἐν τῷ τρίτῳ τμήματι, ὁμιλοῦντες περὶ τοῦ Ανακολούθου.

§. 16. Ἡ μετοχή, εἰς ὅποιανδήποτε χρῆσιν, εἶναι πάντοτε

συνεπτυγμένον τι, καὶ ἐπομένως δυνατόν νὰ ἀναλυθῇ κατὰ τὴν περιεχομένην ἔννοιαν.

§. 17. Ως δὲ κατὰ τὴν περιεχομένην ἔννοιαν ἀναλύεται εἰς τὰς παρεμφατικὰς ἐγκλίσεις, οὕτω κατὰ τὴν περιεχομένην ἔννοιαν ὡσαύτως λαμβάνει διάφορα ὀνόματα παρὰ τοῖς Γραμματικοῖς ἢ μετοχῇ· οὕτω, π. χ. καλεῖται Αοριστολογικὴ, οἷον ὁ ὑπομείνας σωθήσεται = ὅς ἂν ὑπομείνῃ· Αναφορικὴ, οἷον Αριστείδης ὁ ἐπικληθεὶς δίκαιος = ὅς ἐπεκλήθη· Χρονικὴ, οἷον διερχόμενος ὁ Ἐκτωρ τὸ ἄστυ = ὅτε διήρχετο· ἤκω λιπών = ἐπεὶ ἔλιπον· Αἰτιολογικὴ, οἷον ἀδίκησας δίκας δέδωκε = ἐπειδὴ· Υποθετικὴ, οἷον βουλόμενος ἐλθέ = εἰ βούλει — δυσάαλγος ἂν εἴην, μὴ κατοικτεῖρων = εἰ μὴ κατώκτειρον· Τροπικὴ, οἷον νουθετοῦντες καὶ ἀπειλοῦντες ὠφελοῦσιν οἱ διδάσκαλοι τοὺς μαθητάς = ταῖς νουθεσίαις καὶ ἀπειλαῖς· Εὐναντιωματικὴ, οἷον καὶ σοφὸς ὢν ἡμαρτε = καίπερ ἦν σοφός. Τὰ αὐτὰ δὲ καὶ διὰ τῶν πλαγίων πτώσεων, οἷον λιμοῦ γενομένου = ἐπειδὴ λιμὸς ἐγένετο — Θεοῦ θέλοντος = εἰ θεὸς θέλει ἢ θέλοι, κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ Προθέσεων.

§. 1. Αἱ Προθέσεις χρησιμεύουσιν εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν πτώσεων· ὅσας σχέσεις δὲν ἐξαρκούσι νὰ ἐξηγήσωσιν αἱ πτώσεις, αἱ μεταβολαὶ δηλ. τῆς ληγούσης τῶν κλιτῶν μερῶν τοῦ λόγου, τὰς ἐξηγοῦσιν αἱ προθέσεις· οὕτω, π. χ. εἰ μὲν εἰπωμεν Φίλιππος Θηβαίους μάχεται, δηλοῖ ὅτι ὁ Φίλιππος μάχεται κατὰ τῶν Θηβαίων· ἐν δὲ θελήσωμεν νὰ φανερώσωμεν ὅτι μετὰ τῶν Θηβαίων μάχεται κατὰ τινος ἄλλου, πρέπει νὰ εἰπωμεν μάχεται σὺν τοῖς Θηβαίοις· οὕτω μάχεται μετὰ Τρώεσσι, παρ' Ομήρῳ = μετὰ τῶν Τρώων = μετὰ τοὺς Τρώας.

§. 2. Αἱ προθέσεις δυνατόν νὰ διαιρεθῶσιν ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν εἰς τρεῖς τάξεις, εἰς τὰς δεχομένας μίαν μόνον πλαγίαν πτώσιν, εἰς τὰς δεχομένας δύο καὶ εἰς τὰς δεχομένας τρεῖς. Ονομάζομεν δέ, συντομίας χάριν, τὰς μὲν πρώτας μονοπτώτους, τὰς δὲ δευτέρας διπτώτους, καὶ τὰς τρίτας, τελευταίον, τριπτώτους.

§. 3. Μονόπτωτοι προθέσεις εἶναι αἱ ἀκόλουθοι ἐπτά, ἀντί, ἀπό, ἐκ ἢ ἐξ, πρό, ἐν, ξὺν ἢ σὺν, εἰς ἢ ἐς. Ἐκ τούτων

δὲ αἱ πρῶται τέσσαρες συντάσσονται μετὰ γενικῆς, ἡ ἐν καὶ ζύν μετὰ δοτικῆς, ἡ δὲ εἰς μετὰ αἰτιατικῆς. Δίπτωτοι εἶναι αἱ ἀκόλουθοι τέσσαρες, ἀνά, διὰ, κατὰ, ὑπέρ. Ἐκ τούτων δὲ ἡ μὲν πρώτη, ἀνά, συντάσσεται μετὰ δοτικῆς καὶ αἰτιατικῆς, αἱ δὲ λοιπαὶ τρεῖς μετὰ γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς. Τρίπτωτοι δὲ προθέσεις εἶναι αἱ ἀκόλουθοι ἐπτά, ἀμφί, ἐπί, μετά, παρά, περί, πρὸς, ὑπὸ, καὶ μετὰ τῶν τριῶν πλαγίων συντασσόμεναι.

§. 4. Πᾶσα πρόθεσις παρίσταται ἐπὶ πολλῶν καὶ διαφόρων σημαιομένων, ὅχι μόνον μετὰ διαφόρου πτάσεως συντασσόμενη, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῆς αὐτῆς· οὕτω, π. χ. μετὰ τοῦ πατρὸς = ὁμοῦ μὲ τὸν πατέρα· μετὰ τοῦ πατέρα = ἔπειτα ἀπὸ τὸν πατέρα· πρὸ τῆς θύρας = ἔμπρός· πρὸ τῶν Μηδικῶν = πρότερον· κατὰ γῆς = ἐπάνω τῆς γῆς· κατὰ τῶν πολεμίων = ἐναντίον τῶν πολεμίων. Οἱ ὅμως ταῦτα εἶναι τροπιλογίαι μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς σημασίας.

§. 5. Εἰς τὸν ἐπόμενον συνοπτικὸν πίνακα θέλομεν προσπαθήσῃ νὰ ἐκθέσωμεν τὴν κυρίαν σημασίαν ἐκάστης προθέσεως ἐξ ἧς αἱ λοιπαὶ πηγάζουσι, προσθέτοντες καὶ τὰ ἀντιστοιχοῦντα ἐπιρρήματα, ἢ ἄλλην συγγενῇ λέξιν πρὸς εὐκολωτέραν ἀπομνημόνευσιν.

Προθέσεις Μορόπτωτοι.

1. Ἀντί· κυρία σημασία αὐτῆς εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ ἀντικρῦ, ἐξ ἧς προκύπτει ἡ τοῦ ἐναντίου, κτλ. Λατιν. *ante*· ἀντιστοιχοῦν ἐπιρῥημα εἶναι τὸ ἄντα.

2. Ἀπό· κυρία σημασία εἶναι ἡ ἔννοια τῆς ἀφορμῆσεως, ἐξ ἧς ἡ τῆς ἀποχωρίσεως, κτλ. Λατ. *ab* καὶ *abs*· ἀντιστοιχοῦν ἐπιρῥημα λείπει· κατ' ἀναλογίαν ἤθελεν εἶναι τὸ ἄπω, ὡς ἄνω, ἢ ἄπα, ὡς ἄντα.

3. Ἐκ ἢ ἐξ· κυρία σημασία εἶναι ἡ ἔννοια τῆς ἐξαγωγῆς καὶ ἐκκομιδῆς Λατ. *e* καὶ *ex*· ἀντιστοιχοῦν ἐπιρῥημα εἶναι τὸ ἐκτός καὶ ἔξω.

4. Πρὸ· κυρία σημασία εἶναι ἡ ἔννοια τῆς προτάξεως Λατιν. *pro*, *proae*· ἀντιστοιχοῦν ἐπιρῥημα εἶναι τὸ πρόσω καὶ πρότερον.

5. Ἐν· κυρία σημασία εἶναι ἡ ἔννοια τῆς ἐμμονῆς· Λατ. *in*· ἀντιστοιχοῦν ἐπιρῥημα εἶναι τὸ ἐνδον καὶ ἐντός.

6. Σύν ἢ ζύν (= χσύν)· κυρία σημασία εἶναι ἡ ἔννοια τῆς κοινωνίας· Λατ. *cum*· ἀντιστοιχοῦν ἐπιρῥημα εἶναι τὸ κοινῶς = ζυνῶς.

7. Εἰς ἢ ἐς· κυρία σημασία εἶναι ἡ ἔννοια τῆς εἰσχωρήσεως· Λατιν. *in*· ἀντιστοιχοῦν ἐπὶ ῥῆμα εἶναι τὸ εἶσω καὶ ἔσω.

Προθέσεις Δίπτωτοι.

1. Ἀνά· κυρία σημασία εἶναι ἡ ἔννοια τῆς ἀναβάσεως· Λατιν. *laepei*· Γερμ. *an*· ἀντιστοιχοῦν ἐπὶ ῥῆμα εἶναι τὸ ἄνω·

2. Διά· κυρία σημασία εἶναι ἡ ἔννοια τῆς διαβάσεως· Λατ. *laepei*· ἀντιστοιχοῦν ἐπὶ ῥῆμα εἶναι τὸ ἀχώριστον μόριον· δίς καὶ δί·

3. Κατά· κυρία σημασία εἶναι ἡ ἔννοια τῆς καταβάσεως· Λατ. *laepei*· ἀντιστοιχοῦν ἐπὶ ῥῆμα εἶναι τὸ κάτω·

4. Ὑπέρ· κυρία σημασία εἶναι ἡ ἔννοια τῆς ὑπερβάσεως· Λατ. *super*· Γερμ. *über*· ἀντιστοιχοῦν ἐπὶ ῥῆμα *laepei*· κατ' ἀναλογίαν ἤθελεν εἶναι τὸ ὑπερθεῖν, ὡς ἐνερθεῖν μετὰ τοῦ ἄνω ἔγινεν ὑπεράνω·

Προθέσεις Τρίπτωτοι.

1. Ἀμφί· κυρία σημασία εἶναι ἡ ἔννοια τῆς περικυκλώσεως· Λατ. *ambi*· ἀντιστοιχοῦν ἐπὶ ῥῆμα εἶναι τὸ ἀμφίς· τὸ ἄμβων, ἄμπυξ, ἀμπεχόνη, *umbilicus* καὶ τὰ ὅμοια ἔχουσι τὴν ἀρχὴν ἐντεῦθεν·

2. Ἐπί· κυρία σημασία εἶναι ἡ ἔννοια τῆς ἐπιθέσεως· Λατ. *laepei*· ἀντιστοιχοῦν ἐπὶ ῥῆμα ἤθελεν εἶναι κατ' ἀναλογίαν τὸ ἔπερθεῖν, ὡς ὑπερθεῖν, ἢ ἐπὶς, ὡς ἀμφίς· μετὰ τοῦ ἄνω ἔγινεν ἐπάνω·

3. Μετά· κυρία σημασία εἶναι ἡ ἔννοια τῆς συνοδίας· ἦτοι τοῦ ἐν τῷ μέσῳ· Λατ. *laepei*· Γερμ. *mit*· ἀντιστοιχοῦν ἐπὶ ῥῆμα εἶναι τὸ μεταξὺ· λέξις συγγενὴς εἶναι τὸ μέτος = μέσος, ὡς σήμερον = τήμερον·

4. Παρά· κυρία σημασία εἶναι ἡ ἔννοια τῆς πλησιότητος καὶ παρόδου· Λατ. *laepei*· Γαλλ. *par*· ἀντιστοιχοῦν ἐπὶ ῥῆμα εἶναι τὸ πάρος·

5. Περί· κυρία σημασία εἶναι ἡ ἔννοια τῆς περικυκλώσεως· Λατ. *per*· ἀντιστοιχοῦν ἐπὶ ῥῆμα εἶναι τὸ πέριξ·

6. Πρός· κυρία σημασία εἶναι ἡ ἔννοια τῆς προσεγγίσεως· Λατ. ἴσως ἡ *apud* (πρὸτί, πρότ, πότ, *rud* καὶ *apud* κτλ.)· ἀντιστοιχοῦν ἐπὶ ῥῆμα εἶναι τὸ πρόσω·

7. Ὑπό· κυρία σημασία εἶναι ἡ ἔννοια τῆς ὑποβάσεως· Λατ. *sub*· ἀντιστοιχοῦν ἐπὶ ῥῆμα ἤθελεν εἶναι κατ' ἀναλογίαν τὸ ὑπῶ, ὡς ἄνω καὶ κάτω μετὰ τοῦ κάτω ἔγινεν ὑποκάτω·

§. 6. Η προσπάθεια τοῦ προσδιορίζειν διὰ τίνος κλίμακος ἑκάστη πρόθεσις ἐκ τῆς πρώτης καὶ κυρίας σημασίας κατήνησεν εἰς τὴν ὁποίαν ἔχει, κατὰ πᾶσαν περιστάσιν, τροπολογίαν εἶναι θαυμασία γύμνασις καὶ τοῦ μνημονικοῦ καὶ τοῦ κριτηρίου.

§. 7. Αἱ προθέσεις τίθενται ἐνίοτε καὶ μετὰ τὰς πτώσεις τῶν ὀνομάτων, καὶ τοῦτο καλεῖται ἀναστροφή, ὡς Ἀρτέμιδι ξύν, κτλ. Ἐπὶ τῆς τοιαύτης περιστάσεως αἱ πλειότεραι τῶν δυσιλλάβων ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν παραλήγουσαν, ὡς συντάξεως πέρι — μάχην κάτα, κτλ.

§. 8. Αἱ προθέσεις τίθενται καὶ ἡνωμένοι μετὰ τῶν ὀνομάτων εἰς μίαν λέξιν, οἷον ἔμμισθος, ἔμπλεως, εἴσοδος, σύλλογος, καὶ ἔντιμος, περίφημος, ὑπερένδοξος, κτλ. Ἡ τοιαύτη κατάστασις τῶν προθέσεων καλεῖται ἐν συνθέσει, ἐν ᾗ ἡ χωριστὴ καλεῖται ἐν παραθέσει καὶ ἐν συντάξει. Φυλάττουσι δὲ καὶ ἐνταῦθα, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, τὰ αὐτὰ σχημαίνοντα.

§. 9. Αἱ προθέσεις συντίθενται καὶ μετὰ τῶν ῥημάτων, ὡς ἀνάγω, διάγω, κατάγω, κτλ. Καὶ ἐνταῦθα δὲ παριστάνουσιν αἱ προθέσεις πολλὰ καὶ διάφορα σχημαίνοντα, ὡς ἔνειμι = εἰμι ἔνδον — ἐνίσταμαι = ἀνθίσταμαι, κτλ. Καὶ ταῦτα ὅμως εἶναι τροπολογίαι μιᾶς σημασίας τῆς πρώτης. Καὶ ποτὲ μὲν φυλάττουσι τὴν ὁποίαν εἶχαν σύνταξιν, ὡς ἐσκίρτησαν ἀπὸ Σωκράτους καὶ ἀπεσκίρτησαν Σωκράτους· ποιεῖ δὲ ὅχι, ὡς εἰσὶν ἐν τῇ χώρᾳ καὶ ἐμβάλλουσιν εἰς τὴν χώραν, κτλ.

§. 10. Πολλάκις δέ, ἂν καὶ μετὰ τῶν ῥημάτων αἱ προθέσεις εἶναι τόσον στενὰ συνδεδεμέναι ὥστε ἀποτελοῦσι μίαν μετ' αὐτῶν ἔννοιαν, εὐρίσκονται ὅμως χωρισμένοι ἀπ' αὐτῶν, ὡς μὴ ξύν κακῶς ποιεῖν αὐτούς (Θουκ.) — ὥσπερ ὑπό τι ἐφθόνει (Ξεν.), κτλ. τοῦτο καλεῖται τμήσις.

§. 11. Τὸ ὄνομα τοῦτο, κατὰ γράμμα λαμβανόμενον, ἤθελε δώσει ἐσφαλμένην ιδεάν· διότι ἤθελεν ὑποθέσει ὅτι, ἡνωμένα τὰ δύο μέρη ὄντα, βιαίως διεσπάρθησαν, τὸ ὁποῖον εἶναι ἄτοπον. Πρέπει λοιπὸν νὰ δεχθῶμεν ὅτι αἱ προθέσεις, σώζουσαι ἀκόμῃ ἐπιρῥηματικὴν ἔννοιαν, ἐτίθεντο χωρισαί, καὶ ἔπειτα τελευταίων συνετέθησαν εἰς μίαν λέξιν. Ὡς ἐκ τοῦ πρόκην ἄκρα πύλις ἐγένεν ἀκρόπολις, οὕτως ἐκ τοῦ ξύν ποιεῖν ἐγένε ξυμποιεῖν, κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ, Ἐπιρρήμάτων.

§. 1. Τὰ ἐπιρρήματα χρησιμεύουσιν εἰς προσδιορισμὸν τῶν ῥημάτων, ὡς τὰ ἐπίθετα εἰς προσδιορισμὸν τῶν οὐσιαστικῶν· οὕτω, π. γ. θαυμαστός γραφεύς — θαυμαστῶς γράφει — ἐπιμελής διδάσκαλος — ἐπιμελῶς διδάσκει, κτλ.

§. 2. Οἱ διὰ τῶν ἐπιρρήματων γινόμενοι προσδιορισμοὶ ἀναφέρονται· α'. εἰς τὸν τόπον· β'. εἰς τὸν χρόνον· γ'. εἰς τὴν ποιότητα· δ'. εἰς τὴν ποσότητα.

§. 3. Προσδιορίζουσι τὰ ἐπιρρήματα τὸν τόπον· α'. ὅταν δι' αὐτῶν ἐξηγῆται ἐν τίνι τόπῳ εὐρίσκεται τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος, ὡς ἐν ταῦθα κεῖται· β'. ὅταν ἐξηγῆται εἰς ποῖον τόπον ὑπάγει, ὡς ἐκεῖσε πορεύεται· γ'. ὅταν ἐξηγῆται ἐκ τίνος τόπου ἔρχεται, ὡς Ἀθηνῶνθεν ἔρχεται, κτλ. Τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ διὰ τῶν πλάγιων πτώσεων, ἀπροθέτων ἢ ἐμπροθέτων, ὡς οὐκ ἦν Ἀργεος — ἐν μεγάρῳ, κτλ. Ωταύτως καὶ διὰ τῆς ἀγορᾶς, κτλ. διὰ τὰ ὅποια δὲν ἔχομεν τύπον ἐπιρρηματικόν.

§. 4. Προσδιορίζουσι τὰ ἐπιρρήματα τὴν χρόνον, ὅταν δι' αὐτῶν ἐξηγῆται πότε ἔγινε, γίνεται ἢ θὰ γένη τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος, ὡς νῦν ἔρχεται — χθὲς ἐλήλυθεν — αὔριον ἐλεύσεται.

§. 5. Προσδιορίζεται διὰ τῶν ἐπιρρήματων ἡ ποιότης, ὅταν δι' αὐτῶν ἐξηγῆται ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἔχει οὕτως ἢ ἄλλως· καλῶς, κακῶς ἔχει τὰ πράγματα — βαρέως ἀσθενεῖ — φανερῶς πολεμεῖ — ἰσχυρῶς ἀγωνίζεται.

§. 6. Εἰς ταῦτα περιλαμβάνομεν καὶ τὰ ἀθροίσεως σημαντικά, ἀθρόως, ὁμοῦ, συλλήβδην, κτλ. τὰ ὁμοιότητος, ὁμοίως, κτλ. τὰ τρόπου καὶ ὀργάνου σημαντικά, ὡς ταύτη, ἐκείνη, ὁδάξ, λάξ, κτλ.

§. 7. Προσδιορίζεται διὰ τῶν ἐπιρρήματων ἡ ποσότης, ὅταν δι' αὐτῶν ἐξηγῆται τὸ ποσὸν ἐν γένει, τὸ ἑποῖον δυνατὸν νὰ ἀναφέρεται εἰς ἀριθμὸν, ἔκτασιν, χρόνον, βαθμὸν, κτλ. ὡς ἅπαξ, δῖς, τρίς, λίαν, μεγάλως, πολλῶ, ὀλίγῳ, κτλ.

§. 8. Ως αἱ προθέσεις λαμβάνουσιν ἐνίοτε ἐπιρρηματικὴν ἔννοιαν καὶ σύνταξιν, οὕτω καὶ τὰ ἐπιρρήματα προθετικὴν, οἷον μετὰ δέ = ἔπειτα — πρὸς δέ, προσέτι, κτλ. πόρρωθεν τῆς πόλεως — μέχρι τούτου — κρῦφα τῶν ἄλλων, κτλ.

§. 9. Εἰς τὰ ἐπιρρήματα ἀνάγουσιν οἱ παλαιοὶ Γραμματικοὶ

ΚΕΦ. ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ. ΠΕΡΙ ΑΠΟΦΑΤΙΚΩΝ ΜΟΡΙΩΝ. 31

καὶ τὸ κλητικὸν ἐπιρρήμα ὦ, καὶ τὰ παθηματικὰ ἐπιφωνήματα ὦ, οἶμοι, φευ, κτλ.

§. 10. Διὰ τοῦ κλητικοῦ ἐπιρρήματος, τιθεμένου πρὸ τῆς κλητικῆς πτώσεως, προσφωνοῦμεν ἐκεῖνον εἰς ὃν ἀποτεινομεν τὸν λόγον, ὦ πάτερ, ὦ φίλε, κτλ.

§. 11. Διὰ τῶν παθηματικῶν ἐπιφωνημάτων ἐξηγοῦμεν ψυχῆς πάθημα, χαράν, λύπην, θαυμασμόν, ἀγανάκτησιν, κτλ. εὐοῖ, εὐάν, ἄ, ὦ, αἶ, ὦ πλοῦτος! — ὦ βάθος σοφίας! — ὦ τίς τύχης! — οἶμοι τῷ ἀθλίῳ! κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ τῶν Αποφατικῶν Μορίων.

§. 1. Τὰ ἀποφατικὰ μόρια εἶναι διττά, τοῦ κατηγορουμένου ἢ τοῦ συνδετικοῦ. Τοῦ κατηγορουμένου εἶναι τὸ ζερητικὸν λεγόμενον Ἀλφα, κατὰ τὰς διαφοροὺς τροπολογίας του, ὡς ἄκακος, ἀνίκανος, νῆστις, νωδός, κτλ. Τοῦ συνδετικοῦ εἶναι τὸ οὐ καὶ μὴ, ὡς ὁ συκοφάντης οὐκ ἔστι δίκαιος — οὐ χρῆ τιμᾶν ἂ μὴ καλὰ ἐστίν, κτλ.

§. 2. Τὸ οὐ τίθεται ἐν γένει ἐνθα ἡ ἀπόφασις ἐνυπάρχει οἴκοθεν καὶ δὲν κρέμαται ἀπὸ ἄλλου, ὡς οὐκ ἔρχομαι — οὐ θέλω — οὐκ ἐλήλυθεν — οὐκ ἂν βουλοίμην — ὁ οὐ λαβών — τὰ οὐ καλὰ, κτλ.

§. 3. Τὸ μὴ τίθεται ἐν γένει ἐνθα ἡ ἀπόφασις ἐξήρτηται ἐξ ἄλλου, λεγομένου ἢ νοουμένου, ὡς ἔξεστι μὴ λέγειν — μὴ εἴπωμεν, κτλ. ἐπομένως μετὰ τὰ μόρια εἰ, εἰάν, ἢν, ὅταν, ἐπειδάν, ἕως ἄν, ἵνα, ὅπως, κτλ. εἰ μὴ ἔλθοι — ὅταν μὴ εἴπῃ — λέγω σοι ταῦτα, ἵνα μὴ ἀγνοῇς, κτλ.

§. 4. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ ἀπαγόρευσις εἶναι ἄρνησις ἐξηρτημένη, διὰ τοῦτο καὶ αὕτη διὰ τοῦ μὴ ἐκφέρεται, ὡς μὴ λέγε — μὴ εἴπῃς — μὴ κλέψῃς κτλ.

§. 5. Τὰ αὐτὰ ἰσχύουσι καὶ περὶ τῶν συνθέτων ἀποφατικῶν μορίων τὰ ὅποια γίνονται ἐκ τῶν προσημειωθέντων δύο ἀπλῶν, ὡς οὔτε, οὐδέ, μήτε, μηδέ, οὐδαμοῦ, οὐδαμῶς, μηδαμοῦ, μηδαμῶς. κτλ.

§. 6. Ἀν καὶ ἡ προεκτεθεῖσα διάκρισις εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ οὐ καὶ μὴ ἰσχύει ἐν γένει, ὑπάρχουσιν ὁμως καὶ τινες ποικιλίαι αἱ ὅποια δὲν εἶναι τόσον εὐεξήγηται. Τινὰς ἐκ τούτων θέλομεν ἐξηγήσει ἐν τῇ δευτέρᾳ περιόδῳ τοῦ παρόντος πονήματος. Τινὰς

ἄλλας παραπέμπομεν εἰς τὴν ἐκδοθεῖσαν Εἰσαγωγὴν· τινὰς εἰς τὸ ἐκδοθησόμενον Δ. Π. τὸ ὅλον δὲ ἀφίνομεν εἰς τὴν ἰδιαίτεραν σπουδὴν καὶ μελέτην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ Συνδέσμων.

§. 1. Οἱ σύνδεσμοὶ χρησιμεύουσιν εἰς τὸ νὰ συνδέωσι τοὺς λόγους πρὸς ἀλλήλους καὶ τὰ μέρη αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ πολλὰ τὰ εἶδη τῆς συνδέσεως, διὰ τοῦτο πολλὰ καὶ τὰ τοῦ συνδέσμου εἶδη.

§. 2. Τὸ περὶ συνδέσεως, ἐπομένως καὶ τὸ περὶ συνδέσμων, ἀνήκει κυρίως εἰς τὸ ἐκ προθέσεως περὶ τούτου διαλαμβάνον, τὸ ἐπόμενον τμήμα· ἵνα δώσωμεν ὁμῶς προλαβόντως μικρὰν περὶ τούτου ἰδέαν, σημειόνομεν ἐπὶ τοῦ παρόντος τὰ ἑξῆς.

§. 3. Οταν θέλωμεν νὰ συμπλεξώμεν δύο τινὰ ἢ πλείονα πρὸς ἄλληλα, τότε μεταχειρίζομεθα τοὺς συμπλεκτικούς λεγομένους συνδέσμους, ὡς οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Σπαρτιάται — καλόν τε καὶ σεμνόν — πεζῇ τε καὶ ναυμαχοῦντες ἐνίκησαν.

§. 4. Οταν θέλωμεν νὰ ἐξηγήσωμεν τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὅποιον γίνεται μία τις πράξις, τότε μεταχειρίζομεθα τοὺς τελικούς συνδέσμους, ὡς πράττω ταῦτα, ἵνα πλούσιος γένωμαι — ἔπραττε ταῦτα, ἵνα ἔνδοξος γένοιτο, κτλ.

§. 5. Οταν θέλωμεν νὰ ἐξηγήσωμεν τὴν αἰτίαν ἐκ τῆς ὁποίας προέρχεται τι, τότε μεταχειρίζομεθα τοὺς αἰτιολογικούς, ὡς οὐχ ὁρᾷ· τυφλὸς γάρ ἐστι — ἐπεὶ ἠσέβησε, διὸ ἐκολάσθη, κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Ἀνακεφαλαίωσις τοῦ ὅλου πρώτου τμήματος.

§. 1. Ἀνακεφαλαιοῦντες διὰ βραχείων τὰ μέχρι τοῦδε εὑρίσκομεν ὅτι, ἵνα συντάξωμεν ἓνα τινὰ λόγον, ἵνα εὐρωμεν δηλ. τὴν ἀνήκουσαν πλοκὴν παντὸς μέρους εἰς ἓνα τινὰ συνθεμένον λόγον, πρέπει πρὸ πάντων νὰ γνωρίζωμεν τίς εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ λόγου ἐν γένει, τί χρησιμεύει εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ λόγου ἕκαστον εἶδος τῶν λέξεων, καὶ κατὰ τινὰς κανόνας τίθεται· πρέπει, δεύτερον, νὰ εὐρωμεν τὸ ὑποκείμενον τοῦ προκειμένου λόγου καὶ τὸ κατηγορούμενον, χωριστὸν ἢ ἠνωμένον· πρέπει, τρίτον, ἂν τὸ

ῥῆμα ἦναι μεταβατικόν, νὰ εὕρωμεν τὸ ἀντικείμενον ἢ τὰ ἀντικείμενα· πρέπει, τέταρτον, ἐπὶ πάσης περιστάσεως, νὰ εὕρωμεν τοὺς προσδιορισμούς.

§. 2. Οταν ὁ μαθητὴς γένῃ ἱκανὸς ὥς, ὁδηγούμενος ἐκ τῆς φύσεως τοῦ λόγου, νὰ ἤξεύρῃ τί πρέπει νὰ ζητήσῃ πρῶτον, τί δεύτερον, κτλ. Οταν διακρίνῃ τί τὸ προσδιορίζον καὶ τί τὸ προσδιοριζόμενον, καὶ πάλιν κατὰ τί ἕκαστον προσδιορίζεται ὑπὸ τοῦ ἄλλου, τίνα χρησιμεύουσι πρὸς ἀναγκαίαν συμπλήρωσιν, τίνα πρὸς μείζονα σαφήνειαν ἢ πρὸς ἀπλοῦν γολισμόν, τότε ἐπέτυχεν τὸν σκοπὸν τὸν ὑποῖον ἀποβλέπει τὸ πρῶτον τμήμα τοῦ παρόντος πονήματος, καὶ ἡμπορεῖ ἀκωλύτως νὰ μεταβῇ εἰς τὸ δεύτερον.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΔΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ ΑΥΤΩΝ.

ΠΡΟΑΝΑΜΝΗΣΙΣ.

—*—

§. 1. Τί εἶναι ὁ λόγος καὶ τὰ πρὸς τοῦτον χρησιμεύοντα, ποῖεν τὸ στοιχεῖον εἰς ὃ ἀναλύεται, τίνα τὰ μέρη του, τίνα ἐξ αὐτῶν εἶναι τὰ ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα, τίνα τὰ πρὸς μείζονα σαφήνειαν ἢ πρὸς ἀπλοῦν γολισμόν χρησιμεύοντα, πῶς ταῦτα ἐκφέρονται, πάντα ταῦτα καὶ τὰ παραπλήσια τὰ εἶδαμεν ἐν τῷ πρώτῳ τμήματι τοῦ πονήματος τούτου.

§. 2. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐξαρκεῖ· πρέπει, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὅλου ἔργου, νὰ δεῖξωμεν ἀκόμη πῶς λόγος μὲ λόγον συνδέεται, τίς ἡ φύσις καὶ αἱ ιδιότητες παντὸς εἵδους λόγων, καὶ εἴτι ἄλλο ἐνταῦθα ἀναφέρεται.

§. 3. Θέλομεν πράξει δὲ καὶ ἐν τούτῳ τῷ τμήματι, ὡς ἐν ἐκείνῳ· μόνον δηλ. γενικὴν ἰδέαν τοῦ ὅλου θέλομεν δώσειν ἐνταῦθα, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ περιούδι θέλωμεν πραγματευθῇ τὸ πρᾶγμα μὲ μεγαλειότητα ἀνάπτυξιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

*Περὶ συνδέσεως τῶν λόγων πρὸς ἀλλήλους καὶ τῶν
διαφόρων τρόπων αὐτῆς.*

§. 1. Ἡ σύνδεσις τῶν λόγων πρὸς ἀλλήλους εἶναι διττή· α'. ἐξωτερική· β'. ἐσωτερική. Ἐξωτερική εἶναι ὅταν τὰ συνδε-

μένα εὑρίσκονται κατὰ περίσσειαν ἠνωμένα, ὡς οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι—καὶ ἰππεῖς καὶ πεζοί. Ἐσωτερικὴ δὲ ὅταν τὰ συνδεόμενα ἀναγκασίως ἐνόνωνται, ὥς τὸ ἡγούμενον νὰ περιέχῃ τὸ αἷτιον τοῦ ἐπομένου, οἷον ἐπειδὴ ἐστὶ τυφλός, οὐχ ὄρα—ἐπειδὴ οὐκ ἔχω, οὐ δώσω σοι, κτλ.

Α'. Περὶ τῆς ἐξωτερικῆς συνδέσεως τῶν λόγων.

§. 2. Οἱ τρόποι καθ' οὓς γίνεται ἡ ἐξωτερικὴ σύνδεσις τῶν λόγων εἶναι οἱ ἀκόλουθοι.

α'. ὁ Συμπλεκτικός, γινόμενος διὰ τῶν συμπλεκτικῶν μορίων, ἥτοι συνδέσμων, καί, τὲ καὶ τῶν συνδυασμῶν αὐτῶν, καί—καί, τέ—τέ, —τέ—καί, κτλ.

β'. ὁ Ἐναντιωματικός, γινόμενος διὰ τῶν ἐναντιωματικῶν μορίων μέν, δέ, ἀλλά, ὅμως καὶ τῶν ὁμοίων.

γ'. ὁ Κλιμακωτός, γινόμενος διὰ τῶν οὐ μόνον, ἀλλὰ καί, οὐχ ὅπως, ἀλλὰ καί.

δ'. ὁ Διαzeugτικός, γινόμενος διὰ τῶν διαzeugτικῶν συνδέσμων, ἥτοι—ἦ, ἦ—ἦ, κτλ.

ε'. ὁ Αποκλειστικός, γινόμενος διὰ τῶν οὔτε—οὔτε, κτλ.

Β. Περὶ τῆς ἐσωτερικῆς συνδέσεως τῶν λόγων.

§. 3. Οἱ τρόποι καθ' οὓς γίνεται ἡ ἐσωτερικὴ σύνδεσις εἶναι οἱ ἀκόλουθοι.

α'. ὁ Αἰτιολογικός, γινόμενος διὰ τῶν αἰτιολογικῶν μορίων, ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ὅτε, γάρ, κτλ.

β'. ὁ Ὑποθετικός, γινόμενος διὰ τῶν ὑποθετικῶν μορίων, εἰ, εἰάν, ἂν, ἥν, κτλ.

γ'. ὁ Τελικός, γινόμενος διὰ τῶν τελικῶν μορίων, ἴνα, ὅπως, ὅφρα, κτλ.

δ'. ὁ Βουλευτικός ἥτοι Εφετικός, γινόμενος διὰ τῶν τελικῶν λεγομένων Ἀπαρεμφάτων, ἢ διὰ τινος ἰσοδυναμοῦ ἀναλύσεως.

ε'. ὁ Εἰδικός, γινόμενος διὰ τῶν μορίων ὅτι καὶ ὡς, ἢ διὰ τῶν εἰδικῶν Ἀπαρεμφάτων.

ς'. ὁ Ἀναφορικός, γινόμενος διὰ τῶν ἀναφορικῶν, κλιτῶν τε καὶ ἀκλίτων, ὅς, ἦ, ὅ· οἷος, οἷα, οἷον· ὅσος, ὅση, ὅσον· ἔνθα, ὅτε, ὅπως, κτλ.

§. 4. Ἐκτὸς τούτων εἶναι καὶ ὁ χρονικὸς τρόπος· ἐπειδὴ δὲ τὰ περισσότερα τῶν χρονικῶν μορίων διὰ τῶν ὁποίων αὐτὸς γίνεται εἶναι καὶ αἰτιολογικά, διὰ τοῦτο ἰσχύουσι περὶ αὐτοῦ,

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ. ΠΕΡΙ ΣΥΝΔΕΣ. ΛΟΓΩΝ. 35

ὡς πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν σχῆμα, τὰ περὶ τοῦ αἰτιολογικοῦ ρηθέντα
 ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν δὲ ποτὲ μὲν συμπίπτει μὲ ἐκεῖνον, συμ-
 περιλαμβανόμενου καὶ τοῦ αἰτίου ἐν τῷ χρόνῳ, ποτὲ δὲ δια-
 τίσσεται, ἐξηγῶν ἀπλῶς χρονικὴν περίσασιν καὶ οὐδὲν πλέον.
 Ἐπὶ τῆς πρώτης περιστάσεως ἀνάγεται εἰς τὴν ἐσωτερικὴν, ἐπὶ
 τῆς δευτέρας εἰς τὴν ἐξωτερικὴν σύνδεσιν.

§. 5. Εἶναι προσέτι καὶ ὁ ἐρωτηματικὸς τρόπος. Κυρίως
 εἰπεῖν, ὁ ἐρωτηματικὸς δὲν εἶναι ἰδιαίτερος τρόπος συνδέσεως,
 ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐξωτερικὸν σχῆμα τὸ ὁποῖον δυνατόν νὰ ἐφαρ-
 μοσθῇ εἰς ὅλους τοὺς τρόπους τῆς τε ἐξωτερικῆς καὶ ἐσωτερι-
 κῆς συνδέσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

*Ἐξηγήσεις τῶν προηγουμένων τρόπων ἐν γένει
 καὶ κατὰ μέρος.*

§. 1. Εἰς τὰ προηγούμενα εἶδαμεν ὅτι οἱ λόγοι δέχονται
 διττὴν σύνδεσιν πρὸς ἀλλήλους, ἐξωτερικὴν καὶ ἐσωτερικὴν, πᾶσα
 μία ἀπὸ τὰς ὁποίας ἔχει πολλοὺς τρόπους ἐκφράσεως.

§. 2. Ἐν γένει μὲν ὅλοι οἱ τρόποι τῆς ἐξωτερικῆς συνδέ-
 σεως δηλοῦσιν ὅχι ἐσωτερικὴν, ἀλλὰ τυχαίαν συνάφειαν τοῦ
 ἐπομένου πρὸς τὸ ἡγούμενον· δὲν εἶναι δηλ. ἡ φύσις τῶν πρα-
 γμάτων τοιαύτη ὥςτε ὅσας τις ὑπάρχει τὸ ἐν ἀναγκαιῶς νὰ ὑπάρχῃ
 καὶ τὸ ἄλλο. Ἐξ ἐναντίας δὲ οἱ τῆς ἐσωτερικῆς συνδέσεως
 τρόποι δηλοῦσιν ἐσωτερικὴν καὶ ἀναγκαίαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ
 ἥττον συνάφειαν. Τὸ ἡγούμενον δηλ. περιέχει τὸν λόγον τῆς
 ὑπάρξεως τοῦ ἐπομένου.

§. 3. Καὶ ἐν ᾧ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν τρόπων δυνατόν τὸ πρῶτον
 νὰ ἐννοηθῇ ὡς δεύτερον καὶ ἀνάπαλιν, ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν τοῦτο
 εἶναι ἀδύνατον· τὸ φύσει ἡγούμενον ἐν τούτοις εἶναι πάντοτε ἡγού-
 μενον, καὶ ἀνάπαλιν τὸ ἐπόμενον πάντοτε ἐπόμενον, ὡς ἐπειδὴ
 δηλητηρίῳ ἐχρήσατο, διὰ τοῦτο ἐτελεύτησεν. Ἐν-
 νοεῖται δὲ τοῦτο ἐκ τῆς φύσεως τοῦ πράγματος, ὅχι καὶ ἐκ
 τῆς θέσεως· διότι αὕτη δυνατόν νὰ ἀντιστραφῇ, ὡς ἀπέθανεν,
 ἐπειδὴ δηλητηρίῳ ἐχρήσατο.

§. 4. Ἐν μέρει δὲ ἐκ τῶν τρόπων τῆς ἐξωτερικῆς συνδέσεως
 σημαίνει ἕκαστος, ὡς ἀκολουθεῖ.

α'. ὁ μὲν Συμπλεκτικὸς δηλοῖ συμφωνίαν μεταξὺ τῶν
 διαφορῶν κωμμάτων καὶ κώλων τοῦ λόγου, οἷον Γοργίας καὶ

Πρόδικος — καλός τε καὶ ἀγαθός — ἐλεγχέτε καὶ εὐλίχου — καλῶς τε καὶ σεμνῶς.

β'. ὁ Ἐναντιωματικός δηλοῖ ἐναντίωσιν, εὐθείαν δηλ. διαφωνίαν μεταξύ τῶν κώλων, ὡς ὁ μὲν σῖτος τοῦ σώματος, ἡ δὲ μάθησις τῆς ψυχῆς ἐστὶ τροφή — πρὸς δυσμάς μὲν, οὐχὶ δὲ πρὸς ἀνατολάς.

γ'. ὁ Κλιμακωτός δηλοῖ ὡσαύτως συμφωνίαν μεταξύ τῶν κώλων τοῦ λόγου ἐκθμηδὸν προβαίνουσιν. Ναυσικύδης οὐ μόνον ἑαυτὸν τε καὶ τοὺς οἰκέτας τρέφει, ἀλλὰ πρὸς τοῦτοις καὶ ὅς πολλὰς καὶ βοῦς.

δ'. ὁ Διαζευκτικός δηλοῖ διάζευξιν ἥτοι διαχώρισιν δύο κώλων κατ' εὐθείαν ἀλλήλοις ἀντικειμένων, εἰς τρόπον ὥς, εἰ μὲν περὶ τοῦ ἐνὸς λέγεται ναὶ, περὶ τοῦ ἄλλου λέγεται οὐχί, εἶον ἥτοι φῶς ἢ σκότος — ἢ ζωὴ ἢ θάνατος. Οταν δὲ τὰ διεζευγνύμενα δὲν ἦναι ἀλλήλων ἀναιρετικά, τότε εἰ σύνδεσμοι καλοῦνται παραδιαζευκτικοί, ἐπομένως καὶ ὁ λόγος παραδιαζευκτικός, ὡς ἢ χρυσὸν ἢ ἄργυρον. Ὡσαύτως ἢ Λίαις ἢ Ἰδομενεὺς ἢ δῖος Ὀδυσσεύς, κτλ.

ε'. ὁ δὲ Ἀποκλειστικός δηλοῖ διαφανίαν μεταξύ πάντων τῶν τοῦ λόγου κομμάτων καὶ κώλων· οὗτος εἶναι ὁ κατ' εὐθείαν ἀντίθετος τοῦ συμπλεκτικοῦ· ὁ μὲν λέγει περὶ πάντων τῶν μερῶν ναί, ὁ δὲ περὶ πάντων οὐχί· εἶον καὶ ἱππεῖς καὶ πεζοί — οὔτε ἱππεῖς οὔτε πεζοί — οὔτε ἑαυτοῖς, οὔτε ἄλλοις ὁμολογοῦσιν — οὔτε εἰς βουλήν, οὔτε εἰς πόλεμον, κτλ.

§. 5. Ἐκ δὲ τῶν τρόπων τῆς ἐσωτερικῆς συνδέσεως σημαίνει ἑκάστης ὡς ἀκολουθεῖ

α'. ὁ Αἰτιολογικός δηλοῖ τὴν σχέσιν αἰτίου καὶ αἰτιατοῦ πραγματικῶς, εἶον τοῖσιν δ' αὖ θάνατος καὶ κήδε' ὀπίσω ἔσσει, ἐπεὶ πρότερον ὑπὲρ ὄρκια δηλήσαντο.

β'. ὁ Ὑποθετικός δηλοῖ τὴν αὐτὴν σχέσιν, ἀλλὰ καθ' ὑπόθεσιν· δὲν ἐκφέρει δηλ. τὰ πράγματα ὡς ὄντως ὑπάρχοντα, ἀλλ' ἐξηγεῖ μόνον, ὅτι, εἰ μὲν ὑπάρχει τὸ ἡγούμενον, ὑπάρχει καὶ τὸ ἐπόμενον, ὡς εἰ μὲν θεὸς θέλει, τὰ πάντα γίγνεται — εἰὰν ἦς φιλομαθής, ἔσει καὶ πολυμαθής.

γ'. ὁ Τελικός δηλοῖ τὴν σχέσιν τοῦ μέσου καὶ τοῦ τέλους, εἶον πρᾶττω ταῦτα, ἵνα πλουσίος γένωμαι.

δ'. ὁ Βουλευτικός ἥτοι Ἐφετικός δηλοῖ βούλησιν καὶ ἔρεσιν διὰ νὰ γένη τι, ὡς θέλω λέγειν Ἀγρεῖσαι — βού-

μαί λαόν σῶον ἔμμεναι — ἀξιῶ ἵνα βοηθήσῃς —
 κλέει εἶπω; κτλ. Καὶ ἐν ᾧ ἐπὶ τοῦ προηγουμένου τρόπου
 προαγ. τὸ ὑποκείμενον, μεταχειριζόμενον τὰ πρόσφορα μέσα εἰς
 αἰς ἐπιθυτοῦ ἀποτελέσματος, ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀρκεῖται μόνον
 ε'. ὁ ἔνδειξιν.

εἰκασίαν καὶ τῆς ἐξηγεῖ λεγόμενον ἢ ἀκουσμά τι, γνώμων,
 δοξαστικῶν καὶ τῶν, ἐκφερόμενα μάλιστα διὰ τῶν λεκτικῶν,
 πρώτῃ γενικῇ ἐννοίᾳ ῥημάτων, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἐν τῷ
 ὅτι ὁ Πέλοψ ἦλθεν ἐξ Ἀσίας — ἐμοὶ δοκοῦσιν ἅπαν-
 τες ἐπιθυμεῖν.

ς'. ὁ Αναφορικὸς ἐξηγεῖ ἀναφορὰν προσώπου, ποιότητος,
 ποσότητος, τόπου, χρόνου, τρόπου τοῦ ἐπομένου πρὸς τὸ ἡγού-
 μενον κῶλον. Εἶναι δὲ ἡ ἀναφορὰ ἀνταπόκρισις ἐννοίας πρὸς ἐν-
 νοίαν, καὶ ἐπομένως λέξεως πρὸς λέξιν, εἶον ὅτι οἱ ἄνδρα
 χολωσέμεν ὅς μέγα πάντων Ἀργείων ἄρχαι — τοι-
 ὅςδε ἦν, οἷος σὺ εἶ — ἐκεῖ ἐστὶν ἀποπέδυσαν, ὅθι ἦν
 ὕδωρ — τότε καλοῦσιν οἱ ἄνθρωποι τοὺς ἰατρούς,
 ὅταν νοσῶσι — οὕτως ἔσται ταῦτα, ὡς βούλει.

§. 6. Ὁ ἀναφορικὸς τρόπος εἶναι τὸ μεθόριον καὶ ἡ διάβασις
 ἐκ τῆς ἐξωτερικῆς εἰς τὴν ἐσωτερικὴν σύνδεσιν, καὶ διὰ τοῦτο
 ἔπρεπεν ἴσως νὰ προταχθῇ πάντων τῶν τῆς ἐσωτερικῆς συνδέσεως
 τρόπων· οὕτω, π. γ. ὁ Πέλοψ εἶχε πολλὰ χρήματα· καὶ
 ἔφερεν αὐτὰ ἐξ Ἀσίας, ἤθελεν εἶναι ῥῆσις ἔχουσα τὰ κῶλα
 συνδεδεμένα χωρὶς ἀναγκαίης συναφείας πρὸς ἄλληλα· τὸ αὐτὸ δὲ
 μετατραπὲν εἰς τὸ Πέλοψ εἶχε πολλὰ χρήματα, ἅπερ
 ἐξ Ἀσίας ἔφερε, γίνεται ῥῆσις ἀναφορικῇ, τῆς ὁποίας τὸ
 δεύτερον κῶλον ἀναγκαίως ὑποθέτει τὸ πρῶτον, πρὸς συμπλήρωσιν
 τοῦ ὁποίου τίθεται.

§. 7. Εἰάν δὲ παραβάλωμεν τὴν διὰ τοῦ ἀναφορικοῦ καὶ τὴν
 διὰ τοῦ αἰτιολογικοῦ τρόπον γινομένην συμπλήρωσιν τῶν κῶλων,
 εὐρίσκομεν ὅτι διὰ μὲν τοῦ ἀναφορικοῦ προσδιορίζεται καὶ συμ-
 πληροῦται μόνον μέρος τῆς κυρίας προτάσεως, διὰ δὲ τοῦ αἰτιο-
 λογικοῦ προσδιορίζεται, συμπληροῦται καὶ παράγεται ὁλόκληρος
 ἡ μία πρότασις ἐκ τῆς ἄλλης· οὕτω, π. γ. εἰς τὸ οὗτοί εἰσιν
 οἱ Ἕλληνες, οἵτινες ἐστράτευσαν κατὰ τῆς Τρυφίας,
 εἶναι φανερόν ὅτι τὸ οἵτινες ἐστράτευσαν, κτλ. ἀναφέρεται
 μόνον εἰς τὸ ὑποκείμενον Ἕλληνες τὸ ὅποιον προσδιορίζει· εἰς
 τὸ οἱ Ἕλληνες ἐστράτευσαν κατὰ τῆς Τρυφίας, ἐπειδὴ

ὑβρίσθησαν, τὸ ἐπειδὴ ὑβρίσθησαν, προσδιορίζει, συμπληρώνει καὶ παράγει ὁλόκληρον τὴν προηγουμένην πρότασιν διὰ τὴν ὁποίας ἐξηγεῖται ἡ τῶν Ελλήνων στρατεία.

§. 8. Εἰς τὸν ἀναφορικὸν τρόπον ἀνάγονται καὶ οἱ μορίων λικαὶ λόγοι, γινόμενοι, παρὰ ποιηταῖς, μάλιστα, διὰ νοσοφράτις ὡς, ὡς ὅτε, κτλ. διότι καὶ ἐν τούτοις παρατηρεῖται ἢ τὸ ἀμοιβαία τῶν δύο κώλων πρὸς ἄλληλα, οἷον οὕτως ἐστὶν νέφος μέλαν, ὡς ἔστιν ἡ πίσσα, ἡ πίσσα μέλαινα, ὡς ἦν τὸ νέφος.

§. 9. Περὶ δὲ τοῦ χρονικοῦ τρόπου ἐξηγήσαμεν ἄνωτέρω ὅτι κατὰ τὴν περίσασιν ἀνάγεται εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἢ ἐσωτερικὴν σύνδεσιν· εἰς τὴν ἐξωτερικὴν μὲν ὅταν προσδιορίζῃ μόνον χρονικὴν περίσασιν καὶ οὐδὲν πλέον ὡς ὅτε ὁ ἥλιος ἔδυε, τότε ἡ ναῦς κατήγετο. Εἰς τὴν ἐσωτερικὴν δέ, ὅταν ἐν τῇ χρόνῳ περιλαμβάνῃ καὶ τὸ πρῶτον, ὡς ἐπειδὴ ταῦτα ἐπύθοντο = ἄφου ἔμαθον, καὶ ἐπειδὴ ἔμαθον ταῦτα· οὕτω καὶ ὅτε ταῦτα οὕτως ἔχει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ ἀναγωγῆς καὶ ὀνομάτων τῶν διαφόρων τρόπων τῆς συνδέσεως.

§. 1. Οἱ οἱ διάφοροι οὗτοι τρόποι τῆς συνδέσεως ἡμποροῦσι νὰ ἀναχθῶσιν εἰς ὀλιγωτέρους, καὶ οὕτω νὰ περιέχωσι πρόσσψιν πλέον εὐσύνοπτον. Καὶ οἱ μὲν τῆς ἐξωτερικῆς εἰς δύο, εἰς συμπλεκτικὸν καὶ ἀντιθετικόν, οἱ ὅποιοι προσφυῶς ἡμποροῦσιν ἔπειτα νὰ ὑποδιαιρεθῶσιν· ὁ μὲν συμπλεκτικὸς· α'. εἰς καταφατικόν· β'. εἰς ἀποφατικόν· γ'. εἰς σύμμικτον· ὁ δὲ ἀντιθετικὸς· α'. εἰς ἐναντιωματικόν· β'. εἰς διαζευκτικόν.

§. 2. Οἱ δὲ τῆς ἐσωτερικῆς συνδέσεως, δυνατὸν νὰ ἀναχθῶσιν. α'. εἰς συμπληρωτικούς, περιλαμβάνοντας· 1. τὸν αἰτιολογικόν· 2. τὸν ὑποθετικόν· 3. τὸν τελικόν.

β'. εἰς μεταβατικούς, περιλαμβάνοντας· 1. τὸν βουλητικὸν ἢ τοι ἐφετικόν· 2. τὸν εἰδικόν.

γ'. εἰς τὸν μοναδικὸν ἀναφορικόν.

Ο δὲ χρονικὸς τρόπος ἀνάγεται, κατὰ τὰ προεξηγηθέντα, εἰς τὴν μίαν ἢ ἄλλην σύνδεσιν.

§. 3. Ἐχουσι δὲ τὰ τῆς ἀναγωγῆς ταύτης ὡς ἐφεξῆς. Ἐπειδὴ ὁ ἀποκλειστικὸς τρόπος, ἀντίθετος ὢν τοῦ συμπλεκτικοῦ, περι-

λαμβάνει ἀποφατικῶς ὅ,τι ἐκεῖνος καταφατικῶς· καὶ ἐπειδὴ ὁ κλιμακωτός, καὶ τοι κατὰ βαθμὸν θαίνων, πάντοτε ὁμῶς συμπλέκει καὶ αὐτός, διὰ τοῦτο δυνατόν νὰ ἀναχθῶσιν καὶ οἱ τρεῖς εἰς ἓνα τὸν συμπλεκτικόν, ὑποδιαιρούμενον ἔπειτα· α'. εἰς καταφατικόν· β'. εἰς ἀποφατικόν· γ'. εἰς σύμμικτον.

§. 4. Ἐπειδὴ δὲ πάλιν ἡ ἐναντίωσις καὶ ἡ διάζευξις ὁμοιάζουσι πρὸς ἀλλήλας, διότι ἀμφοτέραι ἐξηγοῦσιν ἐν γένει ἀντίθεσιν, διὰ τοῦτο ὁ διαζευκτικὸς καὶ ἐναντιωματικὸς τρόπος δυνατόν νὰ ἀναχθῶσιν εἰς ἓνα τὸν ἀντιθετικόν. Ὡς δὲ διασέλλεται ἡ κυρίως διάζευξις τῆς παραδιαζεύξεως, καὶ ἐπομένως ὁ διαζευκτικὸς τοῦ παραδιαζευκτικοῦ τρόπου, οὕτω δυνατόν νὰ διασαλθῇ ὁ κυρίως ἐναντιωματικὸς, ἔνθα τὰ κῶλα εἶναι ἀλλήλων ἀναιρετικά, οἷον ἡμέρα μὲν, οὐχὶ δὲ νύξ, ἐκ τοῦ ὑπεναντιωματικοῦ, ὡς Τυδεὺς μικρὸς μὲν ἦν δέμας, ἀλλὰ μαχηγῆς—χρησίμως μὲν, οὐχὶ δὲ δικαίως—φύσις κέρατα μὲν ταύροις, ὅπλας δ' ἔδωκεν ἵπποις, ποδωκίαν λαγωοῖς, κτλ. Ὅταν ὁμῶς δὲν ᾔηται ἀκριβοῦρρημοσύνης ἀνάγκη, τότε ἀρκοῦσι καὶ τὰ γενικώτερα ὀνόματα, διαζευκτικοί, ἀντιθετικοί, κτλ.

§. 5. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς ἐξωτερικῆς συνδέσεως. Ἐκ δὲ τῶν τῆς ἐσωτερικῆς ὁ μὲν αἰτιολογικὸς, ὁ ὑποθετικὸς καὶ ὁ τελικὸς, ὡς σημαίνοντες ἐν γένει τὴν σχέσιν τοῦ παράγοντος καὶ παραγομένου, δυνατόν νὰ περιληφθῶσιν ὑπὸ τὸ γενικὸν ὄνομα τῶν παρακτικῶν. Ονομαζόνται δὲ συμπληρωτικοί, διότι τὸ ἐν κῶλον χρησιμεύει εἰς συμπλήρωσιν τοῦ ἄλλου.

§. 6. Ὁ δὲ βουλευτικὸς ἦτοι ἐφετικὸς καὶ εἰδικὸς περιλαμβάνονται ὑπὸ τὸ γενικὸν ὄνομα τῶν μεταβατικῶν, διότι ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὰ διὰ τῶν μεταβατικῶν ῥημάτων ἐκφερόμενα, ἐκ τῶν ὁποίων, κατ' ἀνάπτυξιν, παρήχθησαν· οὕτω βούλομαί σε σῶον εἶναι=βούλομαι τὴν σὴν σωτηρίαν· λέγουσι νενηκῆέναι Καίσαρα=λέγουσιν ἦτοι διηγοῦνται τὴν τοῦ Καίσαρος νίκην. Ὁ δὲ ἀναφορικὸς εἶναι μοναδικός, σημαίνων καὶ αὐτὸς συμπλήρωσιν, διάφορον ὁμῶς τῆς τῶν παρακτικῶν, ὡς προεξηγήσαμεν.

§. 7. Ἐχομεν λοιπὸν γενικὸν διάγραμμα τῶν τρόπων ἐκατέρως τῆς συνδέσεως τὸ ἀκόλουθον.

Ἐξωτερικὴ Σύνδεσις.

I. Συμπλεκτικὸς τρόπος.

α'. καταφατικός· β'. ἀποφατικός· γ'. σύμμικτος.

II. Ἀντιθετικός.

α'. Εναντιωματικός καὶ ὑπεναντιωματικός· β'. διαζευκτικός καὶ παραδιαζευκτικός

Εσωτερικὴ Σύνδεσις.

I. Συμπληρωτικοὶ ἢτοι παρακτικοὶ τρόποι.

α'. αἰτιολογικός· β'. ὑποθετικός· γ'. τελικός.

II. Μεταβατικοὶ τρόποι.

α'. βουλευτικός ἢ ἐφετικός· β'. εἰδικός.

III. Αναφορικός τρόπος.

§. 8. Οἱ αὐτοὶ δὲ κατὰ γενικοὺς τύπους ἤθελαν εἶναι ὡς ἀκολουθεῖ.

Ἐξωτερικὴ Σύνδεσις.

Συμπλεκτικός τρόπος.

α'. ἔστιν Αλφα, ἔστι καὶ Βῆτα.

β'. οὐκ ἔστιν οὔτε Αλφα οὔτε Βῆτα.

γ'. οὐ μόνον ἔστιν Αλφα ἀλλὰ καὶ Βῆτα.

Ἀντιθετικός τρόπος.

α'. ἔστι μὲν Αλφα, οὐχὶ δὲ Βῆτα.

β'. ἢ Αλφα ἔστιν ἢ Βῆτα.

Εσωτερικὴ σύνδεσις.

συμπληρωτικοὶ ἢτοι παρακτικοὶ τρόποι.

α'. ἐπεὶ ἔστιν Αλφα, ἔστι καὶ Βῆτα.

β'. εἰμὲν ἔστιν Αλφα, ἔστι καὶ Βῆτα.

γ'. ἔστιν Αλφα, ἵνα ἢ Βῆτα.

Μεταβατικοὶ τρόποι.

α'. εὐκτὸν ἵνα ἢ Αλφα.

β'. τίθεται ὅτι ἔστιν Αλφα.

Ἀναφορικός τρόπος.

ἔστι τοῦτο ὅπερ καλεῖται Αλφα.

§. 9. Εἶναι φανερόν ὅτι οἱ γενικοὶ οὗτοι τύποι ποικίλλουσι κατὰ τὴν περίεσιν τὰ μέγιστα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ τῶν εἰς τοὺς ἀνωτέρω τρόπους χρησιμευόντων μορίων.

§. 1. Τὰ εἰς ὅλους τούτους τοὺς τρόπους χρησιμεύοντα μόρια προσδιορίζονται ἐκ τῆς χρήσεως πάσης γλώσσης. Ἐκ τούτων τινὰ

μὲν χρησιμεύουσιν εἰς μίαν, ὡς καί, γάρ, κτλ. τινὰ δὲ εἰς πλείονας κλάσεις ἐννοιῶν· οὕτω, π. χ. ὅτε = ὁπότε, καί = ἐπειδὴ· ὅτι = ὅτι, καί = διότι· ἵνα = διὰ νά, καί = ὅπου, κτλ.

§. 2. Τὸ τοιοῦτον δὲ ἢ τοιοῦτον εἶδος τῶν προτάσεων κρέμαται ὄχι ἐκ τῆς χρήσεως τῶν μορίων, ἀλλ' ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως αὐτῶν, ἢ ὅποιά πηγαζει ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἀνταποκρινομένων ἐννοιῶν.

§. 3. Καὶ ἐνίοτε μὲν καὶ χωρὶς μορίων ἢ φύσις τῶν προτάσεων εἶναι προφανές, ὡς ἀνθρώπ' ἀπελθε· τὴν σκάφην ἀνατρέψεις· οὕτω παρ' ἡμῖν μὴ φύγη· σὲ δαίρω, κτλ. Ενίοτε ἡ θέσις τοῦ μορίου ἀρκεῖ νὰ ἀφαιρέσῃ πᾶσαν ἀμφιβολίαν περὶ φύσεως τῶν προτάσεων, ὡς περιπατεῖ καὶ διαλέγεται—ἡ πλούσιος ἡ πένης, κτλ. Ενίοτε δὲ καὶ παρόντων τῶν μορίων, διὰ τὸ πολύσημον αὐτῶν, ἡ φύσις τῶν προτάσεων εἶναι ἀσαφής· οὕτως Ἑλληνιστὶ τὸ ἐπεὶ ἦλθε δυνατόν νὰ σημαίνῃ ἐπειδὴ ἦλθε καὶ ἀφ' οὗ ἦλθε, κτλ.

§. 4. Επειδὴ τὰ μὲν τελικὰ ἐν γένει ἀπαρέμφата ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὴν ὑποτακτικὴν ἔγκλισιν καὶ τὰ τελικὰ μόρια, τὰ δὲ εἰδικὰ μὲ τὴν ὀριστικὴν καὶ τὸ ὅτι ἢ ὡς, διὰ τοῦτο πολλὰ ἐκ τῶν προηγουμένων ἐκφέρονται κατὰ τὸν ἓνα ἢ κατὰ τὸν ἄλλον τρόπον, ἂν καὶ ὄχι πάντοτε ἀδιαφόρως, εἰς πείθω σε ἐλθεῖν καὶ πείθω σε ὅπως ἔλθῃς—λέγουσιν ὅτι σεισμὸς ἐγένετο καὶ λέγουσι σεισμὸν γενέσθαι.

§. 5. Επειδὴ δὲ πάλιν αἱ διάφοροι μετοχὴ καὶ ἰσοδυναμοῦσιν, ὡς εἶδαμεν ἐν τῷ πρώτῳ τμήματι, μὲ παρεμφατικὴν ἔγκλισιν καὶ μὲ μόριον, διὰ τοῦτο τὰ περισσότερα τῶν προηγουμένων ἐκφέρονται καὶ διὰ μετοχῶν, ὡς ἐπεὶ ἡσθένησεν ἐτελεύτησε καὶ ἀσθενήσας ἐτελεύτησεν—εἰ θεὸς θέλει, καὶ θεοῦ θέλοντος. Διὰ τούτων αἱ δύο προτάσεις χωνεύονται εἰς μίαν, περὶ οὗ κατωτέρω

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ συμφωνίας τῆς ἐκφράσεως πρὸς τὴν ἔννοιαν.

§. 1. Ὡς εἰς πᾶσαν πρότασιν κατὰ μέρος, οὕτω καὶ εἰς πᾶσαν σύνδεσιν τῶν προτάσεων θεωρεῖται ἔννοια καὶ ἐκφρασις. Ἡ ἔννοια ὁμοιάζει μὲ τὸ ἔαρος ἐνὸς μετὰλλου, ἡ ἐκφρασις μὲ τὸ χρῶμά του.

§. 2. Επειδὴ δὲ πᾶσα γλῶσσα ἔχει ἰδιαιτέρον τρόπον ἐκφράσεως διὰ πᾶς διαφόρους ἐννοίας, διὰ τοῦτο εἰς πάντα δοθέντα λόγον ζη-

τητέον ἂν εἶναι, κατὰ τὴν φύσιν τῆς γλώσσης, συμφωνία μεταξὺ τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ ἄλλου ἢ ὅχι, ἂν δηλ. ἀρμόζει ὁ τρόπος τῆς ἐκφράσεως εἰς τὴν ἐννοιαν ἢ ὅχι· οὕτω, π. χ. εἰς τὸ ἐπειδὴ τὸ σχῆμά ἐστι κύκλος, διὰ τοῦτό ἐστι στρογγύλον, εἶναι συμφωνία· εἰς τὸ ἔστι μὲν τρίγωνον, ἔχει δὲ τρεῖς γωνίας εἶναι διαφωνία ἐννοίας καὶ ἐκφράσεως.

§. 3. Εἰ μὲν ἐπὶ τῆς δοθείσης περιφράσεως ὑπάρχει αὐτὴ ἡ συμφωνία, ὁ λόγος εἶναι ὀρθὸς καὶ ἀναμάρτητος· εἰ δὲ λείπει, εἶναι σφαλτὸς καὶ ἡμαρτημένος. Καὶ εἰς τινὰ μὲν ἡ συμφωνία ἢ ἡ ἐλλειψις αὐτῆς εἶναι τόσον προφανές, ὥςτε μόνον τὸν μωρὸν ἡμπορεῖ νὰ διαφύγῃ, ἐνίοτε ὅμως εἶναι μᾶλλον ἢ ἥττον δύσληπτος, κατὰ τὴν φύσιν τῶν ἐννοιῶν.

§. 4. Ὅτι ἀποβλέπει τὴν ἀλήθειαν τῶν προτάσεων τοῦτο κυρίως ἀνήκει εἰς τὴν Λογικὴν· ὅ,τι δὲ ἀποβλέπει τὴν ἀλήθειαν καὶ ἀκρίβειαν τῆς ἐρμηνείας ἤτοι ἐκφράσεως ἀνήκει εἰς τὴν Γραμματικὴν. Επειδὴ ὅμως ἡ ἐρμηνεία εἶναι τὸ ἐξωτερικὸν σχῆμα καὶ ἔνδυμα, τὸ ὁποῖον τότε μόνον δυνατόν νὰ γνωρισθῇ ἂν ἀρμόζει ἢ δὲν ἀρμόζει, ἤτοι, μὲ ἄλλους λόγους, ἂν εἶναι ὀρθὸν ἢ ὅχι, ὅταν γνωρίζεται τὸ πρᾶγμα περὶ ὃ τίθεται, διὰ τοῦτο εἶναι φανερόν ὅτι Γραμματικὴ καὶ Λογικὴ εἶναι ἀπ' ἀλλήλων ἀχώριστα εἰς τὴν τὴν σύνταξιν καὶ χρῆσιν τῶν λόγων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ διαφορῶν τροπολογιῶν τῶν τρόπων τῆς συνδέσεως.

§. 1. Οἱ οἱ προηγούμενοι τρόποι τῆς συνδέσεως δυνατόν νὰ λάβωσι διαφορὰς τροπολογίας, ὃ ἐστὶν ἐξωτερικὰς μορφάς, χωρὶς νὰ ἀλλάξωσι φύσιν· οὕτω, π. χ. ὁ συμπλεκτικός· ἔρχεται Ὀδυσσεὺς καὶ Αἴας καὶ ἔρχεται Ὀδυσσεὺς μετὰ Αἴαντος· ὁ ἀποκλειστικός· οὐκ ἦσαν ἄνδρες, οὐκ ἦσαν γυναῖκες = οὔτε ἄνδρες ἦσαν οὔτε γυναῖκες, κτλ.

§. 2. Ὡσαύτως ὁ αἰτιολογικὸς δυνατόν νὰ ἐκφρασθῇ συλλογιστικῶς διὰ τοῦ ἄρα, τοίνυν, κτλ. καὶ τῶν συνωνύμων μορίων, ὡς παράλυτός ἐστιν, ἄρα οὐ δύναται βαδίζειν· ἢ ἐπιφερομένης τῆς αἰτιολογίας διὰ τοῦ γάρ, ὡς ἀδικεῖτε, ὦ Ἀθηναῖοι· ὑμῖν γάρ τοὺς πολεμίους τοὺς ἡμετέρους τιμωρουμένοις ἐμποδῶν ἴστασθε (Θουκ.)· οὕτως ὁ ὑποθετικός, κατὰ πολλὰς καὶ διαφορὰς τροπολογίας, κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ ἀντικαταστάσεως τῶν προηγουμένων τρόπων.

§. 1. Αντικατάστασις τῶν προηγουμένων τρόπων καλεῖται ἡ φαινομένη θέσις ἐνὸς τρόπου εἰς τόπον ἐνὸς ἄλλου, ἐγὼ δὲ σύνειμι μὲν θεοῖς, σύνειμι δ' ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς = σύνειμι θεοῖς τε καὶ ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς — τιμᾶν χρὴ τὸν ἄνδρα ἀγαθὸς δὲ τοί' ἐστίν.

§. 2. Ἐν τούτοις λέγεται ὅτι εἶναι μῶριον ἀντὶ μορίου, τὸ δέ, π. χ. ἀντὶ τοῦ γάρ, κτλ. Ἀλλὰ τοῦτο, φιλοσοφικῶς ἐξεταζόμενον, ἄλλην ἔννοιαν δὲν ἡμπορεῖ νὰ ἔχη παρὰ ὅτι ἡ αὐτὴ ἰδέα παριστάνει πλείονας ὄψεις, ἐπομένως δέχεται καὶ πλείονας τρόπους ἐκφράσεως.

§. 3. Ἐνταῦθα πρέπει νὰ ἐξετάζεται ποῖον εἶναι τὸ μᾶλλον καὶ ποῖον τὸ ἥττον σύνηθες, καὶ ἂν ὑπάρχει ἀδιάφορος ἡ χρῆσις ἢ ὄχι. Ἡ ἀλλαγὴ τῆς ἐξωτερικῆς μορφῆς δὲν ἀλλάσσει τὴν ἐσωτερικὴν φύσιν τῶν ἐννοιῶν, ἀλλὰ ἡ ἀλλαγὴ αὕτη ἔχει ὄρια, τὰ ὁποῖα προσδιορίζονται ὑπὸ τῆς χρήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Περὶ συμπτώσεως τῶν προηγουμένων τρόπων.

§. 1. Σύμπτωσις τρόπων καλεῖται, ὅταν εἰς τὴν αὐτὴν πρότασιν συμπίπτωσι πλείονες τρόποι, οὕτω π. χ. ἐνθα δηλοῦνται χρόνος καὶ αἶτιον, ἀναφορὰ καὶ αἶτιον, κτλ. οὕτω εἰς τὸ τίς οὐκ ἂν ἀλγῇσειε τῶν εὖ φρονούντων, ὅταν ἴδῃ τὴν πατρίδα κακῶς πράσσουσαν; συμπίπτει ὁ χρόνος καὶ τὸ αἶτιον ἐν ταύτῃ· διότι τότε θέλει λυπηθῇ κανεὶς, ὅταν ἴδῃ, καὶ πάλιν διὰ αὐτὸ τοῦτο τὸ ἰδεῖν.

§. 2. Εἰς τὸ νήπιοι οἳ κατήσθιον βουῆς Ἡλίου περιέχεται ἀναφορὰ ἐν ταύτῃ καὶ αἰτιολογία = νήπιοι οἳ κατήσθιον τὰς βουῆς τοῦ Ἡλίου καὶ = νήπιοι διότι ἤσθιον τὰς βουῆς τοῦ Ἡλίου. Ὡσαύτως εἰς τὸ ἀκοντίσαντες ἀπέκτειναν αὐτόν συμπίπτει ὁ χρονικὸς καὶ ὁργανικὸς τρόπος.

§. 3. Εἰς ὅλα τὰ τοιαῦτα πρέπει νὰ διακρίνεται ποῖος εἶναι ὁ ἐπικρατέστερος τρόπος, καὶ ποῖος ὁ κατὰ δεύτερον λόγον θεωρούμενος. Ἐν τῷ τελευταίῳ παραδείγματι, χάριν λόγου, μόνον τὸ ὄργανον ἀποβλέπεται, εἰς δὲ τὸν διὰ τῆς μετοχῆς ἐκφερόμενον χρόνον οὐδὲ προσέχει ὁ νοῦς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Περὶ ἐνότητος καὶ συστάσεως Λόγου.

§. 1. Καθὼς εἰς τὴν Αριθμητικὴν, ἐκτὸς τῶν ἀπλῶν μονάδων, εἴτε τῶν μονάδων τῆς πρώτης τάξεως, λαμβάνονται καὶ ἄλλαι μονάδες σύνθετοι ἦτοι δευτέρος, τρίτης, τετάρτης καὶ καθεξῆς τάξεως, καὶ λοιπὸν λέγομεν μία δεκάς, μία ἑκατοντάς, κτλ. καὶ ἐπομένως εἰς τὸν κοινὸν βίον εἰς στρατιώτης, μία δεκάς, μία ἑκατοντάς, μία χιλιάς στρατιωτῶν, κτλ. οὕτω καὶ ἐνταῦθα εἰς τὴν Γραμματικὴν, πᾶσαν σύνθεσιν, ὡς ἐν ὅλον θεωρουμένην, τὴν ὀνομάζομεν πάντοτε μίαν, ἔσω καὶ πολυσύνθετος· ὅθεν καὶ ἐν τῷ Τεχνολογικῷ λέγομεν ἓν γράμμα, μίαν συλλαβὴν, μίαν λέξιν, καὶ ἐν τῷ Συντακτικῷ μίαν πρότασιν, εἴτε ἀπλὴν εἴτε σύνθετον, μίαν περίοδον, ἓν κεφάλαιον, ἓνα λόγον ῥητορικόν, ἓν σύγγραμμα, κτλ. Ἡ δὲ ιδιότης αὕτη, ἀφηρημένως θεωρουμένη, καλεῖται ἐνότης.

§. 2. Καθὼς λοιπὸν πᾶν πρᾶγμα τῆς φύσεως ἢ τῆς τέχνης, ἔσω ἐξ ὀλίγων ἢ ἐκ πολλῶν συγκείμενον, ὅταν τὰ μέρη ταῦτα ἦναι οὕτω πρὸς ἄλληλα συνδεδεμένα ὥστε νὰ χρησιμεύωσι πρὸς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν θεωρεῖται ὡς ἓν, οὕτω καὶ ἅπας λόγος. Ὡς ὁ ἀνὴρ, τὸ δένδρον, ὁ οἶκος, τὸ πλοῦτον, κτλ. λέγονται κατὰ ταύτην τὴν ἐννοίαν ἓν, οὕτω καὶ τὰ διάφορα ἀθροίσματα καὶ πλέγματα τῶν λόγων. Ἐχει λοιπὸν καὶ ὁ λόγος τὴν ἐνότητά του, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο φυσικὸν καὶ τεχνικὸν πρᾶγμα.

§. 3. Καθὼς δὲ ἐν τῇ Αριθμητικῇ ἐκ τῶν μονάδων γίνεται ὁ ἀριθμός, οὕτως ἐνταῦθα ἐκ τῶν προτάσεων γίνονται οἱ περίοδοι καὶ οἱ λόγοι. Καὶ καθὼς ἐκεῖ ἐξετάζομεν τὸν δοθέντα ἀριθμόν, ἂν σύγκειται ἐκ μονάδων ἀπλῶν ἢ συνθέτων ἢ καὶ ἐξ ἀμφοτέρων καὶ ἐκ πόσων, οὕτω καὶ ἐνταῦθα πρόκειται νὰ προσδιορισθῇ, ἂν ἅπας δοθεὶς λόγος σύγκειται ἐξ ἀπλῶν προτάσεων ἢ ἐκ συνθέτων ἢ ἐξ ἀμφοτέρων καὶ ἐκ πόσων. Καὶ καθὼς δυνατόν ἐνίοτε μία μονὰς νὰ ἐπέχη τόπον ἀριθμοῦ, καὶ καθὼς εἰς τὸ τεχνολογικὸν ἓν φωνῆεν ἀποτελεῖ ἐνίοτε συλλαβὴν, καὶ μία συλλαβὴ λέξιν ἐνίοτε, οὕτως ἐνταῦθα δυνατόν ὁ λόγος νὰ γίνεταί ὄχι μόνον ἐκ πολλῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ μιᾶς μόνης συνθέτου ἢ ἐκ μόνης τῆς ἀπλῆς προτάσεως.

Παραδείγματα.

Φίλιππος ἦν χωλός — Φίλιππος ἦν χωλός καὶ μονόφθαλμος — ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Αλέξανδρος ἦσαν στρατηγικώτατοι — ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Αλέξανδρος ἦσαν στρατηγικώτατοι καὶ φιλοτιμώτατοι — κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον Σιμωνίδης, Αθηναίων στρατηγός, Ηῖονα τὴν ἐπὶ Θράκης, Μενδαίων ἀποικίαν, πολεμίαν δὲ οὔσαν, ξυλλέξας Αθηναίους τε ὀλίγους ἐκ τῶν φρουρίων καὶ τῶν ἐκείνη ξυμμάχων πλῆθος, προδιδομένην κατέλαβε· καὶ παραχρῆμα ἐκβοηθησάντων Χαλκιδέων καὶ Βορτιαίων, ἐξεκρούσθητε καὶ ἀπέβαλε πολλοὺς τῶν στρατωτῶν (Θουκ. Δ').

§. 4. Εἶναι τώρα φανερόν πρῶτον ὅτι ἡ ἐνότης τοῦ λόγου ἔκει εἰς τὸ νὰ περιέχῃ ὅσα ἀπαιτοῦνται νὰ τὸν καταστήσωσιν ἓν ὅλον· νὰ περιέχῃ δηλ. τόσας προτάσεις ὅσας κρίσεις κρίνει ἀναγκαίας ὁ νοῦς εἰς τὴν δῆλωσιν τοῦ δεῖνος ἢ τοῦ δεινὸς σκοποῦ, καθὼς ἡ ἐνότης τοῦ ἀριθμοῦ ἔκει εἰς τὸ νὰ ἔχῃ τόσους χαρακτῆρας ὅσοι ἐξαρκούσιν εἰς δῆλωσιν τῆς δεῖνος ἢ τοῦ δεινὸς ποσότητος. Καὶ καθὼς ἀλλάσσει τοῦ ἀριθμοῦ ἡ δύναμις, ἐὰν προσεθῇ ἢ ἀφαιρεθῇ μόνας, οὕτως ἀλλάσσει καὶ τοῦ λόγου ἡ δύναμις, ἐὰν προσεθῇ ἢ ἀφαιρεθῇ πρότασις.

§. 5. Εἶναι φανερόν δεύτερον ὅτι εἰς ἓνα λόγον ἐκ πολλῶν προτάσεων συγχ. νον πᾶσα μία ἐξ αὐτῶν, κατὰ μέρος λαμβανομένη, δὲν ἀποτελεῖ ὅλον καθ' ἑαυτήν, ἀλλὰ μέρος τοῦ ὅλου, ἐν ᾧ εἰς ἄλλην περίσασιν δυνατὸν νὰ ἀποτελῇ ὅλον καθ' ἑαυτήν, ὅλον αὐθύπαρκτον, ὡς ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν· εἰς τὸν 365, π. χ. οὔτε τὰ πέντε, οὔτε τὰ ἐξήκοντα, οὔτε τὰ τριακόσια ἀποτελοῦσιν ὅλον καθ' ἑαυτό, ἀλλὰ μέρος, ἐν ᾧ ἄλλοτε, ὅταν θέλω νὰ σημάνω πέντε μόνον ἢ ἕξ, σημαίνουσιν ἀριθμοὺς καθ' ἑαυτούς.

§. 6. Ἡ δύναμις διὰ τῆς ὁποίας ἠμποροῦμεν ἐκ τῶν πολλῶν νὰ συναπαρτιζώμεν κατὰ νοῦν ἓν, καὶ ἀντιστρόφως ἕκασον τῶν πολλῶν ἐξ ὧν τὸ ἓν συντίθεται νὰ τὸ θεωρῶμεν καὶ αὐτό, κατὰ μέρος λαμβανόμενον, πάλιν ὡς ἓν, καὶ ἐπομένως τὸ αὐτὸ πρᾶγμα νὰ θεωρῶμεν ὡς ὅλον αὐθύπαρκτον ἢ ὡς ἄλλου μέρους συσχετισμόν, εἶναι ἀπὸ τὰ ὑπερβαύμασα προτερήματα μὲ τὰ ὁποῖα ἐπρωίκισεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον. Οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ χρόνου ἠμποροῦμεν, παρεκτείνοντες τὴν παροῦσαν στιγμήν ἥτις εἶναι τὸ καθ' αὐτό

ἐνεσῶς νὰ σχηματίσωμεν ἐνεσῶσαν ὥραν, ἐνεσῶσαν ἡμέραν, ἐνεσῶσαν ἐβδομάδα, κτλ. καὶ ἀντιστρόφως ἡμποροῦμεν, διαιροῦντες τὰ μεγαλειότερα ταῦτα ὅλα, νὰ σχηματίσωμεν ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος, ὥρας τῆς ἡμέρας, λεπτὰ τῆς ὥρας, κτλ.

§. 7. Οὕτω λοιπὸν ἔχομεν λόγους αἵτινες δὲν εἶναι πλήρεις, ὡς Θουκυδίδης ὁ Ἀθηναῖος συνέγραψεν· ἔχομεν λόγους ἡμιπλήρεις, πλήρεις, δηλ. καθ' ἑαυτοὺς λαμβανομένους ἀλλὰ προσαπαιτοῦντας καὶ ἄλλον πρὸς ὃν ἀναγκαίως συνδέονται, εἰ μὲν εἰσι βωμοί· ἔχομεν λόγους πληρεστάτους αἵτινες δυνατόν νὰ προσλάβωσιν ἢ ὄχι ἀκολουθίαν, ὡς εἰ μὲν εἰσι βωμοί, εἰσὶ καὶ θεοί, κτλ.

§. 8. Οταν γνωρίζωμεν τὰ ὅρια ἐκάστου λόγου, τότε γνωρίζομεν τὴν ἐνότητα αὐτοῦ· ὅταν γνωρίζωμεν τὸ πλῆρες ἢ μὴ πλῆρες, τὸ ἀπόλυτον ἢ σχετικὸν αὐτοῦ, γνωρίζομεν τὴν σύστασιν καὶ ἰδιαιτέραν φύσιν αὐτοῦ. Ως δὲ ἐν τῇ κοινωνίᾳ καλεῖται ἱεραρχία ἡ τάξις καθ' ἣν ὀρίζεται τὸ ἄρχον καὶ ἀρχόμενον κατὰ κλίμακα, οὕτως, εἰ μὲν ἦτον συγχωρημένον, ἠθέλαμεν εἰπεῖν ὅτι ὑπάρχει καὶ ἐνταῦθα μία τις λογαρχία ἡ ὁποία τότε γνωρίζεται ὅταν γνωρίζεται τὸ κύριον καὶ ἀρχικόν, τὸ ὑπάλληλον τοῦ ἀρχικοῦ καὶ τὸ ὑπάλληλον τοῦ ὑπαλλήλου τῶν λόγων.

§. 9. Οἱ διάφοροι λόγοι χαρακτηρίζονται κατὰ τὸν διάφορον τρόπον τῆς συνδέσεως ἢ, ὀρθότερον εἰπεῖν, κατὰ τὴν φύσιν τῶν προτάσεων ἥτις κρίνεται ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἐννοιῶν, χαρακτηρίζονται οἱ λόγοι, καλούμενοι συμπλεκτικοί, ἀντιθετικοί, αἰτιολογικοί, ὑποθετικοί, κτλ.

§. 10. Ἐσῶσαν δὲ οἱ λόγοι μέρη ἢ ὅλα, ἡμιπλήρεις ἢ πλήρεις, πάντοτε ἐκπληροῦσι τὸ αὐτό. Οἱ συμπλεκτικοὶ συμπλέκουσιν, οἱ διαζευκτικοὶ διαζεύγουσιν, οἱ αἰτιολογικοὶ αἰτιολογοῦσιν ἐξηγοῦσι δηλ. τὸ αἷτιον τοῦ προηγουμένου, οἱ ὑποθετικοὶ ἐκφέρουσι συνέπειαν ἐκ προταχθείσης ὑποθέσεως, κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ διαιρέσεως τοῦ λόγου εἰς τὰ οἰκεῖα μέρη.

§. 1. Καθέκαστον ὅλον διαιρεῖται εἰς τὰ ἐξ ὧν σύγκειται μέρη, καὶ τοῦτο κατὰ τὴν φύσιν τοῦ ὅλου. καὶ κατὰ τὸν σκοπὸν τῆς διαιρέσεως· διότι τὸ αὐτὸ ὅλον δυνατόν νὰ διαιρεθῇ κατὰ πολλοὺς τρόπους. Ο λόγος, θεωρούμενος ὡς ὅλον, διαιρεῖται καὶ αὐτὸς εἰς τὰ μέρη του.

§. 2. Επειδὴ δὲ ὁ λόγος εἶναι σειρὰ καὶ πλοκὴ προτάσεων

ἀντικατὰ τὸν δεῖνα ἢ δεῖνα σκοπόν, ἔπεται ὅτι μέρη τοῦ λόγου κατὰ
 δεῖνα τὸ δὲν ἡμποροῦν νὰ ᾔηται ἄλλα παρὰ αἱ διαφοραὶ προτάσεις,
 παρὰ ὁποῖα ἀνταποκρίνονται εἰς τόσας τοῦ νοῦς κρίσεις.

§. 3. Επειδὴ δὲ πάλιν, κατὰ τὴν διάφορον περίεσσιν, ἄλλη
 δευτέρα κρίσεων εἶναι μακροτέρα καὶ ἄλλη βραχυτέρα, ἄλλη πλέον
 ἄργη ἄλλη ἥττον πολὺπλοκος, διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὸν λόγον ἄλλη
 Σπρά προτάσεων εἶναι μικροτέρα καὶ ἄλλη βραχυτέρα, ἄλλη πλέον
 διαίρεσις ἄλλη ἥττον πολὺπλοκος.

μενο §. 4. Ο λόγος λοιπὸν δυνατὸν νὰ σύγκηται ἀπὸ μόνον μίαν
 ξειπλῆν πρότασιν, ἀπὸ μίαν σύνθετον, ἀπὸ πολλὰς ἀπλᾶς καὶ
 ἠυθῆτους, αἱ ὁποῖαι διαφόρως πρὸς ἀλλήλας συνδέονται.

§. 5. Όταν ὁ λόγος σύγκεται ἀπὸ μίαν ἀπλὴν πρότασιν, ἡ ὁποία εἶναι, ὡς εἴπαμεν, τὸ σκεῖον παντὸς ἄλλου λόγου, τότε πρόκειται νὰ εὐρεθῶσι τὰ συστατικά του μέρη, τὸ ὑποκείμενον, τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ συνδετικόν.

§. 6. Η ἀπλότης τῆς προτάσεως δὲν ἐλάττεται οὔτε ὅταν τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ κατηγορούμενον ἢ ἀμφότερα ᾖναι πληθυντικά, ὡς τὰ κτήματά ἐστι πλοῦτος — τὰ κτήματα οὐκ ἐστι χρήματα, διότι ταῦτα θεωροῦνται ὡς ἓν· οὔτε ὅταν ἀνάλυσιν ἀπαρεμφάτου ἐπέχη τόπον ὑποκειμένου, ὡς σοὶ μὲν δὴ κατηγορεῖται ἐσσεταί εἰ κ' Ἀχιλλῆος πιστὸν ἐταῖρον κύνες ἐλκήσουσιν (Ιλ. P, 556), οὔτε ὅταν τὸ ῥῆμα, μεταβατικὸν ἢ ἄλλης φύσεως ὄν, δέχεται τὰ ἀνήκοντα παρεπόμενα, οὔτε ὅταν δέχεται προσδιορισμούς, ὡς ἀνὴρ δὲ χρηστός χρηστόν οὐ μισεῖ ποτέ, κτλ.

§. 7. Όταν ὁ λόγος σύγκληται ἀπὸ πρότασιν σύνθετον, τότε πρόκειται νὰ εὐρεθῶσι τὰ ποιοῦντα τὴν σύνθεσιν, ὑποκείμενα, κατηγορούμενα, ἀντικείμενα, ἢ προσδιορισμοί.

§. 9. Όταν τελευταῖον ὁ λόγος, πολύπλοκος ὢν, σύγκηται ἀπὸ πλείονας προτάσεις, τότε πρόκειται νὰ εὐρεθῶσιν αἱ διάφοροι αὐταὶ προτάσεις, τὰ ἀνήκοντα μέρη, καὶ ὁ τρόπος καθ' ὃν ἡ σύνδεσις αὐτῶν γίνεται.

§. 9. Τὰ μέρη τὰ ὁποῖα κατ' εὐθείαν καὶ οὐκισωδῶς συγκρο-
τοῦσι τὸν λόγον καλοῦμεν κῶλα· ἐπομένως ὁ ἐξ ἀπλῆς προ-
τάσεως συγκαίμενος λόγος καλεῖται μονόκωλος· ὁ ἐκ συνθέτου
προτάσεως καλεῖται δίκωλος, τρίκωλος, κτλ. κατὰ τὸν
ἀριθμὸν τῶν μερῶν τῆς συνδέσεως. Ωσαύτως καὶ ὅταν ὁ λόγος
σύνκεται ἐκ πλειοντέρων προτάσεων.

§. 10. Κατ' αὐτὸν τὴν τρόπον τὰ ὁ θεὸς ἐστὶ δίκαιος

—ὁ Αλέξανδρος ἐνίκησε τοὺς Πέρσας ἐν διὰ ἐνέ-
 Αλέξανδρος ὁ Φιλίππου κατεπολέμησε τ τοῦτες
 γονον τοῦ Ξέρξου Δαρεῖον, βασιλεία τῶν αἰδο-
 κτλ. εἶναι λόγοι συγκροτούμενοι μόνον ἀπὸ μίαν ἀπ
 τασιν, ἐπομένως λόγοι μονόκωλοι· τὸ ἄρχοντ σεις,
 εἰσι καὶ οἱ βουκόλοι τῶν βοῶν, καὶ οἱ ἰπ καὶ-
 βοὶ τῶν ἵππων, καὶ πάντες οἱ καλούμενοι σελὰ
 εἶναι λόγος συγκείμενος ἐκ προτάσεως συνθέτου, τρία ὅν καὶ
 ἐχούσης, ἐπομένως λόγος τρίκωλος. ὄν

§. 11. Ταῦτα τὰ κύρια μέρη τὰ τὸν λόγον ἀπαρτιζον. αἱ
 ὁποῖα ὠνομάσαμεν κῶλα, δυνατόν νὰ ἔχωσι καὶ ἰδιαιτέρα α.σ.
 μέρη, ὡς Μιλτιάδης, ὅς ἐνίκησεν ἐν Μαραθῶνι
 τοὺς Πέρσας, ἦν πατὴρ Κίμωνος—ἐκ μὲν Αθηνηῶν
 ἐγὼ εἰς Στάγειρα ἦλθον, διὰ τὸν βασιλεία τὸν
 μέγαν, ἐκ δὲ Σταγείρων εἰς Αθήνας, διὰ τὸν χει-
 μῶνα τὸν μέγαν. Ταῦτα τὰ μέρη τῶν κῶλων καλούμεν
 κόμματα.

§. 12. Τὰ κόμματα πάλιν ταῦτα δυνατόν νὰ ἔχωσι καὶ ἄλλα
 μέρη, ὡς Μιλτιάδου ἦν υἱός Κίμων, ὅς ἐστρατήγει
 Αθηναίων ἐν Παμφυλίᾳ ἐπ' Εὐρυμέδοντι ποταμῷ,
 ἐνθα τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐγένετο πεζομαχία καὶ ναυ-
 μαχία. Ταῦτα τὰ μέρη τῶν κομμάτων καλούμεν κομμάτια.

§. 13. Ἐχομεν λοιπὸν ἐν τῇ τοῦ λόγου διαιρέσει ὅλον, μέρη
 τοῦ ὅλου κύρια τὰ ὁποῖα συγκροτοῦσι καθ' αὐτὸ τὸν λόγον, καὶ
 ταῦτα εἶναι τὰ κῶλα· ἔχομεν μέρη τὰ ὁποῖα δὲν ἀναφέρονται
 κατ' εὐθείαν εἰς τὸν κύριον λόγον, ἀλλὰ εἰς τὰ μέρη αὐτοῦ, καὶ
 ταῦτα εἶναι τὰ κόμματα· ἔχομεν καὶ μέρη ἄλλα τὰ ὁποῖα ἀνα-
 φέρονται εἰς μέρη μερῶν, καὶ ταῦτα εἶναι τὰ κομμάτια, κτλ.
 Τὸ δένδρον μὲ τὸ σέλεχος, μὲ τοὺς κλάδους καὶ μὲ τὰ παρα-
 κλάδια δυνατόν νὰ χρησιμεύσῃ ὡς παρομοίωσις.

§. 14. Καὶ ταῦτα μὲν ἐν γένει, ἰδιαιτέρως δὲ ἐκ τῶν τρόπων
 τῆς ἐξωτερικῆς συνδέσεως, ὁ συμπλεκτικός ἐνίοτε μὲν ἐκ τῆς
 φύσεως τοῦ πράγματος ἔχει ὠρισμένα μέρη, πλείονα τῶν ὁποίων
 δὲν ὑπάρχουσιν, ὡς ὁ θεὸς ἔκτισεν ὄρατά τε καὶ ἀόρατα·
 ἐνίοτε δὲ κρέμεται ὁ ἀριθμὸς τῶν μερῶν ἐκ τῆς περιστάσεως καὶ
 ἐκ τοῦ σκοποῦ, ὡς καὶ Αἴας, καὶ Οδυσσεὺς καὶ Ἰδομε-
 νεύς, κτλ. Ὡσαύτως ἐπὶ τοῦ ἀποφατικοῦ καὶ κλιμακωτοῦ.

§. 15. Ἐκ τοῦ ἀντιθετικοῦ τρόπου ὁ κυρίως ἐναντιωματικός
 καὶ κυρίως διαζευκτικός ἔχουσι δύο κῶλα κατ' εὐθείαν ἀλληλοῖς

ἀντικείμενα καὶ ἀλλήλων ἀναιρετικά, ὥς ἡμέρα μὲν, οὐχὶ δὲ νύξ — ἦτοι ἡμέρα ἢ νύξ· ὁ δὲ ὑπεναντιωματικὸς καὶ παραδιαζευκτικὸς κρέμανται ἐκ τῆς περιτάσεως καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ, οἷον τῶν ὀνομάτων τὰ μὲν ἐστὶ πρωτόκλιτα, τὰ δὲ δευτερόκλιτα, τὰ δὲ τριτόκλιτα, κτλ. — ἢ χρυσός, ἢ ἄργυρος, ἢ χαλκός, κτλ.

§. 16. Οἱ δὲ τῆς ἐσωτερικῆς συνδέσεως τρόποι ἀναγκαίως διακροῦνται εἰς δύο κύρια μέρη ἦτοι κῶλα, ἡγούμενον καὶ ἐπόμενον, ἐξ ὧν τὸ ἓν περιέχει τὸν λόγον τῆς τοῦ ἄλλου ὑπάρξεως· οὕτω, π. χ., ὁ αἰτιολογικὸς, ἐπειδὴ ὁ Πάρις ἤρπασε τὴν Ελένην, διὰ τοῦτο οἱ Ἕλληνες ἐστράτευσαν κατὰ τῆς Τροίας· ὁ ὑποθετικὸς, εἰάν τις φιλομαθής, ἔσαι καὶ πολυμαθής· ὁ τελικὸς, εἰμὶ φιλομαθής, ἵνα γένωμαι πολυμαθής.

§. 17. Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν μεταβατικῶν· οὕτω, π. χ. ὁ βουλευτικὸς ἦτοι ἐφετικὸς, πείθω σε ὅπως ἔλθῃς· ὁ εἰδικὸς, λέγουσιν ὅτι ἡ γῆ κινεῖται· οὕτω καὶ ὁ ἀναφορικὸς, Ἀγαμέμνων ἦν ὅς Ἀργείων πάντων ἤρχε, κτλ.

§. 18. Καὶ τὸ ἡγούμενον δὲ καὶ τὸ ἐπόμενον τῶν τῆς ἐσωτερικῆς συνδέσεως τρόπων δυνατόν νὰ ᾔῃαι πολυμερῆ· οὕτω, π. χ. τὸ λαβὲ δὴ τὰς μαρτυρίας καὶ ἀνάγνωθι αὐτοῖς πάσας ἐφεξῆς, ἵνα μνησθέντες καὶ τῶν μεμαρτυρημένων ἀκριβέστερον διαγνώσῃ περὶ αὐτῶν, εἶναι λόγος τελικὸς, συγκείμενος ἐκ δύο κώλων, ἡγουμένου καὶ ἐπομένου· ἐκ τούτων δὲ πάλιν τὸ ἡγούμενον εἶναι διμερές, συγκείμενον ἐκ δύο μικροτέρων κώλων· τὸ ἦν τοίνυν ταῦτα ἐθέλησητε ποιεῖν, καὶ ἦν ἕκαστος βούληται χρήσιμον ἑαυτὸν παρασχεῖν τῇ πόλει, καὶ ἦν παύσησθε ἐλπίζοντες ἄλλον ὑπὲρ ὑμῶν πράξειν, καὶ τὰ ὑμέτερα αὐτῶν κομιεῖσθε, καὶ τὰ κατερῶραθυμημένα πάλιν ἀναλήψεσθε, κάκεῖνον τιμωρήσεσθε (Δημοσθ.), εἶναι λόγος ὑποθετικὸς, συγκείμενος ἐκ δύο κώλων, ἡγουμένου καὶ ἐπομένου, ἕκαστον τῶν ὁποίων πάλιν εἶναι τριμερές, συγκείμενον ἐκ τριῶν μικροτέρων κώλων.

§. 19. Τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς συνδέσεως, ὅταν τὰ μέρη, ἐναντιωματικὰ ὄντα, κατ' εὐθείαν ἀλλήλοις ἀντίκηνται, οἷον καίπερ Ξέρξης μετὰ τῆς Ἀσίας ἀπάσης ἐστράτευσεν· καίπερ τοὺς Ἕλληνας ἀπαρασκεύους κατέλαβεν, ἠττήθη ὅμως καὶ αἰσχυρῶς ἀπῆλλαξεν.

§. 20. Τὰ διάφερα ταῦτα μέρη ἀποτελοῦσι τὸ κῶλον, ὥς

τὰ διάφορα παρακλάδια εἶναι μέρη τῶν κλάδων, καὶ οἱ κλάδοι τοῦ δένδρου· οὕτως οἱ δάκτυλοι εἶναι μέρη τῆς χειρός, αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες εἶναι μέρη τοῦ σώματος, καὶ καθεξῆς.

§. 21. Ως ἔχει κῶλον πρὸς κῶλον, οὕτως ἔχει καὶ λόγος πρὸς λόγον. Ἀφ' οὗ λοιπὸν εὐρεθῶσι τὰ ὅρια καὶ τὰ μέρη ἐνὸς λόγου, τότε πρέπει νὰ γένῃ μετάβασις εἰς τὸν ἄλλον λόγον, καὶ νὰ ἐξετασθῇ πῶς συνδέεται οὗτος πρὸς ἐκεῖνον· οὕτω, π. χ. ὅταν μετὰ τινὰ λόγον ἀπαντήσωμεν ἔτι δὲ πρὸς τοῦτοίς ἐνενοοῦμεν, κτλ. (Ξεν.) τοῦτο εἶναι λόγος συμπλεκτικῶς πρὸς τὸ ἡγούμενον συνδεόμενος. Ὡσαύτως οὐ μὴν οὐδ' ἐκεῖνο γ' ὑμᾶς ἀγνοεῖν δεῖ (Δημ.).

§. 22. Παρ' Ἰσοκράτει μετὰ τὸ παράγγελμα ἀστεῖος εἶναι πειρῶ καὶ σεμνός, ἔπεται τὸ μὲν γὰρ τῇ τυραννίδι πρέπει, τὸ δὲ πρὸς τὰς συνουσίας ὀρμύσκει· ὁ λόγος οὗτος, αἰτιολογικῶς πρὸς τὸν ἡγούμενον συνδεόμενος, χρησιμεύει εἰς κατασκευὴν αὐτοῦ. Ὁ τρόπος καθ' ὃν λόγος πρὸς λόγον, κῶλον πρὸς κῶλον, κόμμα πρὸς κόμμα καὶ κομμάτιον πρὸς κομμάτιον συνδέεται ποικίλλει τὰ μέγιστα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ μίξεως τῶν προτάσεων εἰς τὸν λόγον.

§. 1. Ἡ δύο ἢ περισσοτέρων προτάσεων ἔνωσις ἤτοι χιώνυσις εἰς μίαν, χωρὶς νὰ φαίνωνται ἔξωθεν τὰ σημεῖα τῆς τοιαύτης ἐνώσεως, καλεῖται μίξις, ὡς φασὶν ἀστράψαι = φασὶν ὅτι ἤστραψεν — φιλομαθὴς ὢν ἔσει καὶ πολυμαθὴς = εἰάν ἦ φιλομαθής, ἔσει καὶ πολυμαθής.

§. 2. Ἡ τοιαύτη μίξις γίνεται δι' ἀπαρεμφάτου, διὰ μετοχῆς, ὡς ἐπὶ τῶν προηγουμένων παραδειγμάτων, ἢ τρεπομένου τοῦ κώλου εἰς κόμμα, τοῦ κυρίου δηλ. μέρους εἰς δευτερεῖον· οὕτω, π. χ. τὸ ἦλθε Φίλιππος καὶ Ἀλέξανδρος γίνεται ἦλθε Φίλιππος μετὰ Ἀλεξάνδρου. Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Ἀλέξανδρος θεωροῦνται ὡς παρόλληλα καὶ ἰσοδύναμα, ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου ὁ Ἀλέξανδρος θεωρεῖται ὡς προσάρτημα τρόπον τινὰ τοῦ Φιλίππου, ὃς τις ἀποτελεῖ οὐσιῶδες μέρος τοῦ λόγου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ ἰσοδυναμίας ἐκφράσεως.

§. 1. Ἐκ τῶν προηγουμένων δεικνύεται ὅτι δυνατόν νὰ γένῃ εἰς τὸν λόγον ἁποια ἰσοδυναμία ἐκφράσεως· ἡ αὐτὴ δηλ. ἔννοια

δυνατὸν νὰ ἐκφρασθῇ κατὰ πολλοὺς τρόπους, χωρὶς νὰ ἀλλάξῃ φύσιν· ἤλθε πολλοὺς ἔχων—ἤλθε μετὰ πολλῶν, κτλ.

§. 2. Ἐνταῦθα ὅμως εἶναι παρατηρητέα πολλὰ· α'. ἡ χρῆσις β'. ἡ δύναμις· γ'. ἡ χάρις, κτλ. ὥς δυνατὸν ἡ αὐτὴ ἐκφρασις νὰ ᾖ κατὰ πάντα ἰσοδύναμος μετὰ τὴν ἄλλην, ἡ κατὰ τι μὲν ἰσοδύναμος, κατὰ τι δὲ ὄχι. Τὸ πρῶτον δὲν εἶναι τόσον εὐκόλον· ἐπὶ τῶν ἄλλων περιστάσεων πρέπει νὰ ζητῇται λόγος, εἰ δυνατόν, διατί προτιμήθη αὕτη ἡ ἐρμηνεία πάσης ἄλλης, κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῶν ἐρωτηματικῶν λόγων.

§. 1. Ἡ πρᾶξις διὰ τῆς ὁποίας λόγος ὁποῖοςδὴποτε ἀφίεται ὑπὸ ἄλλου κρίσιν νὰ ἀποφασίσῃ ἂν πρέπει νὰ ἐκφωνηθῇ καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς καλεῖται ἐρώτησις, ὁ οὕτως ἐκφερόμενος λόγος καλεῖται ἐρωτηματικός, ἡ δὲ τοῦ ἄλλου περὶ τούτου ἐξηγουμένη κρίσις λέγεται ἀπόκρισις.

§. 2. Ἡ ἐρώτησις εἶναι ἀπλή, ὅταν ἐρωτᾷ περὶ ἑνὸς μόνου πράγματος, ὡς εὐδεις Ἀτρέως υἱέ; κτλ. καὶ εἶναι διπλή, τριπλή, κτλ. ὅταν ἐρωτᾷ περὶ πλειόνων, ὡς φῆς, ἢ καταρυνῇ μὴ δεδρακέναι τάδε; Ταύτην, συντομίαις χάριν, καλοῦμεν ἐρώτησιν σύνθετον.

§. 3. Καὶ ἡ ἀπλή καὶ ἡ σύνθετος ἐρώτησις εἶναι ἀπόλυτος, ὅταν κῆται εἰς τὸν λόγον καθ' ἑαυτήν, ὡς ἐπὶ τῶν προηγουμένων παραδειγμάτων· καὶ εἶναι ἐξαρτωμένη, ὅταν ᾖ συνδεδεμένη μετ' ἄλλης προτάσεως ἐξ ἧς κρέμαται, ὡς φράσαι εἴ με σωώσεις.

Περὶ τῆς ἀπολύτου ἐρωτήσεως.

§. 4. Ἡ ἀπόλυτος ἐρώτησις ἀποτείνεται κατ' εὐθεῖαν πρὸς τινα ἐκ τοῦ ὁποίου περιμένεται ἡ ἀπόκρισις· ὅθεν καὶ εὐθεῖα ἐρώτησις καλεῖται. Ἡ ἐρώτησις αὕτη ἐκφέρεται ἥτοι ἄνευ ἢ μετὰ τινος τῶν ἐρωτηματικῶν λέξεων.

§. 5. Ἄνευ ἐρωτηματικοῦ τινος ἐκφέρεται ἡ ἐρώτησις, ὅταν ἀποβλέπῃ τὴν ἀπλήν ἐν γένει τοῦ πράγματος ὑπαρξίν, ὡς ἔστι ταῦτα;—ὁμολογεῖς;—ὅρᾳς τὸν ἄνδρα; κτλ. Τῶν αὐτῶν δὲ τούτων ἀποφατικῶς ἐκφερομένων προτίθενται τὰ ἀποφατικὰ μόρια οὐ καὶ μή.

§. 6. Καὶ ἡ μὲν διὰ τοῦ οὐ ἐκφερομένη ἐρώτησις περιμένει ἀπόκρισιν καταφατικὴν, ὡς οὐ καὶ καλὸν ἔστι τὸ ἀγαθόν;—οὐκ ἀπαλλάττει νόσων ἰατρικὴ; ἡ δὲ διὰ τοῦ

μὴ περιμένει ἀπόκρισιν ἀποφατικὴν, ὡς μὴ δοκεῖ σοι τοῦτο εἶναι εὐηθές; — μὴ τι νεώτερον ἀγγέλλεις; κτλ.

§. 7. Αἱ ἐρωτηματικαὶ λέξεις, αἱ λέξεις δηλ. αἱ συνοδεύουσαι τὴν ἐρώτησιν, εἶναι ἤτοι κλιταὶ ἢ ἄκλιτοι. Κλιταὶ εἶναι αἱ ἐρωτηματικαὶ λεγόμεναι ἀντωνυμίαι, τίς, ποῖος, πόσος, κτλ. ἄκλιτοι ἤτοι μόρια εἶναι τὰ τοπικά, τὰ χρονικά καὶ τροπικά ἐπιρρήματα, ποῦ, πότε, πῶς, κτλ.

§. 8. Ἡ χρῆσις τῶν κλιτῶν ἐρωτηματικῶν λέξεων δὲν παρέχει δυσκολίας· τίθενται ὅταν γίνεται ἐρώτησις περὶ προσώπου ἢ πράγματος, περὶ τοιοῦ ἢ ποσοῦ, ὡς τίς δὲ σύ ἐσσι φέριστε; — τίς εἶ, καὶ τίς σε οἶδε, καὶ πόθεν ἐπίστασαι ταῦτα; — τίνα εἶπας τόνδε μῦθον — τίς ἐστιν οὗτος ὁ μῦθος δὲν εἶπας; — ποῖον σ' ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων; — πύσον τὸ πλῆθος; κτλ.

§. 9. Ἐκφέρονται δὲ καὶ ἐνάρθως, ὅταν ἡ ἐρώτησις ἀποβλέπῃ πληρεστέραν ἐξήγησιν προηγουμένου τινός, οἷον, Τρυγ. εὐδαιμονεῖ· πᾶσχει δὲ θαυμαστόν. Ερμ. τὸ τί; — (Αρις.) Κρ. ἃ δ' ἐμποδῶν μάλιστα, ταῦθ' ἤκω φράσω· Ετ. τὰ ποῖα ταῦτα; (Εὐρ.).

§. 10. Καὶ ἡ χρῆσις τῶν προσημειωμένων μορίων δὲν ἔχει δυσκολίαν· τίθενται κατὰ τὴν περίσασιν, ὅταν ἡ ἐρώτησις γίνεται περὶ τόπου, χρόνου καὶ τρόπου, ὡς ποῦ ἐστίν; — ποῖ πορεύει; — πόθεν ἡμῖν φαίνει; — πόθεν μᾶς ἔρχεσαι; — πότε ἐλεύσεται; — πῶς ἔχεις; — οὕτω φεύξεσθαι; κτλ.

§. 11. Τὰ κλιτὰ ἐρωτηματικὰ συμπλέκονται πολλάκις μετὰ τῶν ἀκλίτων· οὕτω, π. χ. τὸ τίς ἢ τί ἀπαντᾷται μετὰ τῶν μορίων δέ, δαί, αὖ, ποτέ, κτλ. ὡς τί δαί λέγεις σύ; — τίποτε λέγεις; Ὡσαύτως καὶ ἐπὶ χωριστῆς ἐρωτήσεως διὰ τῆς ὁποίας παρασκευάζεται ἡ ἐπομένη, ὡς τί δέ; τὰς τριήρεις οὐ σύ πληροῖς; Ετι δὲ καὶ ἐν μέσφ' ἢ ἐν τέλει λέγου· τί οὖν; τί δή; τί γάρ; κτλ. τὸ δὲ τί ταῦτα φής; — ἵνα τί ἢ διὰ τί; ὡς καὶ τὸ Ομηρικὸν τίπτε; — διὰ τίποτε; κτλ.

§. 12. Ἐκ τοῦ τί, ἠνωμένου μετὰ τοῦ ἄλλο καὶ τοῦ μορίου ἢ, προκύπτει τὸ ἄλλο τι ἢ; συνειθιζόμενον καὶ αὐτὸ ἐπὶ ἐρωτήσεων, ὡς ἄλλο τι ἢ λείπεται τὸ ἐνθεῦτεν ἐμοὶ κινδύνων ὁ μέγιστος; (Ηρόδ.) τὸ ὁποῖον κυρίως — ἐστὶν ἄλλο τι ἢ; ἐπὶ ἄλλης δὲ περιστάσεως — ποιεῖς ἄλλο τι ἢ; κτλ. ἀνίστα δὲ καὶ παραλείπεται τὸ ἢ, ὡς ἄλλο τι γεωργὸς μὲν εἷς, ὁ δὲ οἰκοδόμος;

§. 13. Εκτὸς τῶν προηγουμένων εἶναι καὶ τινα ἄλλα μόρια τὰ ὁποῖα συνοδεύουσι τὴν ἐρώτησιν, τροπολογοῦντα ταύτην ὅτις ἢ ἄλλως. Τοιαῦτα εἶναι μάλιστα τὸ ἄρα, δῆτα, οὐκουν, μῶν καὶ εἴτι ἕτερον.

§. 14. Τὸ ἄρα τίθεται εἰς τὴν ἐρώτησιν, ὅταν εἰς ἐρωτῶν, μὴ θέλων νὰ ἐπεμβῇ εἰς τὴν ἀπόκρισιν προλαμβάνων αὐτὴν τρόπον τινά, ἐξηγῇ μόνον τὴν ἀπορίαν του καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς λύσεως, ὡς ἄρ' ἔστιν; — ἄρ' ἢ τεκοῦσα ἔτεκεν ἀνθρώποις τέρας; κτλ.

§. 15. Επιτείνει δὲ τὴν προεξηγηθεῖσαν ἔννοιαν τοῦ οὐ καὶ μὴ, εἰς ταῦτα προσιδέμενον· ἐκφέρει δὴλ. ὡς βεβαιότερον περιεμενομένην τὴν καταφατικὴν ἀπόκρισιν ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ τὴν ἀποφατικὴν ἐπὶ τοῦ δευτέρου, ὡς ἄρ' οὐχ ὕβρις τάδε; — ὁ ναύτης ἄρα μὴ, εἰς πῶραν φυγῶν πρύμνηθεν, εὔρε μηχανὴν σωτηρίας; Ο Ὀμηρος δὲν γνωρίζει τὸ ἄρα, μεταχειριζόμενος ἀντ' αὐτοῦ τὸ ἢ ῥά. Καὶ μόνον του δὲ τίθεται παρ' αὐτῷ τὸ ἢ, ἐκλαμβανομένου ὡς βεβαιότερου τοῦ ἐρωτωμένου,

§. 16. Τὸ δῆτα τίθεται ἐπὶ ἐρωτήσεως πρῶτον μὲν εἰς ἐνδειξιν βαθμολογίας ὅταν, παρατρεχομένων τῶν διὰ μέσου, καταντᾷ ὁ λόγος εἰς τὸ τελευταῖον, οἷον καὶ δῆτ' ἐγὼ λῆμας τοὺς δ' ὑπερβαίνειν νόμους; (Σοφ.) — τί δῆτ', ἐπειδ' ἂν καὶ κίχλας ὀπτωμένους ἴδητε; — καὶ τί θὰ εἰπῆτε τότε τίλος πάντων, ὅταν; κτλ. δευτέρον δὲ τίθεται εἰς ἐνδειξιν ἀπορίας πῶς μετὰ πράγματος ἑτεροειδοῦς καὶ ἄλλοτρίου συμπλέκεται πᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει συνάφειαν, ὡς καὶ τί δῆτα κλάεις; — τὰ μὲν ἄλλα ἔχουσι καλῶς, ἀλλὰ τί κλαίεις;

§. 17. Τὸ οὐκουν (= οὐκ οὖν) τίθεται ὅταν διὰ τῆς ἐρωτήσεως ἐκφέρεται τι ὡς ἐκ τῶν προηγουμένων συναγόμενον, καὶ περιμένεται καταφατικὴ ἀπόκρισις, οἷον οὐκουν γέλως ἡδιστος εἰς ἐχθροὺς γελᾶν (Σοφ.). Εἶναι λοιπὸν τὸ οὐκουν αὐτὸ τὸ οὐκ μετὰ τοῦ οὖν.

§. 18. Τὸ μῶν (= μὴ οὖν) τίθεται ἐξ ἐναντίας ὅταν ἐξηγῆται φόβος περὶ τοῦ ἐρωτωμένου, καὶ ἐπομένως ἐπιθυμία νὰ μὴ ᾖναι, ὡς τίς ὁ κατθανών; μῶν ἢ τέκνων τις φρουδος ἢ γέρον πατήρ; — μῶν τί σε ἀδικεῖ; κτλ. ἐνθα περιέχεται ἡ ἔννοια δὲν πιστεύω βέβαια, κτλ. Εἶναι λοιπὸν τὸ μῶν αὐτὸ τὸ μὴ μετὰ τοῦ οὖν.

§. 19. Ὅταν ἡ ἀπόλυτος ἐρώτησις ᾖναι σύνθετος, τότε διαξέλλονται αὐτῆς τὰ κῶλα, παρὰ μὲν Ὀμήρῳ διὰ τοῦ ἢ — ἢ,

παρὰ δὲ τοῖς μεθ' Ὀμηρον διὰ τοῦ πότερον ἢ πότερα, ὡς πότερα δ' ἡγή, ὧ Κῦρε, ἄμεινον εἶναι σὺν τῷ σῷ ἀγαθῷ τὰς τιμωρίας ποιεῖσθαι, ἢ σὺν τῇ σῇ ζημίᾳ; (Εἰν.).

§. 20. Οἶαν τὸ δεύτερον κῶλον τῆς συνθέτου ἐρωτήσεως ἦναι ἀποφατικόν, τότε ἐκφέρεται, κατὰ τὴν περίστασιν, διὰ τοῦ ἢ—οὐ ἢ διὰ τοῦ ἢ—μή (παρ' Ὀμήρῳ ἡ ἐ καὶ οὐκί), ὡς ἀλλὰ σὺ πότερον ὁμολογεῖς οὕτως, ἢ οὐ; = ἢ οὐχ ὁμολογεῖς; — τὸν Ερωτα πότερον φῶμεν τῶν ἀμφισβητησίμων, ἢ τῶν μή; = ἢ τῶν μὴ ἀμφισβητησίμων;

§. 21. Ἡ σύνθετος ἐρώτησις σύγκειται μὲν ἐκ πλειόνων κῶλων, ἀλλὰ τὰ κῶλα ταῦτα εἶναι οὕτω πρὸς ἄλληλα συνδεδεμένα ὥστε ἀποτελεῦσιν ἐνότητά λόγου, καὶ ἐπομένως μίαν ἐρώτησιν σύνθετον, ὡς ἐπὶ τῶν προηγουμένων παραδειγμάτων· διάφορον δὲ τὸ πρᾶγμα εἶναι, ὅταν πλείονες ἐρωτήσεις ἀκολουθῶσιν ἢ μία μετὰ τὴν ἄλλην, ὡς τίς τε, καὶ πόθεν πάρει; ἢ καὶ ἀσυνδέτως τί χρῆμα πάσχεις; τίς σ' ἀπόλλυσι νόσος;

§. 22. Ἡ χρῆσις τῶν ἐγκλίσεων ἐπὶ ἐρωτήσεως μένει ἡ αὐτή, ὡς καὶ ἐκτὸς ἐρωτήσεως· ἡ ὀριστικὴ τίθεται καὶ ἐνταῦθα ἐπὶ θετικοῦ πράγματος, ὡς ἔστι ταῦτα; τὸ ὅποιον, ἄνευ ἐρωτήσεως ἐκφερόμενον, ἤθελεν εἶναι ἔστι ταῦτα, ἢ οὐκ ἔστι ταῦτα· ἡ ὑποτακτικὴ τίθεται πρῶτον ἐπὶ διαβουλεύσεως, ὡς δύω τὰ ὄπλα; τὸ ὅποιον, ἄνευ ἐρωτήσεως ἐκφερόμενον, ἤθελεν εἶναι σὺ βούλει ἵνα δύω τὰ ὄπλα· ἢ μείνουν ἵνα δύω τὰ ὄπλα· δεύτερον ἐπὶ ἀπορίας τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς περὶ τοῦ πρακτέου, ὡς τί εἶπω; τὸ ὅποιον ἄνευ ἐρωτήσεως ἐκφερόμενον ἤθελεν εἶναι οὐκ ἔχω ὅ,τι εἶπω· ἢ εὐκτική, τελευταῖον, τίθεται ἐπὶ τῶν θυνάτων, ὡς ἐθέλησαις δὴ μοι τοῦτα ποιεῖν; τὸ ὅποιον, ἄνευ ἐρωτήσεως ἐκφερόμενον, ἤθελεν εἶναι ἐθέλησαις ἂν τοῦτό μοι ποιεῖν = ἐθέλησόν μοι τοῦτα ποιεῖν. Ὡσαύτως οὐκ ἂν μένειας Μενέλαον; = μείνειας; ἂν Μενέλαον = μείνον Μενέλαον, κτλ.

Περὶ τῆς ἐξαρτωμένης ἐρωτήσεως.

§. 23. Ἡ ἐξαρτωμένη ἐρώτησις δὲν ἀποτείνεται κατ' εὐθεΐαν εἰς ὠρισμένον πρόσωπον, ὡς ἡ ἀπόλυτος, ἀλλὰ, ὡς ἐξάρτημα προηγουμένης προτάσεως τιθεμένη, κρέμαται ἀπ' αὐτῆς, ὡς ἐπὶ τῶν μεταβατικῶν ῥημάτων τὸ ἀντικείμενον κρέμαται ἐκ τοῦ ῥήματος· ὅθεν, ὡς λέγεται, σὺ σώσεις με, οὕτω καὶ εἰπέ μοι

εἴ με σώσεις· διὰ τοῦτο λέγεται καὶ πλαγία ἐρώτησις. Ἐπειδὴ δὲ ὡς ἐξαρτωμένη ἀποβάλλει τὸ αὐθύπαρκτον, διὰ τοῦτο ἐκφέρεται χωρὶς ἐρωτηματικοῦ σημείου.

§. 24. Διὰ τῆς πλαγίας ἐρωτήσεως ἢ τὸ ὑποκείμενον, καθ' αὐτὸ βουλευόμενον, εὕρισκει ὅτι πρέπει νὰ περιμεῖνῃ ἀκόμῃ πρὶν κρίνῃ περὶ τοῦ πράγματος καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς, ὅθεν εἶναι εἰς ἀμφιβολίαν· ἢ ὑποβάλλει τὴν περὶ τούτου σκέψιν εἰς τὸν ἀκούοντα, ἢ, τελευταῖον, ἐν διηγήσει παρεισάγεται τρίτον πρόσωπον διαβουλευόμενον. Καὶ ἐπὶ τῶν τριῶν τούτων περιστάσεων τίθεται τὸ ἀπορητικὸν εἰ, ὡς, α'. οὐκ οἶδα εἰ σαφὴς ὁ μῦθος — ἀτὰρ φόβος εἰ πείσω δέσποιναν ἐμάν· β'. φράσαι εἴ με σώσεις· γ'. πεζοὶ δὲ μενοίνεον εἰ τελέουσιν.

§. 25. Τὸ πρῶτον ἐκ τῶν προηγουμένων παραδειγμάτων, κατ' εὐθεῖαν ἐρώτησιν ἐκφερόμενον, ἤθελεν εἶναι ἔστιν ὁ μῦθος σαφής; τὸ δεύτερον ἤθελεν εἶναι σώσεις με; τὸ τρίτον ἤθελεν εἶναι τελέσουσιν; κτλ.

§. 26. Ἐπὶ δὲ συνθέτου ἐρωτήσεως τὰ κῶλα διαγέλλονται διὰ τοῦ εἴτε εἴτε — ἢ ἢ — εἴτε εἰ, ὡς καὶ δείξεις τάχα εἴτ' εὐγενὴς πέφυκας, εἴτ' ἐσθλῶν κακὴ (Σοφ.) — διῴζει γὰρ ἢ ἐ μάχοιτο, ἢ λαοὺς ἐς τεῖχος ὁμοκλήσειεν ἀλῆναι (Οἰκ.) — βουλούμενος ἰδεῖν εἴπου εἴη αἰρέσιμον τὸ τεῖχος, ἢ ψευδὴς φαίνοιτο ὁ Γωβρύας (Ξεν.).

§. 27. Ἐπὶ δὲ προσώπου ἢ πράγματος ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα διαφέρει καὶ τῆς ἐδικτῆς μας καὶ τῆς Λατινικῆς. Ἡ ἐδική μας γλῶσσα καὶ ἐπὶ ἀπολύτου καὶ ἐπὶ ἐξαρτωμένης ἐρωτήσεως μεταχειρίζεται τὰς αὐτὰς ἐρωτηματικὰς ἀντωνυμίας τίς, ποῖος, πόσος, κτλ. Ὡσαύτως καὶ ἡ Λατινικὴ, *quis fuit* καὶ *quisque* *quis fuerit*. Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα, τὸναντίον, ἐν ᾧ ἐπὶ ἀπολύτου ἐρωτήσεως μεταχειρίζεται τὰς ἐρωτηματικὰς ἀντωνυμίας τίς, ποῖος, πόσος, καὶ τὰ μόρια ποῦ, πόθεν, πότε, πῶς, ἐπὶ τῆς ἐξαρτωμένης μεταχειρίζεται τὰς ἐκ τοῦ ὀμικροῦ ἀρχόμενας ἀναφορικὰς ὥς τις, ὁποῖος, ὁπόσος. Ὡσαύτως καὶ τὰ μόρια ὅπου, ὅπως, ὅποθεν, ὅποτε, ὅπως, κτλ. καὶ διὰ τῶν ἀναφορικῶν τούτων δεικνύεται καλλιώτερον ἢ τοῦ λόγου ἐξάρτησις.

§. 28. Εὕρισκονται καὶ ἐπὶ ἐξαρτωμένης ἐρωτήσεως αἱ ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι, ὡς ἱστῶρεί τίσοι φίλον (Σοφ.) — ἡρώτων αὐτοῦς τίνες εἶεν (Ξεν.), κτλ. Ἀλλὰ τὸ

πρῶτον δυνατόν ἴσως νὰ ἐκληφθῇ — ἱστορεῖ· τί σοι φίλον; τὸ δευτέρον ἴσως διὰ τὴν μικρότητα τοῦ κώλου θεωρεῖται ὡς ἀπόλυτος ἐρώτησις, κτλ.

§. 29. Ἀλλὰ καὶ χωρὶς τούτου ἀπαντᾶται ἀπλῇ ἐρωτηματικῇ ἀντωνυμία ἐπὶ πλαγίας ἐρωτήσεως· ἐνίοτε δὲ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐπαναλήψεως εἰς τὴν αὐτὴν ῥῆσιν τίθενται ἀμφότεραι, ὡς οὐκ οἶδα ὅποια τόλμη καὶ ποίοις λόγοις χρῶμενος ἐρῶ (Πλάτ. Πυλ. Γ', 316)· ὅθεν εἰς τὸ (Ηλιοδ. Δ', 16) ὥστε ὥρα λέγειν ὑμῖν οἵτινες ἢ πούθεν ἐστέ, δὲν ἔπρεπεν ἴσως νὰ τρέψῃ ὁ Κοραῆς τὸ πούθεν εἰς τὸ ὀπόθεν.

§. 30. Καὶ ἀντιστρόφως ἐπὶ ἀπολύτου φαινομένης ἐρωτήσεως ἀπαντῶνται αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι, ὡς, Χάρ. οὗτος τί ποιεῖς; Διόν. ὅ,τι ποιῶ; τίδ' ἄλλο γ' ἢ, κτλ. — σὺ δὲ εἰ τίς ἀνδρῶν; ὅστις εἰμ' ἐγώ; Μένων. Ἀλλὰ ἐπειδὴ τὸ τοιοῦτον γίνεται ἐπὶ ἐπαναλήψεως τῆς ἐρωτήσεως, πρὶν δοθῇ ἡ ἀπόκρισις, διὰ τοῦτο ἡ τοιαύτη ἐρώτησις θεωρεῖται ὡς ἐξαρτωμένη.

Περὶ Ἀποκρίσεως.

§. 31. Ἡ ἀπόκρισις γίνεται κατὰ τὴν φύσιν τῆς ἐρωτήσεως. Εἰ μὲν ἡ ἐρώτησις εἶναι περὶ τοῦ τίς ἢ τί, ἡ ἀπόκρισις γίνεται, φυσικῶς τῷ λόγῳ, διὰ τῶν προσωπικῶν ἢ δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν, ἢ διὰ τῶν προσηκόντων ὀνομάτων· τίς ἐστίν; ἐγώ, οὗτος, ἐκεῖνος, Νικόλαος, Φίλιππος, κτλ.

§. 32. Ἐπὶ τῶν σχέσεων ποῦ, πόσε, πόθεν, πότε, πῶς, κτλ. ἡ ἀπόκρισις γίνεται διὰ τῶν καταλλήλων ἐπιρρήμάτων, διὰ τῶν πλαγιῶν, ἐμπροθέτων ἢ ἀπροθέτων, πτώσεων, ὡς Αθῆνησιν ἢ ἐν Αθῆναις — Μεγαροῖ ἢ ἐν Μεγάροις — Αθῆναζε ἢ εἰς Αθῆνας — Μεγάραδε ἢ εἰς Μέγαρα — Ἀργος ἢ εἰς Ἀργος — Αθῆνηθεν ἢ ἀπ' Αθηνῶν — διὰ Μεγάρων — διὰ Γερανείας, χωρὶς ἐπιρρήματικοῦ τύπου. Ὡσαύτως καὶ νῦν, αὔριον, οὕτως, ἄλλως, κτλ. Ἀργος, κτλ.

§. 33. Οἰαν δὲ ἡ ἐρώτησις ἐρέφεται περὶ τὸ ἂν εἶναι ἢ ὄχι, ἂν ἔγινεν ἢ ὄχι τὸ πρᾶγμα, κτλ. τότε ἡ ἀπόκρισις, ἐπὶ μὲν καταφάσεως, γίνεται διὰ τῶν ἔστι, φημί, ὁμολογῶ, κτλ. ἐπὶ δὲ ἀποφάσεως γίνεται διὰ τῶν οὐκ ἔστι, οὐ φημι, οὐχ ὁμολογῶ, κτλ. Ὡσαύτως διὰ τῶν καταλλήλων ἐπιρρήμάτων, ναί, πάνυγε, καὶ κάρτα, οὐ, οὐμενοῦν, οὐδαμῶς, οὐδῆγα, ἥκιστα, κτλ. Ὡσαύτως καὶ δι' ἄλλης ἐρωτήσεως τί μήν; — τί θ' οὐ; πῶς γάρ οὐ; κτλ. τὰ ὅποια ἐλα σημαί-

νοῦσι πῶς ὄχι; — ἐξ ἅπαντος. Ὡσαύτως δὲ καὶ διὰ ἐπὶ τῆς συνθέτου ἀποκρίσεως ἀποφάσκειται τὸ πρῶτον ἢ τὸ δευτέρον ἐκ τῶν δύο κώλων, ὡς οὐ τοῦτο, ἀλλ' ἐκεῖνο; κτλ.

§. 34. Ἐν ὅτε δὲ διὰ δευτέρας ἐρωτήσεως ἐκφέρεται εἰκασία εἰσαγωγικὴ τῆς ἀποκρίσεως, ὡς γίνετε σὺ ἦλθες ἀπ' Οὐλυμποιο; ἢ ἵνα δὴ Δαναοῖσι νίκην δῶς; (Ιλ.). Ἐπὶ ταύτης δὲ τῆς περιστάσεως τίθεται καὶ ἡ.

§. 35. Ἡ ἀπόκρισις ἀρχίζει καὶ διὰ τοῦ γάρ, ὅταν ἀποσιωπᾶται μὲν ἡ κατάφασις τοῦ ἐρωτωμένου ἐπιφέρεται δὲ ὁ λόγος αὐτῆς, εἶον· Ἐτεοκλ. κᾶτα σὺν πολλοῖσιν ἦλθες πρὸς τὸν οὐδὲν εἰς μάχην; Πολ. ἀσφαλὲς γάρ ἐστ' ἀμείνων ἢ θρασὺς στρατηλάτης· (Εὐρ.) ἔνθα ἡ συνάφεια εἶναι ναί, ἦλθον σὺν πολλοῖς· ἀσφαλὲς γάρ, κτλ. Τὸ αὐτὸ ἐννοεῖται καὶ περὶ ἀποφάσεως.

§. 36. Πολλάκις ἡ ἀπόκρισις γίνεται κατ' ἀκολουθίαν τῆς ἐν τῇ ἐρωτήσει συντάξεως, εἴτε ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ εἴτε ἐπὶ διαφόρου προσώπου, ὡς, Ἐτεοκλ. λέγει δὲ δὴ τι τῶν ἐκεῖ νεωτέρων; Κρ. μέλλειν . . . (Εὐρ. — λέγει μέλλειν) — Δηϊάν, γίν εἶπας, ὦ γεραίε, τόνδ' ἐμοὶ λόγον; Ἀγγ. τάχ' ἐς δόμους σοὺς τὸν πολύζηλον πόσιν ἤξειν (Σοφ.) — εἶπα ἤξειν, κτλ. Τοῦτο, ὡς καὶ τὸ προηγούμενον, γίνεται καὶ ἐκτὸς ἐρωτήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Ἀνακεφαλαίωσις τοῦ δλοῦ δευτέρου τμήματος.

§. 1. Ὅταν ὁ μαθητὴς ἦναι ἱκανὸς νὰ εὕρῃσκη τὴν ἐνότητα ἐνὸς λόγου, τὰ ὅρια δηλ. μέχρις οὗ ἐκτείνεται καὶ νὰ διακρίνῃ τὰ μέρη ἐξ ὧν συνίσταται, τὰ κύρια καὶ τὰ δευτερεύοντα, τὰ κῶλα δηλ. καὶ τὰ κόμματα, κτλ. πῶς τὰ συμπλεκόμενα ἐπὶ τοῦ συμπλεκτικοῦ, πῶς τὰ διαζευγνύμενα ἢ τὰ παραδιαζευγνύμενα ἐπὶ τοῦ διαζευκτικοῦ καὶ παραδιαζευκτικοῦ, πῶς τὸ ἡγούμενον ἐπὶ αἰτιολογικοῦ καὶ πῶς τὸ ἐπόμενον, τί τὸ παράγον ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ τί τὸ παραγόμενον ἐπὶ τοῦ δευτέρου, τί τὸ ἐρωτώμενον καὶ πῶς ἐρωτᾶται, τίς καὶ ποῖα ἡ ἀπόκρισις, κτλ. ὅταν γνωρίζῃ τὸν τρόπον πῶς συνδέεται κόμμα μὲ κόμμα, κῶλον μὲ κῶλον καὶ λόγος μὲ λόγον, κτλ. τότε ἐπέτυχεν τὸν σκοπὸν τὸν ἐν τῷ δευτέρῳ τμήματι τοῦ παρόντος πονήματος προτιθέμενον.

§. 2. Μεγαλειότερος βαθμὸς προόδου εἶναι ὅταν, ὄχι μόνον γνωρίζῃ τὸν τρόπον τῆς συνδέσεως ἐνός τινος προκειμένου λόγου, ἀλλὰ καὶ πάντα ἄλλον τοῦ αὐτοῦ λόγου δυνατὸν καὶ συνήθη, καὶ γνωρίζῃ προσέτι τίς ὁ μᾶλλον ἢ ἥττον εὐχρηστος. Όταν δέ, ὄχι μόνον διακρίνῃ τοὺς διαφόρους τρόπους τῆς συνδέσεως τῶν προκειμένων λόγων, ἀλλ' ἤμπορῇ καὶ αὐτὸς νὰ συνθέσῃ λόγους κατὰ τοὺς διαφόρους τούτους τρόπους τῆς συνδέσεως, τότε εἶναι ὁ ἀνώτατος βαθμὸς.

§. 3. Τὸ παράδειγμα τοῦ μουσικοῦ ὁ ὁποῖος, ὄχι μόνον γνωρίζει τὰ προτιθέμενα μουσικὰ σημεῖα, ἀλλ' ἤμπορεῖ καὶ αὐτὸς νὰ συνθέσῃ καὶ νὰ μουσουργήσῃ· ἢ τὸ παράδειγμα τοῦ ὥρολογιοῦ ὃς τις, ὄχι μόνον γνωρίζει τί δύναται ἕκαστον τῶν τοῦ ὥρολογίου μερῶν καὶ πῶς ταῦτα πρὸς ἄλληλα συμπλέκονται, ἀλλὰ καὶ νὰ λύσῃ καὶ πάλιν νὰ συνθέσῃ τὸ ὥρολόγιον, ἢ, λαβὼν τὰ ἀναγκαῖα συστατικὰ μέρη, νὰ κάμῃ νέον ὥρολόγιον, ἤθελεν εἶναι κατάλληλος παρομοίωσις.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟῦ ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΜΑΤΩΝ.

ΠΡΟΔΝΑΜΝΗΣΙΣ.

§. 1. Ἀν καὶ ἡ σύνταξις ἐν γένει βαίνει κατὰ κανόνας οἱ ὁποῖοι ἐπρίζονται εἰς τὴν Λογικὴν, ἀναγκάζεται ὁμως ἐνίοτε ἡ γλῶσσα διὰ λόγους πολλοὺς νὰ συγχωρήσῃ καὶ τινὰς πλοκάς λέξεων αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι σύμφωνοι μὲ τοὺς κανόνας τούτους. Ἀληθεύει λοιπὸν καὶ ἐνταῦθα ὅτι ἡ συνήθεια πολλὰκις ὑπερισχύει τῶν νόμων.

§. 2. Αἱ τοιαῦται συγχωρηταὶ παραβάσεις καὶ ἀνωμαλίαι λέγονται Σχήματα καὶ Ἰδιώματα, τὰ ὁποῖα ἢ διὰ συντάξεως κατὰ τὴν ἔννοιαν μᾶλλον παρὰ κατὰ τὰς λέξεις, ἢ δι' ἐλλείψεως, ἢ διὰ προσθήκης λέξεων, ἢ δι' ἐναλλαγῆς εἰς τὴν σειρὰν καὶ ἀκολουθίαν, ἢ δι' ἐναλλαγῆς ἐν ταύτῳ καὶ ἐλλείψεως, κτλ. κάμνουσι τὸν λόγον νὰ παραλλάσῃ ἐκ τῆς συνήθους καὶ φυσικωτέρας πλοκῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ συντακτικῶν σχημάτων καὶ περὶ σχημάτων εἰς τὴν γλῶσσαν ἐν γένει.

§. 1. Ἐπειδὴ ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἔχει τὰ ῥήματα κλιτὰ κατ' ἀριθμοὺς καὶ πρόσωπα, ὥς ἔχει τὰ ἐπίθετα κλιτὰ κατὰ

γένη, πτώσεις καὶ ἀριθμούς, ἦτον φυσικώτερον βέβαια ὥς νὰ συμφωνῇ γένος με γένος, ἀριθμὸς με ἀριθμόν, κτλ. Καὶ ὁμῶς ἀπαντῶνται καὶ παραβάσεις τοῦ τοιούτου κανόνος· οὕτω, π. χ. λέγεται τέκνον φίλε—ὕμνοι τέλλεται, κτλ. Τὰ τοιαῦτα καλοῦνται Συντακτικὰ Σχήματα.

§. 2. Τοιαῦτα Συντακτικὰ Σχήματα εἶναι πολλὰ καὶ διάφορα· εἰκοσιδύο ἀναφέρονται παρὰ Λεοβώνηκτι. Ἀλλὰ ἐν αὐτοῖς περιλαμβάνονται καὶ πλοκαὶ λέξεων κανονικώταται αἱ ὅποιαι δὲν ἡμποροῦσι νὰ ὀνομασθῶσι βέβαια σχήματα, ὥς τὸ Σωκράτης ἀπολογούμενός ἐστιν, ἀντὶ τοῦ ἀπολογεῖται, τινὰ ζηρῖζονται εἰς ἄγνοιαν τοῦ σχηματισμοῦ ἢ τῆς προσωδίας, ὡς τὸ ἵνα εἶδωμεν ἔνθα τὸ εἶδωμεν ἐκλαμβάνεται ὡς ὀριστική ἐγκλισις, ἐν ᾧ εἶναι ὑποτακτική, συνεσπλῆμενον ἔχουσα τὸ φωνῆεν διὰ τὸ μέτρον. Καὶ τὰ ὀνόματα δὲ τῶν περισσοτέρων ἐξ αὐτῶν εἶναι ἀνάρμοστα, ὡς Εὐβοεικόν, Χαλκιδικόν, Νησιωτικόν, Περιηγητικόν, κτλ. Ἀλλ' οὐδὲ πάντες προσάπτουσι πάντοτε εἰς τὸ αὐτὸ σχῆμα τὴν αὐτὴν ἔννοιαν.

§. 3. Ἡμεῖς ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀρκοῦμεθα εἰς τὰ κυριώτερα ἐκ τῶν ἀληθινῶν σχημάτων, ἀκολουθοῦντες τὴν ἀριστεριώτεραν ὀνομασίαν ἄλλων Γραμματικῶν, ἐξηγοῦσαν ὁπωσοῦν τὴν φύσιν τοῦ πράγματος, ἢ δίδοντες, διὰ τὸ εὐμνημόνευτον, κανὲν ὄνομα ὅπου λείπει, ἐν ᾧ ὑπάρχει τὸ πρᾶγμα.

§. 4. Εἶναι δὲ ἀνάγκη πρὸ πάντων νὰ σημειωθῇ ὅτι τὰ σχήματα περὶ ὧν ἐνταῦθα ὁ λόγος ἀποβλέπουσι μόνον τὴν πλοκὴν τῶν λέξεων, ἐπομένως εἶναι πᾶντῃ διάφορα τῶν ἄλλων σχημάτων τὰ ὅποια εὐρέονται περὶ τὰς μεταβολὰς τῶν γραμμάτων καὶ συλλαβῶν τῶν λέξεων, ὡς πρῦσθεις, ἀφαίσεις, μετάθεις κτλ. τὰ ὅποια ἀνήκουσι μὲν καὶ αὐτὰ εἰς τὴν Γραμματικὴν, ἀλλ' ὅχι εἰς τοῦτο τὸ μέρος· ὀνομάζονται δὲ συνηθέστερον πᾶθῃ.

§. 5. Ὡσαύτως· διάφορα εἶναι τῶν ἄλλων σχημάτων καθ' ἃ αἱ λέξεις δὲν ἐκλαμβάνονται κυριολεκτικῶς, τρόποι ἰδιαίτερος ὀνομαζόμενα καὶ εἰς τὴν Ρητορικὴν ἀνήκοντα, καθὼς ἀκόμη καὶ τῶν ἄλλων ῥητορικῶν σχημάτων, διὰ τῶν ὁποίων εἴτε προσθεμένη εἴτε ἀφαιρουμένη εἴτε ἐπαναλαμβανομένη λέξις τείνει ἵνα ἐνεργήσῃ περισσότερον εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀκροατοῦ, καὶ διάφορα τελευταίων τῶν σχημάτων ἐκείνων τὰ ὅποια ἀποβλέπουσιν ὅχι τὴν λέξιν ἀλλὰ τὴν ἔννοιαν· ὅθεν καὶ Διανοίας Σχήματα καλούμενα.

§. 6. Οὕτω λοιπὸν ἔχομεν σχήματα γραμματικά, ἐκ τῶν

ὁποίων τινὰ μὲν ἀναφέρονται εἰς τὴν τεχνολογίαν τινὰ δὲ εἰς τὴν σύνταξιν, καὶ σχήματα ῥητορικά, ἐκ τῶν ὁποίων τινὰ μὲν ἀποθλίβουσι τὴν λέξιν κατὰ ἓνα ἢ κατ' ἄλλον τρόπον, τινὰ δὲ τὴν διάνοιαν. Μόνον περὶ τῶν συντακτικῶν σχημάτων εἶναι ὁ λόγος μας ἐνταῦθα. Εἶναι δὲ δυνατόν νὰ ἀναφερθῶσι τινά, κατὰ τὸν διάφορον σκοπὸν, εἰς τὰ ῥητορικά ἐπίσης καὶ εἰς τὰ συντακτικά σχήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ Συντακτικῶν Σχημάτων ἐν μέρει.

§. 1. Τὰ συντακτικὰ σχήματα τὰ ἑποῖα θέλομεν περιλαβεῖν ἐνταῦθα εἶναι τὰ ἀκόλουθα· 1. σχῆμα κατὰ τὸ νοούμενον· 2. σχῆμα κατὰ τὸ συνώνυμον· 3. σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος· 4. σχῆμα συνέσεως· 5. σχῆμα περιληπτικόν· 6. σχῆμα Ἀττικὸν ἢ τοι Ἀττικὴ σύνταξις· 7. σχῆμα Πινδαρικόν ἢ τοι σχῆμα Βοιωτίων· 8. σχῆμα πρωθύστερον· 9. σχῆμα χιασόν· 10. σχῆμα ὑπερβατόν.

1. Σχῆμα κατὰ τὸ νοούμενον.

§. 2. Οὕτως ὀνομάζεται πλοκὴ λέξεων καθ' ἣν ἀποθλίβεται ὅχι τὸ ἐξωτερικόν σχῆμα, ἀλλὰ τὸ ὑπὸ τῶν λέξεων ἐννοούμενον· οὕτω, π. χ. εἶναι τὰ τέκνον φίλε — βρέφος φέρουγῃ, τὰ ὁποῖα — υἱὲ φίλε — παῖδα φέρουγῃ, κτλ. Τὸ αὐτὸ δὲ λέγεται καὶ Σχῆμα κατὰ τὸ σημαινόμενον.

2. Σχῆμα κατὰ τὸ συνώνυμον.

§. 3. Οὕτως ὀνομάζεται πλοκὴ λέξεων καθ' ἣν ἐπὶ τοῦ ἐπγομένου ἀναφορικοῦ κώλου, ἀντὶ νὰ τεθῇ γένος ὡς τὸ τοῦ ἀναφορομένου, τίθεται διάφορον, κατ' ἄλλην λέξιν συνώνυμον· οὕτω, π. χ. νεφέλη ἀμφιβέβηκε, τὸ . . ., ἐνθ' ὃ τὸ ἀναφέρεται εἰς τὸ συνώνυμον τῆς νεφέλης νέφος, κτλ.

3. Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος.

§. 4. Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος τὸ ὁποῖον, συντομίας χάριν, καὶ ὁμοιοπτωτον δυνατόν εἰπεῖν, εἶναι πλοκὴ λόγου καθ' ἣν, τιθεμένου πρῶτον ἐνὸς ὅλου, ὁμοιοπτῶτως ἔπειτα προστίθεται καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἐνέργεια πίπτει, ὡς τὸν δὲ ὅσσε σκότος κάλυψε, (Πλ.).

§. 5. Ἦτον βέβαια λογικώτερον καὶ φυσικώτερον εἰπεῖν τοῦ δὲ ὅσσε σκότος κάλυψε, καὶ ὁμῶς ὁ νοῦς εὐρίσκει εὐκα-

λῶτερον γὰ συνδίσσῃ, κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν σχέσιν, ὅμοιον πρὸς ὅμοιον, παρὰ κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν συνάφειαν· τὸ δεύτερον ἤθελεν εἶναι = σκότος ἐκάλυψε τὴν ὅσσην τοῦτου, τὸ πρῶτον εἶναι = σκότος ἐκάλυψε τοῦτον, τὴν ὅσσην δηλ. τοῦτου, κτλ. Οὕτως εἶναι βάλλειν τινὰ στῆθος, μέτωπον, μετάφρενον, κτλ. κάματος λάβεμιν γυνῖα, κτλ.

§. 6. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τοὺς ἐπιμερισμούς, εἰς τὰς λογικὰς δηλ. διαιρέσεις ἐνὸς ὅλου. Οὔτε τὸ εἰς τὸ ὅλον ἀπονέμμενον ῥῆμα ἀπονέμεται καὶ εἰς τὰ μέρη ἔπειτα μερικευόμενον, τότε τὸ ὅλον τίθεται κατ' ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν ἢ καθ' ὅποιανδήποτε πτώσιν τίθενται καὶ τὰ μέρη, ὥς οἱ στρατιῶται ἐγυμνάζοντο, οἱ μὲν (ἐγυμνάζοντο) ἀκοντίοις, . . οἱ δὲ (ἐγυμνάζοντο) ξίφεσι. Ὡσαύτως ἀπέκτειναν τοὺς πολεμίους, τοὺς μὲν (ἀπέκτειναν) βέλεσι, τοὺς δὲ (ἀπέκτειναν) λίθοις, κτλ. Καὶ τοῦτο εἶναι κανονικόν.

§. 7. Οὔτε καὶ καθέκαστον τῶν ἀντιδιακριτέων μερῶν ἔχῃ ῥῆμα ἰδιαίτερον, καὶ ἀπομένως εἰς τὸ ὅλον δὲν ἀρμόζῃ ῥῆμα κοινόν, τότε, κατὰ φυσικωτέραν σύνταξιν, τὸ ὅλον τίθεται κατὰ γενικὴν· οὕτω, π. χ. τῶν στρατιωτῶν οἱ μὲν ἐγυμνάζοντο, οἱ δὲ ἐκτενίζοντο, κτλ. Καὶ ἐπὶ ταύτης ὁμοίως τῆς περιστάσεως τίθεται τὸ ὅλον ὁμοιοπτῶτως μὲ τὰ μέρη, καὶ ἡ τοιαύτη πληκὴ ἀνάγεται εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος σχῆμα, ὥς οἱ στρατιῶται οἱ μὲν ἐγυμνάζοντο, οἱ δὲ ἐκτενίζοντο· οὕτω καὶ λέγω δὲ τοὺς περὶ τῶν θεωρικῶν καὶ τοὺς περὶ τῶν στρατευομένων ἐνίους (Δημ) = ἐνίους τῶν περὶ τῶν στρατευομένων, κτλ.

§. 8. Τὰ ἀνωτέρω (§. 6 §. 7) σημειωθέντα ἐννοοῦνται ἰδιαίτερος περὶ τῆς πτώσεως, περὶ δὲ τοῦ ῥήματος τὸ ὅποιον ἐν τῷ δευτέρῳ κώλφ ἐπαναλαμβάνεται ἐκ τοῦ πρώτου ἰδε κατωτέρω ἐν τῷ περὶ Ἐλλείψεως καὶ περὶ Ζεύγματος (Κεφ. Ε').

4. Σχῆμα συνέσεως.

§. 9. Ἡ σύνεσις εἶναι σχῆμα λόγου ἐν ᾧ ἡ σύνταξις βαίνει κατὰ τὴν ἐννοιαν καὶ ὄχι κατὰ τὴν λέξιν· οὕτω, π. χ. φάλαγγες ἐλπόμενοι = φαλαγγῖται. Ὡσαύτως Κῦρος μὲν δὴ οὕτως ἦγε τὸ στράτευμα, καὶ ἐπεμελεῖτο εἰ τοῦ δέοιντο (Ξεν.), ἐνθα ὑποκείμενον ἐννοεῖται τὸ στρατιῶται, παραλαμβανόμενον ἐκ τοῦ προηγουμένου στράτευμα — ἡνίκα γένωνται τὰ κέρατα ἀναβαίνοντα, στραφέντες

(Ξεν.), ἐνθα ὑπονοεῖται ὑποκείμενον τὸ οἱ πολέμιοι, παραλαμβανόμενον ἐκ τοῦ προηγηθέντος κέρατα (τῶν πολεμίων). Περιλαμβάνει λοιπὸν ἡ σύνεσις τὸ κατὰ τὸ νοούμενον ὀνομασθὲν σχῆμα καὶ τὸ κατὰ τὸ συνώνυμον. Ἡ σύνεσις δὲ αὕτη καλεῖται καὶ σύνθεσις.

5. Σχῆμα περιληπτικόν.

§. 10. Οὕτως ἡμποροῦμεν νὰ ὀνομάσωμεν, ἂν καὶ δὲν ἔχει ἰδιαίτερον ὄνομα, τὴν πλοκὴν τῶν λέξεων καθ' ἣν ἐνικὸν ὑποκείμενον συντάσσεται μετὰ πληθυντικοῦ ῥήματος, ὡς ὁ δῆμος ἐψηφίσαντο — ἡ πληθὺς ἔφασαν — τὸ στρατόπεδον ἀνεχώρουν· οὕτω καὶ ἕκαστος ἄρχουσιν.

§. 11. Όταν συλλογισθῇ τις ὅτι τοῦτο γίνεται ἐπὶ τῶν περιληπτικῶν λεγομένων ὀνομάτων, καὶ ὅτι τὸ ἡ πληθὺς = οἱ πολλοί, ὁ δῆμος = οἱ δημόται, ὡς ἡ βουλὴ = οἱ βουλευταί, ἡ πόλις = οἱ πολῖται, κτλ. δὲν ἔχει αἰτίαν νὰ θαυμάσῃ ὅτι λέγεται ἡ πληθὺς ἔφασαν, κτλ. διότι τοῦτο = οἱ πολλοὶ ἔφασαν· οὕτω λέγεται καὶ παρὰ Γάλλοις *la plupart des hommes disent*, κτλ. μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι Ἑλληνιστὶ μὲν δυνατόν εἶπεν καὶ ἡ πληθὺς ἔφη, ὅχι ὁμῶς καὶ Γαλλιστὶ *la plupart des hommes dit*.

6. Σχῆμα Αἰτικὸν ἥτοι Αἰτικὴ σύνταξις.

§. 12. Οὕτως ὀνομάζεται πλοκὴ λέξεων καθ' ἣν πληθυντικὸν ὑποκείμενον, οὐδετέρου γένους, συντάσσεται μετὰ ῥήματος ἐνικοῦ, ὡς τὰ πράγματα γίγνεται — τὰ ζῶα τρέχει, κτλ.

§. 13. Εἰάν τις προσπαθῇ νὰ εὕρῃ λόγον τῆς ἐν τῇ Αἰτικῇ συντάξει ἀνωμαλίας, θέλει εὐρεῖ πιθανὸν ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ πληθυντικοῦ ὑποκειμένου ἐκφερόμενον θεωρεῖται ὡς ἐν ἄθροισμα· ὅθεν τὸ τὰ χόρτα φύεται, τὰ δένδρα τέμνεται, κτλ. = τὸ ἄθροισμα τῶν χόρτων φύεται, ὁ σωρὸς τῶν δένδρων τέμνεται, κτλ. ἐκ τούτου ἔπειτα καὶ τὰ παιδιὰ παίζει, κτλ. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐν τῷ Αἰτικῷ καὶ ἐν τῷ περιληπτικῷ σχήματι ἀποβλέπεται τὸ σημαίνόμενον μᾶλλον παρὰ ἡ λέξις, διὰ τοῦτο ἀμφοτέρω ἡμποροῦσι νὰ ἀναχθῶσιν ὑπὸ τὸ ἀναφερθὲν σχῆμα κατὰ τὸ νοούμενον. Ταῦτα πάντα δὲ δυνατόν νὰ ὑπαχθῶσιν ὑπὸ τὴν ὡσαύτως προεξηγηθεῖσαν σύνεσιν.

7. Σχῆμα Πινδαρικὸν ἥτοι Βοιώτιον.

§. 14. Οὕτως ὀνομάζεται πλοκὴ λέξεων καθ' ἣν πληθυντικὸν

ὑποκείμενον, ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ γένους, συντάσσεται μετὰ ἐνικοῦ ῥήματος, ὡς ὕμνοι τέλλεται—κόμαι κατενήμενον, κτλ.

§. 15. Τὸ Πινδαρικὸν Σχῆμα διαφέρει τοῦ Αἰττικοῦ μόνον κατὰ τὸ γένος τοῦ ὑποκειμένου, τὸ ὁποῖον ἐν μὲν τῷ πρώτῳ εἶναι ἀρσενικὸν ἢ θηλυκόν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ οὐδέτερον. Τὰ δύο δὲ ταῦτα εἶναι ἀντίθετα τοῦ περιληπτικοῦ σχήματος· διότι ἐν τούτῳ μὲν ἐνικὸν ὑποκείμενον συντάσσεται μετὰ πληθυντικοῦ ῥήματος, ἐν ἐκείνοις δὲ πληθυντικὸν ὑποκείμενον συντάσσεται μετὰ ἐνικοῦ ῥήματος.

§. 16. Ἡ ἐν τῷ Πινδαρικῷ Σχήματι ἀνωμαλία ἴσως ἔχει τὴν αὐτὴν ἀρχὴν μὲ τὴν ἐν τῇ Αἰτικῇ συντάξει, ἀποβλεπομένης τῆς ἐννοίας μᾶλλον παρὰ τῆς λέξεως, καὶ τότε ἤθελεν ὑπάγεται καὶ αὕτη μετὰ τῶν προηγουμένων ὑπὸ τὴν σύνεσιν. Τῶν ἐνδεχομένων ὅμως νὰ ᾔηται λείψανον ἀρχαίας χρήσεως καθ' ἣν, εἰ μὲν ὄχι πάντοτε καὶ ἀπανταχοῦ, τοῦλάχιστον ἐνίοτε καὶ ἐνιαχοῦ, ὁ αὐτὸς τύπος ἐχρησίμευσεν εἰς τὸν ἐνικὸν ἐν ταύτῃ καὶ πληθυντικὸν ἀριθμόν. Οὕτω λοιπὸν τὸ τέλλεται ἤθελεν εἶναι = τέλλεται καὶ = τέλλονται.

§. 17. Παράλληλα τούτου ὄχι πολὺ ἀπέχοντα ἤθελαν εἶναι τὰ πρῶτα πληθυντικὰ πρόσωπα τῶν ῥημάτων τῆς εἰς ω φωνῆς τὰ ὁποῖα χρησιμεύουσι καὶ διὰ τὸν δοῖκόν, ἡμεῖς λέγομεν καὶ νῶ λέγομεν· τὸ ἔλεγον τὸ ὁποῖον εἶναι—ἐγὼ ἔλεγον καὶ—ἐκεῖνοι ἔλεγον. Οὕτω παρ' ἡμῖν εἶναι ἐκεῖνος καὶ εἶναι ἐκεῖνοι· οὕτω παρὰ Τυρρῆναϊς *sono io καὶ sono quelli, diceva io καὶ diceva egli*· οὕτω παρὰ Βενετοῖς *ze venuto καὶ ze venuti*, κτλ.

8—9—10. Σχῆμα πρωθύστερον, Σχῆμα χιαστὸν καὶ ὑπερβατόν.

§. 18. Μόλις δὲ εἶναι ἄξια νὰ ὀνομασθῶσι σχήματα τὸ πρωθύστερον λεγόμενον, τὸ χιαστὸν καὶ τὸ ὑπερβατόν. Λέγεται πρωθύστερον ἢ πλοκὴ τῶν λέξεων καθ' ἣν προτάσσεται τὸ φύσει ὕψερν, καὶ ἔπεται τὸ φύσει ἡγούμενον, ὡς σοὶ μὲν λήξω, σέο δ' ἄρξομαι—ἐτράφησαν καὶ ἐγένοντο, κτλ.

§. 19. Χιαστὸν λέγεται ὅταν τὰ δύο σχετικὰ μέρη τοῦ ἐπομένου λόγου δὲν τίθενται κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν καθ' ἣν ἐτίθησαν καὶ τὰ τοῦ ἡγούμενου, ὡς οἰμωγὴ καὶ εὐχολή, ὀλλύτων καὶ ὀλλυμένων—οὐδεὶς οὔτε ἐλεύθερος, οὔτε δοῦλος παρεγένετο· ὥστε μήτ' ἐκ βασιάνων, μήτ' ἐκ μαρτύρων οἶόν τ' εἶναι γινῶναι περὶ αὐτῶν

(Ισοκρ.)· ἐνθα τὸ μὲν ἐκ βασιάνων ἀναφέρεται πρὸς τὸ δοῦλος, τὸ δὲ ἐκ μαρτύρων εἰς τὸ ἐλεύθερος· ὀνομάζεται δὲ χιαστόν, διότι ἡ τάξις αὕτη παρίσταται σαφῶς διὰ τοῦ γραμματος Χι· οὕτως, οἰμωγή **X** εὐχολή ὁλλύντων ὁλλυμένων.

§. 20. Καλεῖται δὲ ὑπερβατὸν ἀναστροφή τις τάξεως ἀνάλογος μὲ τὸ πρωθύστερον· ὅταν, π. χ. ἀντί, προτασσομένης ὁλοκλήρου τῆς θέσεως, νὰ ἐκφέρεται ἡ κατασκευὴ ἤτοι ἡ αἰτιολογία, ἀρχίζῃ μὲν αὐτή, ἔπειτα δέ, διακοπτομένη διὰ τῆς μοσολαβούσης αἰτιολογίας, ἔπεται ἐν τέλει τοῦ λόγου, ὡς φίλοι, οὐ γὰρ ἔῖδμεν ὅπῃ ζήσῃς, οὐδ' ὅπῃ ἥώς (Οδυσ.). Δυνατὸν δὲ καὶ νὰ ἀρχίζῃ ὁ λόγος εὐθύς ἐκ τῆς αἰτιολογίας, ὡς ἐπὶ ξυροῦ γὰρ ἀκμῆς ἔχει ὑμῖν τὰ πρήγματα, ἄνδρες Ἴωνες, . . . νῦν ὦν ὑμεῖς, κτλ.

§. 21. Εἰς τὸ ὑπερβατὸν ἀνάγονται μετὰ τῶν ὁμοίων καὶ αἱ ἀκόλουθοι πλοκαὶ τοῦ λόγου, παῖδας τὰ ποιεῖσθαι ἀφείλετο — τὰς ὑπὸ τοῦτου βλασφημίας εἰρημέναις (Ξεν.) — ὡς οὖν ὑπὲρ τῶν ἐσχάτων ὄντος τοῦ ἀγῶνος, προσήκει οὕτω γινώσκειν (Δημ.) = οὔτω προσήκει γινώσκειν — ἢ ὁ δ' ἔχοντες σοφοὶ καὶ πολίταις ἔδοξαν εἶναι (Πίνδ.) = καὶ σοφοὶ ἔδοξαν — Ἡφαιστε, σοὶ δὲ χρὴ μέλειν ἐπιστολὰς (Αἰσχύλ.). Τὸ ὑπερβατὸν καλεῖται καὶ ὑπερβιβασμός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ συντακτικῶν ιδιωμάτων καὶ περὶ ιδιωμάτων εἰς τὴν γλῶσσαν ἐν γένει.

§. 1. Επειδὴ ιδιώματα εἰς τὴν γλῶσσαν ἐν γένει καλοῦνται τὰ ἰδιάζον καὶ παραλλάσσον τι ἐκ τοῦ κοινοῦ καὶ συνήθους ἔχοντα, ιδιώματα Θουκυδίδου, π. χ. κτλ. δια τοῦτο εἰς τὴν σύνταξιν, εἰ μὲν δὲν εἶναι τὰ αὐτά, εἶναι βέβαια συγγενῇ μὲ τὰ ἐξηγηθέντα σχήματα· οὕτω, π. χ., ἐν ᾧ ἡ κοινὴ χρῆσις συντάσσει τὸ ὁρῶ μετὰ αἰτιατικῆς; εὐρίσκονται καὶ περιστάσεις καθ' ἃς ἀπαντᾷται μετὰ γενικῆς συντασσόμενον, οἷον κάλλιστος Μήδων ὕσων ἐώρακα· οὕτω καὶ παισὶν οἷς Ἀρης ἐγείνατο, κτλ. Τοῦτο εἶναι βέβαια συγχωρητὴ παράβασις, ἀνάλογος μὲ τα προαναφερθέντα ἐν τοῖς σχήμασι τὰ ζῶα τρέχει — ὕμνοι τέλλεται, κτλ.

§. 2. Τόσον δὲ τοῦτο εἶναι ἀληθινόν ὥς πολλὰ ὀνομαζόμενα σχήματα ὑπάγονται φυσικώτατα, ὡς τόσα εἶδη, ὑπὸ τὰ ἰδιώματα, οἷον γένος ἐκλαμβανόμενα, ὡς θέλομεν ἰδεῖ κατωτέρω.

§. 3. Ὑπὸ ταύτην τὴν ἐννοίαν ἐκλαμβανόμενα τὰ ἰδιώματα, ὡς παρεκτροπαὶ δηλ. ἐκ τῶν συνήθων συντακτικῶν κανόνων, ὅχι μόνον δέχονται σημασίαν σύμφωνον μὲ τὴν φύσιν καὶ χρῆσιν τῆς γλώσσης, ἀλλὰ καί, παρέχοντα ὠρισμένην ιδέαν τοῦ πράγματος, δεικνύουσιν ἐκ πρώτης ὄψεως τί τὸ περιληπτόν ὑπὸ τὰ ἰδιώματα καὶ τί τὸ μῆ, κτλ.

§. 4. Τοῦτο δὲν ἐμποδίζει βέβαια ὥς ἰδιῶμα νὰ ὀνομασθῇ καὶ πᾶσα χρῆσις εἰς ὁλόκληρον γλώσσαν ἰδιάζουσα. Καθὼς διὰ-λεκτος ὀνομάζεται ὅχι μόνον γλώσσης ἰδιῶμα, ἄθροισμα δηλ. διαφορῶν μερικῶν καὶ ὁλικῶν καθ' ὃ διασέλλεται μερὶς ἄλλης μερίδος τοῦ αὐτοῦ ἔθνους, π. χ. Βενετοὶ τῶν Τυρρῆνων, κτλ. ἀλλὰ καὶ γλώσσα ὁλόκληρος καθ' ἣν διασέλλεται ἔθνος ἔθνους, οὕτω καὶ τὸ ἰδιῶμα δυνατόν νὰ λάβῃ τὴν πλατυτέραν ταύτην ἐννοίαν· οὕτω παρὰ Γάλλοις *idiome français* = *langue française*, κτλ.

§. 5. Καὶ κατὰ ταύτην τὴν σημασίαν δυνατόν νὰ δικαιολογηθῇ ἡ λέξις ἐξαιρέτα· διότι εἰς μίαν μόνον γλώσσαν ἀρμόζοντα καὶ μὴ ὄντα κοινὰ εἰς ὅλας εἶναι πάντοτε ἰδιώματα. Ἀλλ' ὁ θέλων νὰ πραγματευθῇ τὰ ἰδιώματα μιᾶς τινος γλώσσης ὑπὸ ταύτην τὴν ὅψιν πρέπει νὰ συγγράψῃ ἐν γένει περὶ ταύτης τῆς γλώσσης· ὁ θέλων νὰ διαλάβῃ περὶ ἰδιωμάτων τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης πρέπει νὰ ἐκθέσῃ πᾶν ὅ,τι ἀναφέρεται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλώσσαν· καὶ εἰς τοῦτο δυσκόλως θέλει ἡμπορέσει νὰ σήσῃ ὅρια, ὡς συνέβη εἰς τὸ Λατινικὸν πόνημα τοῦ Ολλανδοῦ Φρ. Βιγέρου *de praecipuis Graecae dictionis idiotismis* τὸ ὁποῖον, ἐκ μικρῶν ὀρμώμενον, ἐπηυξήθη μέγα διὰ τῶν σημειώσεων καὶ ἐπισημειώσεων τῶν μετέπειτα ἐκδυτῶν, καὶ ἡμπορεῖ ἀκόμη νὰ ἐξηγκωθῇ διὰ τῶν ἐφεξῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ Συντακτικῶν Ἰδιωμάτων ἐν μέρει.

§. 1. Εἰς τὰ ἰδιώματα ἐνταῦθα θέλομεν περιλάβει τὴν ἑλ-λειψιν, τὸν πλεονασμόν, τὴν ἑλξιν καὶ τὸ ἀνακόλουθον.

§. 2. Μετὰ ταῦτα θέλομεν διαλάβει περὶ ἀντικαταστάσεως ἐν γένει τὴν ὁποίαν καὶ αὐτὴν ἰδιῶμα νομίζουσι, περὶ ἀναγωγῆς καὶ ὑπαλληλίας τῶν προειρημένων συγχωρητῶν παραβάσεων, καὶ

περὶ ἀσυγχωρήτων παραβάσεων ἤτοι περὶ Σολοικισμῶν· ἐν τέλει θέλομεν κάμει ἀνακεφαλαίωσιν τοῦ ὅλου τρίτου τμήματος καὶ ἀνακεφαλαίωσιν τῶν ἀνακεφαλαιώσεων, καὶ δι' αὐτῶν τελειώνει ὅλη ἡ πρώτη περίοδος τοῦ Συντακτικοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν θέλομεν προσθέσει δύο παραρτήματα, πρῶτον περὶ δυνάμεως ἐκφράσεως, δεύτερον περὶ εὐγενείας ἐκφράσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ Ἐλλείψεως.

§. 1. Ἐλλειψις λέγεται ἡ παράλειψις λέξεως ἡ ὁποία, ἢ διὰ τὴν συμπλοκὴν καὶ συνάφειαν ἢ διὰ τὴν συχνὴν χρῆσιν τῆς φράσεως, καὶ μὴ τιθεμένη δὲν φέρι οὐδεμίαν κολόβωσιν καὶ ἀσάφειαν εἰς τὸν λόγον· οὕτω, π. χ. παραλείπεται τὸ συνδετικὸν μεταξὺ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου, ὡς Σωκράτης σοφός — ἄριστον μὲν ὕδωρ, κτλ. οὕτω παρ' ἡμῖν ὁ θεὸς καλός — καλὸς καιρὸς σήμερον, κτλ. παραλείπεται τὸ ὑποκαίμενον, ὡς γράφω, γράφεις, λέγω, λέγεις, ὕει, βροντᾷ, κτλ. ὁ προσδιορισμός, οἷον Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου — Ἐλένη ἡ Μενελάου, κτλ. τὸ ἀντικείμενον, οἷον ἡ γῆ φέρει, κτλ. τὰ ὁποῖα ἐπίσης καὶ ἀνελλιπῶς ἐκφέρονται, ὡς Σωκράτης ἐστὶ σοφός — Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου υἱός — ἡ γῆ φέρει καρπόν, κτλ. καὶ οὕτως ἐπὶ πολλῶν ἄλλων.

§. 2. Εἰς τὴν ἔλλειψιν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπρχθῇ καὶ τὸ Ἀσύνδετον λεγόμενον σχῆμα. Ονομάζεται δὲ ἀσύνδετον σχῆμα ἡ πολλῶν ὑποκειμένων, κατηγορουμένων ἢ ἀντικειμένων, κτλ. συνένωσις, χωρὶς τῶν συνήθων συμπλεκτικῶν μορίων, ὡς Πύθια, Μεθώνη, Ποτίδαια (Δημ.) — Κῦρος κατεστρέψατο Σύρους, Ασσυρίους, Ἀραβίους, Καππαδόκας, Φρύγας ἀμφοτέρους, Λυδοὺς, Κᾶρας, Φοῖνικας, Βαβυλωνίους (Ξεν.), κτλ. Εἶναι δὲ τὸ σχῆμα τοῦτο καὶ συντακτικὸν καὶ ῥητορικόν.

§ 3. Ἐκ τῆς καθ' αὐτὸ ἔλλειψεως διασαλτέα εἶναι ἡ ἀποσιώπησις, καθ' ἣν ἐκ δύο κώλων τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ συγκροτῶσι τὸν λόγον παραλείπεται τὸ ἡγούμενον ἢ τὸ ἐπόμενον, ὡς ὅπως μὴ ποιήσης, ἔνθα παραλείπεται τὸ ἡγούμενον ὅρα ἡ σκύπει, κτλ. Ὡσαύτως ἐπὶ τῶν ὑποθετικῶν λόγων, ὅταν παραλείπεται ἡ ἀπόδοσις, ὡς εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγά-

Θυμοι Αχαιοί, ἐνθα παραλείπεται τὸ παύσομαι ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον. Τοῦτο κυρίως λέγεται σχῆμα ἀνανταπόδοτον, καὶ κυρίως ἀρμόζει εἰς τὴν ῥητορικὴν, διὰ πολλοὺς λόγους γινόμενον. Ἀντίθετον δὲ αὐτοῦ εἶναι ὁ δυνητικὸς λόγος, ἐνθα παραλείπεται ἡ πρότασις ἥτοι τὸ ἡγούμενον μέρος, ὡς εὐκόλως ἐννηοῦμενον, οἷον βουλοίμην ἄν = βουλοίμην ἄν, εἰ ἐξῆν — γένοιτ' ἄν = γένοιτ' ἄν, εἰ τύχοι, κτλ.

§. 4. Ωσαύτως ἐκ τῆς καθ' αὐτὸ ἐλλείψεως ἥτις παρατηρεῖται ἐπὶ ἐναρκτικῶν κώλων διασφαλτέα εἶναι ἐκείνη τῶν λέξεων ἡ πλοκὴ καθ' ἣν δὲν ἐπαναλαμβάνεται ἐν τῷ δευτέρῳ κώλῳ ἡ ἐν τῷ πρώτῳ τεθεῖσα λέξις, ὡς ταῦτα σοὶ μὲν ὄνειδος ἔσται, τοῖς δὲ πολεμίοις εὐφροσύνη· ἐνθα ἐπαναλαμβάνεται τὸ ἔσαι — κόσμος ἀνθρώπων φρόνησις, σωφροσύνη, δικαιοσύνη, ἀνδρία, κτλ. ἐνθα προσυπακούεται τὸ κόσμος ἐστί, κτλ.

§. 5. Ἡ τοιαύτη πλοκὴ τῶν λέξεων καλεῖται μὲ ἰδιαιτέρον ὄνομα σχῆμα ἀπὸ κοινοῦ, τὸ ὅποιον δηλοῖ ὅτι ἡ ἀνωτέρω τεθεῖσα λέξις ὡς ἀπὸ κοινῆς ἀρχῆς παράγεται καὶ εἰς τὰ ἐπόμενα (ἴδε Τμήμα Πρῶτον, Κεφ. Α', §. 6).

§. 6. Παραλαμβάνεται δὲ ὅχι μόνον τὸ ἐπόμενον ἐκ τοῦ ἡγουμένου ἀλλὰ καὶ, τὸναντίον, τὸ ἡγούμενον ἐκ τοῦ ἐπομένου, οἷον ἄλως ἢ ἐπὶ γῆς (Ομ.) = ἢ ἐπὶ ἄλως ἢ ἐπὶ γῆς — ζώει ὅγε ἢ τέθνηκεν (Ομ.) = ἢ ζῇ ἢ τέθνηκεν — ἐκόντα μὴτ' ἄκοντα (Σοφ.) = μὴθ' ἐκόντα μὴτ' ἄκοντα, κτλ.

§. 7. Τὸ αὐτὸ δὲ ἐπικαλεῖται καὶ Ζευγμα, διαιρούμενον εἰς προεπιζευκτικὸν καὶ ἐπιζευκτικόν. Καὶ προεπιζευκτικὸν μὲν λέγεται ὅταν τὸ ῥῆμα κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν προτάσσεται πλειόνων ὑποκειμένων, ὡς φιλοσοφοῦσι Σωκράτης καὶ Πλάτων, ἢ μεσολαβῇ πληθυντικῶς, οἷον Σωκράτης φιλοσοφοῦσι καὶ Πλάτων· ἐπιζευκτικὸν δὲ λέγεται ὅταν, προτασσομένων πολλῶν ὑποκειμένων, ἔπεται τὸ ῥῆμα ἐνικῶς, οἷον Σωκράτης καὶ Πλάτων φιλοσοφεῖ, κτλ.

§. 8. Ὁ δεύτερος τρόπος τῆς τοιαύτης πλοκῆς καθ' ἣν μεσολαβεῖ τὸ ῥῆμα πληθυντικῶς μεταξὺ τῶν ὑποκειμένων καλεῖται καὶ προδιεζευγμένον, ἔτι δὲ καὶ μὲ ἰδιαιτέρον ὄνομα σχῆμα Αλκμανικόν. Γίνεται δὲ τοῦτο ὅχι μόνον διὰ τῶν συμπλεκτικῶν συνδέσμων, ὡς ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω παραδείγματος, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν διαζευκτικῶν, ὡς εἰ δέ κ' Ἀρης ἄρχωσι μάχης ἢ Φοῖβος Ἀπόλλων (Ιλ. Υ', 138).

§. 9. Ζευγμα βέβαια δυνατόν νὰ ὀνομασθῶσιν καὶ αἱ ἀνω-

τέρω καὶ πᾶσα ἄλλη πλοκὴ λόγου καθ' ἣν, ἀντὶ ἑκάστων νὰ ἔχῃ τὸ ἴδιον ῥῆμα, πολλὰ ὁμοῦ συνδέονται δι' ἑνὸς κοινοῦ ῥήματος, ὡς συμβαίνει ἐπὶ τῆς τῶν προσώπων συλλήψεως, οἷον ἐγὼ καὶ σὺ ὠμολογήσαμεν, ἢ πολλὰ ἑτερογενῇ οὐσιαστικᾷ δι' ἑνὸς ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ, ὡς συμβαίνει ἐπὶ τῆς τῶν γενῶν συλλήψεως, οἷον ἄνδρες καὶ γυναῖκες χρώμενοι. Ἀλλὰ αἱ τοιαῦται πλοκαὶ ἀπέχουσι τόσον ὀλίγον ἐκ τῆς φυσικῆς συντάξεως ὥστε δυσκόλως ἢμποροῦσι νὰ ὀνομασθῶσι σχήματα.

§. 10. Διὰ τοῦτο ὀρθότερον φαίνεται, πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ λάχιστον τῆς συγχύσεως, νὰ ὀνομασθῇ ζεύγμα ἰδιαιτέρως ἐκείνη τῶν λέξεων ἢ πλοκὴ καθ' ἣν δὲν παραλαμβάνεται ἀπαράλλακτος ἢ αὐτὴ ἀνωτέρω, ἀλλὰ ἄλλη συγγενὴς αὐτῆς καὶ ἀνάλογος λέξις, ὡς ἡ φύσις τῆς προτάσεως ἀπαιτεῖ, ὅθεν καὶ ἐξ ἀναλόγου νοεῖν ἐπικαλεῖται τὸ τοιοῦτον· οὕτω, π. χ. ἡ μὲν (Θέτις) ἐς ἅλα ἄλτο, Ζεὺς δὲ εἰς πρὸς δῶμα (Ιλ. Α', 532)· ἐνθα παραλαμβάνεται τὸ ῥῆμα ἔβη—οὐ μ' εἴας μακάρεσσι θεοῖς ἀντικρὺ μάχεσθαι τοῖς ἄλλοις· ἀτὺρ εἴκε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη ἔλθῃς ἐς πόλεμον, τήν γ' οὐτάμεν ὀξεί· χαλκῷ (Ιλ. Ε, 820), ἐνθα παραλαμβάνεται τὸ ἐκέλευες ἢ τι ἀνάλογον· οὕτω παρὰ Λυσία, εἰ δύναιντο αὐτὸν σῶσαι, καὶ μὴ κατηγορεῖν, ἐνθα παραλαμβάνεται τὸ βούλοιντο· οὕτω παρὰ τῷ αὐτῷ Λυσία, ὥστε σὺ χάριτος ἄξιοι τυχεῖν, ἀλλὰ τιμωρίας, ὅπότεν ὑμεῖς δύνῃσθε, ἐνθα παραλαμβάνεται τὸ τιμωρήσασθαι—ἐσθῆτα δὲ φορέουσι τῇ Σκυθικῇ ὁμοίην, γλῶσσαν δὲ ἰδίην (Ηρόδ.), ἐνθα ἐξ ἀναλόγου νοεῖται τὸ ἔχουσι.

§. 11. Εἰς ταύτην τὴν ἡμιπαραλειψὶν ἀνάγεται καὶ ἐκείνη τῶν λέξεων ἢ πλοκὴ καθ' ἣν, δύο ἐννοιῶν εἰς μίαν συμπτυσσομένων, βραχυλογίας χάριν καὶ εὐρυθμίας, τίθεται ἓν μόνον ῥῆμα, χρησιμεύον εἰς ἀμφοτέρας, ὡς ἀνίστατο εἰς οἴκημά τι — ἀνίστατο καὶ ἐπορεύετο ἢ ἀνίστατο πορευσόμενος — εἰς πόλιν σωθῆναι, κτλ. Τοιοῦτον εἶναι τὸ παρ' ἡμῖν λείπει εἰς τὴν ξενιτείαν, κτλ. Σύμπτυξις ἐννοιῶν εἶναι βέβαια καὶ εἰς τὸ (Εὐρ. Φ. 1161) βοᾷ πῦρ καὶ δικέλλας — βοῶν αἰτεῖ πῦρ καὶ δικέλλας, κτλ. Ὡσαύτως καὶ ἡ προληπτικὴ χρῆσις τοῦ ἐπιθέτου, οἷον τὸ τούτου ὄνομα μέγιστον ἢ ὕψητο (Ξεν.) — οὕτως ἡ ὕψητο ὥστε μέγιστον εἶναι· οὕτω παρὰ Δημοθῆναι μέγας ἢ ὕψηται — ἦρθη μέγας, κτλ.

Περὶ Πλεονασμοῦ.

§. 1. Πλεονασμὸς λέγεται ἡ ὑπὲρ τὸ ἀναγκαῖον προσθήκη λέξεως ἢ λέξεων, ἡ ὁποία δὲν παρεισάγει νέαν ἔννοιαν, ἀλλὰ ὑπὸ ἄλλην μορφήν ἐπαναλαμβάνει τινὰ τῶν προηγουμένων, ὡς ἡῶθι πρό, ἔνθα καὶ χωρὶς τῆς προθέσεως πρό μόνον αὐτὸ τὸ ἡῶθι ἐξηγεῖ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν· οὕτως ἀπ' οὐρανόθεν, ὡς τὸ παρ' ἡμῖν ἀπὸ μικροῦθεν, ἀπὸ παιδιοῦθεν, κτλ. Ωσαύτως τὸ πάλιν αὐθις, ὅπερ παρ' ἡμῖν μεταπάλιν—οὐ πολλῶ μετέπειτα ὕστερον, ὅπερ παρ' ἡμῖν ὕστερα κατόπιον λέγεται. Ωσαύτως τὸ ὅθ' οὐνεκα—οἰκοφύλαξ δόμιν—τὸ σήμερον εἶναι, κτλ. οὕτω καὶ φεύγοντα φεύγειν—βλέποντα ὁρᾶν—ὡσαύτως οὕτως—ἄλλοι ἕτεροι—ὠνομασμένος κέκληται, κτλ.

§. 2. Καθὼς ἐκ τῆς κυρίας ἐλλείψεως διεξείλαμεν τὴν ἀποσιώπησιν καὶ τὴν, οὕτως εἰπεῖν, ἡμιπαράλειψιν, οὕτως ἐνταῦθα ἐκ τοῦ καθαροῦ πλεονασμοῦ πρέπει νὰ διασέλλωνται οἱ πλεονασμοὶ οἱ ὁποῖοι τίθενται πρὸς μεγαλειοτέραν καὶ πληρεστέραν ἔκφρασιν τῆς ἐννοίας, οἷον ὀφθαλμοῖς ὁρᾶν—ὡσὶν ἀκούειν, κτλ.

§. 3. Οὕτω πρέπει νὰ διασέλλεται καὶ τὸ ἐκ παραλλήλου λεγόμενον σχῆμα, ἔνθα ἡ αὐτὴ ἔννοια ἐκφέρεται καταφατικῶς καὶ ἀποφατικῶς, καὶ τοῦτο, ἵνα μὴ μείνη ἀμφιβολία, ὡς κατ' αἶσαν, οὐδ' ὑπὲρ αἶσαν—μάψ, ἀτάρ οὐ κατὰ κόσμον—ἐκόντες οὐκ ἄκοντες—γνωτὰ κ' οὐκ ἄγνωτα.

§. 4. Οὐδὲ τὰ προσιθέμενα πρὸς σαφესτέραν ἐξηγήσιν ἄλλης, γενικώτερον ἐκφερομένης, λέξεως δὲν πρέπει νὰ περιλαμβάνωνται εἰς τοὺς ἀργοὺς πλεονασμούς. Τοιαῦτα εἶναι τὰ Ομηρικὰ κύνας κηρεσιφορήτους, οὓς Κῆρες φορέουσι μελαινώων ἐπὶ νηῶν—ἵππους ἀθλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο (Ιλ. Θ, 527. Ι, 124).

§. 5. Ωσαύτως ἐνταῦθα δυνατόν νὰ ἀναφερθῶσι τὰ ἐν αὐτῇ τῇ ἀρχῇ τῶν δύο Ομηρικῶν ποιημάτων οὐλομένην, ἢ μυρὶ Ἀχαιοῖς ἄλγέ' ἔθηκεν—πολύτροπον, ὅς μάλα πολλὰ πλάγχθη, κτλ. Εἰάν τις δὲν ἐπιδοκιμάζῃ παρ' Ομήρῳ τὸν τοιοῦτον πλεονασμόν, τότε πρέπει νὰ ἐξηγήσῃ τὸ πολύτροπον πολυμήχανον καὶ ὄχι πολύπλαγκτον ἥτοι πολυπλάητον· καὶ πρέπει τὸ οὐλομένην νὰ ἐξηγήσῃ ὄχι ἀλεθρίαν, ἀλλὰ ἀτυχή ἢ ἀλέθρου ἄξιαν καὶ ἐπάρατον.

§. 6. Καὶ εἰ μὲν διὰ τὴν δευτέραν ἐξήγησιν, ἐν τούτῳ τῷ χωρίῳ, θέλει ἔχει πολλοὺς ἐναντίους, καὶ μάλιστα τὸν Θεσσαλονίκης Εὐστάθιον ὃς τις λέγει ῥητῶς ὅτι τὸ οὐλόμενος αἰείποτε ἐκλαμβάνεται ἐπὶ ἐνεργητικῆς σημασίας = ὀλέθριος, δὲν νομίζω νὰ ἀπαντήσῃ οὔτε εἰς τὸ (Πλ. Σ, 84) οὐλόμενε, οὔτε εἰς τὸ (Οδυσσ. Σ, 273) οὐλομένης, ἐνθα προσφυῶς δυνατόν νὰ ἐξηγηθῇ ἡ λέξις διὰ τοῦ ἄθλιος, δυστυχῆς, κατὰ τὸ Λατινικὸν *perditus* ἢ, μᾶλλον εἰπεῖν, κατὰ τὸ παρ' ἡμῖν χαλασμέιος, δι' οὗ ἐννοοῦμεν ὅχι μόνον τὸν ἀληθῶς χαλασθέντα ἀλλὰ καὶ τὸν ἄξιον νὰ χαλασθῇ· οὕτω καὶ κρεμασμένος, θεοσκοτωμένος, αἵματοκυλισμένος, κτλ. οὕτως αἱ μητέρες, ὅταν ὀργιζόμεναι καταρῶνται τὰ παιδιά, τὰ ὀνομάζουσι σκασμένα, κτλ.

§. 7. Οταν λοιπὸν ἀκριβῶς θεωρηθῇ τὸ πρᾶγμα, ὀλίγοι κατανιῶσι καθαροὶ πλεονασμοί, οἵτινες δὲν συμβάλλουσιν εἰς ἕνα ἢ ἄλλον σκοπόν. Περὶ πλεονασμοῦ καὶ περὶ διαφορᾶς αὐτοῦ ἐκ τῆς παραπληρώσεως παραπέμπονται οἱ ἀναγνῶσαι ἰδιαιτέρως εἰς τὸν Πρόδρομον τοῦ Κοραῆ, ὃς τις ἐφιλοσόφησε περὶ τούτου εὐφυέστατα καὶ ἐπιτυχέστατα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ Ἐλέως ἤτοι Εἰσελεύσεως.

§. 1. Ἐλξις γραμματικὴ ἤτοι, κατὰ τὸν μακαρίτην Κούμαν, ἐφέλκυσις εἶναι πλοκὴ λέξεων καθ' ἣν δύο κῶλα συνδεδεμένα οὕτως ἐπενεργοῦσι πρὸς ἄλληλα ὥς ἡ τὸ ἡγούμενον ἔλκεται καὶ μεταβάλλεται πρὸς τι κατὰ τὸ ἐπόμενον, ἢ, τὸ ἀνάπαλιν, τὸ ἐπόμετον συμμορφοῦται κατὰ τὸ ἡγούμενον· οὕτω, π. χ. ἀντὶ οὗτός ἐστιν ὁ ὀνὴρ ὃν εἶδες λέγεται οὗτός ἐστιν ὃν εἶδες ἄνδρα, καὶ ἀντὶ τοῦ ἀπολαύω τῶν ἀγαθῶν ἃ ἔχω λέγεται ἀπολαύω τῶν ἀγαθῶν ὧν ἔχω.

§. 2. Ἡ τοιαύτη ἔλξις ἢ γίνεται διὰ συμπτύξεως τῶν δύο κῶλων εἰς ἓν, ὡς ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω παραδειγμάτων, ἢ μόνον διὰ τῆς συμμορφώσεως τοῦ ἐνὸς πρὸς τὸ ἄλλο, ἐν ᾧ τὰ κῶλα μένουσιν, ὡς εἶναι, δύο, οἷον γινώσκω δημοκρατίαν ὅτι χαλεπὸν ἐστὶ = γινώσκω ὅτι ἡ δημοκρατία ἐστὶ χαλεπὸν, κτλ.

§. 3. Καὶ ἐπὶ τῆς μιᾶς καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλης περιστάσεως ἡ ἔλξις γίνεται κατὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους· καὶ δὲν

ὑπάρχει σχῆμα οὔτε ποικιλώτερον οὔτε συχνότερον ἀπαντῶμενον παρὰ τὴν ἑλξιν, ἡ ὑποία πολλάκις μεταμορφώνει τὰ κῶλα τοῦ λόγου εἰς τρόπον ὥστε γίνονται δυσδιάγνωστα.

Α'. Ελξίς μετὰ συμπτύξεως

§. 4. Τὸ τοιοῦτον γίνεται μάλιστα ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν. Οἱ ἀναφορικοὶ λόγοι συνίστανται ἐκ δύο κῶλων, ἀναφορικοῦ καὶ ἀναφερομένου· ἐκάστου δὲ τούτων ἡ πτώσις τίθεται, κατὰ τὴν φυσικωτέραν σύνταξιν, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ ἐν αὐτῷ ῥῆμα καὶ ἡ ἐκ τούτου γινομένη πλοκή, ὡς οὗτός ἐστιν Ὀμηρος ὅς ἐποίησε τὴν Ἰλιάδα — οὗτός ἐστιν Ὀμηρος οὐ σὺ ἐπιθυμεῖς — οὗτός ἐστιν Ὀμηρος ὅν οἱ Ἕλληνες ἐθαύμαζον.

§. 5. Διὰ τῆς καθ' ἑλξιν συντάξεως πρῶτον μὲν τὸ ἡγούμενον ἦτοι τὸ ἀναφερόμενον κῶλον, ἐκτοπιζόμενον ἐκ τῆς φυσικῆς αὐτοῦ θέσεως εἰς τὴν μετὰ τὸ ἀναφορικόν, τίθεται ὁμοιοπτῶτως πρὸς αὐτό, ὡς οὗτός ἐστιν ὁ ἀνὴρ ὃν εἶδες, καὶ οὗτός ἐστιν ὃν εἶδες ἄνδρα ἢ, διόλου ἐναλλασσομένης τῆς τῶν προτάσεων τάξεως, ὃν εἶδες ἄνδρα οὗτός ἐστιν· οὕτω καὶ μετὰ δ' ἔσσεται ἦν τότ' ἀπηύρων κούρην Βρισηος (Ιλ. Ι, 131), ἐνθα μένει ὁ λόγος, διὰ τὴν ἑλξιν, χωρὶς ὑποκειμένου φανεροῦ — οὐδενὶ ᾧτινι οὐκ ἀπεκρινάμην — οὐδεὶς ἐστὶν ᾧτινι οὐκ ἀπεκρινάμην — οὐκ ἐστὶν ἦντινα οὐκ ἤρξεν ἀρχήν, κτλ. Ἐπὶ τοιαύτης περιστάσεως τὸ οὐσιαστικὸν οὔτε ἀμέσως μετὰ τὸ ἀναφορικόν τίθεται, οὔτε τὸ ἄρθρον δέχεται συνήθως.

§. 6. Ἀντιστροφῶς δὲ τὸ ἐπόμενον ἦτοι τὸ ἀναφορικόν κῶλον, ὅταν τὸ μὲν ῥῆμα τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως ἀπαιτῇ αἰτιατικὴν, τὸ δὲ ἀναφερόμενον ἦναι γενικὴ ἢ δοτικὴ, ἔλκεται πρὸς αὐτὸ τὸ ἡγούμενον ἀναφερόμενον, καὶ τίθεται ὁμοιοπτῶτως πρὸς αὐτό, ὡς ἀντὶ ἀπολαύω ἀγαθῶν ἃ ἔχω λέγεται ἀπολαύω ἀγαθῶν ὧν ἔχω, καὶ ἀντὶ μεταδίδως αὐτῷ τοῦ σίτου ὅν περ αὐτός ἔχεις λέγεται μεταδίδως αὐτῷ τοῦ σίτου οὐ περ αὐτός ἔχεις· οὕτω καὶ ἀντὶ χρῶμαι βιβλίοις ἃ ἔχω λέγεται, καθ' ἑλξιν, χρῶμαι βιβλίοις οἷς ἔχω. Τὰ αὐτὰ δὲ λέγονται καὶ ἐναλλασσομένης ὅλως διόλου τῆς τάξεως τῶν κῶλων, ὡς ὧν ἔχω ἀγαθῶν ἀπολαύω — οἷς ἔχω βιβλίοις χρῶμαι· οὕτω καὶ οἷς ἔχει φίλοις εὖ προσφέρεται.

§. 7. Ἐπὶ τοιαύτης περιστάσεως αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι σπανίως τίθενται· οὕτω, π. χ. ὑπό γε τούτων ὧν σὺ δε-

σποτῶν καλεῖς οὐ κωλύσθαι· συνήθως δὲ παραλείπονται, ὡς μετεπέμψατο ἄλλο στράτευμα πρὸς φρόσθην εἶχε = πρὸς ἐκεῖνῳ ᾧ εἶχεν = ὃ εἶχεν — ἦλθον σὺν ᾧ περ εἶχον οἰκετῶν πιστῷ μόνῳ, κτλ.

§. 8. Ενίοτε δὲ παραλείπεται καὶ τὸ οὐσιαστικὸν εἰς ὃ τὸ ἀναφορικὸν ἀναφέρεται, ὡς μεμνημένος ὢν ἔπραξε — σύμφωνα οἷς τὸ πρῶτον ἔλεγες — πρωτεύειν παρ' οἷς ἡβούλετο ἑαυτὸν φιλεῖσθαι = παρ' ἐκείνοις, ὑφ' ὧν, κτλ.

§. 9. Καὶ ἄλλαι ἀκόμη μεταβολαὶ γίνονται διὰ τῆς ἐλξεως ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν κατὰ τε γένος καὶ ἀριθμὸν. Οταν μετὰ τῶν ῥημάτων εἶναι, καλεῖν καὶ τῶν τοιούτων ἔπεται εἰς τὸ ἀναφορικὸν ἄλλο ὄνομα ὁμοιόπτωτον, τότε αὐτὸ τὸ ἀναφορικὸν τίθεται κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν τούτου, καὶ ὅχι τοῦ ἀναφερομένου, ὡς πάρεστιν αὐτῷ φόβος, ἣν αἰδῶ καλοῦμεν — τὸν οὐρανόν, οὓς δὴ πόλεις καλοῦσιν — εἰσὶν ἐν ἡμῖν ἃς ἐλπίδας ὀνομάζομεν, κτλ. Τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ παρὰ Δουκιανῷ πόλεις ἐκεῖναί εἰσιν οὓς φωλιεὺς εἶναι νομίζεις.

§. 10. Εἰς τὴν ἔλξιν ἀνάγονται καὶ αἱ περιστάσεις καθ' ἃς τὸ ἀναφορικὸν ἔτρεπε, κατὰ τὴν φυσικωτέραν σύνταξιν, νὰ τεθῇ κατ' ὀνομαστικὴν, εἴην οὕτω τοίους ἴδον ἀνέρας, οἷον Πειρίθοον (Ιλ.) = οἷος ἦν Πειρίθεος — τὴν δὲ γυναῖκα εὖρον ὅσην ἴ' ὄρεος κορυφὴν (Οδυσσ.) = τόσην, ὅση ἐστὶν ὄρεος κορυφή, κτλ.

§. 11. Ωσαύτως ἀντὶ πάνυ ἡδέως χαρίζονται ἀνδρὶ τοιούτῳ, οἷος σὺ εἶ, λέγεται, διὰ τῆς ἀνωτέρω ἐλξεως, πάνυ ἡδέως χαρίζονται ἀνδρὶ οἷῳ σοί, καὶ πάνυ ἡδέως χαρίζονται οἷῳ σοὶ ἀνδρί, καί, τελευταῖον, κατὰ παράλειψιν τοῦ οὐσιαστικοῦ, πάνυ ἡδέως χαρίζονται οἷῳ σοί. Ωσαύτως χαλεπὸν ἥρου καὶ οἷῳ γε ἐμοὶ ἄπορον = χαλεπὸν ἥρου καὶ ἄπορον ἀνδρὶ τοιούτῳ οἷος ἐγὼ εἰμι = χαλεπὸν ἥρου καὶ ἄπορον τοιούτῳ ἀνδρὶ οἷῳ ἐμοὶ = χαλεπὸν ἥρου καὶ ἄπορον οἷῳ γ' ἐμοί, κτλ.

§. 12. Καὶ τὸ ἀνωτέρω εἰς τὴν ἔλξειν ταχθὲν παράδειγμα ἀνίστατο εἰς οἶκημα (Κεφ. Ε', §. 11) ἐπίσης ἀνάγεται εἰς τὴν ἔλξιν· διότι τὸ εἰς οἶκημα κηρίως ἀνήκει εἰς τὸ πορευσόμενος, τοῦ ὁποίου παραλειφθέντος διὰ τῆς ἐλλείψεως, τὸ εἰς οἶκημα ἐφελκύεται πρὸς τὸ μῆναν ἀνίστατο· οὕτω καὶ ἄλλὰ δευρο ἐξανιστῶμεν εἰς τὴν αὐλήν (Πλάτων), κτλ.

§. 13. Εἰς τὴν τοιαύτην ὡσαύτως ἔλξιν ἀνάγονται τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν σκευαγωγεῖν = τὰ ἐν τοῖς ἀγροῖς σκευαγωγεῖν ἐκ τῶν ἀγρῶν — τὰ οἴκαδε ποθεῖ (Ξεν.) = ποθεῖ ἰέναι οἴκαδε, τὰ οἴκοι ποθῶν· οὕτω καὶ τὸ Δημοσθένειον τίς οὕτως εὐήθης ἐστὶν ὑμῶν, ὅς τις ἀγνοεῖ τὸν ἐκεῖθεν πόλεμον δεῦρο ἥζοντα; = τὸν ἐκεῖ πόλεμον ἐκεῖθεν δεῦρο ἥζοντα; κτλ. ἔνθα τὸ ὅς τις = ὥς (ἴδε Τμῆμα Πρῶτον, Κεφ. Γ', §. 6).

Β'. Ελξίς χωρὶς συμπτώξεως.

§. 13. Ἐνταῦθα ἀνάγεται μάλιστα ὁ διὰ τῶν ῥημάτων εἰδέναι, γινώσκειν, ἀκούειν, λέγειν, κτλ. γινόμενος εἰδικὸς λόγος, ἔνθα ἡ πτώσις ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ ᾔησι ὑποκείμενον τοῦ ἐπομένου κώλου τίθεται ὡς ὑποκείμενον τοῦ προηγούμενου· οὕτω, π. γ. ἀντὶ ἧδει ὅτι οὗτος ἐπόνει λέγεται ἧδει τοῦτου ὅτι ἐπόνει. Ὡσαύτως γινώσκω δημοκρατίαν ὅτι χαλεπὸν ἐστὶ = γινώσκω ὅτι δημοκρατία ἐστὶ χαλεπὸν — οἶδα γῆν ὁπόση ἐστὶ = εἶδα ὁπόση ἐστὶ γῆ — τὴν δὲ γυναῖκα λέγουσιν ὡς κάθηται χαμαί — εἰ δὲ βούλεσθε ἀκοῦσαι τήνδ' ὅπως ἀπώλετο = ἀκοῦσαι ὅπως ἦδε ἀπώλετο, κτλ.

§. 14. Εἰς ταύτην τὴν ἔλξιν πρέπει νὰ ἀναχθῇ καὶ ἡ διὰ τῶν ἐπιθέτων δίκαιος, ἄξιος, δῆλος, κτλ. πλοκὴ καθ' ἣν, ἀντὶ ταῦτα νὰ τίθενται κατ' οὐδέτερον γένος, καὶ ἐπομένως νὰ γίνεται ἀπαρεμφατικὴ σύνταξις, ὡς ἐπὶ τῶν ἀπροσώπων, τίθενται κατ' ὀνομαστικὴν ὡς ὑποκείμενον τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως, μετατρέποντα οὕτω τὴν σύνταξιν εἰς προσωπικὴν· οὕτω, π. γ. ἀντὶ δίκαιόν ἐστιν ἐμὲ τοῦτο ποιεῖν λέγεται δίκαιός εἰμι ἐγὼ τοῦτο ποιεῖν· οὕτω καὶ δίκαιος εἰ ἡμῖν ἀντιχαρίζεσθαι — ἄξιοί ἐσμεν ἀπολαῦσαι τι ἀγαθόν, κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Περὶ Ανακολούθου.

§. 1. Ανακόλουθον λέγεται τοιαύτη τις τῶν κώλων διάταξις καθ' ἣν, διακοπτομένης τῆς πρώτης σειρᾶς τοῦ λόγου, τίθεται ἄλλη διάφορος, ἐξ οὗ προκύπτει ὥς τὸ τέλος νὰ μὴ συμφωνῇ μετὰ τὴν ἀρχήν. Τοιοῦτον ᾔθελεν εἶναι παρ' ἡμῖν ἐγὼ δὲν μὲ μέλει.

§. 2. Τὸ ἀνακόλουθον εἶναι τὸ ἀντίστροφον τῆς ἑλξεως, καὶ μάλιστα τῆς μετὰ συμπτώξεως· διότι, ἐν ᾧ ἐκείνη τείνει νὰ συν-

ενώσῃ τὰ δύο κῶλα εἰς ἓν, ὡς ἀπολαύω ὧν ἔχω ἀγαθῶν, τὸ ἀνακόλουθον τείνει νὰ διαχωρίσῃ εἰς δύο τὸ ἐν κῶλον, ὡς ἐγὼ ἀποβλέψας δοκεῖ μοι· οὕτω παρ' ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐγὼ δὲ ν φρουντίζω καὶ ἐμὲ δὲν μὲ μέλει γίνεται ἐγὼ δὲν μὲ μέλει, κτλ.

§. 3. Κατὰ πολλοὺς καὶ διαφορὸς τρόπους γίνεται καὶ τὸ ἀνακόλουθον, ὡς καὶ ἡ ἑλξίς· οὕτω, π. χ. ὅταν, ἀρχίζων ὁ λόγος μετὰ ὀνομαστικῆς, μεταπίπτῃ ἔπειτα εἰς ἄλλην πτώσιν ἢ ὑποία ὑποθέτει ἄλλην σύνταξιν, ὡς ἀποβλέψας ἔδοξέ μοι = ἀποβλέψας ἔδοξα — θνητὸς ὧν σμικρόν τινα χρόνον πόνοσ αὐτῷ παραμενεῖ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ ὀνομαστικὴ μένουσα χωρὶς ἀποδόσεως, ἀποβαίνει ἀπόλυτος.

§. 4. Ἀν καὶ ὅλαι αἱ ἀπόλυτοι ὀνομαστικαὶ ἀνάγονται εἰς τὰ ἀνακόλουθα, εἶναι ὅμως διαφορῶν εἰδῶν. Τοιαῦτα εἶδη δυνατόν νὰ διακριθῶσι δύο· πρῶτον ὅταν ἡ πτώσις αὕτη καὶ χωρὶς τοῦ ἀνακολούθου ἤθελεν εἶναι ὀνομαστικὴ, γινομένη ἀπόλυτος δι' ἑλλειψιν τοῦ οἰκείου ῥήματος· δεύτερον ὅταν, χωρὶς τοῦ ἀνακολούθου, ἤθελεν εἶναι γενικὴ.

§. 5. Τὸ πρῶτον εἶδος γίνεται ὅταν, ἀλλασσομένης τῆς σειρᾶς, λαμβάνῃ ὁ λόγος ἄλλην σύνταξιν, ὡς ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω παραδείγματος ἀποβλέψας ἔδοξέ μοι· οὕτω καὶ ἐκεῖνος δέ, οὐ δῶσω αὐτῷ οὐδέν, κτλ. ἢ ὅταν τὸ ὑποκείμενον τοῦ κυρίου ῥήματος περιέχεται ἐν μέρει εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς μετοχῆς, ὡς καὶ οἱ σύλλογον ποιησάμενοι προηγόρευε Θεμιστοκλῆς· διότι εἰς τὸ οἷ (= Ἕλληνες ἢ στρατηγοί), τὸ ὑποκείμενον τοῦ ποιησάμενοι, περιέχεται καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς.

§. 6. Τὸ δεύτερον εἶδος παρίσταται 1. ἐπὶ τῶν διαιρέσεων, ὡς Νεστορίδαι δ', ὃ μὲν οὕτως Ἀτύνμιον (Ιλ. Π. 317), ἐνθα ἡ φυσικωτέρα σύνταξις ἦτον Νεστοριδῶν δέ, κτλ. — ἄμφω δ' ἐξομένω, γεραρῶτερος ἦεν Οδυσεεύς (Ιλ. Γ, 211) = ἄμφοιν δ' ἐξομένοιν, κτλ. 2. ἐπὶ τῆς χρήσεως τῆς καθ' αὐτὸ ἀπολύτου γενικῆς, ὅταν δηλ. ἡ μετοχὴ προσδιορίῃ ὀλόκληρον κῶλον, ὡς μέλλων δὲ πέμπειν μ' Οἰδίππου κλεινὸς γόνος, ἐν τῷ δ' ἐπεστράτευσαν Ἀργεῖοι πόλιν (Εὐρ. Φ. 292).

§. 7. Ἄλλος τρόπος καθ' ὃν τὸ ἀνακόλουθον γίνεται εἶναι ὁ ἀντίθετος τοῦ προηγουμένου· ὅταν δηλ. ἀρχίζων ὁ λόγος μὲ ἄλλην πτώσιν μεταπίπτῃ εἰς ὀνομαστικὴν, ὡς τοῖς Συρακουσίοις κατάπληξίς οὐκ ὀλίγη ἐγένετο ὀρῶντες = κατάπληξίς ἐγένετο ὀρῶσι.

§. 8. Καὶ τὸ ἀνωτέρω εἰς τὴν ἑλξιν ταχθὲν παράδειγμα μετὰ δ' ἐσσεῖται ἣν τὸτ' ἀπηύρων κούρην Βρισηῶς (Κεφ. Ζ', §. 5), ἐν ᾧ ἐκλείπει τὸ τοῦ λόγου ὑποκείμενον, ἀνάγεται ἐπίσης καὶ εἰς τὸ ἀνακόλουθον· διότι ἡ ἑλξις ἔφερε τοιαύτην πλοκὴν ὥστε νὰ μὴ συμφωνῇ τὸ τέλος μὲ τὴν ἀρχήν.

§. 9. Καὶ κατ' ἄλλους ἀκόμη τρόπους γίνεται τὸ ἀνακόλουθον, καὶ μάλιστα εἰς τὰς μεγαλειότερας περιόδους ἐνθα, λησμονηθείσης τρόπον τινὰ τῆς πρώτης σειρᾶς, ἀρχίζει νέα ἄλλη, ἡ ὑποία δὲν συνδέεται μὲ τὴν πρώτην· οὕτω, π. χ., ἀντὶ τούτων ἕκαστος οἷός τ' ἐστὶ . . . τούτους πείθειν, λέγεται τούτων ἕκαστος οἷός τ' ἐστὶ . . . , τούτους πείθουσι, κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Περὶ Ἀντικαταστάσεως ἐν γένει.

§. 1. Ἐν τῷ δευτέρῳ τμήματι τοῦ παρόντος πονήματος εἶδαμεν ὅτι ἐνίοτε φαίνεται τρόπος συνδέσεως ἀντὶ τρόπου τιθέμενος. Ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον εἶναι μόνον φαινόμενον.

§. 2. Τοιαῦται ἀντικαταστάσεις ἀναφέρονται παρὰ τῶν Γραμματικῶν ὅχι ὀλίγαι· οὕτω, π. χ. ἀναφέρεται πτώσις ἀντὶ πτώσεως ἥτοι ἀντίπτωσις, χρόνος ἀντὶ χρόνου ἥτοι ἀντιχρονισμός, διάθεσις ἀντὶ διαθέσεως, ἐγκλισις ἀντὶ ἐγκλίσεως, κτλ.

§. 3. Κατὰ λογικὴν ἀκρίβειαν πτώσις ἀντὶ πτώσεως, αἰτιατική, π. χ. εἰς τύπον γενικῆς, ὡς υἱὸς πατέρα ἀντὶ υἱὸς πατρός, ἤθελεν εἶναι καθαρὰ ἀντίφασις καὶ ἀτοπία· διότι πᾶσα πτώσις, πᾶσα πρόθεσις, κτλ. τίθεται μόνον ἀνθ' ἑαυτῆς καὶ ὅχι ἀντὶ ἄλλης. Ἀλλέως ἤθελεν εἶναι περιττὸν τὸ νὰ ὑπάρχωσι πολλαὶ πτώσεις, πολλαὶ προθέσεις, κτλ.

§. 4. Τὸ νὰ ἀπαντᾷται δὲ ἐνίοτε ἄλλη πτώσις ἢ πρόθεσις ἐπὶ τῶν αὐτῶν περιστάσεων ἐν αἷς ἄλλοτε τίθεται ἄλλη, τοῦτο δηλοῖ ὅτι, ἐν ᾧ πᾶσα μία ἔχει χρῆσιν ἰδιαιτέραν, ὑπάρχουσι καὶ περιστάσεις ἐν αἷς ἔχουσι κοινὴν τὴν χρῆσιν· καὶ τοῦτο πάλιν δηλοῖ ὅτι ἡ αὐτὴ ἐννοια δυνατόν νὰ ἐξηγηθῇ διὰ τῆς μιᾶς καὶ διὰ τῆς ἄλλης· καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον πᾶσα μία φυλάττει, οὕτως εἰπεῖν, τὰ δικαιώματά της, χωρὶς νὰ παραβιάσῃ τὰ τῆς ἄλλης, ὡς ἀδελφός τινος καὶ ἀδελφός τινι — ἐν σοὶ καὶ ἐπὶ σοί, κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ.

*Περὶ Ἀναγωγῆς καὶ Ὑπαλλήλίας τῶν
συγχωρητῶν παραβάσεων.*

§. 1. Εὰν τώρα θελήσωμεν νὰ ἀνάξωμεν εἰς κλάσεις τὰς συγχωρητὰς παραβάσεις ἐν γένει, εὐρίσκομεν ὅτι αὐταὶ κάμνουσι τὸν λόγον νὰ παραλλάσῃ ἐκ τῶν συνήθων συντακτικῶν κανόνων κατὰ τοὺς ἀκολουθοῦς τρόπους· α'. ἀποβλεπομένης τῆς ἐννοίας μᾶλλον ἢ τῆς λέξεως· β'. κατὰ παράλειψιν λέξεως ἢ λέξεων· γ'. κατὰ πλεονασμὸν λέξεως ἢ λέξεων· δ'. κατὰ ἐναλλαγὴν εἰς τὴν σειρὰν καὶ ἀκολουσίαν. Ταῦτα δὲ ἐπὶ τῶν διαφορῶν περιτάσεων λαμβάνουσι διάφορα ὀνόματα.

§. 2. Εὰν δὲ θελήσωμεν καὶ νὰ ὑπαλλήλίσωμεν ταῦτα, διὰ τὸ αὐτόνοπτον καὶ εὐμνημόνευτον, τότε ἤμποροῦμεν, ὀνομάζοντες τὰς παραβίσεις ταύτας ἐν γένει **Συντακτικὰ Ἰδιώματα**, νὰ ἐκλάβωμεν ταῦτα μὲν ὡς γένη, καὶ ὡς τήσα εἶδη τῶν Ἰδιωμάτων τὰ διάφορα **Σχήματα**.

§. 3. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἤθελαν εἶναι τέσσαρα γενικὰ ἰδιώματα ἥτοι γένη συγχωρητῶν παραβάσεων ἢ ἀνωμαλιῶν.

Α'. Ἡ **Σύνεσις**, καθ' ἣν ἀποβλέπεται ἡ ἐννοια μᾶλλον παρὰ ἡ λέξις· ὑπ' αὐτὴν δὲ ἀνάγεται τὸ κατὰ τὸ νοούμενον σχῆμα, μετὰ τῶν ὁμοίων.

Β'. Ἡ **Ελλειψις** εἰς τὴν ὁποίαν ὑπάγεται τὸ ἀσύνδετον σχῆμα, μετὰ τῶν ὁμοίων.

Γ'. Ὁ **Πλεονασμὸς** εἰς ὃν ἀνάγεται τὸ ἐκ παραλλήλου σχῆμα, μετὰ τῶν ὁμοίων.

Δ'. Τὸ **Ἀνακόλουθον** ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἀνάγονται αἱ ἐκ τούτου προερχόμεναι ἀπόλυτοι μετοχαί, εἰς τὰς ὁποίας εἶναι δυνατόν νὰ δοθῶσιν ἐπίσης σχημάτων ὀνόματα.

§. 4. Ἐκτὸς δὲ τούτων εἶναι καὶ σχήματα προκύπτοντα ἐκ διαφορῶν δυνατῶν συνδυασμῶν τῶν προηγουμένων. Ἡ κατὰ μέρος ἐφαρμογὴ πάντων τούτων ἀφίνεται εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ μαθητοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ ἀσυγχωρητῶν παραβύσεων ἥτοι Σολοικισμῶν.

§. 1. Ἡθέλεν εἶναι μωρὸν καὶ παντάπασιν ἄλογον εἰ μέν τις ἐνόμιζεν ὅτι τὸ παράδειγμα τῶν συχνῶν συγχωρητῶν παραβάσεων μᾶς δίδει τὸ δίκαιωμα νὰ τολμήσωμεν καὶ πᾶσαν ἄλλην.

Ἐξ ἐναντίας τὰ πράγματα ἔχουσι καὶ ἐνταῦθα ὅρια· τὸ συγχωρητὸν ὑποθέτει καὶ ἀσυγχώρητον, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν θερησκευτικῶν ἀμαρτημάτων. Ὅσα ζηρίζονται εἰς ἀνκντήρῳρητον χρῆσιν τῶν ἐνδόξων συγγραφῶν καὶ ποιητῶν εἶναι συγχωρητά, ὅσα δὲν ἔχουσιν οὐδὲν τοιοῦτον χαρακτηρησικὸν εἶναι ἀσυγχώρητα.

§. 2. Αἱ συγχωρηται παραβάσεις ὀνομάζονται, ὡς εἶδαμεν, εἰς τὴν σύνταξιν σχήματα καὶ ἰδιώματα, αἱ ἀσυγχώρητοι παραβάσεις εἰς τὴν σύνταξιν ὀνομάζονται σολοικισμοί, ὡς εἰς τὴν τεχνολογίαν καλοῦνται βαρβαρισμοί· τὸ ὕμνοι τέλλεται, ἀντὶ τοῦ φυσικωτέρου ὕμνοι τέλλονται, ζηρίζεται εἰς τὴν χρῆσιν, ἐπομένως εἶναι συγχωρητόν, εἶναι σχήμα λόγου· τὸ Αἰσχίνους ἀντὶ Αἰσχίνου καὶ Δημοσθένου ἀντὶ Δημοσθένους μάχεται εἰς πᾶσαν χρῆσιν καὶ εἶναι βαρβαρισμός· τὸ Αλέξανδρος ἐνίκησε Πέρσαις, ἀντὶ Αλέξανδρος ἐνίκησε Πέρσας μάχεται καὶ αὐτὸ εἰς πᾶσαν χρῆσιν καὶ εἶναι σολοικισμός.

§. 3. Πολλὰ ἐκ τῶν προεξηγηθέντων σχημάτων ἀναφέρονται παρὰ τινων Γραμματικῶν ὡς σολοικισμοῦ παραδείγματα. Ἀλλ' ὅταν τὰ παρὰ πᾶσι τοῖς ἐνδοξότεροις τῶν συγγραφῶν καὶ ποιητῶν συχνάκις ἀπαντῶμενα καταδικασθῶσιν ὡς σόλοικα, τίνα θέλουσι μένει ἀσόλοικα; Σόλοικον εἶναι, ὡς εἶπαμεν, ὅ,τι μάχεται εἰς πᾶσαν χρῆσιν τῶν ἐνδόξων καὶ ὅχι ὅ,τι δὲν ἀπαντᾶται εἰς τοὺς κοινοτέρους καὶ ταπεινότερους συγγραφεῖς. Τοῦτο ἤθελεν εἶναι τὸ αὐτό, ὡς νὰ ἐκρυπταμεν ὀρθὴν μόνον τὴν γλῶσσαν τῶν παιδαρίων καὶ ἀνδραρίων, καὶ ἐσφαλμένην τὴν τῶν τελείων καὶ ἀνεπιευγμένων ἀνδρῶν. Θαυμασίως περὶ τούτου ἐφίλοσόφησεν ὁ Κοραῆς ἐν ἀρχῇ τοῦ Προδρόμου τῆς Ἑλληνικῆς Βιβλιοθήκης.

§. 4. Ἄλλοι Γραμματικοί, μετριώτεροι διὰ συστολὴν ἴσως δεικνύμενοι, ὠνόμασαν τὰ τοιαῦτα σολοικοφανῆ. Ἀλλὰ τίς ἡ χρεῖα προσηγορίας ἡ ὁποία δὲν ἐξηγῇ τὸ τί εἶναι, ἀλλὰ τὸ τί φαίνεται τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος πράγμα; οὐδὲ τὸ ἐπίθετον καινοπρεπῆ μὲ τὸ ὁποῖον τὰ ἐπονομάζει ὁ Εὐστάθιος εἶναι κατάλληλον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ.

Ἀνακεφαλαίωσις τοῦ δόλου τρίτου τμήματος.

§. 1. Ἐκτὸς τῶν συντακτικῶν κανόνων οἱ ὁποῖοι λαμβάνουσι τὰς ἀρχὰς τῶν ἀπὸ τὴν Λογικὴν, ἢ συνήθεια εἰσήγαγεν εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τινὰς ἄλλας χρήσεις αἱ ὁποῖαι, μὴ ἔχουσαι τὸ

χαρακτηριστικὸν τοῦτο, εἶναι παραβάσεις τῶν τοιούτων κανόνων. Αἱ παραβάσεις αὗται καλοῦνται *Ἰδιώματα* καὶ *Σχήματα*.

§. 2. Ἐπειδὴ ὁ ἐπὶ τῶν κανόνων στηριζόμενος λόγος εἶναι κανονικός, τὸ δὲ κανονικὸν εἶναι τὸ ὀρθόν, ἔπρεπε, κατ' ἀκρίβειαν, ὁ μὴ κατ' αὐτοὺς θαίνων λόγος νὰ ᾔηται παρὰ κανόνα καὶ ἐπομένως σφαλτὸς καὶ ἡμαρτημένος. Ἀλλὰ ἡ συνήθεια κατάρθωσεν ὥστε ὠρισμέναι τινὲς παραβάσεις νὰ ᾔηται συγχωρηταί, ἐπομένως καὶ ὁ κατ' αὐτὰς λόγος ἐπίσης κανονικός καὶ ὀρθός.

§. 3. Ἡ δύναμις τῆς συνήθειας δεικνύεται καὶ ἐνταῦθα, ὡς εἰς πολλὰ ἄλλα τοῦ κόσμου πράγματα, μεγαλωτάτη. Καθὼς ἐν τῇ κοινωνίᾳ πολλὰ ἀπλᾶ ἔθιμα μετατρέπονται εἰς νόμους γραπτούς, καὶ πολλὰ ἄλλα, χωρὶς νὰ ᾔηται οὔτε καθιερωμένα οὔτε σύμφωνα, ὅχι μόνον συγχωροῦνται ἀλλὰ καὶ ὑπερισχύουσι πολλάκις τῶν γραπτῶν νόμων, οὕτως ἀπαραλλάκτως συμβαίνει καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν ἡ ὁποία καὶ αὕτη ἀνήκει εἰς τὴν κοινωνίαν.

§. 4. Διάφοροι τῶν σχημάτων καὶ ἰδιωμάτων εἶναι οἱ σολοικισμοὶ οἱ ὅποιοι εἶναι ἁμαρτήματα μαχόμενα εἰς τοὺς συνήθεις συντακτικοὺς κανόνας καὶ εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ἐνδόξων συγγραφέων καὶ ποιητῶν, καὶ ἐπομένως ἁμαρτήματα ἀσυγχώρητα. Ταῦτα ὁμοιάζουσι μὲ τὰ ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἁμαρτήματα τὰ ὁποῖα οὔτε νόμος συγχωρεῖ οὔτε συνήθεια ἀθώνει.

§. 5. Οταν ὁ σπουδαστὴς τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης φθάσῃ νὰ διακρίνῃ τὸ συγχωρητὸν ἐκ τοῦ ἀσυγχωρήτου, καὶ πάλιν ἂν τὸ συγχωρητὸν ὑπάγεται εἰς τοὺς συνήθεις συντακτικοὺς κανόνας ἢ ἀνάγεται εἰς τὰ σχήματα καὶ ἰδιώματα, τότε ἐπέτυχε τὸν σκοπὸν τὸν ἐν τῷ τρίτῳ τμήματι τοῦ παρόντος πονήματος προτιθέμενον. Οταν δὲ γένῃ ἱκανὸς νὰ ἀνευρίσκῃ καὶ τὴν πηγὴν τῆς ἀνωμάλου χρήσεως, ἂν εἶναι λόγος ἢ ἀλογία, ἀπλῇ δηλ. περίσσεια, τότε πληροφορημένος ἔσω, ὅτι ἡ τοιαύτη περὶ τὴν σύνταξιν τριβὴ δὲν θέλει τὸν εἶναι διόλου ἄχρηστος εἰς τὰς μετέπειτα σπουδὰς του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Ἀνακεφαλαίωσις τῶν Ἀνακεφαλαιώσεων.

§. 1. Οταν ὁ μαθητὴς μάθῃ τί χρησιμεύει εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ λόγου ἕκαστον εἶδος τῶν λέξεων, καὶ κατὰ τίνας κανόνας τίθεται πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τούτου, τότε ἐσπούδασε καὶ γνωρίζει τὸ πρῶτον τμήμα τοῦ Συντακτικοῦ, τὸ περὶ τῆς

κυρίως λεγομένης συντάξεως. Όταν μάθῃ πῶς συνδέεται λόγος με λόγον ἐν γένει, ἤτοι ὅλον με ὅλον, ἤτοι μέρος με μέρος, ἤτοι μέρος με ὅλον, τότε ἐσπούδασε καὶ γνωρίζει τὸ δεύτερον τμήμα τοῦ Συντακτικοῦ, τὸ περὶ συνδέσεως τῶν λόγων καὶ τῶν μερῶν αὐτῶν. Όταν μάθῃ τίνες αἱ συγγωρηταὶ παραβάσεις καὶ τίνες αἱ ἀσυγχώρητοι, τότε ἔμαθε καὶ γνωρίζει τὸ τρίτον τμήμα τοῦ Συντακτικοῦ, τὸ περὶ συντακτικῶν σχημάτων καὶ ιδιωμάτων.

§. 2. Αφ' οὗ μάθῃ καὶ τὰ τρία ταῦτα, ἔμαθε καὶ ἐσπούδασε τὴν πρώτην περίοδον τοῦ Συντακτικοῦ ἢ ὅποια δίδει γενικὴν καὶ σύντομον ιδέαν καὶ τῶν τριῶν τούτων ἔργων. Τότε πρέπει νὰ μεταβῇ εἰς τὴν δευτέραν περίοδον ὅπου θέλει σπουδάσῃ τὰ αὐτὰ πράγματα, κατὰ τὸ αὐτὸ μὲν σχέδιον ἀλλὰ με περισσοτέραν ἑκτασιν καὶ ἀνάπτυξιν.

§. 3. Καὶ καθὼς ἡ πρώτη περίοδος δίδουσα εὐσύνοπτον ιδέαν τοῦ ὅλου καὶ τῶν μερῶν αὐτοῦ θέλει τὸν προπαρασκευάσῃ διὰ τὴν δευτέραν ὅπου θέλει γνωρίσῃ καὶ τὰ μέρη λεπτομερέστερον καὶ τὸ ὅλον πληρέστερον, οὕτως, ἀντισρόφως, ἡ δευτέρα θέλει τὸν βοηθήσῃ εἰς εὐκολωτέραν ἀνάμνησιν τῆς πρώτης· καὶ οὕτως ἡ σπουδὴ τῶν δύο τούτων περιόδων ἀποβαίνει ἀχώριστος καὶ ἀπαραιτήτως ἀναγκαία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ δυνάμεως ἐκφράσεως.

§. 1. Ἡ ἰσοδυναμία, τὴν ὁποίαν ἐν τῇ δευτέρῃ τμήματι ἐπραγματεύθημεν, ὑποθέτει δύο λόγων συγγενῶν ἴσον μέτρον δυνάμεως, τοῦ ὁποίου λείποντος γίνεται λόγος λόγου ἄλλου, τὸ αὐτὸ ἐν γένει σημερινός, δυνατώτερος. Ὅθεν ὡς εἰς ὅλα τὰ πράγματα τῆς φύσεως καὶ τῆς τέχνης παρατηρεῖται μεγαλειότερα καὶ μικροτέρα δυνάμεις, οὕτω καὶ εἰς τὸν λόγον· οὕτω, π. χ. τὸ ἔχω δέος καὶ ἔχει με δέος ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει σημαίνουν τὸ αὐτό, ἀλλὰ τὸ δεύτερον εἶναι δυνατώτερον.

§. 2. Οὕτω κλέος ἔχω καὶ ἔχει με κλέος· οὕτω παρ' ἡμῖν ἔλαβε τὴν θέρμην, κατὰ τὸ Ἰταλικὸν *ha avuto la febbre*, καί, γραικικώτερον, τὸν ἐπάσεν ἡ θέρμη, ἔνθα ἡ θέρμη παρίσται ὡς δυνατὸς πολέμιος συλλαμβάνων καὶ τινάσων τὸν πυρέσσοντα. Τοιοῦτον καὶ τὸ δίδωμι ἀνδρὶ γυναῖκα καὶ δίδωμι ἄνδρα γυναικί· τὸ πρῶτον παριστᾷ τὴν γυναῖκα ὑπὸ τὴν κυριότητα τοῦ ἀνδρός, τὸ ἐναντίον δὲ τὸ δεύτερον.

§. 3. Η επίτηδειότης τοῦ θέτειν δυνατὴν ἔκφρασιν εἰς τὰ δυνατὰ πράγματα, καὶ ἀδύνατον εἰς τὰ ἀδύνατα, ἀποτελεῖ θαυμάσιον ἀλλὰ σπάνιον προτέρημα εἰς τοὺς συγγραφεῖς, ὡς, ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἡ προσπάθεια τοῦ ἐξογκῶσαι τὰ φύσει μικρότατα καὶ τὰ ἐλάχιστα καὶ ἡ προθυμία, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ καταστήσαι τοὺς μύρμηκας ἐλέφαντας, εἶναι ἡ μεγαλειότερα ἀτεχνία, ἐλέγχουσα κρίσεως ἑλλειψιν.

§. 4. Τὸ αὐτὸ ῥητέον καὶ περὶ τῆς παθητικῆς ἐκφράσεως. Εἰ μὲν τις θέλει καὶ τὰ ἀπλούστατα καὶ ἀδιαφορώτατα νὰ καταστήσῃ παθητικά, τότε ἢ τὰ ὄντως παθητικὰ γίνονται τερατώδη ἢ, συγχεομένης πάσης διακρίσεως πραγμάτων καὶ ἐννοιῶν, ἀποβαίνει ἀδύνατος πᾶσα θεωρία περὶ πλκῆς λόγου καὶ περὶ ὕφους.

§. 5. Η χρῆσις ἢ, μᾶλλον εἰπεῖν, ἡ κατάχρησις τῶν θαυμασικῶν σημείων, τὰ ὅποια διπλασιάζονται καὶ πολλαπλασιάζονται ἀπείρως ἐνθά δὲν ὑπάρχει λόγος οὔτε θαυμασμοῦ οὔτε ἄλλου ψυχικοῦ παθήματος, ὁμοιάζει τοὺς συχνοὺς καὶ μεγάλους ὄρκους ἐκείνων αἵτινες, ἐνδομύχως πεποιθότες ὅτι δὲν λέγουσιν ἀλήθειαν, προσπαθοῦσι παντοιοτρόπως νὰ πείσωσι τοὺς ἄλλους περὶ ὧν αὐτοὶ δὲν εἶναι πεπεισμένοι· ἢ τὰς μεγαλοῤῃμοσύνας καὶ καυχήσεις τῶν θρασυδεϊλῶν αἵτινες ἰσχυρίζονται νὰ δεῖξωσιν ἀρετὰς τὰς ὁποίας δὲν ἔχουσιν. Εἰ μὲν τὸ παριστάμενον εἶναι οἶκοθεν παθητικόν, ἐνεργεῖ ὡς τοιοῦτον καὶ χωρὶς τῶν σημείων τὰ ὅποια οὔτε ὁ Αἰσχύλος ἐγνώριζεν οὔτε ὁ τραγικώτατος Εὐριπίδης· εἰ δὲ εἶναι ὑπόψυχρον, ὅλα τὰ θαυμασικὰ καὶ παθητικὰ σημεῖα γίνονται ὡς τὸ ὑπέρμετρον ἄλας εἰς τὰ ἀνούσια βρώματα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ εὐγενείας ἐκφράσεως.

§. 1. Ως ὑπάρχει εὐγένεια ἥθους καὶ δυστροπία, χάρις κινήματος καὶ ἐπαρισερότης (*gaucherie*), κτλ. οὕτως ὑπάρχει καὶ εἰς τὸν λόγον εὐγένεια καὶ χυδαιότης. Ἡ νὰ εἰπωμεν, π. χ. χώρει ἢ χωροῖς ἄν, ἐν τελευταία ἀναλύσει, λέγουμεν τὸ αὐτό. Ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον εἶναι ἀπότομον καὶ ὑποθέτει ὑπεροχὴν ἢ οἰκειότητα, τὸ δεύτερον δεικνύει εὐγένειαν, διότι ἀφίνει τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ πρὸς ὃν ὁ λόγος ἀποτείνεται = ἡμπορεῖτε νὰ ὀρίσετε· οὕτως οὐ κρύψω καὶ οὐκ ἄν κρύψαιμι, κτλ.

§. 2. Τοιαύτης ἀρχῆς εἶναι ἡ παρὰ τοῖς νεωτέροις χρῆσις τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ ἐπὶ ἑνὸς προσώπου, ὀρίσατε, τί

προστιάχετε; κτλ. διότι τούτο σημαίνει ὅτι ὁ λαλῶν νομίζει τὸν προσφωνούμενον ἴσον μὲ πολλούς. Καὶ καθὼς τὰ πολλὰ εἶναι πάντοτε περισσώτερα τοῦ ενός, οὕτω καὶ ὁ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον προσφωνούμενος παρίσταται ὡς μεγαλειότερόν τι τῶν ἄλλων.

§. 3. Τὰ τιμητικὰ ἐπίθετα ὁ μεγαλειότατος, ὁ ὑψηλότατος, ὁ ευγενέστατος, ὁ ἐντιμότατος, ὁ σοφολογιώτατος, κτλ. τὰ ὅποια καθιέρωσεν ἡ νεωτέρα κοινωνία, ὡς ἡ ἀρχαία τὰ πολεμικός, ἀνδρεῖος, βοήν ἀγαθός, κτλ. εἶναι βέβαια τῆς αὐτῆς ἀρχῆς. Ὑπερβολὴν δὲ ἀποδεικνύει εὐγενείας ἢ ἐν τούτοις χρῆσις τῶν ἀφηρημένων ἀντὶ τῶν συγκεκριμένων, ἡ μεγαλειότης, ἡ ὑψηλότης, ἡ εὐγένεια ἢ εὐγενία, κτλ. διότι εὐγενὴς μὲν ὁ μετέχων εὐγενείας, εὐγένεια δὲ εἶναι ἡ παντὸς ἄλλου ἀμιγῆς καὶ αὐτόχρημα ἀρετὴ τῆς εὐγενείας. Οὔτε δὲ ταῦτα δηλοῦσι μεγαλειότερόν τι καὶ δυνατότερον δῆλον ἐκ τῶν αὐτὰ εἶναι ἀληθινὰ καὶ αὐτὰ εἶναι ἀλήθεια — εἶναι μελιτώδη καὶ εἶναι μέλι — εἶναι ζαχαρώδη καὶ εἶναι ζάχαρις, περὶ ὧν ἀλλαχοῦ εἵπαμεν τὰ δέοντα.

§. 4. Καὶ τὸ κοινὸν ἡ αὐθεντία σου καὶ τὸ νῆλυ, περὶ στρατηγῶν, ἡ γενναιότης του, κτλ. εἶναι βέβαια τῆς αὐτῆς ἀρχῆς. Καὶ τὸ μὲν ἡ αὐθεντία σου ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ *vossignoria*, ἰσπανικώτερον δὲ φαίνεται τὸ *ella* ἢ *lei*, καὶ πολυπλοκώτατα τὰ παρὰ Γερμανοῖς οἴτινες διασέλλουσιν, *er* = οὗτος, ἐπὶ ὑπὲρ-ρέτου, *sie* = αὕτη, ἐπὶ ὑπερέτιδος, *Sie* = οὗτοι, ὅπου εἰσέρχεται τὸ Ἰταλικὸν *ella*, κτλ.

§. 5. Ἡ τοιαύτη παρεκτροπὴ ἐκ τῆς φυσικωτέρας πλοκῆς ἔπρεπεν ἀναγκαίως νὰ φέρῃ καὶ ἀνωμαλίας εἰς τὴν σύνταξιν· διότι ἀντὶ τῆς μόνης λογικωτέρας συνδέσεως *egli è buono*, *ella è buona*, *voi siete buoni*, *voi siete buone*, κτλ. λέγεται καὶ *voi siete buono*, *ella è buono*, κτλ. Παρ' ἡμῶν δὲ ἡ αὐθεντία σου (=σύ) νομίζεις—ἡ αὐθεντία σας εἶσθε καλός—ἡ εὐγένειά σας εἶσθε καλή, κτλ. Τὸ ὀλιγώτερον τῶν ἄλλων ἐν τούτοις ἀνώμαλον ἤθελεν ἴσως εἶναι, ἐπὶ προσφω-νήσεως, τὸ πληθυντικὸν δεύτερον πρόσωπον, ὀρίσατε—τί νομίζετε; κτλ. ὡς παρὰ Γάλλοις.

§. 6. Καὶ ὅτι μὲν τὰ σημερινὰ τιμητικὰ ταῦτα ἐπίθετα ἀναλογοῦσιν εἰς τὰ τῶν ἀρχαίων ἵς Τηλεμάχοιο — μένος Ἀλκιονόου, κτλ. περὶ τούτου ἐφιλοσόφηται ὀρθῶς, μὲ φαίνεται, ὁ μακαρίτης Γρηγ. Ζαλίκोगλως ἐν τῇ προδιαθέσει τοῦ Γαλλικοῦ

Λεξικοῦ (ἐν Παρισίοις 1809)· ὅτι δὲ καὶ τὸ οἱ ἀμφὶ Πρίαμον καὶ τὰ ὅμοια τῆς αὐτῆς ἐννοίας ἔχονται — ὁ Πρίαμος (αὐτόθι), τοῦτο ἀληθεύει μόνον παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις, παρ' Ομήρῳ δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἐνδοξοῖς τὰ τοιαῦτα δηλοῦσιν ἕξογον πρόσωπον μετὰ τῶν περὶ αὐτό.

§. 7. Τὸ εὐγενικὸν τῆς ἐκφράσεως ἀπαιτεῖται μάλιστα ἐπὶ πραγμάτων τὰ ὅποια ἤθελαν ἄλλως πειράζει τὸ λεπτότατον αἶσθημα τῆς αἰδοῦς· οὕτω παρ' Ομήρῳ λέγεται λέχος ἀντιώσαν· οὕτω λέγεται παρ' ἡμῖν τὰ ὀφείδια κάμνουν φωλεῖν μὲ τὰ χέλια, τὰ ὅποια ἀμφοτέρωθεν εἶναι πολὺ εὐγενικώτερα παρὰ κατ' ἀκριβολογίαν ἐξηγούμενα· οὕτως ἤθελεν εἶναι περὶ ἀσεμνεβίου τρώγει τὸ ψωμίον τῆς αἰσχύνης, κτλ.

§. 8. Ωσαύτως ἐπὶ πραγμάτων λυπηρῶν καὶ δυσαρέσων τὰ ὅποια πειράζουσι τὴν φιλαυτίαν, κατὰ γράμμα ἐκφωνούμενα· οὕτως οἱ Ἀθηναῖοι ἔλεγαν παῖδα καὶ οἰκέτην τὸν καθ' αὐτὸ σκλάβον, οἱ Γάλλοι *domestique* ἀντὶ *serviteur*, κτλ. οὕτω παρ' ἡμῖν λέγεται περὶ χρεωκοπήσαντος ὅτι ἐδυστύχησε, περὶ μεθυμένου ὅτι εἶναι ἐν εὐθυμίᾳ, κτλ.

§. 9. Εὐταῦθα ἀνάγεται καὶ ὁ λεγόμενος εὐφημισμὸς, ὅταν κακὰ καὶ ἐπιβλαβῆ ὄντα ὀνομαζόμεν ὄχι μὲ τὸ κύριον ὀνομά των, ἀλλὰ μὲ ἄλλο ἡπιώτερον καὶ θεραπευτικόν· οὕτως ὀνόμαζαν οἱ παλαιοὶ τὰς Ερινύας Εὐμενίδας καὶ σεμνὰς θεάς· οὕτω τὸ ἀνθρώπινον πάσχειν ἢ ἀπλῶς πάσχειν τι — θνήσκειν· οὕτως ἴσως ἢ ἀντιθετος τῆς δεξιᾶς χεὶρ καλεῖται ἀριστερά, ἀρίστη τρόπον τινά, ὡς δεξιτερὰ ἢ δεξιὰ· ἢ αὐτὴ δὲ καὶ εὐώνυμος.

§. 10. Ἐν μέρει ἔχει τὴν ἀρχὴν τὸ τοιοῦτον ἐν τῇ δεισιδαιμονίᾳ ἢ ὅποια μεταφέρει τὸ θωπευτικὸν τῆς ἐκφράσεως ἐκ τῶν δυστρόπων καὶ κακῶν ἀνθρώπων εἰς τὰ ἠθικὰ ὄντα, ὡς ἐπὶ ἐξιλεώσει. Ταῦτα δὲ εὐρίσκουσα ἢ μετέπειτα ἐκπολίτευσις τὰ παρατρέπει εἰς ἐδικόν της σκοπὸν, τὰ παρεκτείνει καὶ τὰ θέτει εἰς παράλληλον γάσιν μὲ τὰ λοιπὰ τῆς εὐγενείας χαρακτηριστικά.

§. 11. Δεισιδαιμονίας λείψανα εἶναι παρ' ἡμῖν τὰ ἢ καλότυχον, ἢ μέλι καὶ γάλα περὶ τῆς πανώλους λεγόμενα· εὐγενικώτατος δὲ εὐφημισμὸς εἶναι ὅταν λέγωμεν περὶ ἀποθανόντος ὅτι ἀνεπαύθη ἢ ἐπλήρωσε τὸ κοινὸν χρέος, καὶ ὅταν, ἀγγέλλοντες τὸν περὶ τίνος θάνατον, λέγωμεν σὰς ἄφησε χρέονους, ζωὴ εἰς τὴν αὐθεντίαν σας, κτλ.

§. 12. Τὸ τοιοῦτον εὐγενικὸν ἢ μὴ εὐγενικὸν τῆς ἐκφράσεως βαίνει κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὸν πολιτευμὸν τῶν ἐθνῶν καὶ αἰσθημάτων. Οἱ διόλου ἀπαιδευτοὶ καὶ βάναστοι παντελῶς ἀγνοοῦντες, οἱ ἡμιπαιδευτοὶ παραγνωρίζοντες καὶ παρεξηγοῦντες τὴν ἀφέλειαν, καὶ παρὰ καιρὸν ὀνομάζοντες τὴν σκάφην σκάφην, γίνονται ἀφόρητοι εἰς τοὺς εὐπαιδεύτους. Εἰς τὰς ὑψηλοτέρας κλάσεις τῆς κοινωνίας τῶν εὐπολιτευτῶν ἐθνῶν, Ἀγγλων, π. χ. Γάλλων, κτλ. οὐδεὶς ἤθελε τολμήσει θέβρια νὰ ἐκφωνήσῃ περὶ γυναικὸς ὅτι εἶναι *pregnant*· παρ' ἡμῖν δὲ τὸ ἔγκυος εἶναι μετριώτερον παρὰ τὸ χονδροειδέστατον ἐγγαστρωμένῃ.

§. 13. Τούναντίον δὲ οἱ εὐτυχήσαντες μικρόθεν νὰ λάβωσιν εὐγενικωτέραν ἀγωγὴν ἀποκτῶσιν ἐν τέλει καὶ εἰς τὴν ἐκφράσιν τῶν μίαν τινὰ λεπτοφυΐαν καὶ λεπτοτροπίαν (*delicatesse*) ἢ ὅποια γίνεται ζηλευτόν τι. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι καὶ ἐνταῦθα τὸ πρᾶγμα ἐπιδέχεται κατάχρησιν. Ἡ διπλωματικὴ περιτέχνησις (*raffinement*) καταντᾷ διόλου ἀκατανόητος εἰς τοὺς ἀμυήτους καὶ Ἀθλίου δεομένους κολυμβητοῦ.

§. 14. Τὸ εὐγενικὸν τῆς ἐκφράσεως εἶναι, μὲ φαίνεται, ἀπὸ ἐκεῖνα τῶν ὁποίων ἔχομεν ἀκόμη χρεῖαν μεγάλην, καὶ τὴν ἔλ-
λειψιν ταύτην ἐλέγχει, κατὰ δυστυχίαν, ἡ ἀτέλεια ὡς πρὸς τοῦτο τῆς γλώσσης. Ἐπειδὴ πᾶσα γλῶσσα βαίνει κατὰ λόγον τῆς νοήσεως, παρεπόμενον εἶναι ὅτι ἡ εὐγλωσσία καὶ λεπτορρήμοσύνη, οὕτως εἰπεῖν, ὑποθέτει ἀναγκαίως λεπτοφροσύνην, ἀναλύουσαν καὶ διακρίνουσαν καὶ τὰς παραμικρὰς βαθμολογίας πάσης ἐννοίας, αἱ ὁποῖαι λανθάνουσι τοὺς πολλούς. Χωρὶς τούτου, ἡ χρῆσις λέξεως ἀντὶ λέξεως δυνατόν νὰ παραβιάσῃ τοὺς κανόνας τῆς μικρᾶς ἠθικῆς, τῆς ἐθουτυπίας ἢ τυπολογίας (*etiquette*), τὸ ὅποιον νομίζεται βαρύτερον τῆς τῶν ἠθικῶν παραγγελημάτων ἀθετήσεως.

§. 15. Τὰ περὶ δυνάμεις καὶ εὐγενείας ἐκφράσεως μετα τῶν ὁμοίων ἀνήκουσι κυρίως εἰς τὴν Ρητορικὴν. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ὀρθῶς λέγειν περὶ τὸ ὅποιον ἡ Γραμματικὴ γράφεται εἶναι στενὰ συνδεδεμένον μὲ τὸ πιθανῶς καὶ καλῶς λέγειν περὶ αὐτοῦ ἢ τῆς Ρητορείας καὶ ἡ Ποίησις ἀσχολοῦνται, διὰ τοῦτο, πρὸς ἔνδειξιν τῆς στενῆς ταύτης συγγενείας, συγχωρηθήτωσαν ἡμῖν τὰ δύο ταῦτα παραρτήματα, ὡς λημμάτια ἐκ τοῦ ἐνὸς καὶ ὡς προεισαγωγὴ καὶ σύστασις ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους θεωρούμενα. Ἐκ τούτων θέλει ἰδεῖ ὁ μαθητὴς τί τὸν περιμένει μετὰ τὰς δύο περιόδους τοῦ Συντακτικοῦ, καὶ θέλει πληροφορηθῇ πόσον πρέπει νὰ ἐμπιλοχωρήσῃ εἰς τὰ ἡγούμενα, ἵνα ἐλπίσῃ ἐπιτυχίαν καὶ προκοπὴν εἰς τὰ ἐπόμενα.

Ζητήματα εἰς τὴν πρώτην περίοδον τοῦ Συντακτικοῦ.

ΖΗΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο περιέχονται τὰ ἐν τῇ προδιόκῃσει καὶ τὰ ἐν τῷ πρώτῳ κεφαλαίῳ τοῦ πρώτου Τμήματος.

1. Τίς εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ Συντακτικοῦ, καὶ τί εἶναι ἡ Σύνταξις;
2. Πῶς ἐπιτυγχάνεται τὸ πλήρες τοῦ σκοποῦ τούτου;
3. Εἰς πόσα μέρη διαιρεῖται τὸ παρὸν πόνημα, καὶ τί τὸ ἔργον ἐκάστου;
4. Τίς εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ λόγου;
5. Ποῖον τὸ στοιχεῖον εἰς ὃ ἀναλύεται ὁ λόγος;
6. Ἐκ πόσων μερῶν σύγκειται ἡ Ἀπλὴ Πρότασις;
7. Ποσαχῶς ἀπαντᾶται τὸ συνδετικόν, καὶ τί προκύπτει ἐκ τούτου;
8. Τί σημειωτέον περὶ τοῦ συνδετικοῦ, καὶ περὶ τῶν λοιπῶν μερῶν τῆς προτάσεως;
9. Τί εἶναι οἱ προσδιορισμοί, καὶ εἰς τί χρησιμεύουσιν;
10. Ποσαπλοῖ εἶναι οἱ προσδιορισμοί;
11. Τί εἶναι δυνατόν νὰ σημαίνει ἀκόμη ὁ διὰ τῆς ἀπλῆς προτάσεως ἐκφερόμενος λόγος;
12. Τί ἔπεται ἐκ τούτου;

ΖΗΤΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο περιέχονται τὰ ἐν κεφαλαίῳ δευτέρῳ.

1. Τί χρησιμεύουσι τὰ ὀνόματα εἰς τὸν λόγον;
2. Τί τίθεται κυρίως ὡς ὑποκείμενον, καὶ τί ὡς κατηγορούμενον εἰς τὸν λόγον;
3. Πρὸς τί συμφωνεῖ τὸ κατηγορούμενον;
4. Πρὸς τί συμφωνεῖ τὸ συνδετικόν ἢ τὸ ῥῆμα;
5. Τί σημειωτέον περὶ τῶν ὑποκειμένων καὶ κατηγορουμένων;
6. Πῶς καλεῖται τότε ἡ πρότασις;
7. Ποῦ καὶ ποσαπλῶς τίθενται οἱ ὀνομαστικοὶ προσδιορισμοί;
8. Τί σημαίνει τὸ λεγόμενον ὅτι τὰ δεῖνα ὀνόματα συντάσσονται μετὰ τῆς δεῖνος ἢ δεῖνος πτώσεως;
9. Ποῖα ὀνόματα συντάσσονται μετὰ γενικῆς; ποῖα μετὰ δοτικῆς; ποῖα μετὰ αἰτιατικῆς;

10. Ποσαχῶς διαιροῦνται οἱ προσδιορισμοὶ ὡς πρὸς τὸ ἀναγκαστικὸν ἢ μὴ ἀναγκαστικόν;
11. Τί διαφέρουσιν οἱ προσδιορισμοὶ τῶν κατηγορουμένων;

ΖΗΤΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ.

Εἰς τοῦτο τὸ ζήτημα περιέχονται τὰ ἐν τρίτῳ καὶ τετάρτῳ κεφαλαίῳ.

1. Τί χρησιμεύουσιν αἱ ἀντωνυμιαί εἰς τὸν λόγον;
2. Τί σημειωτέον περὶ τῶν συνθέτων ἀντωνυμιῶν;
3. Τί δηλοῦσιν αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμιαί; τί αἱ κτητικαί; τί αἱ δεικτικαί; τί ἡ ἀντωνυμία αὐτός; τί αἱ ἀναφορικαί;
4. Τί χρησιμεύει τὸ ἄρθρον εἰς τὸν λόγον;
5. Ἐπὶ τίνων τίθεται τὸ ἄρθρον καὶ ἐπὶ τίνων παραλείπεται;
6. Ποίαν θέσιν δέχεται τὸ ἄρθρον;
7. Ποίαν ἄλλην θέσιν δέχεται τὸ ἄρθρον; τί γίνεται ἐπὶ τῆς μιᾶς καὶ τί ἐπὶ τῆς ἄλλης;
8. Τίθεται τὸ ἄρθρον ἐπὶ τῆς δεικτικῆς ἀντωνυμίας;
9. Γίνεται διαφορὰ ἐν τούτοις μεταξὺ ἐνάρθρου καὶ ἀνάρθρου χρήσεως;
10. Πῶς εὐρίσκεται εὐκολώτερον ἢ διαφορὰ αὕτη;
11. Πῶς τίθεται πολλάκις τὸ ἄρθρον;
12. Πῶς ἐκλαμβάνεται τὸ ἄρθρον ἐνίοτε;

ΖΗΤΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο περιέχεται μέρος τῶν ἐν τῷ πέμπτῳ κεφαλαίῳ.

1. Πόθεν προκύπτουσιν εἰς τὴν γλῶσσαν τὰ ἄπειρα ῥήματα;
2. Ποσαχῶς ἐκλαμβάνεται τὸ εἶναι καὶ τί ἐπιδέχεται;
3. Τί γίνεται διὰ τοῦ εἶναι καὶ γίγνεσθαι;
4. Πῶς διαιροῦνται τὰ ἑλληνικὰ ῥήματα ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν;
5. Πῶς συντάσσονται τὰ οὐδέτερα ῥήματα;
6. Πῶς διαιροῦνται τὰ ἐνεργητικὰ ῥήματα;
7. Πῶς συντάσσονται τὰ ἀμετάβατα ἐνεργητικά;
8. Κατὰ τί διαφέρονται τὰ μεταβατικά ῥήματα;
9. Πῶς διαιροῦνται τὰ μεταβατικά ῥήματα ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν;
10. Πῶς ὑποδιαιροῦνται τὰ μονόπτωτα μεταβατικά;

11. Ποῖα ἐξ αὐτῶν συντάσσονται μετὰ γενικῆς; πῶς μετὰ δοτικῆς; ποῖα μετὰ αἰτιατικῆς;
12. Τί συμβαίνει ἐνίοτε ἐν τοῖς μεταβατικοῖς ῥήμασιν;

ΖΗΤΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο περιέχεται τὸ ὑπόλοιπον τοῦ πέμπτου κεφαλαίου.

1. Πῶς ὑποδιαίρουνται τὰ δίπτωτα μεταβατικὰ ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν;
2. Ποῖα ῥήματα ἐξ αὐτῶν συντάσσονται μετὰ αἰτιατικῆς καὶ γενικῆς;
3. Ποῖα συντάσσονται μετὰ αἰτιατικῆς καὶ δοτικῆς;
4. Ποῖα μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς;
5. Ποῖα μετὰ γενικῆς καὶ δοτικῆς;
6. Ποῖα ῥήματα καλοῦνται μέσα, καὶ πῶς ἰσοδυναμοῦσιν;
7. Ποῖα ἄλλα ἀκόμῃ;
8. Πόσα εἶδη λοιπὸν μέσων ῥημάτων ἔχομεν, καὶ τί σημειωτέον περὶ ἑνὸς ἐκάστου;
9. Ποῖα καλοῦνται ῥήματα ἀποθετικά;
10. Πῶς συντάσσονται τὰ παθητικὰ ῥήματα;
11. Πῶς μετατρέπεται τὸ ἐνεργητικὸν εἰς παθητικόν, καὶ ἀντιστρόφως τὸ παθητικὸν εἰς ἐνεργητικόν;
12. Τί σημειωτέον περὶ τῆς τῶν ῥημάτων σημασίας, καὶ πῶς θάβει ἐν τούτοις ἡ σύνταξις;

ΖΗΤΗΜΑ ΕΚΤΟΝ.

Εἰς τοῦτο τὸ ζήτημα περιέχονται τὰ τοῦ ἑκτοῦ κεφαλαίου.

1. Ποῖα ἄλλα εἶναι τὰ παρεπόμενα τῶν ῥημάτων ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν;
2. Τί καλεῖται ἐγκλίσις;
3. Πόσα εἶναι αἱ ἐγκλίσεις ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ;
4. Πότε μεταχειρίζομεθα πᾶσαν μίαν ἐξ αὐτῶν;
5. Τί σημειωτέον περὶ ἀπαρεμφάτου;
6. Ποσαχῶς τίθενται αἱ ἐγκλίσεις εἰς τὸν λόγον;
7. Τί καλεῖται χρόνος γραμματικός, καὶ πόσους χρόνους ἔχομεν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ;
8. Πότε μεταχειρίζομεθα καθέκαστον αὐτῶν;
9. Πῶς ἀπαντῶνται ἀκόμῃ οἱ χρόνοι οὗτοι;

10. Τί σημειωτέον περὶ τῶν χρόνων τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων, ἐκτὸς τῆς ὀριστικῆς;
11. Τί καλεῖται κυρίως πρόσωπον εἰς τὴν Γραμματικὴν, καὶ τίς ἡ χρῆσις ἐκάστου;
12. Πῶς ἐφαρμόζεται τοῦτο ἐπὶ τῶν ῥημάτων;
13. Τί παρατηρητέον ἐν τούτοις;

ΖΗΤΗΜΑ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο περιέχονται τὰ ἀπὸ κεφαλαίου ἐβδόμου μέχρι κεφαλαίου ἐνάτου.

1. Τίνα καλοῦνται ἀπρόσωπα ῥήματα, καὶ πῶς διαιροῦνται;
2. Πῶς συντάσσονται τὰ πρῶτα καὶ πῶς τὰ δεύτερα;
3. Τί σημαίνουν τὰ εἰς τὸς ῥηματικά, καὶ πῶς συντάσσονται;
4. Τί σημαίνουν τὰ εἰς τῆς ῥηματικά, καὶ πῶς συντάσσονται;
5. Ποσαπλῆ εἶναι ἡ χρῆσις τῶν μετοχῶν.
6. Πῶς τίθενται εἰς τὸν λόγον αἱ μετοχαὶ κατὰ τὴν πρώτην, καὶ πῶς κατὰ τὴν δευτέραν χρῆσιν;
7. Ποίαν σύνταξιν φυλάττουσιν αἱ μετοχαί;
8. Τί σημειωτέον περὶ τῶν χρόνων τῶν μετοχῶν;
9. Κατὰ ποίαν πτῶσιν τίθενται αἱ μετοχαί, καὶ πῶς ὀνομάζονται ὡς πρὸς τοῦτο;
10. Οποία τις ἡ φύσις τῶν μετοχῶν, καὶ τί προκύπτει ἐκ τούτου;

ΖΗΤΗΜΑ ΟΓΔΟΟΝ.

Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο περιέχεται μέρος τῶν ἐν κεφαλαίῳ δεκάτῳ.

1. Τί χρησιμεύουσιν αἱ προθέσεις εἰς τὸν λόγον;
2. Ποσαχῶς διαιροῦνται αἱ προθέσεις ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν, καὶ πῶς τὰς ὀνομάζομεν ὡς πρὸς τοῦτο;
3. Τίνες αἱ μονόπτωτοι προθέσεις, καὶ πῶς συντάσσεται πᾶσα μία;
4. Τίνες αἱ δίπτωτοι προθέσεις, καὶ πῶς συντάσσεται πᾶσα μία;
5. Τίνες αἱ τρίπτωτοι προθέσεις;
6. Πῶς παρίσταται πᾶσα πρόθεσις, καὶ πῶς πρέπει τοῦτο νὰ ἐκλαμβάνεται;
7. Ποία ἡ κυρία σημασία τῆς ἀντὶ προθέσεως, καὶ ποῖον τὸ συγγενὲς ἐπίρρημα;
8. Ποία ἡ κυρία σημασία τῆς ἀπὸ προθέσεως, καὶ ποῖον τὸ συγγενὲς ἐπίρρημα;

9. Ποία ἡ κυρία σημασία τῆς ἐκ ἢ ἐξ προθέσεως, καὶ ποῖον τὸ συγγενὲς ἐπίρρημα;
10. Ποία ἡ κυρία σημασία τῆς πρὸ προθέσεως, καὶ ποῖον τὸ συγγενὲς ἐπίρρημα;
11. Ποία ἡ κυρία σημασία τῆς ἐν προθέσεως, καὶ ποῖον τὸ συγγενὲς ἐπίρρημα;
12. Ποία ἡ κυρία σημασία τῆς σὺν προθέσεως, καὶ ποῖον τὸ συγγενὲς ἐπίρρημα;
13. Ποία ἡ κυρία σημασία τῆς εἰς προθέσεως, καὶ ποῖον τὸ συγγενὲς ἐπίρρημα;

ΖΗΤΗΜΑ ENNATON.

Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο περιέχεται τὸ ὑπόλοιπον του
δεκάτου κεφαλαίου.

1. Τίς ἡ κυρία σημασία τῆς ἀνά προθέσεως, καὶ ποῖον τὸ συγγενὲς ἐπίρρημα.
2. Τίς ἡ κυρία σημασία τῆς διὰ προθέσεως, καὶ ποῖον τὸ συγγενὲς ἐπίρρημα;
3. Τίς ἡ κυρία σημασία τῆς κατὰ προθέσεως, καὶ ποῖον τὸ συγγενὲς ἐπίρρημα;
4. Τίς ἡ κυρία σημασία τῆς ὑπὲρ προθέσεως, καὶ ποῖον τὸ συγγενὲς ἐπίρρημα;
5. Τίς ἡ κυρία σημασία τῆς ἀμφὶ προθέσεως, καὶ ποῖον τὸ συγγενὲς ἐπίρρημα;
6. Τίς ἡ κυρία σημασία τῆς ἐπὶ προθέσεως, καὶ ποῖον τὸ συγγενὲς ἐπίρρημα;
7. Τίς ἡ κυρία σημασία τῆς μετὰ προθέσεως, καὶ ποῖον τὸ συγγενὲς ἐπίρρημα;
8. Τίς ἡ κυρία σημασία τῆς παρὰ προθέσεως, καὶ ποῖον τὸ συγγενὲς ἐπίρρημα;
9. Τίς ἡ κυρία σημασία τῆς περὶ προθέσεως, καὶ ποῖον τὸ συγγενὲς ἐπίρρημα;
10. Τίς ἡ κυρία σημασία τῆς πρὸς προθέσεως, καὶ ποῖον τὸ συγγενὲς ἐπίρρημα;
11. Τίς ἡ κυρία σημασία τῆς ὑπὸ προθέσεως, καὶ ποῖον τὸ συγγενὲς ἐπίρρημα;
12. Τί πρέπει νὰ προσπαθῶμεν εἰς τὰ τῶν προθέσεων σημαίνόμενα;
13. Πῶς ἀκόμη ἀπαντῶνται αἱ προθέσεις;

ΖΗΤΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο περιέχονται τὰ τοῦ ἐνδεκάτου κεφαλαίου.

1. Τί χρησιμεύουσι τὰ ἐπιρρήματα εἰς τὸν λόγον;
2. Εἰς πόσα ἀνάγονται οἱ διὰ τῶν ἐπιρρημάτων προσδιορισμοί;
3. Πότε προσδιορίζουσι τὰ ἐπιρρήματα τὸν τόπον;
4. Πότε προσδιορίζουσι τὰ ἐπιρρήματα τὸν χρόνον;
5. Πότε προσδιορίζουσι τὰ ἐπιρρήματα τὸ ποῖόν . καὶ τί ἄλλο περιλαμβάνεται ἐνταῦθα;
6. Πότε προσδιορίζουσι τὰ ἐπιρρήματα τὸ ποσόν;
7. Τί σημειωτέον περὶ τῶν ἐπιρρημάτων;
8. Ποῖα περιλαμβάνονται ἀκόμη εἰς τὰ ἐπιρρήματα;
9. Ποῦ μεταχειριζόμεθα τὸ κλητικὸν ἐπιρρήμα;
10. Τί ἐξηγοῦμεν διὰ τῶν παθηματικῶν ἐπιφωνημάτων;

ΖΗΤΗΜΑ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ.

Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο περιέχονται τὰ ἀπὸ κεφαλαίου δωδεκάτου μέχρι κεφαλαίου δεκάτου τετάρτου.

1. Πόσα πλᾶ εἶναι τὰ ἀποφατικὰ μόρια;
2. Ποῖα τὰ πρῶτα καὶ ποῖα τὰ δεύτερα;
3. Ποῦ μεταχειριζόμεθα ἐν γένει τὸ οὐ καὶ ποῦ τὸ μή;
4. Τί ὑπάγεται ὑπὸ τὴν ἀπόφασιν;
5. Περὶ τίνος ἰσχύουσιν ἀκόμη τὰ εἰρημένα;
6. Εἶναι ἀνεξάρητος ἡ προσημειωθεῖσα χρῆσις τῶν μορίων τούτων;
7. Τί χρησιμεύουσιν οἱ σύνδεσμοι εἰς τὸν λόγον;
8. Πόσα τὰ εἶδη τῶν συνδέσμων;
9. Ποῦ ἀνήκει κυρίως ἡ περὶ τούτων ἐξέτασις;
10. Τίς ἡ ἀνακεφαλαίωσις τοῦ ὅλου πρώτου Τμήματος;

ΖΗΤΗΜΑ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ

Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο περιέχονται τὰ ἐν τῇ προαναμνήσει, καὶ τὰ ἀπὸ κεφαλαίου πρώτου μέχρι κεφαλαίου τρίτου τοῦ διυτέρου Τμήματος.

1. Τί ἀπαιτεῖται, ἐκτὸς τῶν προηγουμένων, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὅλου;
2. Πόσα πλῆ εἶναι ἡ σύνδεσις τῶν λόγων πρὸς ἀλλήλους;
3. Τίνες οἱ τρόποι τῆς ἐξωτερικῆς συνδέσεως;

4. Τίνες οἱ τρόποι τῆς ἐσωτερικῆς συνδέσεως;
5. Τίνες ἄλλοι ἐκτὸς τούτων ὑπάρχουσι, καὶ τί σημειωτέον περὶ αὐτῶν;
6. Τί δηλοῦσιν ἐν γένει ὅλοι οἱ τρόποι τῆς ἐξωτερικῆς συνδέσεως;
7. Τί δηλοῦσιν ἐν γένει ὅλοι οἱ τρόποι τῆς ἐσωτερικῆς συνδέσεως;
8. Τί δηλοῖ κατὰ μέρος ἕκαστος τρόπος τῆς ἐξωτερικῆς συνδέσεως;
9. Τί δηλοῖ κατὰ μέρος ἕκαστος τρόπος τῆς ἐσωτερικῆς συνδέσεως;
10. Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἀναχθῶσιν οἱ τρόποι τῆς ἐξωτερικῆς συνδέσεως;
11. Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἀναχθῶσιν οἱ τρόποι τῆς ἐσωτερικῆς συνδέσεως;
12. Τίνες ἤθελαν εἶναι οἱ γενικοὶ τύποι πάντων τούτων;

ΖΗΤΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο περιέχονται τὰ ἀπὸ κεφαλαίου τετάρτου μέχρι κεφαλαίου ὀγδόου.

1. Πόθεν προσδιορίζονται τὰ εἰς τοὺς διαφόρους τρόπους τῆς συνδέσεως συνεπιζόμενα μέρη;
2. Πόθεν κρίνεται τὸ εἶδος τῶν προτάσεων;
3. Τί παρατηρεῖται εἰς πᾶσαν πρότασιν καὶ εἰς πᾶσαν προτάσεων σύνδεσιν;
4. Πῶς ὁμοιάζει τὸ ἓν καὶ πῶς τὸ ἄλλο;
5. Τί συμβαίνει ἐπὶ τῆς συμφωνίας, καὶ τί ἐπὶ τῆς διαφωνίας τῶν δύο τούτων;
6. Τί ἐστὶ τροπολογία τῶν τρόπων τῆς συνδέσεως;
7. Τί ἐστὶν ἀντικατάστασις τῶν τρόπων τῆς συνδέσεως;
8. Πῶς ἐννοεῖται τὸ τοιοῦτον;
9. Τί ἐστὶ σύμπτωσις τῶν τρόπων τῆς συνδέσεως;
10. Τί παρατηρητέον ἐν τούτοις;

ΖΗΤΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο περιέχονται τὰ ἀπὸ κεφαλαίου ἐννάτου μέχρι κεφαλαίου δωδεκάτου.

1. Πότε ὀνομάζομεν ἐν τῇ Γραμματικῇ τὴν σύνθεσιν μίαν;
2. Πόθεν δυνατόν λαβεῖν τὸ παράδειγμα;

3. Τί ἐστὶ λοιπὸν ἐνότης λόγου;
4. Τί ἔπεται ἐκ τούτου;
5. Ποσαπλοῦς λόγους ἔχομεν;
6. Πότε γνωρίζομεν τὴν ἐνότητα, τὴν σύστασιν καὶ τὴν βαθμολογίαν τῶν λόγων;
7. Πῶς διαιρεῖται ὁ λόγος;
8. Τί καλοῦμεν κῶλον, τί κόμμα καὶ τί κομμάτιον ἐν τῇ δικιρέσει τοῦ λόγου;
9. Τί σημειωτέον περὶ αὐτῶν;
10. Τί σημειωτέον ἐν μέρει περὶ τῶν τῆς ἐξωτερικῆς καὶ ἐσωτερικῆς συνδέσεως τρόπων;
11. Τί ἐστὶ μίξις προιάσεων καὶ ποσαχῶς γίνεται;
12. Τί ἐστὶν ἰσοδυναμία ἐκφράσεως; ποσαχῶς γίνεται, καὶ τί παρατηρητέον ἐν ταύτῃ;

ΖΗΤΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Εἰς τοῦτο τὸ ζήτημα περιέχονται τὰ ἀπὸ κεφαλαίου δεκάτου τρίτου μέχρι κεφαλαίου δεκάτου τετάρτου.

1. Τί ἐστὶ λόγος ἐρωτηματικός;
2. Τί ἐστὶν ἀπλῆ καὶ τί σύνθετος ἐρώτησις;
3. Τί ἐστὶν ἀπόλυτος καὶ τί ἐξαρτωμένη ἐρώτησις;
4. Πῶς ἐκφέρεται ἡ ἀπόλυτος ἐρώτησις;
5. Τίνες αἱ ἐρωτηματικαὶ λέξεις αἱ ὅποται συνοδεύουσι τοὺς ἐρωτηματικούς λόγους;
6. Πῶς τίθενται αἱ πρῶται καὶ πῶς αἱ δευτέραι;
7. Τίνες ἄλλαι ὑπάρχουσι καὶ τί σημαίνει ἑκάστη;
8. Πῶς διασέλλονται τὰ κῶλα τῆς συνθέτου ἐρωτήσεως;
9. Πῶς ἐκφέρεται ἡ ἐξαρτωμένη ἐρώτησις;
10. Πῶς ἐκφέρεται ἡ ἀπόκρισις;
11. Τί συμβαίνει πολλάκις ἐν τῇ ἀποκρίσει;
12. Τίς ἡ ἀνακεφαλαιώσις τοῦ ὅλου δευτέρου Τμήματος;

ΖΗΤΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο περιέχονται τὰ ἐν τῇ προαναμνήσει, τὰ ἐν κεφαλαίῳ πρώτῳ, καὶ μέρος τῶν ἐν διυτέρῳ τοῦ τρίτου Τμήματος.

1. Τί ἐστὶ συγχωρητὴ παράθεσις, καὶ πῶς καλοῦνται τὰ τοιαῦτα ἐν γένει;

2. Τί ἐστὶ σχῆμα συντακτικόν;
3. Πόσα εἶναι τὰ τριαῦτα συντακτικὰ σχήματα;
4. Τί παρατηρεῖται περὶ τούτων;
5. Τί θέλομεν κάμει ἡμεῖς;
6. Τί ποιητέον πρὸ πάντων;
7. Τί ἐστὶ σχῆμα κατὰ τὸ νοούμενον;
8. Τί ἐστὶ σχῆμα κατὰ τὸ συνώνυμον;
9. Τί ἐστὶ σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος, καὶ ποῦ γίνεται τοῦτο;
10. Ποῦ ἀκόμη γίνεται τὸ τοιοῦτον;

ΖΗΤΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Εἰς τοῦτο τὸ ζήτημα περιέχεται τὸ ὑπόλοιπον τοῦ
 δευτέρου κεφαλαίου.

1. Τί ἐστὶ Σύνοσις, καὶ τί ἐπομένως περιλαμβάνει;
2. Τί ἐστὶ σχῆμα περιληπτικὸν καὶ πῶς ἐξηγεῖται ἢ ἐν τούτῳ ἀνωμαλία;
3. Τί ἐστὶ σχῆμα Αττικόν, καὶ πῶς ἐξηγεῖται ἢ ἐν τούτῳ ἀνωμαλία;
4. Ποῦ εἶναι δυνατόν νὰ ἀναχθῶσιν ἀμφοτέρα ταῦτα;
5. Τί ἐστὶ σχῆμα Πινδαρικόν, καὶ πῶς ἐξηγεῖται ἢ ἐν τούτῳ ἀνωμαλία;
6. Τί διαφέρει τοῦτο τοῦ Αττικοῦ σχήματος, καὶ τί διαφέρουσιν ἀμφοτέρα τοῦ περιληπτικοῦ σχήματος;
7. Τίνα ἄλλα παράλληλα ἔχομεν εἰς ἐξήγησιν τῆς ἐν τῷ Πινδαρικῷ σχήματι ἀνωμαλίας;
8. Τί ἐστὶ σχῆμα Πρωθύστερον;
9. Τί ἐστὶ σχῆμα Χιαισόν;
10. Τί ἐστὶ σχῆμα Υπερβατόν;

ΖΗΤΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο περιέχονται τὰ ἀπὸ κεφαλαίου τρίτου
 μέχρι κεφαλαίου πέμπτου.

1. Τί ἐστὶν ἰδίωμα εἰς τὴν γλῶσσαν ἐν γένει;
2. Τί ἐστὶ συντακτικὸν ἰδίωμα ἐν μέρει;
3. Τί ἐστὶν Ἐλλειψις;
4. Τί ὑπάγεται ὑπὸ τὴν ἔλλειψιν;
5. Τί καὶ τί πρέπει νὰ διαστέλλεται ἐκ τῆς καθ' αὐτὸ ἔλλειψεως;

6. Τί ἐστὶ σχῆμα ἀπὸ κοινοῦ;
7. Πῶς ἐπικαλεῖται ἀκόμη τοῦτο, καὶ πῶς ὑποδιαίρεται;
8. Τί ἐστὶ σχῆμα Αλκμχνικόν;
9. Τί συμβαίνει ἐν τούτοις, καὶ τί τὸ ὀρθότερον πρὸς ἀπέφυγὴν τῆς συγχύσεως;
10. Τί ὑπάγεται ὑπὸ τὸ τοιοῦτον;

ΖΗΤΗΜΑ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο περιέχονται τὰ ἀπὸ κεφαλαίου ἑκτοῦ μέχρι κεφαλαίου ἑβδόμου.

1. Τί ἐστὶ Πλεονασμός;
2. Τί καὶ τί πρέπει νὰ διασέλλεται ἐκ τοῦ καθαροῦ πλεονασμοῦ;
3. Τί ἐσὶν Ἐλξίς γραμματικὴ ἤτοι Εφελκυσίς;
4. Ποσαχῶς γίνεται ἡ τοιαύτη ἔλξις;
5. Πόσοι οἱ τρόποι ἐπὶ τῆς μιᾶς καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλης περιστάσεως;
6. Ποῦ γίνεται μάλισα τὸ πρῶτον εἶδος τῆς ἔλξεως;
7. Ποσαχῶς γίνεται τὸ τοιοῦτον;
8. Τίνα τὰ παρατηρητέα ἐνταῦθα;
9. Τίνα ἀνάγονται ἀκόμη εἰς τὸ πρῶτον εἶδος τῆς ἔλξεως;
10. Ποῦ καὶ πῶς μάλισα γίνεται τὸ δεύτερον εἶδος τῆς ἔλξεως;

ΖΗΤΗΜΑ ΕΙΚΟΣΤΟΝ.

Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο περιέχονται τὰ ἀπὸ κεφαλαίου ὀγδοῦ μέχρι κεφαλαίου δεκάτου τρίτου.

1. Τί ἐσὶν Ανακόλουθον;
2. Κατὰ πόσους τρόπους γίνεται τὸ ἀνακόλουθον;
3. Ποσαχῶς ὑποδιαίρεται ὁ τρόπος οὗτος;
4. Ποῖος ἄλλος τρόπος τοῦ ἀνακολουθού;
5. Τί ἐσὶν Αντικατάσσεις ἐν γένει;
6. Πῶς πρέπει νὰ ἐννοῇται τοῦτο;
7. Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἀναχθῶσι καὶ ὑπαλληλισθῶσιν αἱ συγχωρηταὶ παραβάσεις;
8. Τί ἤθελε προκύψει ἐκ τούτου;
9. Τί ἐστὶ Βαρβαρισμὸς καὶ τί Σολαισμὸς;
10. Ποία ἡ ἀνακεφαλαίωσις τοῦ ὅλου τρίτου Τμήματος;
11. Ποία ἡ ἀνακεφαλαίωσις τῶν ἀνακεφαλαιώσεων;
12. Τί ἔπεται μετὰ τὴν πρώτην περίοδον τοῦ Συντακτικοῦ, καὶ τί τὸ σκοπούμενον αὐτόθι;

Τὰ ζητήματα ταῦτα θέλουσι χρησιμεύσει πρὸς εὐκολωτέραν ἀναπόλησιν τῶν σπουδασθέντων ἐν τῷ πονήματι, καὶ πρὸς ἀποδείξιν τῆς ἐν τούτοις προόδου ἢ μὴ. Οταν ὁ μαθητὴς, χωρὶς τοῦ κειμένου, ἔλεπων μόνον τὰ ζητήματα ἦναι ἱκανὸς νὰ δώσῃ, καὶ μάλιστα νὰ γράψῃ, ὠρισμένην καὶ ἀκριβῆ ἀπόκρισιν εἰς τὸ τυχὸν ζήτημα μετὰ τῆς ἀναγκαίας ἀναπτύξεως, τότε εἶναι βέβαιος ὅτι κατέχει τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ὅταν, τούναντίον, προσπατῇ, καὶ ἡ ἀπόκρισις εἶναι ἄσατος, τότε εἶναι σημεῖον ὅτι ἡ περὶ τούτου ἰδέα δὲν εἶναι ἀκόμῃ καθαρά. Εἶναι ἀκόμῃ, αὕτως εἰπεῖν, ἄπικτος, καὶ εἶναι ἀνάγκη περαιτέρω σπουδῆς τοῦ κειμένου.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Ο δὲ τρόπος καθ' ὃν τὰ ζητήματα εἶναι συνθεμένα βοηθεῖ τὴν μνήμην· οὕτω, π. χ. ἡ ἕκτῃ ἐρώτησις τοῦ πρώτου ζητήματος ἐκ πόσων μερῶν σύγκειται ἡ Ἀπλὴ Πρότασις; προϋποθέτει ἀπόκρισιν εἰς τὴν προηγουμένην πέμπτην ἐρώτησιν ὅτι τὸ στοιχεῖον εἰς ὃ ἀναλύεται ὁ λόγος καλεῖται Ἀπλὴ Πρότασις. Ὡσαύτως ἐκ τῆς ἐννάτης καὶ δεκάτης ἐρωτήσεως τοῦ δεκάτου ζητήματος ποῦ μεταχειριζόμεθα τὸ κλητικὸν ἐπίρρημα; — τί ἐξηγοῦμεν διὰ τῶν παθηματικῶν ἐπιφωνημάτων; ἐξάγεται ὅτι εἰς τὴν ἀπόκρισιν τῆς προηγουμένης ὀγδόης ἐρωτήσεως περιέχεται ὅτι τὰ ἐπιρρήματα περλαμβάνονται ἀκόμῃ καὶ τὸ κλητικὸν μόριον ὦ, καὶ τὰ παθηματικὰ ἐπιφωνήματα ὦ, οἶμοι, φεῦ, κτλ.

ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ.

Εν σελ. 11 §. 11. γράφε

Πολλάκις τὰ ἐπιρρήματα μετὰ τοῦ ἄρθρου ἐπέχουσι τόπον ἐπιθέτου προσδιορίζοντος τὸ οὐσιαστικόν, ὡς οἱ νῦν βροτοί — οἱ παρόντες, οἱ τωρινοί· οὕτω παρ' ἡμῖν ὁ νῦν, ὁ πρώην Πατριάρχης, κτλ.

Αὐτόθι §. 12. Οὐσιαστικοῦ δὲ λαμβάνει ἔννοιαν τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν ἐπιρρημάτων ἐνούμενον, παραλειπομένου τοῦ οὐσιαστικοῦ, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο ἐπίθετον· ὅθεν ὡς λέγεται οἱ σοφοί, οἱ δίκαιοι, οἱ παλαιοί, οἱ παρόντες, κτλ. οὕτω καὶ τὸ πάλαι, τὸ πρίν, τὰ νῦν, κτλ.

σελ. 62 ἐν τέλει τοῦ § 11. Τίθεται δὲ τὸ ῥῆμα ἐπὶ ἐνικοῦ, ὅταν τὸ ἐπόμενον μετὰ τῆς προθέσεως *de* οὐσιαστικὸν ᾗναι ἐνικόν, ὡς *la plupart du monde pense*· ὅταν δὲ ᾗναι τὸ οὐσιαστικὸν πληθυντικόν, τίθεται πληθυντικῶς ὡς τὸ ἀνωτέρω παράδειγμα· ὡσαύτως καὶ ὅταν τὸ ῥῆμα τίθεται ἀπτότως, οἷον *la plupart pensent*, κτλ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μ.Ω.ΛΑΤΤΕ

Il y a une grande différence entre les deux espèces de poissons que nous venons de décrire. L'un est plus grand que l'autre, et a une queue plus longue. Le premier est plus commun que le second, et se trouve dans toutes les parties de la France.

Le second est plus rare, et se trouve seulement dans les rivières de la Normandie. Il a une queue plus courte que la première, et une tête plus grosse. Il est plus difficile à élever que le premier, et ne se trouve que dans les aquariums particuliers.

Il y a encore une troisième espèce de poisson, qui est plus petit que les deux autres. Il a une queue plus longue que la première, et une tête plus petite que la seconde. Il est plus commun que les deux autres, et se trouve dans toutes les parties de la France.

Il y a encore une quatrième espèce de poisson, qui est plus grand que les trois autres. Il a une queue plus longue que la première, et une tête plus grosse que la seconde. Il est plus rare que les trois autres, et se trouve seulement dans les rivières de la Normandie.

PLANCHE
N° 10
Poisson

ΠΙΝΑΞ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΤΗΣ ΒΙΒΛΟΥ.

A.

Αἰτιατικὴ ἀπόλυτος· σελ. 25. — Αἰτια-
τικῆς (μετὰ) συντασσόμενα ὀνόμα-
τα· 7. — Ρήματα· 15. — Πρὸθεσις· 28.

Αἰτιολογικὸς τρόπος συνδέσεως· 34.

Αναγωγή Ζήτει· Τρόποι συνδέσεως καὶ
Παραβάσεις συγχωρηταί.

Ανακεφαλαίωσις· 32· 57· 77· 78.

Ανακρίνουσιν τί λέγεται· 73. — Πασαχῶς
γίνεται· 74.

Αναλόγου (ἐξ) νοεῖν· 68.

Ανανταπόδοτον· Ζ. Σχῆμα.

Αναστροφή· Ζ. Πρὸθεσις.

Αναφορικὸς τρόπος συνδέσεως· 34. Ανα-
φορικῷ καὶ Αἰτιολογικῷ τρόπου δια-
φορὰ· 37.

Αντιθετικὸς τρόπος συνδέσεως· 33· 39.

Αντικατάστασις ἐν γίνετι· 75.

Αντικείμενον τί λέγεται· 4 — τίνα καὶ
πῶς τίθενται ὡς ἀντικείμενον· 14.

Ἀντωνυμίαι τί χρησιμεύουσιν εἰς τὸν
λόγον· 7. — Ἀντωνυμίαι ἐρωτηματικαί,
ἄρξεις, ἐπιμεριστικαί, σύνθετοι· 8. —
τὴν σημαίνουσιν αἱ προσωπικαί, αἱ
δεικτικαί, αἱ ἀναφορικαὶ ἄντωνυμίαι·
αὐτόθι.

Ἀόριστος· Ζ. Χρόνοι γραμματικαί.

Ἀπαρέμμετον· 18. τελικόν, εἰδικόν· αὐτόθι.

Ἀπλὴ Πρότασις· Ζ. Πρότασις.

Ἀποθετικὰ· Ζ. Ρήματα.

Ἀποκλειστικὸς τρόπος συνδέσεως· 34.

Ἀποφατικὰ μόρια πασαπλᾶ· 31. — Χρῆσις
ἐν γίνετι τοῦ οὐ καὶ μὴ· αὐτόθι.

Ἀπόκρισις· Ζ. Ἐρωτηματικοὶ λόγοι.

Ἀποσιώπησις τί ἐστὶ, καὶ ἐκ τίνος δια-
σχολεῖ· 66.

Ἀπρόσωπα· Ζ. Ρήματα.

Ἀρθρον τί χρησιμεύει εἰς τὸν λόγον· 9.

Ἀρθρου παράλειψις καὶ μὴ παράλειψις
ἐν γίνετι· αὐτόθι — Ἀρθρου θέσις καὶ
διαφορὰ χρήσεως ἐν τεύτοισι· αὐτόθι. —

Ἀρθρου παράλειψις ἐπὶ τῶν δεικτικῶν
ἀντωνυμιῶν· 10. — Ἀρθρου θέσις χω-
ρὶς τοῦ ὀνόματος· 11. — Ἀρθρου χρήσις
μετὰ τῶν μορίων — Ἀρθρου ἀντωνυ-
μικὴ χρήσις· αὐτόθι

Ἀσύνδετον σχῆμα. Ζ. Ἐλλειψις.

Ἀττικὴ σύνταξις· Ζ. Σχῆμα.

Ἀφρημένων χρήσις ἀντὶ συγκακριμέ-
νων· 81.

B.

Βαρεχρισμὸς τί ἐστὶ· 77.

Βσιώτιον σχῆμα· Ζ. Σχῆμα.

Βουλῆτικὸς τρόπος συνδέσεως· 34.

Γ.

Γενικὴ ἀπόλυτος· 25. — Γενικῆς (μετὰ)
συντασσόμενα ὀνόματα· 6 — Ρήμα-
τα· 14 — Πρὸθεσις· 27. 28.

Γενικῷ τύπῳ τῶν τρόπων τῆς συνδέ-
σεως· 40.

Γερμανῶν προσφωνήσεις· 81.

Γραμματικὴ καὶ Ἀττικὴ ἀχώριστοι· 42.

Δ.

Διάλεκτος πασαχῶς ἐκλαμβάνεται· 65.

Διακλειστικὸς τρόπος συνδέσεως· 34.

Διπτῶτα μεταβατικά· Ζ. Ρήματα. —
δίπτῳται πρὸθεσις· Ζ. Πρὸθεσις.

Δοτικὴ ἀπόλυτος· 25 — Δοτικῆς (μετὰ)
συντασσόμενα ὀνόματα· 7. — Ρήμα-
τα· 14 — Πρὸθεσις· 27. 28.

E.

Εγκλισις ῥήματος τί ἐνομαζέται· 17 —

Εγκλίσεων ἀριθμοὶ καὶ χρήσις· 18.

Εἰδικὸς τρόπος συνδέσεως· 34.

Εκφράσεως πρὸς τὴν ἔννοιαν συμφωνία·

41 — Εκφράσεως ἰσοδυναμία· 50 —

Εκφράσεως δύναμις· 79 — Εκφράσεως

εὐγένεια· 80.

Ἐλλειψις τί ἐστὶ· 66 — τί ἀνάγεται εἰς
τὴν ἔλλειψιν, τί καὶ τί διασφαλίσεν
ἐκ τῆς καθ' αὐτὸ ἔλλειψεως· αὐτόθι.

Ἐλξίς τί ἐστὶ καὶ πασαχῶς γίνεται· 70 —

Ἐλξίς μετὰ συμπτύξεως· 71 — Ἐλξίς

χωρὶς συμπτύξεως· 73.

Εναντιωματικὸς τρόπος συνδέσεως· 34.

Ενεργητικὰ· Ζ. Ρήματα.

Ενεστώς· Ζ. Χρόνοι γραμματικαί.

Ενότης λόγου 44.

Επιρρήματα τί χρησιμεύουσιν εἰς τὸν λόγον 30 — εἰ διὰ τῶν ἐπιρρήματων προσδιορισμοὶ ποσαπλοῦ αὐτόθι.

— Επιρρημάτων χρήσις προθετικῇ αὐτόθι — Επιρρήματα κλητικόν 31. Επιφώνημα παθηματικόν αὐτόθι.

Ερωτηματικὸν λόγοι 51 — Ερωτηματικαὶ λέξεις 52. 53. Ερώτησις τί κα. λήτται — Ερωτήσεις ἀπλῇ — Ερώτησις σύνθετος — ἐρώτησις ἀπόλυτος 51 — Ερώτησις ἐξαρτωμένη 54.

Εὐκτική Ζ. Εγκλίσις.

Εφετικός τρόπος συνδέσεως Ζ. Βουλητικός.

Z.

Ζεύγμα τί ἐνομάζεται καὶ πῶς διαιρεῖται 67 — τί εἶναι δυνατόν νὰ ἐνομασθῇ, καὶ τί, ἐρβότερον, ἐνομαστέον Ζεύγμα 68.

Ζητήματα εἰς τὴν πρώτην περίεδον τοῦ συντακτικῷ 84.

H.

Ημιπαράλειψις 68.

I.

Ιδιώματα εἰς τὴν γλῶσσαν ἐν γένει 64. — Ιδιωμάτων καὶ Σχημάτων ἐμοιότης αὐτόθι. — Ιδιώματα συντακτικά 65.

K.

Καταστατικὰ ῥήματα Ζ. Ῥήματα.

Κατηγορούμενον τῆς προτάσεως 2. — τίνα τίθενται ὡς κατηγορούμενον 5. — με τί πρέπει νὰ συμφωνῇ ἐν κατηγορούμενον, καὶ ἐξαιρέσεις τοῦ κανόνος συγχωρηταί αὐτόθι.

Κλητικῆς πτώσεως χρήσις 31.

Κλίμακωτὸς τρόπος συνδέσεως 34.

A.

Λόγου σκοπὸς καὶ μέσα πρὸς τοῦτο 1. Λόγος πῶς ἀναλύεται 2. Λόγος πλήρης τί ἐστὶ αὐτόθι — Λόγου διαίρεσις 46.

Λόγοι ἐρωτηματικῇ Ζ. ἐρωτηματικῇ. Λόγος δίκωλος, τρίκωλος, κτλ. 47.

M.

Μέλλων Ζ. Χρόνος γραμματικοί.

Μεταβατικά ῥήματα Ζ. Ῥήματα.

Μεταβατικοὶ τρόποι συνδέσεως 40.

Μέσα Ζ. Ῥήματα.

Μίξις τῶν προτάσεων εἰς τὸν λόγον 50

— πῶς γίνεται αὐτόθι.

Μετοχῶν χρήσις καὶ σύνταξις 23 —

Μετοχῶν ἔννοια αὐτόθι Μετοχῶν χρόνοι καὶ πτώσεις 24 — Μετοχὴ ἁρι-

στολογική, ἀναφορική, αἰτιολογική, ὑπο-

θετική, τροπική, ἐναντιωματικὴ 26.

Μονόπτωτα μεταβατικά Ζ. Ῥήματα.

Μονόπτωτοι προθέσεις Ζ. Προθέσεις.

Μύρια ὡς προσδιορισμοί 4 — ὡς ὑποκει-

μενον καὶ κατηγορούμενον 5 — μύρια

χρησιμεύοντα εἰς τοὺς τρόπους τῆς

συνδέσεως 40.

O.

Ονομασικὴ ἀπόλυτος 25.

Ονόματα τί χρησιμεύουσιν εἰς τὸν λόγον

4 — ὡς ὑποκείμενα, ὡς κατηγορού-

μενα, ὡς προσδιορισμοί 5 — ὡς ἀν-

τικείμενα 14.

Οριστικὴ Ζ. Εγκλίσις.

Οὐδέτερα ῥήματα Ζ. Ῥήματα.

Π.

Παθητικά Ζ. Ῥήματα.

Παραβάσεις συγχωρηταί 1. 58. — Πρα-

βάσεων συγχωρητῶν ἑναγωγὴ καὶ

ὑπαλληλία 56. — Παραβάσεις ἀσυγ-

χώρητοι ἢ οἱ Σολετισμοί 56.

Παραδιασκευτικὸς τρόπος συνδέσεως 36.

Παραβολικὸν λόγοι 38.

Παραλλήλου (ἐκ) σχήμα 69.

Παράλειψις τοῦ συντακτικῷ 2. — τοῦ κα-

τηγορούμενου αὐτόθι — τοῦ ὑποκει-

μένου 3.

Παρακείμενος Ζ. Χρόνοι γραμματικοί.

Παρακτικὸν τρόποι συνδέσεως Ζ. Συμ-

πληρωτικοί.

Παρατακτικὸς Ζ. Χρόνοι γραμματικοί.

Παραπόμενα ἄλλα τῶν ῥημάτων ὡς πρὸς

τὴν σύνταξιν 17.

Πλεονασμὸς τί λέγεται 69. — Τί ἐξ

αὐτοῦ διασφαλίει αὐτόθι — Πλεονα-

σμῷ καὶ Παραπληρώσεις διαφορὰ 70.

Πονήματος τοῦ παρόντος διαίρεσις 1. —
Προθέσεις τί χρησιμεύουσιν εἰς τὸν λό-
γον 26.

Προθέσεων διαίρεσις ὡς πρὸς τὴν σύν-
ταξιν αὐτοῦ — Προθέσεων διάφορα
σημαινόμενα 27 — Προθέσεις μονό-
πτωτοι αὐτοῦ — Προθέσεις δίπτω-
τοι — Προθέσεις τριπτῶτοι 28 —
Προθέσεων ἀντιστροφή 29 — Προθέσεις ἐν
παραθέσει καὶ ἐν συνθέσει αὐτοῦ —
Προθέσεων ἐπιρρηματικὴ χρῆσις 30.

Προσδιορισμοὶ τί εἶναι 3. — ὀνομαστικοὶ
καὶ ὡς ὀνομαστικοί, ἐπιρρηματικοὶ καὶ
ὡς ἐπιρρηματικοί αὐτοῦ — εἰς πόσα
ἀνάγονται εἶναι 4 — ποῦ τίθενται εἰς
προσδιορισμοὶ 6. — προσδιορισμοὶ
προσδιορισμοῦ αὐτοῦ — προσδιορι-
σμοὶ κατ' ἐπεξήγησιν — προσδιορισμοὶ
διὰ τῶν παρενθετικῶν προτάσεων —
προσδιορισμοὶ διὰ τῶν πλαγιῶν πτώ-
σεων αὐτοῦ — προσδιορισμοὶ δια-
σταλτικοί — προσδιορισμοὶ κοσμητικοί
ἢ περιγραφικοί 7 — προσδιορισμοὶ τί
διαφέρουσι τῶν κατηγορουμένων αὐτοῦ
— προσδιορισμοὶ τῶν ἀντικειμένων 16.

Προσκατικὴ Ζ. Ἐγκλισίς.

Πρόσωπα τί καλοῦνται εἰς τὴν Γραμ-
ματικὴν 20. — ἐφαρμογὴ τούτου εἰς
τοὺς τύπους τῶν ῥημάτων 21. —
Πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου παρά-
λειψις αὐτοῦ —

Προτάσις ἀπλὴ τί λέγεται καὶ ἐκ πό-
σων μερῶν συνίσταται 2 — πότε δὲν
βλάπτεται ἡ ἀπλότης τῆς προτά-
σεως 47 — Προτάσεις ἀνεπτυγμέναι,
καὶ προτάσεις συνεπτυγμέναι 2 — Πρό-
τασις σύθετος ἢ σύνθετος 5 — Προ-
τάσεων εἶδος πόθεν κρίνεται 41. —

Προθύσερον Ζ. Σχῆμα.

P.

Ρήματα πόθεν προκύπτουσιν εἰς τὴν
γλῶσσαν 12. — πῶς ἀναλύονται αὐτοῦ
— Ρημάτων ἀπάντων εἶδος τὸ εἶναι
αὐτοῦ — διττὴ ἐκδοχὴ τοῦ εἶναι —
τί προσέθεται εἰς τὸ εἶναι — τρόποι
παραλειπτικοὶ διὰ τοῦ εἶναι καὶ
γίγνεσθαι αὐτοῦ — Ρήματα τὰ
λοιπά, ἐκτός τοῦ εἶναι, τί χρησι-
μεύουσιν εἰς τὸν λόγον 13 — Ρήματα
εὐθέτερα καὶ σύνταξις αὐτῶν αὐτοῦ

— Ρήματα ἐνεργητικὰ ἀμετάβητα
αὐτοῦ — Ρήματα ἐνεργητικὰ μετα-
βατικά 14 — μεταβατικὰ μενέπρωτα
αὐτοῦ — μεταβατικὰ δίπρωτα 15 —
Ρήματα μέσα — Ρήματα ἀπλοτικά
αὐτοῦ — Ρήματα παθητικά 17 — Ρή-
ματα ἀντισώπα 21 — σύνταξις
αὐτῶν 22.

Σ.

Σύλληψις προσώπων τί εἶσι 68 — Σύλληψις
γινῶν αὐτοῦ.

Συμπλεκτικὸς τρόπος συνδέσεως 34.

Συμπληρωτικοὶ τρόποι συνδέσεως 40.

Σύμπτυξις ἐννοιῶν 68.

Σύνδεσμοι τί χρησιμεύουσιν εἰς τὸν
λόγον 32.

Συνδέσμου εἶδη αὐτοῦ.

Σύνδεσις τῶν λόγων ἐσωτερικὴ καὶ ἐξω-
τερικὴ 33 — ἐσωτερικῆς συνδέσεως
τρόποι 34 — ἐσωτερικῆς συνδέσεως
τρόποι αὐτοῦ — τῶν διαφόρων τρό-
πων τῆς συνδέσεως ἐξηγήσις ἐν γένει
καὶ κατὰ μέρος 35 — τῶν διαφόρων
τρόπων τῆς συνδέσεως ἀναγωγή καὶ
ὀνόματα 38 — τῶν διαφόρων τρόπων
τῆς συνδέσεως διάγραμμα 39 —
τῶν διαφόρων τρόπων τῆς συνδέσεως
τροπολογία 42 — τῶν διαφόρων
τρόπων τῆς συνδέσεως ἀντικατάστα-
σις καὶ σύμπτωσις 43.

Συνδετικὴν τί λέγεται καὶ πῶς ὡς τί-
θεται 2 — μετὰ τί πρέπει νὰ συμ-
φωνῇ 5 — ἐξαιρέσεις τοῦ κανόνος
τούτου συγχωρεταί αὐτοῦ.

Σύσκασις λόγου 44.

Σχῆματα ποῖα λέγονται εἰς τὴν σύντα-
ξιν 58. — Σχῆματα συντακτικὰ καὶ
γραμματικὰ ἐν γένει — Σχῆματα ῥητο-
ρικὰ καὶ διαίρεσις αὐτῶν 59 — Σχῆ-
μα κατὰ τὸ νοούμενον 60 — Σχῆ-
μα κατὰ τὸ συνώνυμον — Σχῆμα καθ'
ὄλον καὶ μέρος αὐτοῦ.

Σχῆμα συνέσεως 61 — Σχῆμα περιλη-
πτικόν — Σχῆμα Ἀγτικόν — Σχῆμα
Πινδαρικόν ἤτοι Βιωτικόν 62 —
Σχῆμα προθύσερον — Σχῆμα χιασόν 63 —
Σχῆμα ὑπερβατόν 64 — Σχῆ-
μα ἀπόκοινον 67 — Σχῆμα ἀναν-
ταπόδοτον αὐτοῦ.

Τ.

Τελικὴς τρόπος συνδέσεως· 34 — Τελικὴς
λόγος· 49.
Τμῆσις· 29.
Τες καὶ τέες (εἰς) ῥηματικᾶ· 22.
Τρόποι συνδέσεως; κτλ. Ζ· Σύνδεσις.

Υ.

Υπεναντιωματικὸς τρόπος συνδέσεως· 39.
Υπερβατόν· Ζ· Σχῆμα.
Υπερσυντακτικὸς· Ζ· Χρόνοι γραμματικοί.
Υποθετικὸς τρόπος συνδέσεως· 34 —
Υποθετικὸς λόγος· 49.

Υποκείμενον τῆς προτάσεως· α — τίνα
τίθενται ὡς ὑποκείμενον εἰς τὸν λό-
γον· 5.

Υποτακτικὴ· Ζ· Εγκλίσις.

Χ.

Χιασμέν· Ζ· Σχῆμα.

Χρονικὸς τρόπος συνδέσεως· 34· 38.

Χρόνοι γραμματικοί καὶ χρήσις αὐτῶν·
19 — Χρόνοι τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων
ἐκτός τῆς ὀριστικῆς· 20.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ.

- Σελ. 3. σίχ. 29. ἀντὶ ἐπιρρήματικοί, γράφε ἐπιρρήματικοί.
— — σίχ. 39. ἀντὶ κν, γράφε ἦν.
— 6. σίχ. 24. ἀντὶ γενόμενος, γράφε γενόμενος.
— 11. σίχ. 21. ἀντὶ ἀμέλεια, γράφε ἀμέλεια.
— 14. σίχ. 19. ἀντὶ λαμβάνουσι, γράφε λαμβάνουσι.
— 18. σίχ. 12. ἀντὶ ταυτα, γράφε ταῦτα.
— 35. σίχ. 8. ἀντὶ ὅ, γράφε ὅ.
— 37. σίχ. 31. ἀντὶ συμπλήρωσιν, γράφε συμπλήρωσιν.
— 44. σίχ. 26. ἀντὶ οἱ περίοδοι, γράφε αἱ περίοδοι.
— 45. σίχ. 13. ἀντὶ σρατωτῶν, γράφε σρατιωτῶν.
— 49. σίχ. 38. ἀντὶ ἀπήλλαξεν, γράφε ἀπήλλαξεν.
— 53. σίχ. 30. ἀντὶ γελᾶν, γράφε γελᾶν;
— 69. σίχ. 10. ἀντὶ δόμον, γράφε δόμων.
— 70. σίχ. 30. ἀντὶ ων, γράφε ὦν.
— 72. σίχ. 39. ἀντὶ δευρο, γράφε δεῦρο.
— 88. σίχ. 20. ἀντὶ ἥ γράφε ἡ.
— 94. σίχ. 21. ἀντὶ τὰ ἐπιρρήματα, γράφε εἰς τὰ ἐπιρ-
ρήματα.

1. anpauq' sabbat, n' b' aia q' b' a' r' a' s' p' o'
u' a' a' p' l' i' a' s' o' o' u' p' i' p' a' t' a' s' u' o' u' t' o' r' a' u' b'
u' s' p' l' a' s' s' o' d' e' l' a' u' n' . 1. u' u' z' i' g' o' x' o' p' u' r' o' s' . 2.
p' i' p' a' u' d' i' s' . 3. u' o' b' a' u' s' a' g' o' p' a' s' u' r' .

2. l' g' u' b' o' u' s' a' s' a' r' t' h' o' p' a' l' i' s' t' a' s' i' u' s' p' u' r' i' s'
v' o' s' u' i' s' o' p' u' r' o' s' u' i' s' t' h' i' s' t' a' s' i' u' s' p' u' r' i' s'
u' o' b' a' u' s' a' s' o' p' u' r' o' s' u' i' s' t' h' i' s' t' a' s' i' u' s' p' u' r' i' s'
u' o' b' a' u' s' a' s' o' p' u' r' o' s' u' i' s' t' h' i' s' t' a' s' i' u' s' p' u' r' i' s'

3. l' g' u' b' o' u' s' a' s' a' r' t' h' o' p' a' l' i' s' t' a' s' i' u' s' p' u' r' i' s'
u' o' b' a' u' s' a' s' o' p' u' r' o' s' u' i' s' t' h' i' s' t' a' s' i' u' s' p' u' r' i' s'
u' o' b' a' u' s' a' s' o' p' u' r' o' s' u' i' s' t' h' i' s' t' a' s' i' u' s' p' u' r' i' s'

4. l' g' u' b' o' u' s' a' s' a' r' t' h' o' p' a' l' i' s' t' a' s' i' u' s' p' u' r' i' s'
u' o' b' a' u' s' a' s' o' p' u' r' o' s' u' i' s' t' h' i' s' t' a' s' i' u' s' p' u' r' i' s'
u' o' b' a' u' s' a' s' o' p' u' r' o' s' u' i' s' t' h' i' s' t' a' s' i' u' s' p' u' r' i' s'